

Årsberättelse 2008

Hobby Hall, online i Estland, 13.00

Lindex, Oslo, 12.00

Stockmann, Vanda, 13.00

Seppälä, Novosibirsk, 18.00

Innehåll

- 1 Stockmann i korthet
- 2 Information till aktieägarna
- 4 Stockmannkoncernens verksamhet
- 6 Stockmann år 2008
- 7 Affärsenheterna i korthet
- 8 Viktiga händelser år 2008
- 10 Verkställande direktörens översikt
- 12 Styrelsen och revisorer
- 13 Koncernens ledningsgrupp

Affärsenheterna

- 14 Varuhusgruppen
- 20 Lindex
- 24 Hobby Hall
- 28 Seppälä
- 32 Corporate governance
- 35 Riskhantering
- 36 Samhällsansvar
- 44 Personal

Bokslut 31.12.2008

- 48 Styrelsens verksamhetsberättelse
- 57 Aktier och aktiekapital
- 62 Nyckeltal
- 63 Uppgifter per aktie
- 64 Beräkningsgrunderna för nyckeltalen
- 65 Koncernens resultaträkning
- 66 Koncernbalansräkning
- 68 Kalkyl över förändringar i eget kapital
- 69 Koncernens kassaflödesanalys
- 70 Noter till koncernens bokslut
- 97 Moderbolagets resultaträkning
- 98 Moderbolagets balansräkning
- 99 Moderbolagets kassaflödesanalys
- 100 Noter till moderbolagets bokslut
- 106 Förslag till disposition av moderbolagets vinst

107 Revisionsberättelse

108 Kontaktinformation

Stockmann-koncernens grundvärden

Resultatinriktning

Vi bedriver affärsverksamhet i syfte att tjäna pengar; all verksamhet bör stöda detta mål. Ett framgångsrikt resultat ger aktieägarna en god avkastning på investeringen, bolaget rörelsefrihet och risktagningsförmåga samt ger duktiga människor, som engagerat sig för att nå de gemensamma målen, ett uppskattat arbete och möjlighet att utvecklas.

Kundinriktning

Vi förtjänar pengar endast genom att skapa sådana verkliga fördelar som ur kundens synvinkel är bättre än konkurrenternas och vilka som helhet betraktat leder till ökad kundtillfredsställelse och fasta kundrelationer. Konkurrentskraftig prissättning, pålitlig kvalitet och god kundservice är primära förutsättningar för att nå dessa mål.

Effektivitet

Genom att vi bedriver verksamheten bättre än konkurrenterna ökar försäljningen och bolaget når hög kostnadseffektivitet samt effektivare utnyttjande av kapitalet.

Engagemang

Vi har framgång förutsatt att vi inom alla funktioner förstår vikten av såväl Stockmanns gemensamma som den egna enhetens framgångsfaktorer samt genom att vi binder oss till de gemensamma målen.

Människan värdesätts

Vi värdesätter människornas förmåga att engagera sig och ta kontrollerade risker och att uppnå resultat. Vi belönar framgång.

Ansvar

Vår verksamhet är etiskt hållbar, rättvis och beaktar miljövärden.

Stockmann i korthet

Stockmann är ett finländskt börsbolag inom detaljhandeln. Bolaget grundades år 1862 och har över 40 000 aktieägare. Ett centralt mål i Stockmanns handelsverksamhet är nöjda kunder inom alla dess verksamhetsområden. Stockmanns fyra affärsenheter är varuhusgruppen, modeaffärskedjorna Lindex och Seppälä samt Hobby Hall som bedriver distanshandel. Stockmannkoncernens butikskedjor har verksamhet i Finland, Sverige, Norge, Ryssland, Estland, Lettland, Litauen, Tjeckien, Ukraina och Saudiarabien.

LINDEX

HOBBY HALL

Seppälä

Ekonomiska mål på lång sikt

	AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL	RÖRELSEVINST % AV OMSÄTTNINGEN	FÖRSÄLJNINGSSÖKNING	SOLIDITET
FASTSTÄLLDA MÅL ÅR 2001	Minst 15 %	Minst 5 %	Snabbare än branschens allmänna tillväxt	
FÖRVERKLIGAT 2001	9,8 %	3,6 %	Målet uppnått	
FÖRVERKLIGAT 2002	12,6 %	4,7 %	Målet uppnått	
FÖRVERKLIGAT 2003	13,2 %	4,7 %	Målet uppnått	
FÖRVERKLIGAT 2004	14,3 %	4,9 %	Målet uppnått	
FASTSTÄLLDA MÅL ÅR 2005, FRAM TILL ÅR 2010	Minst 20 %	Minst 8 %	Snabbare än branschens allmänna tillväxt	Minst 50 %
FÖRVERKLIGAT 2005	19,6 %	6,7 %	Målet uppnått	66,4 %
FASTSTÄLLDA MÅL ÅR 2006, FRAM TILL ÅR 2011	22,0 %	10,0 %	Snabbare än branschens allmänna tillväxt	Minst 50 %
FÖRVERKLIGAT 2006	22,9 %	10,0 %	I enlighet med branschens allmänna tillväxt	74,5 %
FÖRVERKLIGAT 2007	12,1 %	9,0 %	I enlighet med branschens allmänna tillväxt	32,6 %
FASTSTÄLLDA MÅL ÅR 2008, FRAM TILL ÅR 2013	Minst 20 %	Minst 12 %	Snabbare än branschens allmänna tillväxt	Minst 40 %
FÖRVERKLIGAT 2008	8,3 %	6,5 %	I enlighet med branschens allmänna tillväxt	39,0 %

Koncernstrukturen förändrades avsevärt i och med förvärvet av Lindex i slutet av år 2007. På grund av detta omvärderade styrelsen de långsiktiga ekonomiska målen 18.6.2008.

Dividendpolitik

Stockmanns styrelse har fastställt som utdelningsmål över hälften av vinsten som den ordinarie affärsverksamheten genererar. Vid utdelning av dividend beaktas dock den finansiering som den ökade verksamheten kräver.

Information till aktieägarna

Bolagsstämma

Stockmann Oyj Abp:s ordinarie bolagsstämma år 2009 hålls tisdagen den 17 mars 2009 klockan 16.00 i Finlandia-husets Konsertsal i Helsingfors, Karamzinsgatan 4.

Till bolagsstämman skall anmälas senast 10.3.2009 klockan 16.00 per telefon (09) 121 3260 eller på bolagets internetsidor www.stockmann.com.

Rätt att delta i bolagsstämman har aktieägare som 6.3.2009 har antecknats som ägare i den aktieägarförteckning som förs av Euroclear Finland Ab.

En aktieägare har rätt att få ett ärende som ankommer på bolagsstämman upptaget till behandling på stämman, om aktieägaren begär det skriftligen av styrelsen i så god tid att ärendet kan tas upp i stämmokallelsen.

Dividendutdelning

Styrelsen föreslår för bolagsstämman att i dividend för räkenskapsperioden 2008 utdelas 0,62 euro per aktie. Enligt bolagsstämmans beslut betalas dividenden till aktieägare som på avstämningsdagen 20.3.2009 är antecknad i Euroclear Finland Ab:s aktieregister. Styrelsen föreslår för bolagsstämman att dividenden betalas 2.4.2009.

Styrelsen föreslår dessutom, att styrelsen befullmäktigas att enligt eget omdöme, förutom den tidigare nämnda dividenden som fastställs av bolagsstämman, besluta om utbetalning av dividend om bolagets ekonomiska situation så tillåter, dock högst 0,38 euro per aktie. Styrelsen bör fatta sitt beslut senast 31.12.2009. Den på styrelsens beslut baserade eventuella dividenden utbetalas till aktieägare som på den av styrelsen

fastställda avstämningsdagen är antecknad i Euroclear Finland Ab:s aktieregister för bolaget. Styrelsen fastställer avstämningsdagen för dividendutbetalningen samt utbetalningsdagen för dividenden, vilken tidigast kan infalla femte bankdagen efter avstämningsdagen.

Ändringar i person- och adressuppgifter

Eventuella nya adressuppgifter ber vi vänligen aktieägarna meddela sin bank eller Euroclear Finland Ab beroende på vem som förvaltar aktieägarens värdeandelskonto.

Stockmanns ekonomiska information

Stockmann publicerar år 2009 följande ekonomiska rapporter:

- Delårsrapport januari–mars 23.4.2009
- Delårsrapport januari–juni 4.8.2009
- Delårsrapport januari–september 22.10.2009

Dessutom publiceras meddelanden med enheternas månatliga försäljningsstatistik.

Den ekonomiska informationen publiceras på finska, svenska och engelska.

Stockmanns alla börsmeddelanden kan läsas på publiceringsdagen på internetadressen www.stockmann.com.

Investerarkontakter:

E-post investor.relations@stockmann.com

Beställning av ekonomisk information:

STOCKMANN, Informationsavdelningen

PB 147, 00381 Helsingfors

Telefon (09) 121 3089

Fax (09) 121 3153

E-post info@stockmann.com

Information om Stockmann som placeringsobjekt

Följande analytiker följer enligt de uppgifter vi erhållit, av eget initiativ med Stockmanns utveckling. Listan kan vara bristfällig. Stockmann svarar inte för analytikernas uppskattningar.

ABG Sundal Collier Equity Research

Timo Heinonen
Regeringsgatan 65, 5tr
10389 Stockholm
Tel. +46 (0) 8 5662 8644

Carnegie Investment Bank AB, Finland Branch

Tia Lehto
Södra esplanaden 12
00130 Helsingfors
Tel. (09) 6187 1236

Credit Agricole Chevreux

Daniel Ovin
Regeringsgatan 38
10393 Stockholm
Tel. +46 (0) 8 723 5175

Danske Market Equities

Kalle Karppinen
Unionsgatan 22
00130 Helsingfors
Tel. 010 236 4794

Deutsche Bank

Stefan Lycke
Stureplan 4 A
11487 Stockholm
Tel. +46 (0) 8 463 5500

eQ Bank Ltd

Jarkko Soikkeli
Mannerheimplatsen 1 A
00100 Helsingfors
Tel. (09) 6817 8654

Evli Bank Abp

Mika Karppinen
Alexandersgatan 19 A
00100 Helsingfors
Tel. (09) 476 690

FIM

Jonas Spohr
Norra esplanaden 33 A
00100 Helsingfors
Tel. (09) 6134 6508

Goldman Sachs

Emanuele Cagnoni
Peterborough Court
133 Fleet Street
London EC4A 2BB
Tel. +44 (0) 20 7552 5944

Handelsbanken Capital Markets

Maria Wikström
Alexandersgatan 11 A
00100 Helsingfors
Tel. 010 444 2425

Nordea Bank Finland Abp

Hanna-Maria Heikkinen
Aleksis Kivis gata 9
00500 Helsingfors
Tel. (09) 1655 9926

Pohjola Bank Abp

Jari Räisänen
Industrigatan 1 B
00510 Helsingfors
Tel. 010 252 4504

SEB Enskilda Equities

Jutta Rahikainen
Unionsgatan 30
00100 Helsingfors
Tel. (09) 6162 8713

Sofia Bank Abp

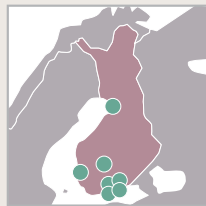
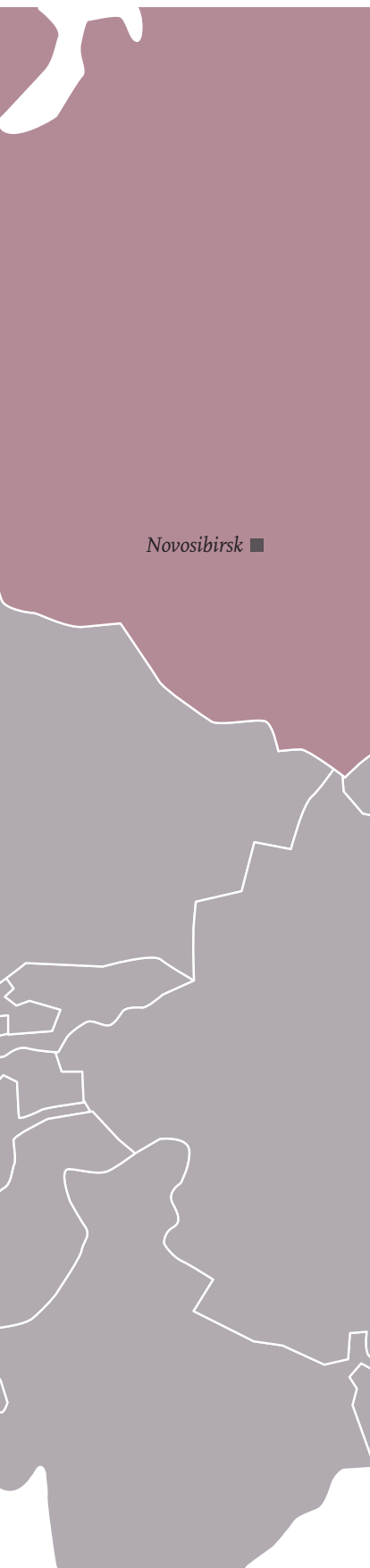
Martin Sundman
Kajaniemigatan 1 C
00100 Helsingfors
Tel. 010 241 5166

Standard & Poor's

James Monro
20 Canada Square
Canary Wharf
London E14 5LH
Tel. +44 (0) 20 7176 7798

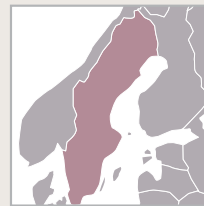
Stockmannkoncernens verksamhet

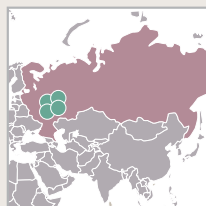
Finland

- 7 varuhus
- 7 Akademiska Bokhandelns butiker
- 53 Lindexbutiker
- Hobby Halls distanshandel och 2 butiker
- 132 Seppäläbutiker
- 15 Stockmann Beauty-butiker
- 4 Zarabutiker
- En Outletbutik

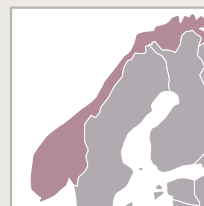
Sverige

- 195 Lindexbutiker

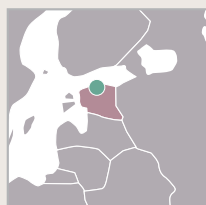
Ryssland

- 4 varuhus
- En Lindexbutik
- 34 Seppäläbutiker
- 18 Bestsellerbutiker
- 7 Nikebutiker
- En specialbutik
- En Outletbutik

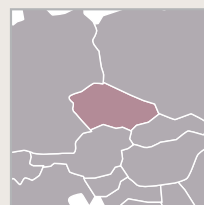
Norge

- 93 Lindexbutiker

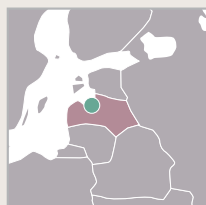
Estland

- Ett varuhus
- 5 Lindexbutiker
- Hobby Halls distanshandel och en butik
- 18 Seppäläbutiker

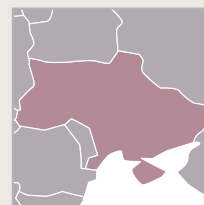
Tjeckien

- 3 Lindexbutiker

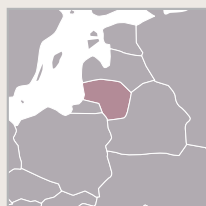
Lettland

- Ett varuhus
- 7 Lindexbutiker
- Hobby Halls distanshandel
- 9 Seppäläbutiker

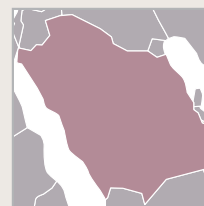
Ukraina

- En Seppäläbutik

Litauen

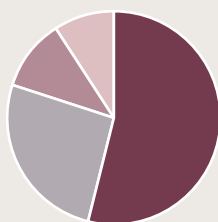
- 4 Lindexbutiker
- Hobby Halls distanshandel
- 9 Seppäläbutiker

Saudiarabien

- 5 Lindex franchisingbutiker

FÖRSÄLJNING PER GEOGRAFISKA SEGMENT

- 54 % Finland
- 26 % Sverige + Norge
- 11 % Ryssland + Ukraina
- 9 % Baltikum + Tjeckien

Stockmann år 2008

Nyckeltal

		2004	2005	2006	2007	2008
Försäljning	mn euro	1 735,0	1 851,3	1 552,6	1 668,3	2 265,8
Förändring av försäljning	%	2,1	6,7	-16,1	7,4	35,8
Omsättning	mn euro	1 445,0	1 542,6	1 300,7	1 398,2	1 878,7
Personalkostnader	mn euro	202,2	218,0	204,7	224,1	350,5
Andel av omsättningen	%	14,0	14,1	15,7	16,0	18,7
Rörelsevinst	mn euro	79,8	103,7	129,5	125,2	121,9
Andel av omsättningen	%	5,5	6,7	10,0	9,0	6,5
Vinst före skatter	mn euro	78,9	102,8	128,9	119,4	71,7
Investeringar i anläggningstillgångar	mn euro	59,0	57,0	125,5	977,4	182,3
Balansomslutning	mn euro	749,0	761,5	767,6	1 823,7	1 765,0
Aktiekapital	mn euro	106,8	109,0	111,7	112,2	123,4
Aktiestockens marknadsvärde 31.12	mn euro	1 140,8	1 761,3	2 028,6	1 659,8	611,6
Dividender	mn euro	53,0	59,5	72,1	75,2	
Styrelsens förslag till bolagstämman*	mn euro					38,0
Styrelsens fullmakt att utbetala dividend**	mn euro					23,3
Dividend/aktie, emissionsjusterad	euro	1,00	1,10	1,30	1,35	
Styrelsens förslag till bolagstämman*	euro					0,62
Styrelsens fullmakt att utbetala dividend**	euro					0,38
Resultat/aktie, emissionsjusterad	euro	1,13	1,44	1,93	1,59	0,67
Resultat/aktie, emissionsjusterad, utspädd	euro	1,11	1,42	1,90	1,58	0,67
Soliditet	%	62,5	66,4	74,5	32,6	39,0
Avkastning på eget kapital	%	12,2	15,8	19,4	15,2	6,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	14,8	19,6	22,9	12,1	8,3

* Styrelsens förslag till bolagstämman. Dividendförslaget är 0,62 euro/aktie.

** Styrelsens förslag till bolagstämman om att bevilja en fullmakt åt styrelsen att enligt eget omdöme utbetala en dividend om högst 0,38 euro per aktie senare under år 2009, ifall Stockmanns ekonomiska situation stöder utbetalning av dividenden.

Försäljning per kvartal 2007–2008, mn euro

	Q1 2007	Q2 2007	Q3 2007	Q4 2007	Q1 2008	Q2 2008	Q3 2008	Q4 2008
Varuhusgruppen	281,2	261,0	275,5	400,4	275,9	306,4	264,8	371,8
Lindex*				68,1	138,3	183,8	174,9	175,6
Hobby Hall	55,6	46,0	45,9	58,9	47,4	48,3	41,6	53,7
Seppälä	34,6	43,5	45,4	51,2	35,7	45,2	50,1	51,5
Ofördelat	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Koncernen	371,7	350,7	367,0	578,8	497,5	583,9	531,5	652,8

* Lindex fr.o.m 6.12.2007

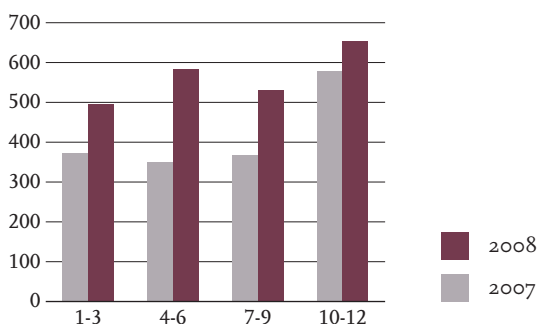
Rörelsevinst per kvartal 2007–2008, mn euro

	Q1 2007	Q2 2007	Q3 2007	Q4 2007	Q1 2008	Q2 2008	Q3 2008	Q4 2008
Varuhusgruppen	7,8	11,5	25,7	46,9	1,5	4,1	13,5	34,9
Lindex*				15,0	-1,2	23,8	15,7	20,3
Hobby Hall	1,5	-0,9	2,5	2,7	-2,1	0,7	0,7	1,6
Seppälä	0,8	5,8	5,5	8,6	-0,6	5,1	5,9	4,2
Ofördelat	-1,8	-2,1	-1,1	-2,4	0,2	-2,2	-0,7	-3,3
Elimineringar	0,0	-0,1	-0,5	0,0	-0,3	0,0	-0,5	0,8
Koncernen	8,2	14,1	32,1	70,8	-2,5	31,4	34,6	58,4

* Lindex fr.o.m 6.12.2007

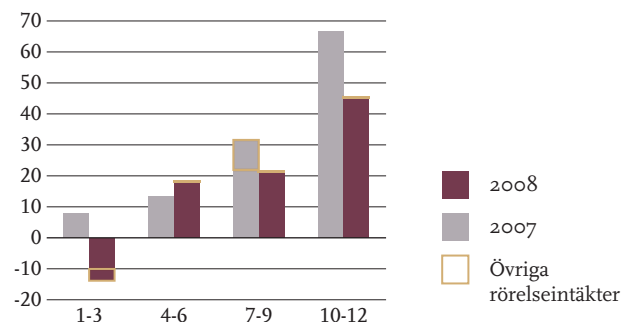
FÖRSÄLJNING KVARTALSVIS 2007-2008

mn euro

VINST FÖRE SKATTER KVARTALSVIS 2007-2008

mn euro

Affärsenheterna i korthet

Varuhusgruppen

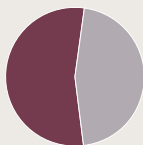
Maisa Romanainen

Erbjuder ett exceptionellt brett och högklassigt produktsortiment samt sakkunnig och utomordentlig kundservice i en unik och internationell miljö.

- **Finland:** 7 varuhus, 7 Akademiska Bokhandlar, 1 Outlet-butik, 4 Zarabutiker, 15 Stockmann Beauty-butiker
- **Ryssland:** 4 varuhus, en Outlet-butik, en specialbutik, 18 Bestsellerbutiker, 7 Nikebutiker
- **Estland:** ett varuhus
- **Lettland:** ett varuhus

ANDEL AV STOCKMANNS
FÖRSÄLJNING

1 218,9 mn euro

54 %

ANDEL AV STOCKMANNS
RÖRELSEVINST

54,0 mn euro

42 %

Lindex

Göran Bille

Erbjuder ett inspirerande och prisvärt mode. Sortimentet omfattar flera olika koncept inom damkonfektion, damunderkläder, barnkläder och kosmetik. Lindex kollektioner präglas av genomtänkta detaljer, modekänsla och ett högt nyhetstempo.

- **Sverige:** 195 butiker
- **Norge:** 93 butiker
- **Finland:** 53 butiker
- **Estland:** 5 butiker
- **Lettland:** 7 butiker
- **Litauen:** 4 butiker
- **Tjeckien:** 3 butiker
- **Ryssland:** en butik
- **SaudiArabien:** 5 franchisingbutiker

ANDEL AV STOCKMANNS
FÖRSÄLJNING

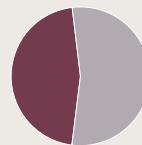
672,5 mn euro

30 %

ANDEL AV STOCKMANNS
RÖRELSEVINST

58,7 mn euro

46 %

Hobby Hall

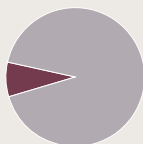
Raija-Leena Söderholm

Erbjuder ett enkelt, pålitligt och angenämt alternativ att köpa kvalitetsprodukter till förmånliga priser. Utbudet består till övervägande del av hem- och fritidsprodukter.

- **Finland:** största postorderföretag och ledande onlinehandel, 2 butiker
- **Estland:** största postorderföretag, onlinehandel, en butik.
- **Lettland:** största postorderföretag, onlinehandel
- **Litauen:** postorderförsäljning, onlinehandel

ANDEL AV STOCKMANNS
FÖRSÄLJNING

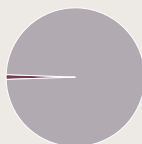
191,0 mn euro

8 %

ANDEL AV STOCKMANNS
RÖRELSEVINST

0,8 mn euro

1 %

Seppälä

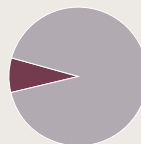
Terhi Okkonen

Modekedjan Seppälä säljer kläder för damer, herrar och barn, skor, accessoarer samt kosmetik. Samtliga kollektioner är av Seppäläs egen design och egna märken. Seppäläs framgång baserar sig på snabbt växande kollektioner samt förmågan att erbjuda mode till förnuftiga priser.

- **Finland:** 132 butiker
- **Ryssland:** 34 butiker
- **Estland:** 18 butiker
- **Lettland:** 9 butiker
- **Litauen:** 9 butiker
- **Ukraina:** en butik

ANDEL AV STOCKMANNS
FÖRSÄLJNING

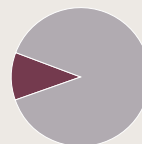
182,6 mn euro

8 %

ANDEL AV STOCKMANNS
RÖRELSEVINST

14,6 mn euro

11 %

Viktiga händelser år 2008

Januari

- I Göteborg i Sverige tog Lindex i bruk den nya distributionscentralen som effektiviserar bolagets verksamhet. Distributionscentralen har verkat med full effekt sedan våren.
- Textil- och konfektionsindustrin i Finland beviljade utmärkelsen "Vuoden suomalainen muotiteko" (Årets finländska modegärning) till Seppälä för konceptet Sitt Livs Supermodell.

Lindex nya och moderna distributionscentral har minskat bolagets logistikkostnader.

Mars

- I Ryssland lanserades Stockmanns MasterCard-stamkundskort med kredit i samarbete med Citibank.
- Seppälä lanserade sitt eget stamkundssystem i Finland. Seppälä-klubben har redan över 300 000 medlemmar.
- Bolagsstämman beslöt den 18 mars 2008 att vederlagsfritt emittera aktieoptioner till stamkunder vilkas registrerade inköp, inklusive inköp med parallellkort till samma konto, sammanlagt uppgår till minst 6 000 euro under åren 2008-2009.

April

- Stockmanns stamkundskort med kredit förnyades i Finland till ett internationellt MasterCard-kreditkort. Kortreformen byggde på ett avtal mellan Stockmann och Nordea, enligt vilket finansieringen av stamkundskontona överfördes till Nordea.

Maj

- De första helt nya lokalerna i utvidgnings- och förändringsprojektet som pågår i Helsingforsvaruhuset blev färdiga på sjätte våningen i varuhuset. I november togs nya lokaler i bruk också på åttonde våningen. Arbetena uppskattas bli slutförda stegvis före utgången av år 2010. Tack vare utvidgningen växer Helsingforsvaruhusets försäljningsyta till 50 000 kvadratmeter.
- Trots att den internationella skiljedomstolen i Moskva givit Stockmann rätt i hyrestvisterna gällande Stockmanns Smolenskajavaruhus i centrum av Moskva stängde hyresvärdarna av eldistributionen till varuhuset. På grund av hyresvärdarnas illegala åtgärder blev Stockmann tvunget att stänga varuhuset fr.o.m. den 13 maj 2008. Stockmann har inlett rättsliga åtgärder mot hyresvärdarna där bolaget kräver stora skadestånd.

De nya kundbetjäningslokalerna i Helsingforsvaruhusets åttonde våning är stiliga.

Juni

- Den 18 juni 2008 fastställde styrelsen de strategiska riktlinjerna och de ekonomiska målen för koncernen för de följande fem åren. Koncernens mål är att på samtliga marknadsområden uppnå en årlig tillväxt som är snabbare än den genomsnittliga tillväxten på marknaden. Dessutom strävar koncernen efter att uppnå en rörelsevinstmarginal på 12 procent och en avkastning på 20 procent på sysselsatt kapital före utgången av strategiperioden år 2013. Det strategiska målet är också att koncernens soliditet ökas till minst 40 procent. Dividendutdelningspolitiken är oförändrad: målet är att i dividend dela ut över hälften av den vinst som den ordinarie affärsverksamheten genererar. Vid utdelning av dividend beaktas dock den finansiering som den ökade verksamheten kräver.
- Stockmann genomförde en aktieemission på 137,4 miljoner euro till institutionella investerare den 23 juni 2008. Med de medel som aktieemissionen gav avkortade Stockmann det långfristiga lån som tagits i anslutning till förvärvet av Lindex.

En tidskapsel murades traditionellt i grundstenen av köpcentret Nevsky Centre. Tapio Müller från Pöyry CM, som ansvarar för projektledningen, lade kapseln på plats.

Augusti

- Lindex öppnade sin första butik i Ryssland i S:t Petersburg. Lindex kommer i fortsättningen att öppna fler butiker i Ryssland.

September

- Kedjan av Lindexbutiker utvidgades till Saudiarabien när franchisingpartnern Delta International Establishment öppnade sina första tre butiker där i september. Under året öppnades sammanlagt fem Lindexbutiker i Saudiarabien. Målet är att utvidga butiks nätet i Saudiarabien och öppna Lindexbutiker också i övriga länder i Mellanöstern.
- Hobby Halls huvudkontor flyttade till nya hyrda lokaliteter i Äggelby i Helsingfors.

Oktober

- Grundstenen till Stockmanns köpcenter Nevsky Centre som byggs i centrum av S:t Petersburg murades den 17 oktober 2008. Köpcentrets bruttoyta uppgår till cirka 100 000 kvadratmeter, varav cirka 50 000 kvadratmeter är butiks- och kontorslokaler. Enligt planerna kommer köpcentret att inrymma ett ca 20 000 kvadratmeter stort Stockmannvaruhus, annan detaljhandel, kontorslokaler samt en parkeringsanläggning under jorden. Enligt den nuvarande tidtabellen kommer byggnaden att stå färdig under sommaren 2010 och den kommersiella verksamheten kommer enligt planerna att inledas före utgången av år 2010.
- Den 26 oktober 2008 öppnade Seppälä sin första butik i Ukraina i miljonstaden Charkiv som ligger i östra Ukraina. Ukraina är det sjätte verksamhetslandet för Seppälä och det tionde för Stockmannkoncernen.

Seppäläs tvåhundra butik redo att öppna dörrarna. Från vänster butikschef Maarit Ristimäki, försäljarna Sanna Pihlajamäki och Virpi Mäkilä samt den nya butikens "fadder" Oili Rantala.

November

- Den 6 november 2008 utnämndes ekon.mag. Maisa Romanainen till direktör för Stockmannkoncernens varuhusgrupp, till vice verkställande direktör samt till medlem av koncernens ledningsgrupp. Hon har senast arbetat som direktör för Stockmannvaruhusen i Finland och Baltikum. Ekonomidirektör Pekka Vähähyyppä utnämndes till koncernens andra vice verkställande direktör.
- Den 13 november 2008 öppnade Seppälä sin 200:de butik i Vasa. Vid utgången av år 2008 hade Seppälä sammanlagt 203 butiker på sex olika marknadsområden.
- Stockmanns nya MasterCard-stamkundskort med kredit som baserar sig på ett avtal mellan Nordea och Stockmann togs i bruk i Lettland, där Stockmann tidigare inte haft ett stamkundskort med kredit.

Den globala ekonomiska krisen inverkar på tidtabellen för tillväxtstrategin

Ar 2008 blev ett mycket annorlunda år mot vad vi hade förväntat oss. Finanskrisen i USA skapade ekonomiska problem som under slutet av sommaren och början av hösten spred sig till realekonomin och förorsakade en otroligt snabb konjunkturvändning. Detta hade en tydlig inverkan på konsumenternas beteende särskilt på de nordiska och baltiska marknaderna. Trots att även Rysslands ekonomi drabbades hårt av den ekonomiska krisen under hösten, ökade konsumtionsefterfrågan i landet nästan ända fram till årets slut. Som en följd av den snabba devalveringen av rubeln började dock inverkningarna av krisen återspeglas i de ryska konsumenternas vardag när köpkraften försämrades.

Förvärvet av Lindex i slutet av år 2007 påskyndade Stockmanns internationalisering. Antalet anställda vid Stockmann-koncernen uppgår till över 16 000 i femton länder, inklusive inköpskontorsländerna, och koncernen har över 600 butiker i tio länder. Förvärvet av Lindex innebar också en betydande ökning av koncernens försäljning. Den totala försäljningen ökade med 36 procent och uppgick till cirka 2,27 miljarder euro. Försäljningen utanför Finland ökade till nästan hälften av den totala försäljningen.

Försämrade konsumtionsefterfrågan, ökade finansieringskostnader och engångsposter sänkte resultatnivån

Den försämrade konsumtionsefterfrågan verkade på koncernens resultat särskilt under slutet av året. Även om rörelsevinsten, tack vare införlivandet av Lindex i koncernen, nästan nådde upp till samma nivå som året innan, förblev vinsten före skatt klart mindre än året innan på grund av ökade finansieringskostnader och vissa engångsposter och uppgick till 71,7 miljoner euro. Den största engångspost som bokfördes var en betydande förlust som uppkom till följd av stängningen av Smolenskajavaruhuset i Moskva. Varuhuset stängdes till följd av hyresvärdarnas olagliga förfarande som strider mot avtal. En skadeståndsrättegång i ärendet är fortfarande anhängig vid den internationella skiljedomstolen i Moskva.

Nettofinansieringskostnaderna ökade med omkring 44,4 miljoner euro huvudsakligen till följd av Lindexförvärvet. I slutet av året omförhandlades koncernens finansiering till långfristig. Som en följd av lånefinansieringspaketet på en miljard euro som har ingåtts med flera parter kommer koncernens finansieringskostnader i och med den sjunkande räntenivån att minska klart år 2009. Finansieringsarrangemanget möjliggör också genomförande av koncernens viktigaste stora investeringar och löpande finansiering av verksamheten under de följande två åren då investeringarna är som störst.

Resultatet för samtliga affärsenheter försämrades, men varuhusgruppens, Lindex och Seppäläs resultat förblev på en god nivå. Hobby Hall led av den kraftigt försämrade försäljningen inom hemelektronikbranschen och bolagets resultat minskade mer än de övriga affärsenheternas, men uppvisade dock fortfarande en vinst. En strukturuomvandling genomförs i koncernen från och med början av år 2010 varigenom Hobby Hall kommer att integreras i varuhusgruppen som en del av den flerkanalstrategi som Stockmann utvecklar, och i vilken distanshandeln får en växande roll. Hobby Hall fungerar ännu under år 2009 som en självständig affärsenhet och koncentrerar sig på att kraftigt förbättra lönsamheten och förbereda sig för integrationen som verkställs i början av nästa år.

Den förändrade situationen i den globala ekonomin påverkar den långsiktiga strategin

Som en följd av den globala ekonomiska krisen har tillväxtförutsättningarna för de närmaste åren förändrats totalt jämfört med vad man trodde ännu förra sommaren då koncernens femårsstrategi fastställdes. Detta innebär också att förutsättningarna för strategin måste omvärderas, vilket sker i normal ordning under våren och början av sommaren. Det är redan nu klart att alla de investeringar som hade planerats för strategiperioden inte kan genomföras åtminstone enligt den ursprungliga tidtabellen. Toppinvesteringarna under de närmaste åren utgörs av slutförandet av de pågående utvidgnings- och reparationsarbetena i Helsingforsvaruhuset samt genomförandet av köpcenter- och varuhusprojektet Nevsky Centre i centrum av S:t Petersburg. I övrigt kommer koncernen att koncentrera sig på de investeringar som inbringar det bästa kassaflödet på kort sikt.

Av de långsiktiga nyckeltalsmålen förbättrades soliditeten till närheten av det långsiktiga målet på över 40 procent och uppgick till 39,0 procent. Till utvecklingen bidrog i första hand den till finländska och utländska investerare riktade emission som genomfördes på sommaren. Emissionen gav 137 miljoner euro nytt kapital som användes för att amortera skulden för förvärvet av Lindex. Svenska kronan har blivit mycket svagare som en följd av den ekonomiska krisen, vilket har bidragit till att minska anskaffningsskulden i kronor och även haft en positiv inverkan på balansstrukturen. Avkastningen på sysselsatt kapital minskade och var 8,3 procent medan rörelsevinstmarginalen var 6,5 procent.

Längden på den ekonomiska krisen avgör den totala mängden dividender

Stockmann är känt för sin aktieägarvänliga utdelningspolitik, som koncernen också följer under lågkonjunkturen. Man har dock även beträffande dividendutdelningsförslaget förberett

sig på snabba ändringar i omständigheterna. Bolagets resultat per aktie (EPS) försvagades exceptionellt mycket på grund av att bolaget är tvunget att bokföra en kalkylmässig ökning av latent skatteskulden via resultaträkningen som beror på en intern valutakursvinst till följd av den försvagade svenska kronan. Detta inverkar dock inte på kassaflödet. Styrelsen föreslår att som dividend för år 2008 utbetalas 0,62 euro per aktie, och att bolagsstämman dessutom befullmäktigar styrelsen att senare under året besluta om en dividend på högst 0,38 euro, om bolagets ekonomiska situation så tillåter.

Stockmanns marknadsvärde minskade till följd av den allmänna utvecklingen på aktiemarknaden och uppgick vid årets slut till 611,6 miljoner euro.

Till följd av kraschen på aktiemarknaden är de till Stockmanns stamkunder riktade optionsprogrammen inte längre lika ekonomiskt attraktiva. Eftersom målet, som var att belöna goda stamkunder, inte ser ut att förverkligas med den rådande kursnivån, föreslår styrelsen att priset på stamkundsoptionerna, som utdelas på basis av de sammanlagda inköpen åren 2008–2009, justeras så att det motsvarar medelkursnivån i februari före bolagsstämman. Däremot förblir det tidigare optionsprogrammet, enligt vilket optioner redan har tecknats, oförändrat i det här skedet, eftersom en sänkning av teckningspriset skulle ge upphov till en betydande resultatpåverkande IFRS-kostnadsbokföring. På styrelsens och den operativa ledningens vägnar lovar jag att vi kommer att erbjuda en bra kommersiell förmån som tröst till dem som tecknat dessa

optioner ifall det är omöjligt att omvandla optionsteckningarna till aktier på ett vettigt sätt när teckningstiden går ut.

Utsikter för år 2009

Det är mycket svårt att förutspå något om år 2009 under rådande förhållanden. Det är sannolikt att alla Stockmanns marknadsområden kommer att befinna sig i en recession och att tillväxten är negativ. Utvecklingen i Ryssland är i mycket hög grad beroende av energipriset.

Stockmann har för egen del inlett åtgärder för att anpassa koncernen till förhållanden med mindre efterfrågan. På grund av detta har förhandsbeställningarna inom inköpsverksamheten klart minskats och kostnadseffektiviteten upprätthålls inom samtliga funktioner. Vid behov måste vi vara redo att ändra på verksamhetsstrukturerna. Målet är att bevara en god lönsamhetsnivå också under år 2009.

Samtidigt som jag vill framföra ett varmt tack till våra kunder för det förtroende som visas oss, vill jag tacka personalen i hela koncernen för goda prestationer år 2008.

Helsingfors den 13 februari 2009

Hannu Penttilä

Christoffer Taxell

Erkki Etola

Kaj-Gustaf Bergh

Eva Liljebloom

Kari Niemistö

Carola Teir-Lehtinen

Henry Wiklund

Robin Sandelin

Rita Löwenhild

Styrelsen och revisorer

ORDFÖRANDE

Christoffer Taxell*

(f. 1948), juris kandidat, minister.

Styrelsemedlem sedan 1985, styrelsens ordförande sedan 2007. Ordförande för styrelsens utnämnings- och belöningsutskott.

AKTIER: A 2 250, B 6 680

VICE ORDFÖRANDE

Erkki Etola**

(f. 1945), diplomingenjör, verkställande direktör, Oy Etola Ab. Styrelsemedlem sedan 1981, styrelsens vice ordförande sedan 1992. Medlem av styrelsens utnämnings- och belöningsutskott.

AKTIER: A 1 891 676, B 996 445

Kaj-Gustaf Bergh*

(f. 1955), juris kandidat, diplomekonom, verkställande direktör, Föreningen Konstsamfundet r.f. Styrelsemedlem sedan 2007.

AKTIER: A 1 020, B 2 839

Uppgifter om styrelsemedlemmarnas väsentliga arbetsfarenhet och viktigaste förtroendeuppdrag finns på Stockmanns internetsidor på adressen www.stockmann.com.

Eva Liljebloom**

(f. 1958), ekonomie doktor, professor, Svenska Handelshögskolan. Styrelsemedlem sedan 2000. Medlem av styrelsens utnämnings- och belöningsutskott.

AKTIER: A 243, B 4 117

Kari Niemistö*

(f. 1962), ekonomie magister, verkställande direktör, Eekonomie Investor Oy Ab. Styrelsemedlem sedan 1998.

AKTIER: A 3 001 876, B 968 569

Carola Teir-Lehtinen**

(f. 1952), filosofie magister, direktör för hållbar utveckling, Fortum Abp. Styrelsemedlem sedan 2004.

AKTIER: B 3 683

Henry Wiklund*

(f. 1948), ekonomie magister, kammarråd. Styrelsemedlem sedan 1993. Medlem av styrelsens utnämnings- och belöningsutskott.

AKTIER: A 720, B 5 090

* Oberoende av bolaget

** Oberoende av bolaget och av betydande aktieägare

PERSONALREPRESENTANTER I STYRELSEN

1.4.2008–31.3.2009

Personalrepresentanterna har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsens möten. De är inte medlemmar av styrelsen.

Robin Sandelin

(f. 1956), inköpare, varuhusgruppen. Personalrepresentant i styrelsen, vald av de högre tjänstemännen i Stockmann.

Rita Löwenhild

(f. 1952), huvudförtroendeman, varuhusgruppen. Personalrepresentant i styrelsen, vald av koncernnämnden.

REVISORER

Jari Härmälä

(f. 1961), ekonomie magister, CGR, Stockmanns ordinarie revisor sedan 2007.

Henrik Holmborn

(f. 1970), ekonomie magister, CGR, Stockmanns ordinarie revisor sedan 2003.

REVISORSUPPLEANT

KPMG Oy Ab

Hannu Penttilä

Pekka Vähähyppä

Maisa Romanainen

Göran Bille

Raija-Leena Söderholm

Terhi Okkonen

Jussi Kuutsa

Jukka Naulapää

Koncernens ledningsgrupp

Hannu Penttilä

(f. 1953), vicehäradschef, verkställande direktör.
Till Stockmann 1978, i nuvarande position sedan 2001.
AKTIER: A 105, B 12 836
OPTIONER: 2006A 16 000, 2006B 8 000, 2006C 13 600, 2006D 13 600

Pekka Vähähyppä

(f. 1960), ekonomie magister, vice verkställande direktör, ekonomi-
direktör. Till Stockmann 2000, i nuvarande position sedan 2008.
AKTIER: B 5 264
OPTIONER: 2006A 8 000, 2006B 4 000, 2006C 6 800, 2006D 6 800

Maisa Romanainen

(f. 1967), ekonomie magister, vice verkställande direktör med ansvar
för varuhusgruppen. Till Stockmann 1996, i nuvarande position
sedan 2008.
AKTIER: –
OPTIONER: 2006A 5 000, 2006B 2 500, 2006C 4 250, 2006D 4 250

Göran Bille

(f. 1955), ekonom, verkställande direktör, Lindex.
Till Stockmann 2007, i nuvarande position sedan 2004.
AKTIER: B 12 000
OPTIONER: 2006A 4 000, 2006B 2 000, 2006C 6 800, 2006D 6 800

Raija-Leena Söderholm

(f. 1957), byggnadsingenjör, verkställande direktör, Hobby Hall.
Till Stockmann 2001, i nuvarande position sedan 2009.
AKTIER: B 120
OPTIONER: 2006A 5 000, 2006B 2 500, 2006C 4 250, 2006D 4 250

Terhi Okkonen

(f. 1961), eMBA, verkställande direktör, Seppälä.
Till Stockmann 1991, i nuvarande position sedan 2005.
AKTIER: B 1 328
OPTIONER: 2006A 8 000, 2006B 4 000, 2006C 6 800, 2006D 6 800

Jussi Kuutsa

(f. 1964), ekonom, utvecklingsdirektör för koncernens utlandsverk-
samhet. Till Stockmann 1996, i nuvarande position sedan 2006.
Aktier: B 4 286
Optioner: 2006A 8 000, 2006B 4 000, 2006C 6 800, 2006D 6 800

Jukka Naulapää

(f. 1966), juris kandidat, direktör för juridiska ärenden.
Till Stockmann 1998, i nuvarande position sedan 2006.
Aktier: B 1 848
Optioner: 2006A 8 000, 2006B 4 000, 2006C 6 800, 2006D 6 800

I aktie- och optionsinnehav av styrelsemedlemmar och bolagets ledning har 31.12.2008 upp-
givits Stockmann Oyj Abps aktier och optioner som de personligen eller som deras närstå-
ende krets ägde, med undantag av möjliga stamkundsoptioner år 2006, varav medlemmarna
i styrelsen ägde totalt 454 st. och medlemmarna i koncernens ledningsgrupp totalt 992 st.

Uppdaterade uppgifter om styrelsemedlemmarnas och ledningens aktie- och optionsinnehav
finns på bolagets internetsidor www.stockmann.com. Uppgifter om Stockmanns aktier och
optioner ges på årsberättelsens sidor 57–61 och 63.

Varuhusgruppen

Stockmanns varuhusgrupp har sju varuhus i Finland och fyra i Ryssland samt ett varuhus i Estland och ett i Lettland. Till gruppen hör också Akademiska Bokhandelns butiker, Stockmann Beauty- och Zarabutikerna i Finland samt Bestseller- och Nikebutikerna i Ryssland. Hörnstenen som verksamheten vilar på är det starka Stockmann-varumärket, som baserar sig på ett omfattande och högklassigt sortiment, internationell atmosfär, en inköpsmiljö av hög kvalitet och utmärkt kundbetjäning.

Stamkunden är viktigast

Varuhusgruppens försäljning låg på förra årets nivå och var 1 218,9 miljoner euro. Gruppens omsättning uppgick till 1 025,9 miljoner euro och rörelsevinsten till 54,0 miljoner euro. Trots den ökade försäljningen minskade rörelsevinsten med 37,8 miljoner euro, dvs. 41 procent, pga. ökade kostnader samt kostnader av engångskaraktär för stängningen av Smolenskajavaruhuset i Moskva.

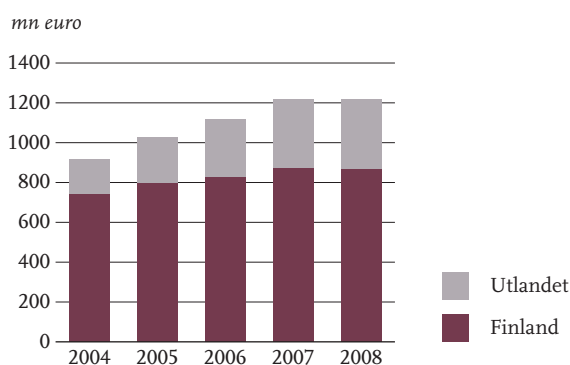
Försäljningen i varuhusen i Finland, i Akademiska Bokhandeln och i specialbutikskedjan Stockmann Beauty uppgick till 847,9 miljoner euro, en minskning med 3,2 miljoner euro eller 0,4 procent. Trots det krävande marknads- och konkurrensläget ökade den sammanlagda försäljningen i varuhusen i Tallinn och Riga med 4 procent och uppgick till 130,8 miljoner euro. De tre varuhusen som var verksamma i Ryssland uppvisade en utmärkt jämförbar försäljningsökning, 30 procent.

NYCKELTAL

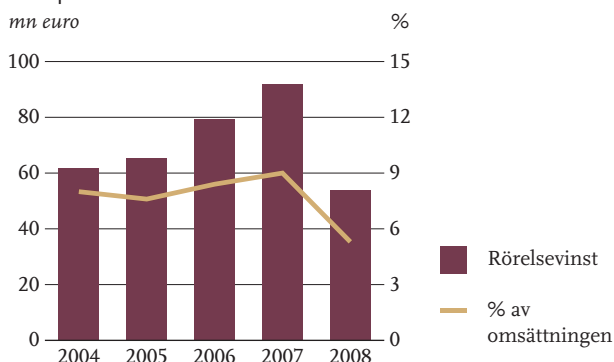
Varuhusgruppen, mn euro	2008	2007	Förändr. %
Försäljning	1 218,9	1 218,1	0
Andel av Stockmanns försäljning, %	53,8	73,0	
Rörelsevinst*	54,0	91,8	-41
Avkastning på sysselsatt kapital, %	9,6	18,1	
Sysselsatt kapital	563,8	506,1	11
Investeringar	146,0	111,5	
Antal anställda 31.12	8 945	9 545	-6
Försäljningsyta, m ²	192 395	190 708	

* Innehåller övriga rörelseintäkter

VARUHUSGRUPPENS FÖRSÄLJNINGSENTVECKLING 2004-2008

UTVECKLINGEN AV RÖRELSEVINSTEN I VARUHUSGRUPPEN 2004-2008

KINGDOM OF SHOPPING

Den sammanlagda försäljningen för varuhusen i Ryssland minskade dock med 9,2 miljoner euro eller 5 procent på grund av stängningen av Smolenskajavaruhuset i Moskva.

En bra försäljningsutveckling, ökning av bruttomarginalnivån, noggrann kostnadskontroll och effektivt utnyttjande av kapital utgör varuhusgruppens viktigaste ekonomiska mål. Det osäkra ekonomiska läget samt ökade löne- och underhållskostnader skapade nya utmaningar för utvecklingen av verksamheten i samtliga verksamhetsländer år 2008. Åtgärder i syfte att effektivisera verksamheten krävdes särskilt i Balti-

kum och Ryssland på grund av den höga inflationen. Varuhusgruppens totala kostnader ökade med 9 procent. I syfte att förbättra lönsamheten satsade varuhusgruppen på säkerställandet av en god försäljningsutveckling, lagerkontroll samt ännu striktare kostnadskontroll än tidigare. Åtgärder för att effektivisera försäljningen i det stränga konkurrensläget under slutet av året ledde till att bruttomarginalen, som ännu under början av året uppvisade en bra utveckling, minskade något. Under året uppgick bruttomarginalprocenten till 41,0 då den året innan var 41,7.

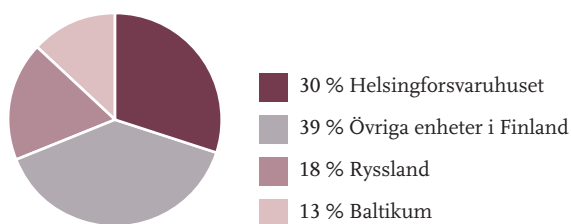
Avkastningen på sysselsatt kapital minskade och var 9,6 procent. Detta berodde på att rörelsevinsten minskade samt på ett pågående omfattande investeringsprogram, som ökade det sysselsatta kapitalet.

Stark ställning i Finland och Baltikum

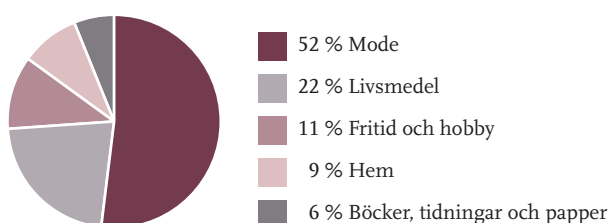
Stockmann har lyckats behålla sin marknadsställning i den allt hårdare konkurrensen och det osäkra ekonomiska läget i Finland och Baltikum. Varuhusgruppen omorganiserade i början av år 2008 sin försäljningsorganisation till att motsvara marknadsläget i de olika länderna. Varuhusen i Finland och Baltikum bildar nu en gemensam försäljningsorganisation och varuhusen i Ryssland en egen försäljningsorganisation. Varuhusen i Finland och Baltikum är verksamma på liknande marknader i ländernas största städer. Verksamhetsmiljöerna är liknande, och såväl i Finland som i Baltikum koncentrerar sig varuhusgruppen på en kontinuerlig utveckling av den existerande affärsverksamheten. Däremot ligger tyngdpunkten i verksamheten i Ryssland fortfarande på expansion av verksamheten.

Kundantalet i varuhusen i Finland låg i stort sett på samma nivå som året innan, och försäljningsökningen härrörde från en ökning av kundernas medelinköp. Även i varuhusen i Baltikum ligger kundantalet på ungefär samma nivå som året innan medan försäljningen uppvisar en fortsatt ökning, vilket betyder att kundernas medelinköp ökat tydligt.

VARUHUSGRUPPENS FÖRSÄLJNING PER ENHET 2008

VARUHUSGRUPPENS FÖRSÄLJNING PER VARUOMRÅDE 2008

År 2008 satsade varuhusgruppen starkt på att förnya butiksmiljön och utveckla koncepten för de olika varuområdena. De förnyade koncepten kommer att synas stegvis på alla marknader när ändringarna och utbyggnaderna av avdelningarna färdigställs samt när nya varuhus öppnas. Utvecklingsarbetet fortsätter.

I enlighet med de gällande strategiska valen kommer ett nytt Stockmannvaruhus inte inom en överskådlig framtid att öppnas i Finland. Däremot är de existerande varuhusen föremål för kontinuerlig utveckling och utvidgning av affärsytan enligt de möjligheter som finns.

Stockmann har undertecknat ett föravtal om att öppna ett varuhus i Litauens huvudstad Vilnius.

Varuhusgruppens Stockmann Beauty-kedja har 15 butiker i Finland.

Projektet Alla tiders Stockmann framskrider

I Helsingforsvaruhuset inleddes år 2006 ett betydande utbyggnads- och förnyelseprogram. Projektet Alla tiders Stockmann uppskattas bli slutfört stegvis före utgången av år 2010. Lokaliteter som färdigställs tas i bruk stegvis. En ny underjordisk logistiklokal betjänar varuhusets transporter redan våren 2009, och en parkeringshall med 600 bilplatser under Mannerheimvägen tas

i bruk sommaren 2009. Vidare öppnas under år 2009 en omfattande restaurangvärld i åttonde våningen samt en skönhetens värld i sjunde våningen. Den förnyade och utvidgade Delikatessavdelningen öppnas år 2010.

Projektet är den största enskilda fastighetsinvesteringen i Stockmannkoncernen. Då projektet är färdigt ger det varuhuset nästan 10 000 kvadratmeter ny försäljningsyta, moderna logistiklösningar samt nya socialutrymmen för personalen. Utbyggnaden kommer att underlätta kundernas besök i varuhuset och leda till en avsevärd försäljningsökning. Efter utvidgningen uppgår Helsingforsvaruhusets försäljningsyta till ca 50 000 kvadratmeter. Man har klarat av att genomföra det omfattande projektet utan att störa varuhusets lönsamhet eller försäljning. Kostnads-kalkylen för utvidgningen uppgår till omkring 250 miljoner euro. I anslutning till projektet har dessutom omfattande reparations- och saneringsåtgärder utförts i den gamla fastigheten.

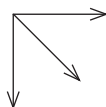
Stark utveckling i Ryssland

Stockmann har fattat ett strategiskt beslut om att förutom i Moskva och S:t Petersburg öppna varuhus också i Rysslands övriga miljonstäder. I den rådande osäkra situationen på fastighetsmarknaden i Ryssland kommer tidpunkten för projektens förverkligande sannolikt att flyttas långt in i framtiden. Marknaden i Ryssland kommer att genomgå stora strukturförändringar som en följd av den ekonomiska krisen. Utländska investerare uppskattas i den föränderliga omgivningen, och pålitliga företag i likhet med Stockmann kommer att vara framgångsrika i det nya marknadsläget.

De tre Stockmannvaruhusen i köpcentren Mega i Moskva uppvisade en utmärkt försäljnings- och resultatutveckling år

Efter utvidgningen uppgår Helsingforsvaruhusets försäljningsyta till ca 50 000 kvadratmeter.

Det italienska modet och modets huvudstad Milano stod i turen som tema för höstens stadskampanj. Den stiliga kampanjen som förverkligades i samarbete med italienska staten var synligt överallt i varuhusen.

2008 och det samma gäller antalet kunder som ökade med 17 procent. Kampanjen Galna Dagar har år för år blivit allt populärare i Ryssland. I år uppnådde Galna Dagar åter ett nytt försäljningsrekord då de tre Stockmannvaruhusen i Moskva sålde mer under kampanjen än fyra varuhus hösten 2007. Moskvavaruhusens lönsamhet har också utvecklats i enlighet med förväntningarna.

Smolenskajavaruhuset stängdes i maj

I maj blev Stockmann tvunget att stänga varuhuset i köpcentret Smolenski Passage i centrum av Moskva till följd av ett olagligt förfarande från hyresvärdarna. Trots att den internationella skiljedomstolen i Moskva gav Stockmann rätt i hyrestvisiten gällande Smolenskajavaruhuset, stängde hyresvärdarna av elektriciteten till Stockmannvaruhuset och gjorde det omöjligt att hålla varuhuset öppet.

Stockmann erbjöd varuhusets personal arbete i de övriga Moskvavaruhusen. Kostnaderna för stängningen samt kostnadsbokföringen av tillgångarna inverkar på varuhusgruppens

resultat med 14 miljoner euro. Stockmann har inlett rättsliga åtgärder mot hyresvärdarna på grund av hyresvärdarnas olagliga självtagna rätt och agerande som strider mot besluten av Moskvaskiljedomstolen (ICAC).

Nytt varuhus till Moskva

Stockmann öppnade i februari 2009 ett varuhus i hyrda lokaler i det nya köpcentret Metropolis i närheten av Moskvaskiljedomstolen. Köpcentret, som har en totalyta på 100 000 kvadratmeter och ett anslutande kontorskluster för ca 20 000 arbetstagare har ett utmärkt kommersiellt läge med goda trafikförbindelser. Det nya varuhuset har en totalyta på drygt 8 000 kvadratmeter, och Stockmanns investering i projektet uppgår till cirka 12 miljoner euro. Stockmann har även ingått föravtal om öppnandet av ett varuhus i köpcentret Rostokino i norra Moskva samt om öppnandet av ett första varuhus utanför Moskva och S:t Petersburg i köpcentret Greenwich i Jekaterinburg. På grund av finanskrisen kommer förverkligandet och tidpunkterna av även dessa projekt att omvärderas.

Galna Dagarna var igen en jättesuccé. Speciellt varuhusen i Ryssland slog alla sina tidigare rekord.

Stockmanns nyaste varuhus i Moskva är beläget i köpcentret Metropolis i närheten av stadens centrum. Varuhuset öppnade dörrarna i februari 2009.

Nobelisten Martti Ahtisaari intervjuades i november på Akademiska Bokhandelns Träffpunkt av Katri Merikallio, som skrivit boken "Miten rauha tehdään – Ahtisaari ja Aceh" (Hur man gör fred – Ahtisaari och Aceh).

Byggnadsarbetena framskrider i projektet i S:t Petersburg

Stockmanns ställning på detaljhandelsmarknaden i Europas fjärde största stad S:t Petersburg förbättras märkbart i och med varuhuset och köpcentret som öppnas i stadskärnan. Stockmann förvärvade år 2006 en ca 10 000 kvadratmeter stor affärstomt vid S:t Petersburgs huvudgata Nevskij Prospekt. Tomten är belägen vid metrostationen på Vosstani-japlatsen och i omedelbar närhet av Moskva-järnvägsstationen. På tomten låter Stockmann uppföra köpcentret Nevsky Centre med en bruttoyta på ca 100 000 kvadratmeter, varav cirka 50 000 kvadratmeter är butiks- och kontorslokaler. Enligt planerna skall köpcentret inrymma ett fullskaligt, ca 20 000 kvadratmeter stort Stockmannvaruhus, annan detaljhandel, kontorslokaler samt en parkeringsanläggning under jorden. Totalinvesteringarna beräknas uppgå till ca 185 miljoner euro. Projektet framskred enligt planerna år 2008, och en del av köpcenter- och kontorslokaliteterna är redan uthyrda. Det slutgiltiga byggnadstillståndet beviljades i början av mars, och de egentliga byggarbetena pågår. Byggnadens grundsten murades den 17 oktober 2008. Enligt den nuva-

rande tidtabellen kommer byggnadsarbetena att färdigställas under sommaren 2010 och den kommersiella verksamheten att inledas i slutet av år 2010.

Målet för franchisingverksamheten är kontrollerad expansion

Avtalsbaserat samarbete med utvalda partners i Ryssland är en del av Stockmanns expansionsstrategi, vars mål är att öppna Bestseller- och Nikebutiker på bästa affärsplatser i storstäderna.

År 2008 öppnade Stockmann en Bestsellerbutik och två Nikebutiker i S:t Petersburg. Varuhusgruppens franchisingverksamhet omfattar 18 Bestsellerbutiker i Ryssland, sju Nikebutiker i Ryssland samt fyra Zarabutiker i Finland.

Internationella MasterCard-kort för stamkunderna

Under år 2008 ändrades kreditegenskaperna hos Stockmanns stamkundskort med kredit i enlighet med det internationella Nordea MasterCard-kreditkortet i Finland samt Lettland, där Stockmann inte tidigare haft ett stamkundskort med kredit. Det nya Nordea MasterCard-kortet lanserades

i Estland i februari 2009. I Ryssland lanserades i mars 2008 Stockmanns MasterCard-stamkundskort med kredit i samarbete med Citibank. Stockmann har inte heller haft ett stamkundskort med kredit tidigare i Ryssland.

Samtliga kundförmåner som är förknippade med stamkundskorten med kredit förblev oförändrade, och förmåner ska utvecklas vidare i fortsättningen. Dessutom får stamkunderna dra nytta av det internationella betalkortets mångsidiga förmåner. De bästa kunderna har fortfarande det speciella Exclusive-stamkundskortet och dess tilläggförmåner. Även en betalkortegenskap i likhet med bankkort kan anslutas till korten. Stockmanns kontantkort förblir i användning på samma sätt som tidigare.

Målet för kortreformen var förutom att erbjuda mångsidiga betalningssätt och förmåner också att i god tid övergå till chipförsedda betal- och kreditkort som krävs inom det gemensamma eurobetalningsområdet SEPA. Den omfattande bytesoperationen lyckades enligt förväntningarna. På alla marknadsområden användes tv-reklam som stöd för den lyckade kampanjen.

Stamkundsprogrammet mål för utveckling

Stockmanns målsättning har ända sedan verksamheten inleddes varit att skapa trogna kundförhållanden. Stamkunderna har alltid varit den hörnsten som Stockmanns framgång vilar på. I Finland var Stockmann en pionjär inom stamkundssystem då företaget inledde sin stamkundsverksamhet år 1986. En nära kontakt har under årens lopp upprätthållits med stamkunderna genom att varje månad skicka hem en egen stamkundskatalog och erbjuda intressanta och aktuella förmåner. Antalet stamkunder i Finland, Ryssland och Baltikum uppgår redan till totalt 1,7 miljoner.

Stockmann utvecklar sitt stamkundsprogram för att kunna belöna trogna stamkunder också i framtiden. I slutet av år 2008 ökades antalet stamkundsförmåner kännbart. Utvecklandet av förmåner fortsätter år 2009, och de bästa Exclusive-kunderna erbjuds nya förmåner bland annat på Delikatessavdelningarna.

Stockmanns finländska stamkunder har två gällande optionsprogram, på basis av vilka goda stamkunder kan teckna aktier i bolaget. Programmet som lanserades år 2006 berättigar till att teckna aktier på basis av inköp under åren 2006–2007 och det nyare programmet på basis av inköpen åren 2008–2009. På grund av kraschen på aktiemarknaden är programmen inte ekonomiskt lockande för tillfället, och därför framställs ett förslag till bolagsstämman om att priset på de aktier som tecknas med optioner enligt det nyare programmet skall justeras så att det motsvarar nuläget. Teckningspriset för aktierna enligt det äldre programmet skall inte ändras, men vi kommer att erbjuda en bra kommersiell förmån till dem som tecknat av de här aktierna, om det inte är möjligt att på ett rimligt sätt omvandla optionsteckningarna till aktier när teckningstiden utgår.

Satsning på övervakningen av livsmedelskvaliteten

Stockmann har länge, i gott samarbete med myndigheterna, idkat en strikt egenkontroll av livsmedelskvaliteten. Livsmedels kvalitet och färskhet är en hederssak för Stockmanns Delikatessavdelningar.

Under år 2008 inledde Stockmann omfattande åtgärder för att försäkra att Delikatessavdelningarna även i fortsättningen skall leva upp till sitt goda rykte och för att kunderna skall kunna lita på kvaliteten och färskheten hos livsmedel köpta från Stockmann. Ett stort antal processer och direktiv uppdaterades i varuhuskedjan och vidare startades ett internt kvalitetsrevisionsprogram för livsmedelsavdelningarna. Kvalitetsassistenter anställdes vid varuhusen för att understödja förverkligandet av processerna och direktiven

i enheterna. Nya medarbetares yrkesskicklighet och informationsnivå utvecklas med ett allt bredare utbildningsprogram. I slutet av året förvärvades tilläggsresurser för inledning av programmet.

År 2009 är fullt av utmaningar

Det osäkra marknadsläget och dess inverknings på konsumtionsefterfrågan återspeglas i verksamheten på Stockmann-varuhusens samtliga marknadsområden år 2009. Ett starkt stamkundsprogram, utmärkt kundbetjäning, högklassiga Delikatessavdelningar samt ett mångsidigt sortiment av internationella märkesprodukter skapar en grund för upprätthållandet av försäljningsnivån i Finland och Baltikum samt för säkrandet av tillväxten i Ryssland. Satsningar görs förutom på kontinuerlig utveckling av kundbetjäningen också på utbudet av olika slags tilläggstjänster såväl till stamkunderna som till hela kundkretsen. Ett särskilt insatsområde bland varuområdena är utvecklingen av Delikatessen, där såväl konkurrenskraftig prissättning som ett högklassigt sortiment utgör framgångsfaktorer. Stockmanns egna produktmärken inom mode och för hemmet stärks och utvecklas ytterligare. Koncernens inköpskontor i Fjärran östern och Turkiet erbjuder nya möjligheter till detta.

Under år 2009 utökas användningen av elektroniska kanaler som en viktig del av kundkommunikationen. Enligt ett beslut som fattades vid årsskiftet satsar varuhusgruppen år 2009 på att inleda elektronisk handel både genom att utveckla Hobby Halls verksamhet och att möjliggöra en anslutning av bolaget till en lönsam del av varuhusgruppens affärsverksamhet från början av år 2010.

Redan under år 2008 har särskild uppmärksamhet fäst vid kostnadseffektiviteten, och de inledda åtgärderna skall effektiviserats ytterligare. Särskilda satsningar på lagerkontrollen gjordes också redan under år 2008 i samband med att man förutsåg förändringar i marknadsläget. Lagren befann sig i ett utmärkt utgångsläge vid årsskiftet och lagernivåerna i alla verksamhetsländer låg under lagernivån året innan. Målet för år 2009 är att verksamhetens resultat och lönsamhet bibehålls på en god nivå trots den svåra verksamhetsomgivningen.

*I slutet av år 2008
ökades antalet
stamkundsförmåner
kännbart.*

Lindex

Lindex är en av norra Europas ledande modekedjor med 366 butiker i nio länder. Lindex affärsidé är att erbjuda inspirerande prisvärt mode till modeintresserade kvinnor.

Expansion i fokus

De senaste årens starka försäljningsutveckling inom konfektionsbranschen avstannade under år 2008. Försäljningen av kläder på Lindex stora försäljningsmarknader – Sverige, Norge och Finland – minskade, framför allt under det senare halvåret. Totalt minskade försäljningen av kläder i Sverige, Lindex enskilt största marknad, med 4,5 procent under år 2008. Även Baltikum visade en stark inbromsning. Det allmänna konjunkturläget och finanskrisen står bakom nedgången.

Konkurrensen inom detaljhandeln hårdnade under året, framförallt i Sverige och Finland. Flera nya internationella aktörer etablerade sig, och välbekanta konkurrenter öppnade butiker på mindre orter där Lindex tidigare varit ensam kedjeaktör.

NYCKELTAL

Lindex, mn euro*	2008	2007
Försäljning	672,5	68,1
Andel av Stockmanns försäljning, %	29,7	4,1
Rörelsevinst**	58,7	15,0
Avkastning på sysselsatt kapital, %	6,6	22,6
Sysselsatt kapital	896,0	68,6
Investeringar	25,2	853,1
Antal anställda 31.12	4 365	4 644
Antalet butiker***	366	346

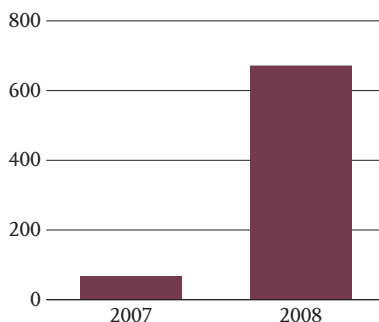
* Lindex fr.o.m 6.12.2007

** Innehåller övriga rörelseintäkter

*** 5 av dem är Lindex franchisingbutiker

LINDEX FÖRSÄLJNINGsutveckling 2007-2008*

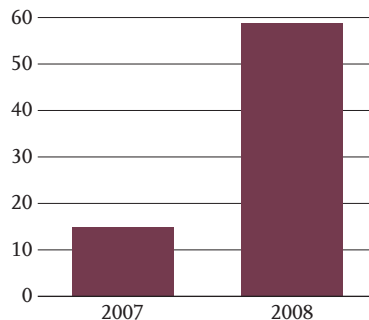
mn euro

*Försäljning bokförd i Stockmannkoncernen fr.o.m. 6.12.2007

utvecklingen av rörelsevinsten i Lindex 2007-2008*

mn euro

*Rörelsevinst bokförd i Stockmannkoncernen fr.o.m. 6.12.2007

Foto: Damir Cvetojevic

Foto: Damir Cvetojevic

BLI MEDLEM I LINDEX
CLUB OCH FÅ DET
SENASTE FÖRST AV
ALLA!

Club

Större marknadsandelar på en vikande marknad
Lindex försäljning år 2008 uppgick till 672,5 miljoner euro, och omsättningen var 540,2 miljoner euro. Liksom den allmänna marknadsutvecklingen var Lindex försäljning ojämn, och försäljningen för hela året minskade något. Trots detta utvecklades bolaget starkare än marknaden på sin största marknad, Sverige. I Finland minskade både försäljningen och marknadsandelarna på grund av den ökade konkurrensen. Lindex i Tjeckien fortsatte att visa en positiv utveckling, speciellt i slutet av året.

Rörelsevinsten uppgick till 58,7 miljoner euro och var bolagets bästa räknat i svenska kronor. Bolagets nya distributions-

central som togs i bruk i början av året har fungerat väldigt bra och sänkt logistikkostnaderna. Det tillsammans med att Lindex har hållit inköpspriserna nere och haft en god nedsättningsgrad gör att bolaget har ökat bruttomarginalen till den högsta någonsin.

Konjunktur nedgången och finanskrisen är risker som är svåra att beräkna konsekvenserna av, men dessa minskar självklart konsumtionen. Samtidigt skapas möjligheter för Lindex vid den framtida expansionen. Hyrorna förväntas gå ned vid nya kontrakt och fler attraktiva butikslägen blir lediga. Det finns större möjligheter för Lindex, som uppfattas som en internationell och stabil arbetsgivare, att behålla och attrahera

talanger inte minst på utvecklingsmarknaderna. Att inflationstakten i Baltikum och Ryssland minskar till mer normala förhållanden är också något som Lindex ser positivt på. Lindex är väl positionerat att dra nytta av lågkonjunkturen.

Två nya marknader

Lindex framgång ligger i ett starkt modeerbjudande kombinerat med ett bra pris. Företaget riktar sig exklusivt mot kvinnor och erbjuder flera olika modekoncept inom dammode, damunderkläder, barnkläder och kosmetik. Lindex butikskoncept är i enlighet med Lindex kvinnliga karaktär: inspirerande och feminint.

Under året öppnades 21 nya Lindex-butiker. Två butiker öppnades i Tjeckien, fyra i Baltikum, tre i Sverige, fyra i Norge och två i Finland. Bolaget öppnade också butiker på två nya marknader.

I augusti öppnade Lindex sin första butik i Ryssland, i köpcentret Atmosfæra i S:t Petersburg. Öppningen var en succé och butiken var, exklusivt extra marknadsföringskostnader p.g.a. etablering på ny marknad, lönsam redan efter första månaden. Det visar att Lindex koncept är starkt även på den ryska marknaden. Bolaget är entusiastiskt att öppna ytterligare butiker i Ryssland, men är samtidigt noga med att välja lämpliga köpcenter och butikslägen. Lindex planerar att öppna ca 7 nya butiker redan under 2009.

Lindex inledde under året en helt ny form av affärsverksamhet genom ett franchisekontrakt med Saudiarabiska Delta International. Under en femårsperiod skall ett fyrtiotal franchisebutiker öppnas i Mellanöstern. Franchisingpartnern gör butiksinvesteringar, anställer medarbetare och ansvarar för hela detaljförsäljningsverksamheten. Först i turen stod Saudiarabien där fem butiker öppnades under året. På Lindex är man mycket nöjda med samarbetet. Under år 2009 har

Delta International för avsikt att föra Lindexkedjan vidare i Mellanöstern, och förutom ytterligare butiker i Saudiarabien kommer butiker att öppnas i Egypten och Förenade Arabemiraten.

Satsning på butikerna i Norge och Finland

Under året genomfördes en större satsning för att modernisera och stärka de norska butikerna. Den nya utformningen har mottagits mycket väl, och försäljningen har mätbart ökat i de nya butikerna. Upplevelsen av Lindex varumärke har helt klart stärkts i Norge genom de moderniserade butikerna.

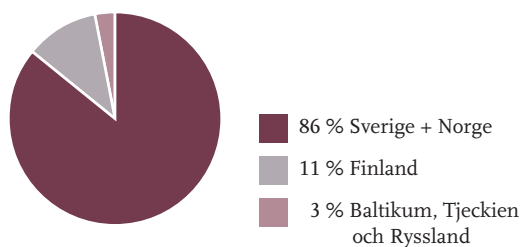
Även de finländska Lindexbutikerna skall genomgå en modernisering enligt en fundamental satsning som Lindex gör för att stärka sitt varumärke och försäljningen på den finländska marknaden. Arbetet med att modernisera de finländska butikerna enligt Lindex senaste butikskoncept inleds under år 2009. Erfarenheterna från Norge visar att en modernisering av butikerna är en mycket lönsam investering.

Ett levande kundförhållande

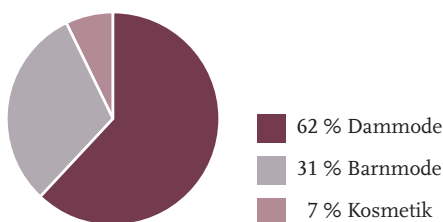
Lindex Club har funnits sedan år 1995 och är i dag en av Lindex främsta marknadsföringskanaler och en av Nordens största stamkundsklubbar. Medlemmar i Sverige, Norge och Finland får regelbundet rapporter om det senaste modet och information om erbjudanden. Klubben håller relationen till kunderna levande och gör det möjligt att rikta rätt erbjudande till rätt kund. Vid varje köp samlas information om köpmönster, vilket gör det möjligt att anpassa erbjudandena efter målgrupp och även mäta effekten av olika kampanjer. I Sverige och Norge fungerar klubbkortet också som kontant- och kreditkort vid köp på Lindex. Under år 2009 kommer Lindex att utveckla direktmarknadsföring som marknadsföringskanal även i Baltikum, Ryssland och Tjeckien.

*Klubben håller
relationen till
kunderna levande
och gör det möjligt att
rikta rätt erbjudande
till rätt kund.*

LINDEX FÖRSÄLJNING PER GEOGRAFISKA SEGMENT 2008

LINDEX FÖRSÄLJNING PER VARUOMRÅDE 2008

Lindex första butik i Ryssland öppnades i S:t Petersburg. Landschef Maria Martynova (till vänster), butikschef Maria Fokina och verkställande direktör Göran Bille klippte invigningsbandet.

Förnyandet av butikerna i Norge fortsatte. Flaggskeppsbutiken öppnade sina dörrar i Oslo i april.

Lindexkedjan expanderade till Saudiarabien. Bilden är från butiken i Jeddah.

Full kontroll över hela varuflödeskedjan

Under år 2008 tog Lindex sin nya distributionscentral i bruk, och med den har Lindex full egen kontroll över hela varuflödeskedjan. Övergången till den egna distributionscentralen lyckades mycket bra och redan under år 2008 minskade kostnaderna samtidigt som effektiviteten ökade. Fortsatta satsningar kommer att göras på varuförsörjningen för att ytterligare effektivisera processen.

Nya värderingar stärker organisationen

Lindex lanserade under året nya företagsvärderingar starkt kopplade till Stockmanns för att bygga en stark företagskultur med snabba processer och korta beslutsvägar. Värderingarna vägleder medarbetarna till att ta egna beslut enligt Lindex strategier. Ett omfattande lanserings- och förankringsarbete har under året genomförts i alla Lindex verksamhetsländer.

Framtidsutsikter

Expansion är Lindex huvudfokus under år 2009. Bolaget räknar med att öppna minst lika många butiker som under

år 2008, det vill säga 21 butiker, delvis på nya marknader. Egypten och Förenade Arabemiraten blir nya franchisemarknader. Lindex har även tecknat ett kontrakt för att öppna två nya butiker i Slovakien under hösten 2009. Även på Lindex gamla marknader i Norden och Baltikum ser bolaget expansionsmöjligheter på många orter där kedjan fortfarande inte är representerad.

Integrationsprocessen med Stockmannkoncernen fortsätter under år 2009.

Lindex ser en fortsatt tuff marknad för konsumentvaror där lågkonjunkturen kommer att hålla i sig under året. Trots detta ser företaget positivt på framtiden. Lindex har en tilltro att den egna verksamheten är mindre utsatt tack vare företagets förmånliga prissättning och breda sortiment, med även barn- och underkläder som mindre konjunktürkänsliga segment. I allmänhet har det visat sig att de stora modekedjorna går stärkta ur lågkonjunkturer. Bolaget har som mål att under år 2009 på samtliga marknader öka sin försäljning i jämförbara butiker mer än marknadens allmänna tillväxt.

Hobby Hall

Hobby Hall koncentrerar sig på distanshandel och marknadsför produkter och tjänster till sina kunder genom näthandel, kataloger och butiker. Utbudet består till övervägande del av hem- och fritidsprodukter. Hobby Hall erbjuder sina kunder i Finland, Estland, Lettland och Litauen ett enkelt, pålitligt och angenämt alternativ att göra förmånliga inköp av kvalitetsprodukter.

Ett år av utveckling

Ar 2008 uppgick Hobby Halls försäljning till 191,0 miljoner euro, en minskning med 7 procent jämfört med år 2007. Omsättningen uppgick till 159,6 miljoner euro. Konjunkturbedgången och finanskrisen ledde till att försäljningen minskade på alla marknader och ledde till strängare konkurrens då köpkraften och den totala marknaden minskade. Försäljningen avtog mest på marknaden i Baltikum. Den totala marknaden för konsumtionselektronik minskade och priserna sjönk kännbart. Antalet sålda tv-apparater och digitalboxar var avsevärt mindre än under försäljningstoppen år 2007.

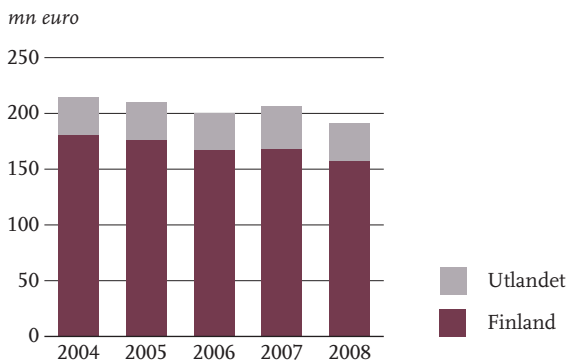
Hobby Hall lyckades behålla sin marknadsandel i den stränga konkurrensen utan att ge avkall på sin täckningsnivå. Den relativa bruttomarginalen förbättrades. Hobby Hall lyckades med att minska lagret jämfört med nivån året innan. Rörelsevinsten minskade och uppgick till 0,8 miljoner euro. Minskad försäljning, en ökning av de fasta kostnaderna och

NYCKELTAL

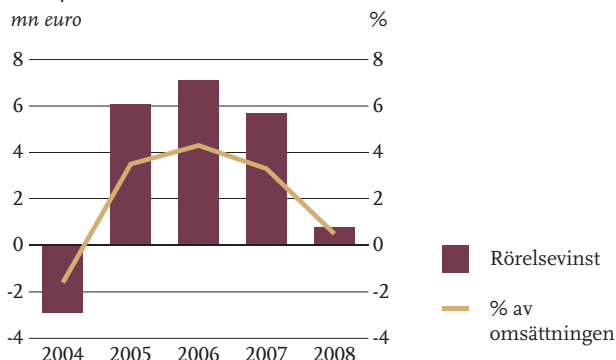
Hobby Hall, mn euro	2008	2007	Förändr. %
Försäljning	191,0	206,5	-7
Andel av Stockmanns försäljning, %	8,4	12,4	
Rörelsevinst*	0,8	5,7	-86
Avkastning på sysselsatt kapital, %	1,0	6,5	
Sysselsatt kapital	81,8	88,1	-7
Investeringar	3,1	3,5	
Antal anställda 31.12	668	671	0

* Innehåller övriga rörelseintäkter

HOBBY HALLS FÖRSÄLJNINGSENTVECKLING 2004-2008

UTVECKLINGEN AV RÖRELSEVINSTEN I HOBBY HALL 2004-2008

HOBBY HALLS
STAMKUNDS-
KOMMUNIKATION ÄR
FINLANDS BÄSTA.

Källa: Stamkundsbarometern, oktober 2008.

den förlustbringande verksamheten i Ryssland bidrog till den svagare rörelsevinsten. Stärkandet av kundbetjäningssprocesserna bidrog till att öka personalkostnaderna och uppgången av bränslepriset till att öka produkternas leveranskostnader. Kostnaderna för de nya IT-systemen som togs i bruk år 2007 inverkade nu för första gången till fullt belopp under hela året.

Marknadsledare i fyra länder

Hobby Hall är marknadsledare inom distanshandel både i Finland och i Baltikum, och särskilt kvinnor anser att Hobby Hall

är den klart intressantaste näthandeln. Andelen män av de nya kunderna fortsätter att växa.

Hobby Halls försäljning i Finland uppgick till 157,4 miljoner euro, en minskning med 7 procent jämfört med år 2007.

Näthandelns andel av distanshandeln i Finland stärktes något. 64 procent av beställningarna kom via näthandeln jämfört med 62 procent året innan. 74 procent av de nya kunderna handlar redan via näthandeln.

I Finland har Hobby Hall två butiker i huvudstadsregionen som har i uppgift att stödja distanshandeln.

Butiken i Tallinn flyttade in i nya lokaliteter

Försäljningen i Baltikum uppgick till 32,8 miljoner euro, en minskning med 13 procent jämfört med året innan.

Näthandelns andel av försäljningen var fortsatt stark i Estland och den ökade kraftigt i Lettland och Litauen. Näthandelns andel av Hobby Halls distanshandel i Estland var 40 procent, i Lettland 27 procent och i Litauen 45 procent. I Baltikum kommer redan hälften av de nya kunderna via näthandeln.

Under hösten öppnades den fullständigt förnyade butiken i Tallinn i större lokaliteter i det utbyggda köpcentret Rocca Al Mare. Försäljningen i den nya butiken har utvecklats väl.

Produktsortimentet och verksamheten utvecklades

Hobby Hall förnyade sitt klädsortiment och lanserade nya klädmärken för kvinnor och barn på marknaden. Märket Flo erbjuder eleganta hela dräkter för kvinnor som klär sig trendigt – för vardag och fest, arbete och fritid. Klipper är ett eget klädmärke för barn i lekåldern.

Inom eftermarknadsföringen infördes ett nytt uppföljningssystem för service som gör det möjligt att förbättra betjäningen. Kundbetjäningen förbättrades också genom att förnya produkternas förpackningsprocess så att det är möjligt att packa produkterna i samma beställning ännu effektivare än tidigare i samma paket och försändelse.

Näthandeln fick ett nytt visuellt utseende och avsikten är att ta en ny teknisk plattform i användning under år 2009.

I slutet av året togs marknadsföringens nya digitala produktionssystem i användning. Projektet förkortar väsentligt produktionstidtabellerna samt möjliggör mer kostnadseffektivt och konkurrenskraftigt genomförande av kampanjer.

Kundernas åsikter och önskemål är föremål för kontinuerliga undersökningar.

Den intressantaste stamkundsinformationen

Enligt stamkundsbarometern upplever de finländska kunderna att Hobby Halls stamkundsinformation är den mest intressanta. Hobby Halls kataloger hör till de mest lästa publikationerna i Finland, de läses av 1,4 miljoner finländare.

Kundernas åsikter och önskemål är föremål för kontinuerliga undersökningar vars resultat utnyttjas vid utvecklingen av verksamheten. Under år 2008 gjordes undersökningar på alla marknadsområden.

Flyttning till nya lokaler

Vid årets slut var antalet anställda i Hobby Hall 668, och av dessa arbetade 14 procent utomlands.

Ledarskapsutbildning som stöder och fördjupar chefsarbetet samt IT-utbildning stod särskilt i fokus inom utbildningen. Vidare anordnades utbildning i syfte att stärka kunskaper i uppträdande och teamarbete samt språkkunskaper.

I alla länder genomfördes en arbetsklimateenkät. Resultaten av enkäten visade att arbetsklimatet fortsatte att utvecklas i en positiv riktning.

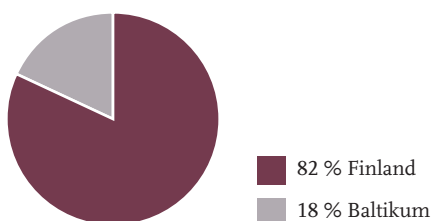
Hobby Halls huvudkontor flyttade i september till nya och moderna hyreslokaler i Åggelby tack vare vilka den interna växelverkan och informationsutbytet förbättrades väsentligt.

Strategiska förändringar

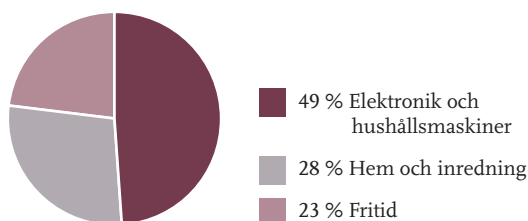
Etableringen av Hobby Halls ställning på marknaden i Ryssland visade sig framskrida långsammare än förväntat, och därför beslöt man upphöra med distanshandeln i Ryssland från och med början av år 2009 som ett led i åtgärderna som syftar till att förbättra Hobby Halls lönsamhet.

I fortsättningen kommer Hobby Halls kompetens att utnyttjas i större omfattning inom Stockmannkoncernen.

HOBBY HALLS FÖRSÄLJNING PER GEOGRAFISKA SEGMENT 2008

HOBBY HALLS FÖRSÄLJNING PER VARUOMRÅDE 2008

Hobby Halls nya huvudkontor i Åggelby i Helsingfors erbjuder trivsamma och ändamålsenliga arbetsutrymmen.

← Hobby Hall presenterade sin förnyade och eleganta klädkollektion i en visuell modevisning på internet, som blev mycket populär.

↑ Butiken i Tallinn flyttade till nya lokalteter i köpcentret Rocca al Mare.

Målet är att ytterligare stärka distanshandels konkurrenskraft och förbättra dess totala lönsamhet under de kommande åren. Hobby Hall integreras i varuhusgruppens affärsverksamhet från och med början av år 2010, och fram till dess fortsätter Hobby Hall sin verksamhet som en självständig affärsenhet. Åtgärderna som förbereder integrationen kommer huvudsakligen att genomföras under år 2009.

Förbättrad lönsamhet som målsättning

År 2009 ligger tyngdpunkterna i Hobby Halls verksamhet på en ökning av rörelsevinsten och avkastningsprocenten på satsat kapital, samt på en effektiv integrering i varuhusgruppen. Effektiveringen av verksamheten fortsätter och kostnadsstrukturen skall göras lättare. Lönsamhet eftersträvas också genom att utveckla sortimentet samt genom att förbättra bruttomarginalen och omsättningshastigheten. Inom utvecklingen av marknadsföringen fästs uppmärksamhet vid värvandet av nya kunder och stamkundsmarknadsföringen.

Konkurrensen kommer fortsättningsvis att vara hård. Handeln på nätet fortsätter att öka i popularitet, och företagen satsar på flera kanaler. Hobby Hall tror att bolaget kan bibehålla sin konkurrenskraft under lågkonjunkturen och uppnå framgång tack vare förmånlig prissättning och produkter av bra kvalitet. En färsk undersökning ger vid handen att konsumenterna under en recession satsar på hemmet, välmående, fritid och samvaro. Hobby Halls produktsortiment uppfyller gott dessa kundbehov.

Seppälä

Seppälä är Finlands bredaste modekedja. Vid sidan av 132 butiker i Finland har Seppälä butiker även i Ryssland, Estland, Lettland, Litauen och Ukraina. De 203 Seppäläbutikerna är belägna på centrala affärsplatser. Seppälä säljer internationellt mode för damer, herrar och barn. Seppäläs sortiment omfattar också skor och kosmetik. Seppäläs kläder och accessoarer är designade av kedjans egna designers. En centralt styrd kedjeverksamhet garanterar fördelaktiga priser och pålitlig kvalitet.

Tillväxten fortsatte och den goda lönsamheten bibehölls

Seppäläs försäljning år 2008 uppgick till 182,6 miljoner euro, en ökning med 4 procent jämfört med året innan. Försäljningen i Finland minskade med 2 procent, men ökade i utlandet med 19 procent. 66 procent av försäljningen härrörde från Finland och 34 procent från utlandet. Ännu för tre år sedan utgjorde utlandsförsäljningen mindre än femton procent av den totala försäljningen.

Vid sidan av öppnandet av 14 nya butiker bidrog också en god jämförbar försäljningsökning i Ryssland till att utlandsförsäljningen ökade. Den snabbt försvagade ekonomiska situationen i Baltikum återspeglades också i Seppäläs efterfrågan, och på hösten blev försäljningssiffrorna i Baltikum lägre än förväntat.

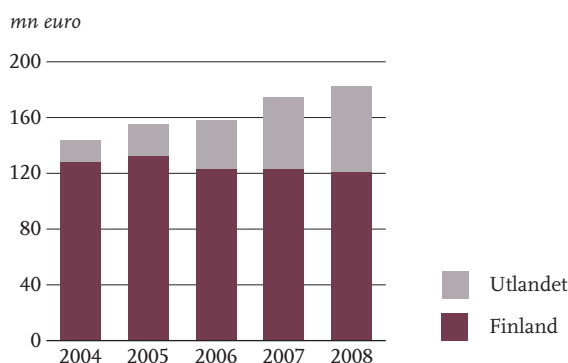
Dammodet stod för över 60 procent av Seppäläs försäljning. På hösten, då man lyckades lansera en mer intressant och tilltalande kollektion än på våren, uppvisade dammodet en försäljningstillväxt som var snabbare än tillväxten såväl på marknaden som på Seppäläs övriga produktområden.

NYCKELTAL

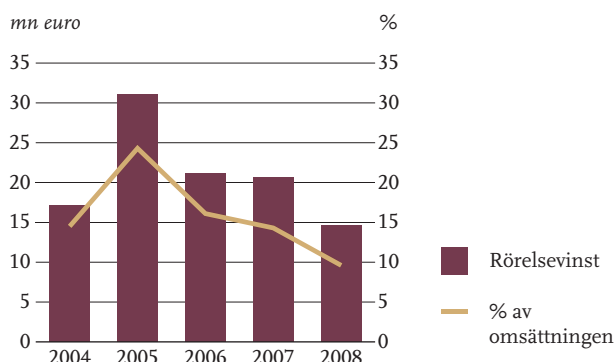
Seppälä, mn euro	2008	2007	Förändr. %
Försäljning	182,6	174,7	4
Andel av Stockmanns försäljning, %	8,1	10,5	
Rörelsevinst*	14,6	20,7	-30
Avkastning på sysselsatt kapital, %	33,7	67,3	
Sysselsatt kapital	43,3	30,8	24
Investeringar	7,2	9,3	
Antal anställda 31.12	1 636	1 510	8
Antalet butiker	203	185	10

* Innehåller övriga rörelseintäkter

SEPPÄLÄS FÖRSÄLJNINGSENTVECKLING 2004-2008

UTVECKLINGEN AV RÖRELSEVINSTEN I SEPPÄLÄ 2004-2008

SE BRA UT OCH
NJUT AV FÖRMÅNERNA.

SEPPÄLÄKLUBBEN

På årsnivå ökade försäljningen av barnkläder mest, och även försäljningen av herrkläder uppvisade en positiv utveckling.

Den starka resultatnivån bibehölls

Rörelsevinsten låg fortfarande på en god nivå och uppgick till 14,6 miljoner euro (20,7 miljoner euro). Den relativa bruttomarginalen låg på samma nivå som året innan. Kostnaderna och avskrivningarna som orsakades av den starka expansionen av affärsverksamheten ökade dock mer än den goda försäljnings- och bidragsutvecklingen.

Avkastningen på sysselsatt kapital var i likhet med tidigare år utmärkt, 33,7 procent.

Egna designers och kollektioner som förnyas

Seppälä har som mission att inspirera och uppmuntra människor att njuta av mode efter egen stil. År 2008 satsade Seppälä särskilt på försäljning av hela dräkter och kundernas medelinköp ökade på alla marknadsområden.

I början av år 2007 genomförde Seppälä en omfattande kundenkät som visade att 95 procent av de finländska

kvinnorna gör inköp på Seppälä. Enligt undersökningen var det dock svårt för vuxna modeintresserade kvinnor att hitta produkter på Seppälä som passade deras stil. Denna kundgrupps önskemål sattes i fokus genom att utveckla kollektionen och exponeringen i butikerna samt genom att rikta kommunikation uttryckligen till denna målgrupp.

Arbetet resulterade i kollektionerna Seppälä By. Den första av dessa var kollektionen Seppälä By Hanna Sarén som lanserades i september 2008. Den välkända och begåvade finländska freelance-designern var den första som medverkade till att göra Seppäläs designarbete mera känt.

Seppälä har femton egna designers som har planerat alla Seppäläs kollektioner, och man ville också framhäva den egna starka designkompetensen. I oktober 2008 lanserade Seppälä en kollektion av ett eget designerpar, Seppälä By Nykänen & Frigren. Arbetet började leda till resultat, eftersom försäljningen av dammode ökade mest av alla Seppäläs produktgrupper hösten 2008. Enligt en kundenkät placerade sig Seppälä i november 2008 på en klar andra plats bland de populäraste inköpsställena för mode i Finland.

Omvandlingen av Lindex produktionskontor till koncernens gemensamma Stockmann-inköpskontor ger synergifördelar till Seppälä. Inköpskontoren har hand om de lokala kontakterna och säkerställer produktionskvaliteten. Seppälä och Stockmanns övriga affärsenheter samarbetar också genom att tillsammans förhandla om affärslokaler i nya köpcentrum.

Butiksnätet utvidgades och förnyades

Seppälä har 132 butiker i Finland, 34 i Ryssland, 18 i Estland, 9 i Lettland, 9 i Litauen och en i Ukraina.

I Finland öppnades fem nya butiker och en butik stängdes år 2008. Dessutom genomfördes en konceptmodernisering i 15 butiker i Finland när de flyttade till bättre butikslägen.

I de övriga länderna öppnades 14 butiker: sju i Ryssland, tre i Estland och Litauen samt en i Ukraina.

I Ryssland började kedjan redan år 2007 expandera förutom till miljonstäder också till städer med en halv miljon invånare. År 2008 fortsatte expansionen också till Moskvas satellitstäder inom en radie av hundra kilometer. Karakteristiskt för öppnandet av nya butiker i Ryssland var att Seppälä var på plats som den första internationella modebutikskedjan i nya köpcentrum.

Seppälä öppnade i oktober sin första butik i Ukraina i miljonstaden Charkiv som ligger i östra Ukraina. Ukraina är det sjätte landet där Seppälä har verksamhet. Den andra butiken i Ukraina öppnas våren 2009 på huvudaffärsgatan i Kiev.

I Ryssland inleddes ett omfattande chefsutbildningsprogram, Seppälä Super Leader Academy, som satsar på utveckling av verksamheten i det existerande butiksnätet och framför allt på försäljningsledningen. Programmet startade på hösten med utbildning av butikscheferna i Ryssland samt coachningsprogrammet Train the Trainer. Efter pilotskedet kommer programmet att fortsätta också i alla övriga Seppäläländer.

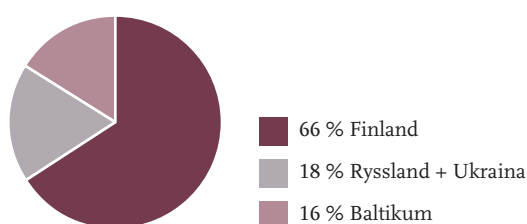
Seppälä inspirerar och uppmuntrar människor att njuta av mode efter egen stil.

Seppäläklubben en omedelbar succé

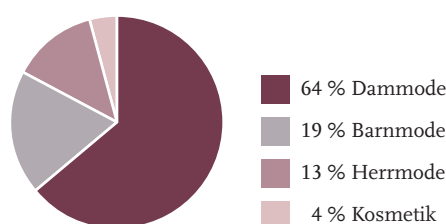
Hösten 2007 började Seppälä leta efter modeller till alla sina reklamkampanjer bland sin egen målgrupp, dvs. vanliga modeanvändare, och skapade galleriet "Sitt Livs Supermodell" på bolagets webbplats. På webbplatsen kan vem som helst som vill bli modell anmäla sig. I januari 2008 belönade Textil- och konfektionsindustrin rf Finatex konceptet som Årets finländska modegärning.

Kring anmälningen till Sitt Livs Supermodell och bildgalleriet med modellkandidater uppstod en aktiv nätgemenskap med upp till 50 000 besökare varje vecka. Detta uppmuntrade Seppälä till att grunda ett eget stamkundsprogram i Finland, Seppäläklubben. Klubben inledde sin verksamhet

SEPPÄLÄS FÖRSÄLJNING PER GEOGRAFISKA SEGMENT 2008

SEPPÄLÄS FÖRSÄLJNING PER VARUOMRÅDE 2008

Lands- och regioncheferna från samtliga verksamhetsländer deltog i chefsutbildningsprogrammet Seppälä SuperLeader Academy. Från vänster regionchefen i Moskva Uljana Golenkova, regionchefen i S:t Petersburg Maria Kalinina och regionchefen i Lettland Jolanta Jamante.

↑ Päivi Nykänen (till vänster) och Eevaliina Frigren har designat kollektionen Seppälä By Nykänen & Frigren och poserar i kläder från sin egen kollektion.

← Ukrainas första Seppäläbutik betjänar kunderna i Charkiv.

i mars och blev genast mycket populär. Seppäläklubben har redan över 300 000 medlemmar. Klubbmedlemmarna erbjuds värdefulla förmåner, modetips samt evenemang. Klubbens huvudbudskap är "Se bra ut och njut av förmånerna".

Recessionen innebär också en möjlighet

Sortiment som kompletteras hela tiden och kollektioner som snabbt byts ut utgör fortfarande Seppäläs konkurrensfördelar. Butikernas utseende förnyas i sin helhet varje månad, och nya produkter kommer dagligen in. Detta upprätthåller konsumenternas intresse att snabbt återkomma för nya inköp.

Till Seppäläs starka sidor hör också kontrollen över den egna produkten från planering till övervakning av tillverkningen och ända till försäljningssituationen. När efterfrågan förändras är det möjligt att snabbt anpassa affärsverksamheten.

Seppälä anser att den svagare globala ekonomin inte minskar viljan att klä sig trendigt. Detta innebär en stor möjlighet för Seppälä som uppfattas som förmånligt, eftersom konsumenterna allt noggrannare överväger köp av märkesproduk-

ter i mellanprisklassen och väljer produkter från en förmånligare prisklass. Seppälä tror att bolaget kan anpassa sig till det föränderliga marknadsläget med hjälp av sina på flera olika marknader baserade stöttepelare och genom att vid behov snabbt finslipa sin tillväxtstrategi.

Tillväxten och den goda lönsamheten fortsätter

Seppäläs huvudmål år 2009 är att säkerställa en fortsatt ökning av försäljningen av dammode och stärka den positiva bilden av ett eftertraktat köpställe. Ett vidare mål är att kollektionerna skall träffa målgrupperna ännu bättre än hittills. Som en följd av detta förbättras den relativa bruttomarginalen när andelen rabatterade produkter av den totala försäljningen minskar. Seppälä öppnar 8–12 nya butiker, av vilka hälften i Ryssland och hälften i de övriga länderna där Seppälä nu har verksamhet. Seppäläs försäljning uppskattas öka och lönsamheten förbli på en god nivå under år 2009.

Corporate governance

Bolagsstämman, styrelsen och verkställande direktören är de organ inom moderbolaget Stockmann Oyj Abp som ansvarar för koncernens administration och verksamhet.

Bolagsstämman

Stockmann Oyj Abp:s högsta beslutande organ är bolagsstämman. Ordinarie bolagsstämma hålls årligen före utgången av juni. Stockmann har två aktieserier, av vilka varje A-aktie berättigar till tio röster vid bolagsstämman och varje B-aktie till en röst. Ingen får dock rösta med mer än en femtedel av det vid stämman företrädde röstetalet, med undantag av sådana situationer i vilka aktiebolagslagen förutsätter att beslut fattas med kvalificerad majoritet. Styrelsen föreslår för den ordinarie bolagsstämman som sammanträder 17.3.2009, att denna röstantalbegränsning som ingår i bolagsordningens 3:e paragraf stryks. Information om aktieinnehav ges på årsberättelsens sidor 57–61 samt på bolagets internetsidor www.stockmann.com.

En A-aktie kan på anmodan av aktieägare omvandlas till en B-aktie ifall omvandlingen kan ske inom ramarna för minimi- och maximiantalet aktier per aktieslag.

I bolagsordningen ingår en bestämmelse om inlösnings-skyldighet i två steg. Aktieägare vars andel av bolagets samtliga aktier eller av samtliga aktiers sammanlagda röstetal uppnår eller överstiger 33 1/3 procent är skyldig att, om övriga aktieägare yrkar därpå, inlösa deras aktier och de värdepapper som de enligt aktiebolagslagen berättigar till. Om ett tidigare inlösningsanbud inte har lett till inlösen av bolagets samtliga aktier måste aktieägaren göra ett nytt inlösningsanbud, då aktieägarens andel av bolagets samtliga aktier eller röstetalet som de berättigar till uppnår eller överskrider 50 procent.

Den ordinarie bolagsstämman godkänner årligen bl.a. bolagets bokslut samt beslutar om dividend och val av styrelsemedlemmar.

Styrelsen

Bolagets styrelse består av minst fem och högst nio medlemmar, som väljs för ett år i sänder.

Enligt bolagsordningen kan en person som fyllt 65 år inte väljas till medlem. Styrelsen föreslår för den ordinarie bolagsstämman som sammanträder 17.3.2009, att bolagsordningens 5:e paragraf ändras så, att åldersbegränsningen för val av styrelsemedlem stryks. Styrelsen har för tillfället sju medlemmar, av vilka ingen är heltidsanställd. Personuppgifter om styrelsemedlemmar finns på årsberättelsens sida 12 och på koncernens internetsidor www.stockmann.com.

Styrelsen väljer inom sig en ordförande och vice ordförande för ett år i sänder.

Av bolagets operativa ledning deltar verkställande direktören, vice verkställande direktörerna och direktören för juridiska ärenden regelbundet i styrelsemötena. Dessa är inte

medlemmar av styrelsen. Direktören för juridiska ärenden verkar som styrelsens sekreterare. I styrelsemötena deltar vidare två personalrepresentanter som inte heller är styrelsemedlemmar. Den ena representanten för personalen väljs av personalrepresentanterna i Stockmanns koncernnämnd och den andra av föreningen som representerar de högre tjänstemännen vid Stockmann.

Styrelsen svarar för bolagets administration och organisering av verksamheten på ett ändamålsenligt sätt. Förutom de i lagen och bolagsordningen separat stadgade uppgifterna fastställer styrelsen även bl.a. bolagets strategiska och ekonomiska mål på lång sikt, godkänner budgeten samt fattar beslut om betydande enskilda investeringar, företags- och fastighetsaffärer och andra projekt av strategisk betydelse. Vidare godkänner styrelsen principerna för bolagets riskhantering.

Styrelsen har för sig själv fastställt en arbetsordning som definierar principerna för styrelsens sammansättning och valförfarande, styrelsens uppgifter, beslutsförfarande och mötespraxis samt principerna för styrelsens självvärdering. Arbetsordningen för styrelsen finns tillgänglig på bolagets internetsidor www.stockmann.com.

Styrelsen sammanträdde 14 gånger år 2008. Deltagandet uppgick i medeltal till 96 procent.

Till styrelsens utnämnings- och belöningsutskott hör fyra styrelsemedlemmar. Utskottet har i uppgift att bereda ärenden som hänför sig till utnämning och belöning av verkställande direktören, vice verkställande direktörerna och de övriga medlemmarna av ledningsgruppen, bereda valet av styrelsemedlemmar och sammanfatta förslaget som presenteras för bolagsstämman samt bereda ärenden som gäller belöning av styrelsemedlemmarna. Utskottet sammanträder vid behov minst en gång om året. Vid sitt möte 18.3.2008 återvalde styrelsen till utskottets ordförande minister Christoffer Taxell och till övriga medlemmar fortsättningsvis verkställande direktör Erkki Etola, professor Eva Liljebom och kammarrådet Henry Wiklund. Verkställande direktören har närvarorätt vid utskottets möten. Utskottet har sammanträtt 3 gånger under räkenskapsperioden 2008. Arbetsordningen för styrelsens utnämnings- och belöningsutskott finns tillgänglig på bolagets internetsidor www.stockmann.com.

Verkställande direktören

Styrelsen utnämner bolagets verkställande direktör och beslutar om villkoren för anställningsförhållandet som fastställs i ett skriftligt VD-avtal. Verkställande direktören leder bolagets operativa verksamhet i enlighet med styrelsens anvisningar och bestämmelser. Verkställande direktör fr.o.m. den 1 mars 2001 är Hannu Penttilä.

Koncernens operativa struktur

Förutom verkställande direktören utnämner styrelsen även vice verkställande direktörerna och de övriga medlemmarna

i koncernens ledningsgrupp. Varuhusgruppens direktör Maisa Romanainen och ekonomidirektör Pekka Vähähyyppä verkar fr.o.m. den 6 november 2008 som bolagets vice verkställande direktörer.

Stockmann har en gemensam koncernadministration. Den kommersiella verksamheten är organiserad i fyra affärsenheter, dvs. varuhusgruppen, Lindex, Hobby Hall och Seppälä. Direktörerna för affärsenheterna rapporterar till verkställande direktören och är medlemmar av bolagets ledningsgrupp.

Ledningsgruppen

I koncernens ledningsgrupp ingår verkställande direktören, vice verkställande direktörerna, de övriga direktörerna för affärsenheterna, utvecklingsdirektören för koncernens utlandsverksamhet samt direktören för juridiska ärenden som verkar som ledningsgruppens sekreterare. Ledningsgruppen ansvarar under ledning av verkställande direktören för styrning av affärsverksamheten samt strategisk och ekonomisk planering.

Övervakning och riskhantering

Målet för den interna övervakningen som styrelsen och den operativa ledningen ansvarar för är att säkerställa effektiv och resultatbringande verksamhet, tillförlitlig information samt iakttagande av bestämmelser och verksamhetsprinciper. Principerna fastställda av styrelsen styr riskhanteringen. Principerna redogörs utförligare på årsberättelsens sida 35.

En väsentlig del av den interna övervakningen utgörs av den interna revisionen som verkar som en separat enhet inom koncernadministrationen och avger rapport till verkställande direktören. Den interna revisionen är en funktion som är oberoende av den operativa verksamheten och som bistår koncernledningen i styrningen av organisationens verksamhet och riskhantering. Den interna revisionen granskar och bedömer affärsverksamheternas och den interna övervakningssystemets effektivitet samt producerar för ledningen information och rekommendationer för effektivisering av verksamheten och övervakningen. Den interna revisionens verksamhet styrs av riskfokusering och av tyngdpunktsområdena i affärsverksamheten och utveckling av den.

De av bolagsstämman valda revisorerna granskar bolagets bokföring, bokslut och administration. Granskningsarbetet utförs under räkenskapsperioden genom granskningar i affärsenheterna och administrationen och en ordinarie revision efter räkenskapsperiodens utgång. Bolaget har minst en och högst tre revisorer som i sin tur har minst en och högst tre revisorssuppleanter. Till bolagets revisorer valdes vid den ordinarie bolagsstämman år 2008 revisorerna Jari Härmälä, CGR och Henrik Holmbom, CGR, som representerar revisorssamfundet KPMG samt till revisorssuppleant revisorssamfundet KPMG. Som revisorer för dotterbolagen har fungerat revisorssamfund tillhörande KPMG-samfundet i vederbörliga länder.

Den interna revisionen koordinerar granskningsverksamheten mellan den externa och interna revisionen för att säkerställa omfattande granskningsarbete samt undvika överlappande granskningsuppdrag.

För räkenskapsperioden 2008 har revisorerna erlagts 154 700 euro i arvode för revision av moderbolaget och 634 190 euro för revision av koncernen. Vidare har för hela koncernens del 201 950 euro erlagts KPMG i arvode för övriga tjänster som inte hänför sig till revisionen.

Samhällsansvar

Samhällsansvar utgör en del av Stockmanns normala långfristiga verksamhet. Förverkligandet av samhällsansvar och utvecklingsarbetet som hänför sig till det styrs i koncernen av en åtta personers styrgrupp för samhällsansvar som leds av koncernens ekonomidirektör. Styrgruppens medlemmar representerar samtliga affärsenheter och viktigaste funktioner. Koordinatör för samhällsansvar, som arbetar på informationsavdelningen, planerar och förverkligar utvecklingen av samhällsansvar i samarbete med affärsenheternas personer som är engagerade med samhällsansvar.

Ledningens arvoden och övriga förmåner

Ordinarie bolagsstämman fattar beslut om styrelsemedlemmarnas arvoden. Under räkenskapsperioden 2008 utbetalades enligt beslut av bolagsstämman 18.3.2008 till styrelseordförande i fast arvode 76 000 euro, till vice ordförande 49 000 euro och till de övriga styrelsemedlemmarna 38 000 euro var. Omkring 50 procent av det årliga arvodet utbetalades som bolagets aktier och den återstående delen med pengar. Till samtliga styrelsemedlemmar utbetalades i mötesarvode 500 euro för varje styrelsemöte. Under räkenskapsperioden 2008 utbetalades till styrelsemedlemmar i pengar sammanlagt 207 384,29 euro och i aktiearvoden 5 239 stycken bolagets B-aktier. De erlagda arvoden uppgår till sammanlagt 353 500 euro. De till samtliga styrelsemedlemmar för räkenskapsperioden 2008 utbetalade penning- och aktiearvoden presenteras på bolagets internetsidor.

Det sammanlagda beloppet löner, arvoden och beviljade naturaförmåner som utbetalats till verkställande direktören uppgick år 2008 till 633 858 euro. Andelen naturaförmåner uppgick till 16 730 euro. I avtalet för verkställande direktören fastställs VD:s pensionsålder till 60 år. Pensionen fastställs på basis av lagen om pension för arbetstagare och en separat försäkring som bolaget tagit. Den ömsesidiga uppsägningstiden för verkställande direktören har definierats till 6 månader. Om bolaget säger upp avtalet har verkställande direktören rätt att erhålla en ersättning som motsvarar 12 månaders fast lön efter uppsägningstiden. Vidare har verkställande direktören rätt till en extra ersättning som motsvarar 12 månaders lön ett år efter uppsägningstidens slut, om verkställande direktören inte gått i arbetspension, frivillig pension eller

pension av hälsoskäl som bekostas av bolaget. Om bolaget avslutar anställningsförhållandet på hävningsgrunder baserade på personliga skäl utbetalas ingendera ersättningen.

Incitamentsystem

Koncernen tillämpar på det årliga resultatet baserade belönings- och bonussystem som är avsedda att stöda uppnåendet av målen på kort sikt. Storleken på motivationstillägget påverkas i allmänhet både av räkenskapsperiodens ekonomiska resultat och den personliga arbetsinsatsen.

Grunderna för fastställande av verkställande direktörens och de övriga ledningsgruppsmedlemmarnas motivationsarvoden bekräftas årligen av styrelsen på basis av beredning av utnämnings- och belöningsutskottet. Arvodena bestäms i huvudsak på basis av koncernens resultat- och lönsamhetsutveckling på ett sådant sätt att de påverkande faktorerna utgörs av koncernens vinst före skatter exklusive övriga rörelseintäkter, avkastningen på koncernens sysselsatta kapital och av dessa härledda egna nyckeltal för affärsenheterna. Det maximala motivationstillägget är i regel 25 procent av årsinkomsten, men i fråga om koncernmålsättningar kan gränsen glidande överskridas.

Bolagsstämman beslöt 21.3.2006 om ett optionsprogram riktat till nyckelpersoner som en del av ledningens motivations- och bonussystem. Uppgifter om optionsprogrammen finns på årsberättelsens sida 57.

Inre krets

Stockmann tillämpar insiderregler som är beredda av Helsingforsbörsen, Centralhandelskammaren samt Finlands Näringsliv. Till Stockmann Oyj Abp:s deklarationsskyldiga insiders hör i enlighet med 5 kap. 3 § lagen om värdepappersmarknaden (297/2005) medlemmarna av styrelsen, verkställande direktören, vice verkställande direktörerna och revisorerna samt personer, som regelbundet erhåller insiderinformation och som har rätt att fatta beslut gällande bolagets kommande utveckling och organisering av affärsverksamheten. Förutom det offentliga insiderregistret med deklarationsskyldiga insi-

ders, upprätthåller Stockmann även ett bolagsinternt insiderregister, som innefattar samtliga personer i bolagets tjänst, som p.g.a. sin ställning eller sina arbetsuppgifter regelbundet erhåller insiderinformation. Stockmanns styrelse har fattat beslut om att gränsen för insiders handel med bolagets aktier är 14 dagar innan publicering av kvartalsrapport eller bokslut. Däremot har Stockmann ansett det ändamålsenligt att låta bli att fastställa en tidsbegränsning innan publicering av resultatinformation, under vilken bolaget inte kommenterar utvecklingen av försäljningen eller resultatet.

På Stockmanns internetsidor www.stockmann.com finns till påseende bolagets offentliga insiderregister, ur vilket framgår de personer som hör till registret samt deras och deras närkrets aktuella innehav.

Finsk kod för bolagsstyrning (Corporate Governance)

Värdepappersmarknadsföringen rf godkände i oktober 2008 den finska koden för bolagsstyrning (Corporate Governance), som trädde i kraft 1.1.2009. Stockmann följer denna kod. Stockmann kommer fr.o.m. räkenskapsperioden 2009 att presentera sin bolagsstyrningsrapport i enlighet med kodens rekommendation 51.

Riskhantering

Riskhanteringens mål är att säkra koncernens resultatutveckling och garantera en störningsfri affärsverksamhet genom att förverkliga riskhanteringen kostnadseffektivt och systematiskt i de olika affärsenheterna. För att uppnå målen har riskhanteringen i Stockmannkoncernen förverkligats så att

- den utgör en del av den normala affärsverksamheten och ledningen.
- den är en process för igenkännande, bedömning och hantering av sådana affärsrisker som kan förhindra eller riskera uppnåendet av affärsverksamhetens målsättningar.
- den stöds av interna kontrollsystem (anvisningar, rutiner och förfaranden). Bland annat för följande delområden har separata riskhanteringsanvisningar fastställts: IT och dataskydd, finansieringsverksamhet, miljöaspekter, oegentligheter, säkerhet och försäkringar.

Riskklassificering

Till affärsrisker räknas alla sådana faktorer som kan hota koncernen eller delar av den att uppnå de uppställda strategiska målen. Stockmanns affärsrisker har klassificerats i tre riskområden:

- Risker i affärsomgivningen, med vilka avses bolagets externa riskfaktorer som, om de förverkligas, avsevärt kan påverka bolagets verksamhetsmöjligheter och lönsamhet. Dylika riskfaktorer utgörs av bl.a. väsentliga och oförutsedda förändringar i marknadsutvecklingen, katastrofrisker och den landrisk som är förknippad med Ryssland.
- Operativa risker, med vilka avses interna risker som hänför sig till bolagets verksamhet som, om de förverkligas, bl.a. kan leda till avbrott eller ineffektivitet i affärsverksamheten samt olönsamhet. Dylika riskfaktorer utgörs av bl.a. risker förknippade med personalen, oegentligheter, IT och dataskydd samt information som utgör basen för beslutsfattande.
- Finansiella risker som, om de förverkligas, har en försämrande effekt på koncernens resultat, balansräkning och likviditet.

Riskhanteringens ansvarsfördelning

Riskhantering är en del av Stockmannkoncernens normala affärsverksamhet.

Styrelsen sörjer enligt aktiebolagslagen för att övervakningen av bolagets bokföring och räkenskaper sker på ett behörigt sätt. Vidare fastställer styrelsen bolagets strategiska och ekonomiska mål på lång sikt.

Styrelsen har i enlighet med Corporate governance-rekommendationen fastställt principerna för bolagets riskhantering.

Verkställande direktören sörjer enligt aktiebolagslagen för att bolagets bokföring är lagenlig och räkenskaperna förverkligade på ett tillförlitligt sätt.

Koncernens ledningsgrupp bedömer i samband med strategiprocessen de affärsrisker som eventuellt kan riskera eller förhindra uppnåendet av koncernens strategiska mål. Samtidigt gör den en bedömning av om riskhanteringsåtgärderna är tillräckliga. Affärsenheternas ledningsgrupper svarar för de egna enheternas strategiska och ekonomiska planer. Analys av affärsrisker och bedömning av hanteringsåtgärder utgör en del av strategiplaneringen. Affärsrisker analyseras även utanför den strategiska processen, särskilt i anslutning till betydande projekt och investeringar.

Inom koncernen verkar en styrgrupp för riskhantering, vars uppgift är att stöda affärsverksamheten i igenkännandet och hanteringen av sådana risker som kan riskera eller förhindra uppnåendet av målen i enlighet med Stockmanns strategi. Styrgruppen, i vilken ingår chefen för interna revisionen, direktören för juridiska ärenden och chefen för koncernredovisningen, avlägger rapport om sina observationer samt rekommendationer till bolagets ledningsgrupp.

Genom frivilliga försäkringar hanteras affärsverksamhetsrisker i enlighet med fastställda försäkringsprinciper. Stockmannkoncernens försäkringsfunktion har koncentrerats till direktören för juridiska ärenden, som svarar för att koncernens olika enheter följer försäkringsprinciperna. Försäkringsbolaget gör också regelmässiga försäkringskontroller till de försäkrade målen så att försäkringsskyddets ändamålsenlighet kan bekräftas. Ansvar för lagstadgad personförsäkring har styrts till koncernens personaladministration.

Rapportering av riskhantering

Affärsenheterna avlägger rapport om sina affärsrisker och hanteringen av dem

- årligen i anslutning till Stockmanns strategiprocess samt
- i anslutning till beslut om betydande projekt och investeringar till koncernens ledningsgrupp som i sin tur rapporterar om affärsriskerna till bolagets styrelse.

Samhällsansvar

Värden och handlingssätt skapar en grund för ansvarsfull verksamhet

Stockmanns grundvärden samt lednings- och handlingssätt skapar en grund för ansvarsfull verksamhet. Ansvar utgör ett av Stockmannkoncernens sex grundvärden, och samhällsansvar utgör en del av Stockmanns normala långsiktiga verksamhet. Stockmanns samhällsansvar riktar sig särskilt till koncernens egna anställda och miljön, produktsäkerhet samt främjandet av ansvarsfull importhandel.

Förverkligandet av samhällsansvaret och utvecklingsarbetet som hänför sig till det styrs i koncernen av en styrgrupp för samhällsansvar som leds av den ena av koncernens vice verkställande direktörer. Styrgruppens medlemmar representerar samtliga affärsenheter. Gruppen består av sakkunniga som står för koordineringen. Den har i uppgift att främja den målbild för samhällsansvar som Stockmanns ledningsgrupp har bekräftat samt att förverkliga fastslagna politiken inom affärsenheterna. Styrgruppen bereder och uppdaterar principerna och politikerna för samhällsansvar för ledningen, upprätthåller diskussionen om ansvarsfull verksamhet och dess tyngdpunktsområden, svarar för anskaffningen av rapportmaterial samt utvärderar förverkligandet av ansvarsfull verksamhet i koncernen.

Uppföljningen av ansvar förverkligas i praktiken bl.a. med hjälp av olika ekonomiska mätare samt mätare för miljöansvar och socialt ansvar, miljösystem och översikter av miljölagstiftningen, kvalitetsuppföljning av produkter och betjäning samt auditering av varuleverantörskedjan. Uppföljning och utveckling sker också i de nationella och internationella sammanslutningar och organisationer inom branschen i vilkas verksamhet Stockmann aktivt deltar.

Begränsningar av rapporten

Stockmann utger nu för sjunde gången avsnittet om samhällsansvar i sin årsberättelse. Stockmann vill öppet informera om sitt samhällsansvar till intressentgrupperna. Vid sidan av årsberättelsens avsnitt om samhällsansvar ges information också på Stockmanns webbsidor, intranät och i personaltidningarna. Lindex upprättade en separat samhällsansvarsrapport över sin verksamhet år 2007 som finns att läsa på Lindex webbplats www.lindex.com. En uppdaterad version för 2008 publiceras under våren 2009.

Rapporteringen täcker hela koncernens verksamhet. De ekonomiska nyckeltalen är tagna ur den lagstadgade bokföringen och många av miljöansvarets nyckeltal bekräftas i anslutning till ISO 14001-certifieringar. Nyckeltalen har beräknats enligt samma principer som för tidigare rapporteringsår.

Stockmann iakttar bokföringsnämndens (KILA) allmänna anvisning om bokföring, beräkning och presentation av miljöaspekter i bokslutet. Internationella Global Reporting Initiatives (GRI) indikatorer har till lämpliga delar tillämpats genom att välja de indikatorer som är väsentliga med tanke på Stockmanns verksamhet. Analysen följer GRI:s trepelarmodell, där ansvarsfrågor granskas utifrån ekonomiskt ansvar, socialt ansvar och miljöansvar.

VIKTIGA HÄNDELSE INOM SAMHÄLLSANSVAR I STOCKMANNKONCERNEN

- 1991 Koncernens första miljöprojekt inleddes i varuhusgruppen.
- 1992 Stockmanns Sesto-dagligvarubutiker firade ett miljötemaår.
- 1994 Stockmann publicerade för första gången sina miljövärden.
- 1996 Stockmanns bilgrupp fungerade som pilot i Bilbranschens centralförbunds miljöprogram.
I Sesto-butikerna genomfördes ett utvecklingsprojekt för miljöverksamhet under åren 1996–1999.
- 2000 Stockmann var med om att grunda SER-Tuottajayhteisö ry som sköter återvinning av el- och elektronikskrot.
- 2001 Helsingforsvaruhuset fick ett miljösystem som gäller hela varuhuset.
Stockmann anslöt sig till Centralhandelskammarens nätverk för ansvarsfull importhandel.
- 2002 Koncernen inledde ett samhällsansvarsprojekt som resulterade i att Stockmann betydligt ökade sina satsningar på frågor som hänför sig till samhällsansvar.
Koncernens nya miljöpolitik, som godkänts av Stockmanns styrelse, publicerades.
Ett kapitel om samhällsansvar ingick för första gången i årsberättelsen år 2002.
- 2003 Stockmanns varuhuskedja i Finland beviljades miljöcertifikatet ISO 14001.
- 2004 Ansvar fastställdes som ett av Stockmanns grundvärden.
- 2005 Stockmann anslöt sig till den europeiska samarbetsorganisationen för social kvalitetsövervakning BSCI.
Projekt för planering av samhällsansvar. Koncernens ledningsgrupp godkände målbilden för samhällsansvar.
- 2006 Stockmann anslöts till det europeiska indexet för hållbar utveckling Kempen SNS Smaller Europe SRI.
- 2007 Stockmann deltog i ett utvecklingssamarbetsprojekt som riktade sig till Vietnam. I projektet reviderades varuleverantörer i enlighet med BSCI-modellen.
Deltagande i LTT-Tutkimus Oy:s översikt av samhällsansvarsrapportering.
- 2008 Lindex och de övriga affärsenheternas verksamhetsmodeller för samhällsansvar integrerades i inköpsverksamheten.
I Helsingforsvaruhuset tog man i bruk ett ekologiskt effektivare fjärrkylsystem i stället för byggnadsspecifik kylning som använder elenergi.

EKONOMISKA NYCKELTAL

		2008	2007	2006
Omsättning	mn euro	1 878,7	1 398,2	1 300,7
Rörelsevinst	mn euro	121,9	125,2	129,5
Vinst före skatter	mn euro	71,7	119,4	128,9
Dividender	mn euro		75,2	72,1
Styrelsens förslag till bolagstämman*	mn euro	38,0		
Styrelsens fullmakt att utbetala dividend**	mn euro	23,3		
Direkta skatter	mn euro	32,7	31,1	24,3
Material- och serviceanskaffning	mn euro	971,7	791,2	773,6
Löner och arvoden	mn euro	279,8	181,9	167,9
Pensionsutgifter	mn euro	32,0	26,3	24,4
Personalkostnader	mn euro	38,7	15,8	12,3
Utgifter för utbildning av personalen (exklusive direkta lönekostnader)	mn euro	1,0	1,2	1,2
Personal i medeltal		15 669	11 161	10 069
Antalet deltidsanställda i medeltal		8 386	5 182	4 729
Antal aktieägare		42 888	39 137	40 198
Beviljade donationer	mn euro	0,04	0,1	0,1
Erhållna sysselsättningsstöd	mn euro	0,2	0,3	0,3

* Styrelsens förslag till bolagstämman. Dividendförslaget är 0,62 euro/aktie.

** Styrelsens förslag till bolagstämman om att bevilja en fullmakt åt styrelsen att enligt eget omdöme utbetala en dividend på högst 0,38 euro senare under år 2009, ifall Stockmanns ekonomiska situation stöder utbetalning av dividenden.

Nya bestämmelser

Under år 2008 fortsatte utvecklingen av samhällsansvarsverksamheten i enlighet med de planerade och fastställda riktlinjerna. Under året gjordes ändringar i miljöbestämmelserna, vilket krävde uppföljning samt praktisk planering och förberedelser.

Producentansvar gällande batterier och ackumulatorer trädde i kraft i Finland i september 2008 genom statsrådets förordning om batterier och ackumulatorer 422/2008. Affärer som säljer batterier och ackumulatorer är nu skyldiga att ta emot förbrukade batterier och ackumulatorer från konsumenterna. Batterier och ackumulatorer måste också uppfylla de i förordningen fastställda kraven.

Det riksomfattande systemet för returplastflaskor med pant startade i Finland i januari 2008. Systemet baserar sig på lagen om accis på vissa dryckesförpackningar och statsrådets förordning om retursystem för vissa dryckesförpackningar. För att genomföra systemet grundade bryggerierna och företagen inom handelsbranschen Suomen Palautuspakkaus Oy (PALPA). Återvinningssystemets grundidé är mångsidighet: återvinningen gäller alla typer av dryckesförpackningar. Syftet med systemet är att minska uppkomsten av avfall och deposition av det på avstjälningsplatser eller för energibruk.

Stockmann följer de nationella myndigheternas anvisningar vid verkställandet av EU:s förordning om biprodukter, vilket just nu innebär att föra statistik över mängden obearbetat animaliskt avfall och övrigt animaliskt avfall samt rapportering till behörig myndighet (EVIRA). Förordningen om biprodukter avser att skydda folkhälsan och djurens hälsa genom att skapa krav på animaliska biprodukter som eventuellt innehåller smittämnen.

EU:s kemikalieförordning REACH (Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals, EG Nr 1907/2006) trädde i kraft 1.6.2007. En förordning om förverkligande av ett system för enhetlig klassificering och märkning av kemikalier (GHS) är även under beredning. Stockmannkoncernens affärsenheter kräver av varuleverantörerna att produkterna

uppfyller alla kraven i förordningen REACH. Produkterna får bland annat inte innehålla över 0,1 procent av sådana ämnen som finns på listan över ämnen som inger mycket stora betänkligheter och inte heller sådana mängder förbjudna eller begränsade ämnen som överskrider gränserna. Produkternas säkerhetsdatablad lagras centralt på intranätet, där de är tillgängliga för affärerna och kan delas ut till konsumenterna vid behov. Vidare har affärerna fått instruktioner om hur de skall besvara konsumenternas eventuella frågor om kemiska ämnen som ingår i produkterna.

I syfte att trygga kundsäkerheten följer Stockmann upp EU:s anmälningar om produktfel såväl gällande livsmedel (s.k. RASFF-anmälningar) som gällande övriga konsumtionsvaror (RAPEX-anmälningar). De ovannämnda anmälningarna om produktfel omfattar såväl EU:s interna handel som produkter och tillbehör som importeras utanför EU. Deras syfte är att så snabbt som möjligt informera om produkter som förorsakar risk för konsumenternas hälsa och säkerhet. Detaljhandeln har ett centralt ansvar för att förhindra sådana produkter från att komma in på marknaden. Under året deltog också Stockmann i tillbakadragning av vissa felaktiga produkter.

Förstklassig kundbetjäning och bra kundtillfredsställelse är viktiga för Stockmann. Stockmann för en aktiv dialog med sina kunder och får årligen tiotusentals kundresponsbrev. Därtill tar butikerna dagligen emot respons från kunderna. Kunderna och konsumenterna visar ökat intresse också för hur Stockmann sköter miljöfrågor och vill få mera information om det. Förfrågningar om miljöfrågor behandlas också i Stockmanns kundresponsystem.

Ekonomiskt ansvar

Med ekonomiskt ansvar avses att ägarnas avkastningsförväntningar uppfylls, att stadigvarande arbetsplatser erbjuds till de anställda, att nya arbetsplatser skapas, att skatter betalas och att ekonomisk välfärd skapas i samhället överlag. Detaljhandeln bidrar för sin del till skapandet av denna välfärd. Stockmann är en betydande arbetsgivare och skattebetalare

samt en avsevärd inköpare av produkter, byggherre, investerare och samarbetspartner. Konkurrenskraft och ett starkt ekonomiskt resultat gör det möjligt att satsa på utveckling av personalens och samhällets välfärd. Socialt ansvarsfull verksamhet skapar i sin tur en stark grund för bolagets ekonomiska tillväxt.

Stockmann är med i de holländska investeringsbolagen Kempen Capital Managements och SNS Asset Managements index Kempen SNS Smaller Europe SRI för hållbar utveckling. Företagen i indexet anses uppnå höga etiska, sociala och till miljöskydd relaterade kriterier i sin affärsverksamhet.

Stockmann donerar årligen medel för allmännyttiga ändamål. Målet med donationerna är att stödja bildning, kultur, samhällsprojekt och välgörenhet samt främja medicinsk och annan vetenskaplig forskning.

Miljöansvar

Affärsenheternas miljöarbete baserar sig på koncernens miljöpolitik som har godkänts av Stockmanns styrelse. Stockmann har i enlighet med sin miljöpolitik förbundit sig att främja och stödja förverkligandet av principerna för hållbar utveckling i affärsverksamheten.

I egenskap av importör av produkter har Stockmann producentansvar, dvs. bolaget är skyldigt att på egen bekostnad sörja för avfallshanteringen och återvinningen av sina produkter. Koncernen har skött sitt producentansvar genom att ansluta sig till producentsammanslutningar, som i sin tur i praktiken svarar för insamlingen och återvinningen av förbrukade produkter och för övrig avfallshantering i hela landet. Förpackningsbranschens miljöregister PYR Ab svarar för insamlingen och återvinningen av förpackningar och förpackningsavfall och SER-Tuottajayhteisö (SERTY) ry i sin tur för återvinningen av el- och elektronikapparater samt bärbara ackumulatorer och batterier. Konsumenterna kan avgiftsfritt returnera förbrukade produkter till insamlingsställen som upprätthålls av dessa producentsammanslutningar.

Varuhusgruppen

Stockmanns varuhuskedja i Finland har ett miljösystem som är certifierat i enlighet med standarden ISO 14001. Ett certifierat miljösystem utgör en garanti för att miljöfrågor beaktas på ett helhetsbetonat sätt. Målet är att minska belastningen av miljön bl.a. genom att fästa uppmärksamhet vid förebyggande av uppkomsten av avfall och återvinning av det avfall som bildas, att effektivisera energianvändningen samt beakta miljöaspekter i beslut om inköp och sortiment. Varuhusens miljösystem byggdes upp och certifierades under åren 2002–2003. Det nuvarande certifikatet gäller till oktober 2009. Certifikatet ISO 14001 är frivilligt och visar att Stockmann-varuhusen utvecklar sitt miljöarbete över den lagstadgade miniminivån.

ISO 14001-certifieringen, som utfördes av Bureau Veritas Certification, täcker funktionerna i Stockmann-varuhusen i Finland och Akademiska Bokhandeln samt varuhusgruppens gemensamma inköps- och lagerfunktioner i Sockenbacka i Helsingfors. De certifierade funktionerna omfattar nästan 5 000 anställda. Interna och externa tidsbestämda utvärderingar som hänför sig till certifikatet utförs årligen, och i dem verifieras om verksamheten uppfyller de krav som

↑ Lindex produkter transporteras nu till butikerna i hopfällbara plastlådor som håller minst 45 användningsgångar, och vilka slutligen kan återvinnas.

standarden ställer. Under år 2008 utfördes interna auditeringar vid samtliga varuhus och kontors- och lagerlokaler i Sockenbacka samt externa auditeringar vid varuhusen i Helsingfors, köpcentret Jumbo, Åbo, Tammerfors och Uleåborg samt kontors- och lagerlokalerna i Sockenbacka.

I anknytning till skapandet av varuhusens miljösystem har de viktigaste miljöaspekterna identifierats och direktiv om handlingssättet i miljöfrågor utarbetats samt mål uppställt. Samtliga organisationsnivåer bär ansvaret för att verksamheten iakttar direktiven. I anknytning till miljösystemen har också mätare för uppföljning av verkningarna på miljön utarbetats. Resultaten och verksamheten enligt målsättningsarna utvärderas årligen vid ledningens översikter.

På basis av kundresponsen upplever kunderna att olika kassealternativ är mycket betydelsefulla med tanke på miljön. Omfattande utredningar av olika kassematerials miljöverkningar har utförts såväl inom Stockmanns egen inköpsverksamhet som av utomstående organisationer. Det är svårt att hitta ett material till engångskassar (plast- och papperskassar) som har de bästa miljöverkningarna – alla har både positiva och negativa inverknings. Den bästa lösningen hittills anses vara en hållbar kasse som är tillverkad av polypropen och vars MIPS-tal (Material Input per Service unit), som anger miljöverkningar, är mycket lågt vid långvarigt bruk. Stockmann erbjuder sina kunder i Finland och Baltikum också en hållbar kasse som är tillverkad av nonwovenpolypropen.

På varuhusens Delikatessavdelningar och andra ställen som säljer färdigmat har man sedan år 2005 använt bionedbrytbara BioWare-portionsaskar som ett led i arbetet som syftar till att förebygga uppkomsten av avfall i varuhusen. I alla varuhus har också askarna för bakverk ersatts med en miljövänligare, komposterbar ask. Vidare ingår många ekologiska produkter och rättvisemärkta produkter i Stockmann Delikatess omfattande sortiment, och miljömärkta produkter säljs i varuhusen.

Lindex

Lindex har sedan år 1995 satsat på miljöfrågor. Lindex miljöarbete följer principerna i standarden ISO 14001.

Lindex bemödar sig att minska användningen av förpackningar och öka återvinningen av bl.a. klädhängare, förpacknings- och dekorationsmaterial. Till förpackningarna väljs material som belastar miljön så lite som möjligt, och materialkraven omfattar också varuleverantörerna. När användningen av blandmaterial undviks i så stor utsträckning som möjligt, är det lättare för kunderna att sortera förpackningsavfallet. År 2008 togs en ny plastlåda i användning som används för transport av varor från logistikcentralen till Lindex affärer. Lådan är hopvikbar och den kan användas minst 45 gånger. Plasten i lådorna är återvinningsbar. Tack vare de nya returlådorna beräknas användningen av wellpapp minska med mer än 50 procent om året.

Lindex fastställer i sin uppförandekod bland annat krav gällande avfallshantering och vattenrening samt förutsätter att varuleverantörerna följer miljölagarna i de länder där kläderna tillverkas. Vidare kräver Lindex att alla kemikalier hanteras på ett säkert sätt utan att utsätta fabriksarbetarnas hälsa eller miljö för risker.

År 2008 ökade Lindex antalet ekologiska produkter. Målet var att producera minst en miljon ekologiska produkter under året, vilket också uppnåddes. Samtliga avdelningar vid Lindex (barnkläder, damkläder och underkläder) har ekologiska produkter i sitt sortiment. Produkterna är försedda med en speciell Organic by Lindex-etikett för att kunderna lätt skall hitta dem.

Det finns två typer av ekologiska produkter. Den ena gruppen innehåller kläder tillverkade av ekologisk bomull. Bomullsproduktionen övervakas av det internationella certifieringsorganet Control Union, som tillämpar standarden Organic Exchange. Standarden utgör en garanti för att kemiska bekämpningsmedel, genmodifierade växter eller konstgödsel inte används vid odlingen. Den andra gruppen består av kläder försedda med märkningen EKO Sustainable Textile. Även den är en standard som övervakas av Control Union. Kläder

enligt denna standard innehåller minst 95 procent ekologisk bomull. Dessutom ställer standarden krav på hela tillverkningsprocessen, bland annat på färgning och tryckning. Vidare ställs ekologiska krav på garn och detaljer i kläderna, till exempel knappar och blixtlås.

Hobby Hall

Hobby Halls miljöansvar betonas särskilt i valet av förpacknings- och katalogmaterial. Bolaget anskaffar och förbrukar årligen en avsevärd mängd förpackningsmaterial. År 2008 skickade Hobby Hall cirka 17 miljoner kataloger och 1,5 miljoner paket till sina kunder. Alla kataloger och förpackningsmaterial är tillverkade av miljövänligt, återvinningsbart material. Krav ställs på materialleverantörerna, och alternativa förpackningsmaterial kartläggs aktivt. Miljöutredningar har erhållits av alla materialleverantörer, och nya utredningar genomförs om materialtillverkaren byts. I förpackningsmaterialen används också återvinningsmaterial. Hobby Hall har dessutom avstått från kuvert och följbrev i postningen av stamkundskataloger och en del av katalogerna trycks på lättare papper.

Hobby Halls näthandel uppgick år 2008 redan till 60 procent av distanshandeln (57 procent år 2007). Näthandeln andel förväntas i framtiden fortsätta att öka betydligt särskilt i Baltikum. Näthandeln ökande andel minskar distanshandeln miljöbelastning, eftersom varorna beställs elektroniskt i stället för med postade kuponger. När näthandeln andel växer förflyttas också produktutbudet i allt högre grad till internet.

Hobby Halls huvudkontor flyttade hösten 2008 till nya hyrda lokaliteter i Åggelby i Helsingfors. I planerings- och byggnadsskedet av det nybyggda kontoret beaktades krav på energieffektivitet, och effektiva moderna återvinningsförfaranden tillämpas i fastigheten.

Hobby Halls lagerfunktioner har koncentrerats till logistikcentret i Vinikby. Hobby Hall har redan i flera år lyckats minska mängden förpackningsmaterial, särskilt kartong som används i lagret. Detta har möjliggjorts av att det blivit vanligare

AVFALLSHANtering (ton)

	Varuhuset, Finland			Varuhuset, utlandet			Lindex*			Hobby Hall*			Seppälä*			Totalt**		
	2008	2007	2006	2008	2007	2006	2008	2007	2006	2008	2007	2006	2008	2007	2006	2008	2007	2006
Återvinnbart avfall																		
Energiavfall	1 185	1 233	1 275	-	1	0	24			55	59	55	23	28	28	1 286	1 320	1 358
Wellpapp	1 783	1 945	1 924	443	502	292	1 141			319	290	328	370	350	319	4 056	3 087	2 862
Papper	205	183	183	-	-	-	6			32	29	31	56	47	43	298	259	256
Plastfilm, glas	71	33	12	-	28	25	0			0	16	13	4	-	-	75	77	50
Metall	37	38	40	0	0	0	1			6	8	10	-	-	-	44	46	50
Bioavfall	1 917	1 754	1 769	158	95	77	-			9	10	10	15	15	14	2 099	1 873	1 870
Avstjälpningsavfall																		
Blandavfall	362	357	332	3 608	3 176	2 614	3			20	29	9	9	9	8	4 001	3 570	2 962
Problemavfall	5	9	5	-	-	-	-			2	1	-	0	0	1	6	9	6
Totalt	5 565	5 552	5 540	4 209	3 800	3 009	1 174	-	-	442	440	455	476	449	412	11 865	10 241	9 415
Återvinning, %	93	93	94	14	16	13	100			95	93	98	98	98	98	66	65	68

I fall då exakt information inte funnits tillgänglig har mängden uppskattats. Återvinning, % = återvinnbart avfall / avfall totalt x 100.

Återvinning = materialets återanvändning och utnyttjande av dess energinnehåll.

* Lindex siffror omfattar huvudkontoret, kontoret i Partille samt distributionscentralen i Sverige. Hobby Halls siffror omfattar verksamheterna i Finland, dock inte det nya huvudkontoret.

Seppäläs siffror omfattar huvudkontoret och logistikcentralen.

** Åren 2006–2007 utan Lindex.

ENERGIFÖRBRUKNING

	El (MWh)			Värme (MWh)			Vatten (m³)		
	2008	2007	2006	2008	2007	2006	2008	2007	2006
Varuhusgruppen, Finland	58 318	61 224	58 323	18 554	19 073	21 304	113 987	119 253	116 283
Varuhusgruppen, utlandet	30 524	31 615	23 517	10 990	12 148	4 485	74 676	75 697	58 867
Lindex*	2 228			372			1 360		
Hobby Hall*	3 871	4 553	4 179	3 101	3 321	3 166	2 830	3 381	3 296
Seppälä*	1 054	1 153	1 318	1 226	753	799	1 927	2 191	2 120
Övriga	806	839	937	579	328	775	729	783	805
Totalt	96 801	99 384	88 274	34 821	35 623	30 528	195 509	201 305	181 371

* Lindex siffror omfattar huvudkontoret, kontoret i Partille samt distributionscentralen i Sverige. Hobby Halls siffror omfattar verksamheterna i Finland, dock inte det nya huvudkontoret.

Seppäläs siffror omfattar huvudkontoret och logistikcentralen.

Stockmanns koldioxidutsläpp år 2008 var uppskattningsvis ca 33 100 ton.

att sända produkter i leverantörens förpackningar och att förpacka flera beställda produkter i en kombinationsförpackning.

Under år 2008 har produkternas insamlingsprocesser i lagret effektiviserats, vilket har ökat mängden kombinationsförpackningar märkbart. Den ökade mängden kombinationsförpackningar har minskat antalet paket, varvid förpackningen, hanteringen och transporten av produkterna har blivit effektivare. Detta bidrar för sin del till att minska de skadliga miljökonsekvenserna. Hobby Hall har inga egna transportfordon, i stället levereras alla försändelser till kunderna av utomstående tjänsteproducenter.

Sortering och återvinning av avfall utgör också ett område som Hobby Hall fokuserar på i miljöarbetet. Miljöbelastningen har under de senaste åren minskats ytterligare genom effektivare utnyttjande av avfallspressar. År 2004 gav en tömning av kartongpressen 1,5 ton avfall, då samma press år 2008 gav i genomsnitt 4,6 ton avfall på en gång. Effektivare utnyttjande av pressar sparar avsevärt på kostnaderna för avfallstransporter och på miljön. Effektiviteten i sorteringen följs upp hela tiden, och personalen deltar regelbundet i miljöutbildning i syfte att upprätthålla en bra sorteringsnivå.

Återvinningen av el- och elektronikskrot i anslutning till distanshandeln i hela Finland fungerar väl. Förfarandet där man mottar el- och elektronikskrot av kunderna i samband med köp av en ny apparat täcker hela distanshandeln i Finland samt Hobby Halls samtliga butiker, inklusive butiken i Tallinn i Estland.

Seppälä

Miljöskyddsarbetet utgör en del av det dagliga arbetet i Seppäläs omfattande kedja, och personalen har ett väsentligt ansvar för förverkligandet av miljöansvaret.

Seppälä följer regelbundet upp sorterings- och återvinningsmöjligheterna i alla sina butiker i Finland. Seppäläs butiker är huvudsakligen belägna i stora köpcentra där miljö- och avfallshanteringsfrågor har tagits väl i beaktande. I samband med expansionen av butiksnätet till utlandet har Seppälä kartlagt möjligheterna till återvinning och sortering också i butikerna i Baltikum och Ryssland. I de utländska butikerna tillämpas lokal lagstiftning och praxis för avfallshantering. Kartläggningen visade att butiker belägna i köpcentra har de bästa sorteringsmöjligheterna på alla marknadsområden.

Sorterings- och återvinningsanvisningar har utarbetats för butikerna. Seppälä har regelbundet anordnat sorteringskurser både på huvudkontoret och i logistikcentralen som en del av det miljöprogram för kontorsarbete som utvecklats av bolaget. År 2008 anskaffades en skruvpress som har bidragit till att minska antalet kartongavhämtningskurser till hälften. Sorteringsgraden är utmärkt vid huvudkontoret och logistikcentralen medan den i butikerna varierar beroende på de möjligheter som fastigheten erbjuder.

Miljöansvar återspeglas också i Seppäläs relation till varuleverantörerna. Seppälä har utarbetat detaljerade samarbetsanvisningar för sina varuleverantörer om bl.a. förpackning av produkter och användning av kemikalier. Genom anvisningarna vill man undvika överförpackning av produkter samt inverka på leverantörernas val av förpackningsmaterial och förpackningsrutiner samt förebygga användningen av vissa kemikalier. I samarbetsanvisningarna behandlas dessutom ansvarsfull importhandel och Seppäläs arbete för att främja den.

Seppälä har lanserat en miljövänlig kollektion, Ecologic by Seppälä, i vilken samtliga produkter uppfyller kraven enligt den internationella standarden EKO Sustainable Textile som övervakas av Control Union. Kollektionen omfattar nattkläder för damer och barn.

Avfallshantering och energi

De viktigaste miljöaspekterna i Stockmannkoncernens verksamhet hänför sig till avfall och energiförbrukning. Den av Stockmann förorsakade direkta miljöbelastningen är relativt liten. Även om den egna verksamheten har liten inverkan på miljön förbättras Stockmanns miljöprestationsförmåga genom kontinuerligt utvecklingsarbete, sortering av avfall och en bättre energieffektivitet.

En av de väsentligaste frågorna vid minskning av affärsenheternas miljöbelastning är avfallssortering och effektivisering av den. Avfallet sorteras på uppkomststället, dvs. i lager, varuhus och butiker. Avfall som sorteras i Finland är energi- och bioavfall, blandat avfall samt problemavfall, kartong, papper, småmetall samt elektronikskrot. Energi- och bioavfall samt papper, kartong och metall levereras till avfallshanteringsanläggningar, problemavfall till problemavfallsanläggningar och blandat avfall till avstjälningsplatser.

På basis av ett pilotprojekt för separat insamling av folie- och krympplast, konstaterades att i varuhusgruppen avlägsnas

folie- och krympplast till största delen från produkterna i lagren, och därför uppstår det mycket litet plastavfall i varuhuset. Med utgångspunkt från de kunskaperna fattades ett beslut om att fortsätta insamlingen i lagret i Sockenbacka och i varuhuset i köpcentret Jumbo. År 2008 inleddes insamling av klar återvinningsplast vid Seppälä, vilket bidrar till att minska mängden energifraktion.

Återvinningsgraden av avfall är hög, 94 procent, i koncernens verksamheter i Finland. I verksamheterna i utlandet är återvinningsgraden av avfall 33 procent. Årliga mål har uppställts för avfallshantering, och resultaten av verksamheten följs upp regelbundet.

Affärsplatsernas varierande praxis beträffande avfallshantering begränsar till en del möjligheterna till en enhetlig rapportering om avfallshantering. De lösningar som butikerna i köpcentra har är ofta beroende av köpcentrens avfallshanteringsystem, och dessutom avviker kommunernas bestämmelser om avfallshantering från varandra. I koncernens utlandsverksamheter organiseras återvinningen i enlighet med lokala bestämmelser och återvinningsmöjligheter. Till utmaningarna inom de närmaste åren hör förenhetligandet av den växande utlandsverksamhetens avfallshanteringspraxis samt rapporteringen om den tillsammans med koncernens övriga enheter.

Inom detaljhandelsbranschen utgör miljökatastrofer och utsläpp i vattendragen inte väsentliga miljöaspekter, och sannolikheten för dem är mycket liten.

Koncernens energiförbrukning består av elektricitet, fjärrvärme och vatten (i Helsingforsvaruhuset också av fjärrkyla). Den rapporterade energiförbrukningen förorsakas i första hand av belysning och nedkylning av butiks-, lager- och kontorslokaler samt av elapparater som används i dem. Fastighetsfunktionens mål är att skapa energi- och kostnadseffektiva temperatur-, ventilations- och belysningsförhållanden som stöder affärsverksamheten. I utvecklingen av verksamhetsförhållandena beaktas också faktorer som påverkar personalens hälsa och kundernas trivsel, exempelvis luftkvaliteten inomhus.

År 2008 uppgick elförbrukningen i koncernen till 96 801 MWh, en minskning med 3 procent jämfört med året innan (2007: 99 384 MWh). Som en följd av expanderande verksamhet inleddes år 2007 en koncernomfattande kampanj för att spara el. Kampanjens mål är att informera personalen om åtgärder för att spara el och få de anställda att fästa uppmärksamhet vid energieffektiv användning av elapparater och att ändra sina handlingssätt. Kampanjen har fått ett gott mottagande av personalen.

Uppföljningen av fastigheternas elförbrukning har utvecklats och effektiverats. Vid uppföljningen har särskild uppmärksamhet fästs vid förbrukning utanför öppettiderna. En alarmfunktion har utvecklats för fastighetstjänsten med vars hjälp man kan reagera på förändringar i elförbrukningen och förebygga felaktig användning av elenergi.

Den förnyade hustekniken som togs i bruk i anknytning till utvidgningen av Helsingforsvaruhuset höjer den relativa energieffektiviteten. Fjärrkylsystemet, som togs i bruk i maj 2008, har till exempel minskat Helsingforsvaruhusets elförbrukning.

↑ Den av polypropen tillverkade kassen håller i långvarigt bruk och är det mest miljövänliga alternativet.

År 2006 ingicks ett leveransavtal gällande lampor som omfattar varuhusgruppens verksamhet i Finland. Många lampmodeller kan ersättas med en mer energieffektiv modell. Med energieffektivare lampor uppnås en årlig kalkylmässig inbesparing som motsvarar en veckas elförbrukning i Helsingforsvaruhuset.

År 2008 uppgick koncernens vattenförbrukning till 195 509 kubikmeter (2007: 201 305 kubikmeter). Merparten av vattnet förbrukas i varuhusens restaurang-, köks- och sanitetslokaliteter.

Heltäckande information om utlandsverksamhetens energiförbrukning och avfallshantering är inte tillgänglig.

I rapporterna om energiförbrukning ingår inte bränsle som används i transport- och andra fordon. Stockmann har inte ett betydande antal egna transportfordon. Bolaget strävar efter att minska koldioxidutsläppen från bolagets bilar genom att betala dieselskatten på personalens tjänstebilar.

Socialt ansvar

Stockmann är med som grundande medlem i organisationen Transparency Finland rf som främjar verksamhet som motverkar internationella mutor. Takorganisationen Transparency International har verksamhet i 90 länder. Koncernens

↑ Produktionen av ekologiska bomullskläder övervakas av internationella certifieringsorganet Control Union.

kraftigt ökande internationella verksamhet ställer också utmaningar på verksamhet som bekämpar korruption. Stockmann-koncernens verksamhet i alla länder följer alltid koncernens grundvärden och instruktioner och iakttar lokala lagar och bestämmelser.

Ansaret för koncernens egen personal utgör en central del av Stockmanns samhällsansvar. Personalfrågor behandlas separat i årsberättelsen på sidorna 44–47.

Ansvarsfull importhandel

Stockmanns sociala ansvar sträcker sig förutom till företagets egna anställda indirekt också till arbetsförhållandena för dem som är anställda i varuleverantörernas leveranskedja. Stockmannkoncernen har inga egna fabriker eller produktionsanläggningar, utan produkterna köps från varuleverantörer huvudsakligen i Europa och Asien. Som ett led i den ansvarsfulla verksamheten kräver Stockmann socialt ansvar av varuleverantörer i produkternas produktionsprocess.

Stockmann är ett stort företag i Finland, men i globalt perspektiv är företaget en ganska liten aktör. Därför samarbetar Stockmann aktivt med andra handelsföretag och -grupper i syfte att utveckla ansvarsfullhet i hela varuleveranskedjan.

Åtgärder som främjar ansvarsfull importhandel har varit föremål för målmedveten utveckling redan i flera år. Stockmann är med i nätverket för ansvarsfull importhandel som koordineras av Centralhandelskammaren. Medlemmarna i nätverket är butiksföretag, livsmedels-, kläd- och skotillverkare samt importörer. Stockmann har förbundit sig att befrämja de etiska principerna för ansvarsfull importhandel som nätverket har fastställt. Därutöver har Stockmann förbundit sig vid den internationella varuhusorganisationen IADS:s (International Association of Department Stores) principer för ansvarsfull importhandel. IADS:s principer motsvarar till stor del de principer som tillämpas av Centralhandelskammarens nätverk för ansvarsfull importhandel.

Stockmannkoncernen har sedan år 2005 varit medlem i organisationen Business Social Compliance Initiative (BSCI), som är ett gemensamt samarbetsorgan för socialt ansvar och som utvecklats av europeiska företag, fackföreningsrörelser och organisationer. BSCI styrs av Foreign Trade Association (FTA) i Bryssel. Vid sidan av koncernens medlemskap har Lindex varit direkt medlem i BSCI.

BSCI har som målsättning att förbättra arbetsförhållandena i varuleverantörernas produktionsanläggningar samt göra övervakningen av varuleverantörer i riskländer entydigare och enhetligare. Det viktigaste i systemet är normerna för socialt ansvar, BSCI Code of Conduct, och revisionen av varuleverantörer utgående från kraven som framförs i normerna. Auditeringen, dvs. inspektionen av arbetsförhållanden, utförs av utomstående befullmäktigade revisorer. BSCI-auditeringar utförs av samma certifieringsinstitut som gör SA8000-auditeringar och därför kan företaget, om det så önskar, gå vidare till SA8000-certifiering. En auditering som utförs av en utomstående oberoende revisor utgör en garanti för att systemet är transparent och pålitligt. Närmare information om BSCI:s handlingsätt finns på webbplatsen www.bsci-eu.com.

Lindex tillämpar BSCI-systemet i större omfattning än Stockmanns övriga affärsenheter, eftersom merparten av bolagets produkter tillverkas utanför EU. De övriga affärsenheterna utnyttjar BSCI-samarbetet med varuleverantörer utanför EU främst i produktionen av egna märken.

Stockmanns affärsgrupper tillämpar också förbindelsen ”Commitment to Social Responsibility in Importing”, som baserar sig på FN:s deklarationer och Internationella Arbetsorganisationen ILO:s avtal. När en varuleverantör undertecknar ett leverantörsavtal med en affärsenhet förbinder sig varuleverantören bl.a. att motverka utnyttjande av barnarbetskraft, tvångsarbetskraft och diskriminering i sin produktion samt garanterar arbetarna trygga arbetsförhållanden och en tillräcklig lön.

Ansvarsfull importhandel inom Lindex

Lindex har strax över 200 varuleverantörer som har produktion i drygt 350 fabriker i första hand i Asien och Europa. Produktionen uppskattas sysselsätta cirka 160 000 personer. Lindex har produktionskontor i Kina, Hongkong, Indien, Bangladesh, Pakistan och Turkiet, vilka i och med integrationen har blivit Stockmannkoncernens inköpskontor. Lindex kommer närmare produktionen med hjälp av egna produktionskontor. Då verksamheten ligger nära varuleverantörerna är det lättare att försäkra att produktionen sker under

godtagbara förhållanden. Bolaget får en bättre uppfattning om lokala problem och upptäcker lättare eventuella missförhållanden i varuleverantörernas verksamhet.

Lindex har i över tio års tid övervakat att varuleverantörerna följer kraven i uppförandekoden. Samtliga produktionskontor har lokala inspektörer som övervakar iakttagandet av kraven genom att göra inspektioner vid fabrikerna. I de flesta fall informerar inspektören i förväg om inspektionsbesöken, men inspektioner görs också utan varsel. Lindex har sju anställda inspektörer i de olika produktionsländerna som arbetar på heltid för att förbättra fabriksarbetarnas förhållanden. Arbetsförhållandena i varuleverantörsföretagen övervakas vidare av inspektörer från utomstående, oberoende inspektionsorgan som godkänts av den europeiska samarbetsorganisationen för social kvalitetsövervakning Business Social Compliance Initiative (BSCI). År 2008 lät Lindex utföra sammanlagt 372 BSCI-inspektioner. Av dessa var 223 första inspektioner i varuleverantörens lokaliteter och 149 återbesök. 238 av besöken gjordes av Lindex egna inspektörer och 134 utfördes av utomstående företag som är godkända av BSCI. År 2008 uppnådde Lindex med stor marginal sitt mål att minst två tredjedelar av samtliga varuleverantörer (beräknat på basis av försäljningen) skall genomgå inspektion som utförs av ett utomstående, av BSCI godkänt inspektionsbolag. Vid årets slut hade 85 procent av varuleverantörerna inspekterats.

Det är viktigt med övervakning som utförs med hjälp av inspektioner, men det är också nödvändigt med information och utbildning för att verkliga långsiktiga förbättringar i arbetsförhållandena skall kunna uppnås. På grund av detta utbildar Lindex aktivt varuleverantörer vid lokala seminarier och workshops som anordnas antingen av BSCI eller av Lindex. Målet är att förbättra varuleverantörernas och fabrikernas kunskapsnivå för att det skall vara lättare att förverkliga förbättringar. År 2008 anordnade Lindex bl.a. utbildning för varuleverantörerna i Indien i syfte att höja kunskapsnivån och förbättra dokumentationsarbetet och ledningssystemen. Utbildningarna gav mycket goda resultat och Lindex konstaterade att satsningar som riktas till de här områdena har en positiv effekt också på andra områden.

Personal

Stockmannkoncernens personalstruktur blev märkbart mer internationell när Lindex blev en del av koncernen i slutet av år 2007. Personalsamarbetet omfattar ytterligare ett nytt land när Seppälä expanderade till Ukraina i augusti 2008. Antalet anställda vid koncernen uppgick till 15 737 vid utgången av år 2008 (16 478 vid utgången av år 2007). I utlandet arbetade hela 51 procent av de anställda, dvs. 8 072 personer (8 294 år 2007).

Tack vare den långvariga konjunkturuppgången har det funnits gott om arbetsplatser inom servicebranscherna på Stockmanns marknadsområden, och därför har arbetskraftens rörlighet varit relativt stor. År 2008, särskilt under slutet av året, minskade personalens rörlighet avsevärt i så gott som alla av koncernens verksamhetsländer.

I Finland rådde det fortfarande brist på yrkeskunnig arbetskraft under hela början av året, vilket bidrog till att öka omsättningen bland Stockmanns personal. Varuhusen i huvudstadsregionen deltog i flera offentliga rekryteringstillfällen.

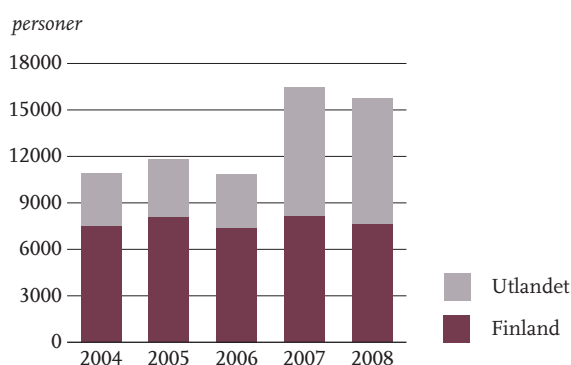
Rekryteringsmaterialet på Stockmanns internetsidor förnyades och ett nytt videoprogram om koncernens arbetsplatser producerades. Den ökande ekonomiska osäkerheten och de dåliga nyheterna om arbetsmarknaden på hösten minskade intresset att byta arbetsplats. I november hade koncernen endast några enstaka lediga platser i Finland, och de fick ett stort antal ansökningar.

I Baltikum kunde tecknen på en recession ses redan i början av år 2008, och personalens rörlighet minskade väsentligt. Baltiska medborgare som hade arbetat utomlands började återvända till sina hemländer. I huvudstäderna rådde det dock fortfarande brist på kompetent arbetskraft, vilket till en del beror på befolkningens åldersstruktur – det kommer inte tillräckligt med unga människor in på arbetsmarknaden. I Baltikum är situationen svårast i Litauen medan tillgången till yrkeskunnig arbetskraft inom servicebranschen är bäst i Estland. Vidare råder det stora skillnader i intresset att arbeta i ett anställningsförhållande på deltid mellan länderna i Baltikum.

Tecknen på en recession blev synliga på arbetsmarknaden i Ryssland senare än i Finland och Baltikum. Omsättningen av arbetskraft var ännu i början av året lika stor som tidigare. På hösten började prognoserna för detaljhandeln i Ryssland förutspå ett behov att minska på arbetskraften i framtiden, och ett rekordstort antal ansökningar till lediga arbetsplatser började strömma in. Även om antalet företag som konkurrerar om arbetskraften eventuellt minskar, håller det på att uppstå en strukturell brist på arbetskraft såväl i Ryssland som på Stockmanns övriga marknadsområden då antalet unga som kommer in i arbetslivet inte är tillräckligt stort för att ersätta de stora åldersklasserna som lämnar arbetslivet.

Den globala ekonomiska osäkerheten återspeglades inte på arbetsmarknaden i Sverige och Norge på samma sätt som på Stockmanns övriga marknadsområden. Omsättningen av personalen på Lindex förblev i de här länderna på samma nivå

PERSONAL VID ÅRETS SLUT 2004-2008

PERSONALSTATISTIK 2008

	2008	2007	2006
Anställda 31.12	15 737	16 478	10 862
Antalet anställda i Finland 31.12	7 665	8 184	7 385
Antalet anställda i utlandet 31.12	8 072	8 294	3 477
De utlandsanställdas andel av hela personalen, %	51	50	32
Antalet anställda i medeltal	15 669	11 161	10 069
Personal omräknat till heltidsanställda, i medeltal	11 964	8 979	8 037
Personalens medelålder	34	33	34
Omsättningen bland den fastanställda personalen i Finland, i medeltal %	15	14	15
Omsättningen bland den rekryterade fastanställda personalen i Finland, %	15	14	13
Omsättningen bland den avgående fastanställda personalen i Finland, %	16	14	16
Omsättningen bland den fastanställda personalen i Ryssland, i medeltal %	65	76	63
Omsättningen bland den fastanställda personalen i Baltikum, i medeltal %	43	56	48
Sjukfrånvaro, i Finland %	5,1	4,4	4,9
Heltidsanställda	4,9	4	4,8
Deltidsanställda	5,2	5	5
Andelen heltids-/deltidsanställda av personalen, %	46/54	44/56	50/50
i Finland	41/59	40/60	40/60
i utlandet	51/49	48/52	71/29
Personalkostnader, andel av omsättningen %	18,7	16	15,7
Rapporterade arbetsolycksfall i Finland, st.	261	244	293

under hela året, och det skedde inga nämnvärda ändringar i omsättningen under slutet av året.

Den systematiska utvecklingen och integrationen av koncernens personaladministrationssystem fortsatte. Stora satsningar gjordes på implementeringen av systemet för planering av arbetsskift som gäller koncernens samtliga marknadsområden. Genom utveckling av ett optimalt utnyttjande av personalens arbetstimmar uppnås avsevärda kostnadsbesparingar särskilt i Ryssland och Baltikum på samma sätt som man sedan länge gjort i Norden. Det nya internationella systemet för planering av arbetsskift introducerades först i Ryssland. År 2009 kommer det att introduceras i Baltikum och därefter förnyas det nuvarande systemet också i Finland.

Introduktion och utveckling av personalen

Säkerställande och utveckling av personalens kompetens krävde ännu större satsningar än tidigare eftersom många verksamhetssätt förändrades under år 2008. Innan det nya Stockmann MasterCard-stamkundskortet togs i bruk genomgick hela försäljningspersonalen i alla enheter utbildning i hanteringen av det nya kortet och handledningen av kunderna. När det nya telefonsystemet gradvis togs i användning i Finland under året förmedlades de nya instruktionerna till alla stockmannanställda i Finland. Förnyandet av andra datasystem inleddes också, och även de krävde introduktion och utbildning av personalen.

En mätning av arbetsklimatet inom varuhusgruppen hösten 2007 pekade återigen på behovet av effektivare introduktion för nya anställda. I varuhusen grundades år 2008 arbetsgrupper som hade i uppgift att särskilt dryfta hur introduktionen i teamen fungerar. Av de bästa förfarandena i varuhusen bildas en databank som används av alla som arbetar med introduktion. Ett nytt verktyg, arbetsboken "Asennetta perehdyttämiseen" (Attityd för introduktion), färdigställdes som stöd för introduktionen. Arbetsboken stöder förmedlingen av nödvändig kompetens till en nyanställd.

Genom att pröva ett träningsprogram för Delikatessen, som vid sidan av mångsidig inlärn timer i arbetet också inkluderar erläggande av yrkesexamen i försäljning, strävade man efter att göra delikatessavdelningarna till en mer lockande arbetsplats. Studerande arbetar inom olika produktområden på Delikatessavdelningarna i huvudstadsregionen och får en mångsidig introduktion i livsmedelsbranschen. Programmet väckte stort intresse och bland mer än hundra sökande valdes 22 studerande till programmet. En del av dem var anställda på Stockmann från tidigare och en del nya.

För första gången genomfördes också ett utbildningsprogram för anställda på Stockmann som utbildas för eventuella teamledaruppgifter i framtiden. Utbildningen omfattade genomgång av rollen som teamledare och dagligt ledarskap, utbildning i växelverkan samt introduktion i ekonomiska nyckeltal och rapporteringsförfaranden.

Huvudtemat för chefsutbildningen var arbetet som närmaste chef. Koncernens gemensamma chefsutbildningsprogram utvecklades till programmet Stockmann Management Professionals, som gradvis kommer att genomföras i samtliga

↑ Emma Walther från Göteborg är en av de närapå 5 000 nya arbetstagare som kom till Stockmannkoncernen i och med förvärvet av Lindex.

verksamhetsländer. De goda erfarenheterna från utbildningsprogrammet Senior Management Trainee, som avslutades våren 2008, har tagits i beaktande vid utvecklingen av programmet. En del av programmet kommer att genomföras på finska och på ryska, en del av programmet är engelskspråkig coaching som är avsedd för cheferna i samtliga verksamhetsländer.

Fokus i Lindex har legat på förankring av personalen i affärsenhetens nya värden som presenterades i februari 2008. Förankringen har förverkligats genom att anordna workshop-evenemang i butikerna och kontoren, och målet har varit att få alla anställda att omfatta värdena som en del av sitt dagliga arbete.

Lindexkedjan expanderade till Ryssland och Mellanöstern år 2008. Expansionen krävde omfattande introduktion och utbildning av nya anställda i syfte att göra alla bekanta med Lindex koncept. I slutet av år 2008 grundades flera projektgrupper som preciserar Lindex gemensamma introduktions- och utbildningsprogram. Projektgrupperna skall fastställa vad det innebär att arbeta på Lindex och utarbeta enklare handlingsätt för öppnandet av nya butiker på olika marknadsområden. En modell för önskvärd ledarskapsbeteende har också beskrivits i samband med omarbetandet av Lindex värden. Det första

↑ Stockmanns personaltidning MeVi fick vid sin sida ryska, estniska och lettiska språkversioner. Tatjana Krisina och Alexandr Ahmetzjanov från varuhuset norra Mega i Moskva studerar den ryskspråkiga Мы-tidningen.

steget var att utbilda chefer i att ge respons. Vidare har man satsat på introduktion av nya chefer i arbetet.

Seppäläs Spirit-försäljarutbildning fokuserade i alla länder på försäljning av moderikta dräkteligheter och ökning av medelinköpet. Företagets interna utbildare utgörs förutom av Spiritor-coacher och butikschefer av en grupp Fashion Star-försäljare som har utbildats för uppgiften. På hösten inleddes chefsutbildningsprogrammet Seppälä Super Leader Academy som riktar sig till lands- och regioncheferna i alla länder samt till butikscheferna i Ryssland. Syftet med programmet är att utveckla lands- och regionchefernas kunskaper i introduktionen av nya butikschefer

i chefsarbetet och säkerställa en god försäljningsutveckling på de snabbast växande marknaderna i Ryssland. Studierna i ryska fortsatte i Finland. 18 butikschefer på Seppälä avlade specialyrkesexamen för föreståndare inom handeln.

Chefsutbildningen som inletts redan under tidigare år fortsatte på Hobby Hall. Den inleddes med coachning för ledningsgruppen hösten 2007 och fortsatte våren 2008 med en två dagar lång ledarskapskurs för chefer som genomfördes med hjälp av ett utomstående utbildningsföretag. Tidigare inlärd chefskunskaper repeterades och fördjupades under kursdagarna. I slutet av året anordnade Hobby Hall diskussioner på de olika arbetsplatserna i syfte att öka växelverkan mellan personalen och den högsta ledningen. Personalen hade vid dessa tillfällen möjlighet att ställa frågor och framföra åsikter direkt till affärsenhetens ledningsgrupp. Responsen har varit positiv.

De anställda vid Hobby Hall har också deltagit i kurser som Stockmannkoncernen har anordnat. De har deltagit bland annat i IT-utbildning, teamchefsutbildning och övriga chefsutbildningar. Kurserna som syftade till att ge cheferna bättre kunskaper i växelverkan var särskilt populära. Språkutbildning, och särskilt studier i engelska, har varit i fokus när verksamheten blir mer internationell.

Samarbete och jämlikhet

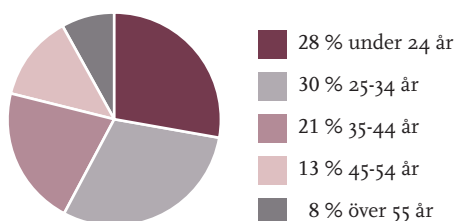
Samarbetsverksamheten mellan Stockmanns affärsledning och personal inleddes i Finland redan år 1924, långt innan samarbetslagstiftningen trädde i kraft. Även samarbetsorganets namn – personalnämnden – härstammar från början av verksamheten.

I Finland har varje affärsenhet samt större arbetsplats en egen personalnämnd som behandlar frågor inom sitt verksamhetsområde i enlighet med samarbetslagen. Nämnderna sköter även arbetarskyddsdelegationernas uppgifter.

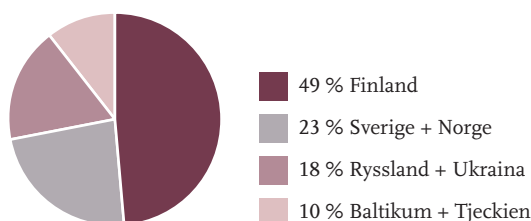
Repsentanterna för de lokala nämnderna bildar en koncernnämnd i Finland som sammanträder två gånger om året. Koncernnämnden behandlar ärenden som är gemensamma för enheterna i Finland, och vid varje möte ger Stockmanns verkställande direktör en översikt av koncernens ekonomiska situation och framtidsplaner. I de baltiska länderna arbetar personalnämnder enligt samma modell. Vid sidan av behandlingen av sina egna ärenden får personalnämnderna en motsvarande, hela koncernen berörande översikt av ledningen.

Index har sitt eget internationella koncernsamarbetsorgan, European Works Council, vars verksamhet i Finland har integrerats i Stockmannkoncernens samarbetsverksamhet.

PERSONALENS ÅLDERSSTRUKTUR 2008

PERSONALENS FÖRDELNING PER GEOGRAFISKA SEGMENT 2008

Samtliga bolag i Finland gör årligen en jämlikhetsplan som gör det lättare att följa upp förändringar i personalstrukturen i ljuset av olika index. I samband med regelbundna undersökningar av arbetsplatsklimatet kartläggs med hjälp av öppna frågor även faktorer som hänför sig till jämlikhet och mobbning på arbetsplatsen. Inga speciella problem har förekommit inom det här området.

Av koncernens personal är 85 procent kvinnor och 15 procent män. Bland de högre tjänstemännen är 79 procent kvinnor och 21 procent män. Andelen kvinnliga direktörer uppgick till 65 procent (64 procent år 2007). Av direktörerna som arbetade i Finland var 70 procent kvinnor (65) och av de som arbetade i utlandet var 56 procent kvinnor (63 procent).

Incitamentsystem

Majoriteten av de anställda vid koncernen omfattas av ett incitamentsystem. Incitamentsystemen för förmän och sakkunniga baserar sig på ekonomiska indikatorer och utvärdering av de personliga arbetsprestationerna. Gruppincitamentsystem tillämpas främst i övriga uppgifter.

År 2008 förtjänade personalen sammanlagt 6,2 miljoner euro i olika incitament. För optioner till nyckelpersoner år 2006 har därtill redovisats 1,3 miljoner euro i kostnader enligt standarden IFRS 2 för år 2008.

Ledningens incitamentsystem samt optioner till nyckelpersoner beskrivs på koncernens internetsidor www.stockmann.com. Detaljerad information om nyckelpersonernas optionsprogram ingår också i avsnittet "Aktier och aktiekapital" på årsberättelsens sida 57.

Företagshälsovård

I varuhusen i Finland har företagshälsovårdstjänsterna anordnats såväl med hjälp av en egen arbetshälsostation som genom köpta tjänster. I Helsingfors betjänar personalen på den egna företagshälsostationen till största delen de anställda på varuhusen i hela huvudstadsregionen, och i övriga städer sköts företagshälsovården i form av köpta tjänster.

Hälsotillståndet och arbetsförmågan hos varuhusens personal var föremål för uppföljning och utredningar gjordes efter behov både individuellt och teaminriktat. Företagshälsovården var vid behov med om att stöda arbetstagarnas och teamens arbetshälsa och arbetstillfredsställelse. Systematiska utredningar och åtgärder i anslutning till kontroll av sjukfrånvaron fortsatte. Diskussionerna om arbetshälsan spelade en viktig roll i förverkligandet av principen om chefernas och företagshälsovårdens tidiga ingripande i syfte att förebygga frånvaron. Arbetstagarna hänvisades vid behov till olika typer av rehabiliteringar (Aslak, Tyk, olika diagnosbaserade rehabiliteringar). Förmännen till de anställda som genomgår rehabilitering deltog tillsammans med företagshälsovården aktivt i samarbetsdagarna för medicinsk rehabilitering i avsikt att fördjupa yrkeskunskaperna.

På Lindex i Finland förbereddes en harmonisering av företagshälsovårdstjänsterna med företagshälsovårdstjänsterna för koncernens övriga bolag i Finland.

På Seppälä utvidgades företagshälsovårdstjänsten till allmänläkarnivå år 2008. Kontorsanställda på Seppälä deltog i Aslak-rehabilitering. Förutom hälsoundersökningar på nyanställda gjordes återkommande undersökningar för över 35-åringar. Omkring hälften av de anställda på Seppälä är över 35-åringar.

Hobby Halls företagshälsovård deltog i uppgörandet av ergonomiska planer i samband med huvudkontorets flyttning och gav stöd till de anställda också i andra frågor som gällde

den nya arbetsmiljön. Effektiv uppföljning av sjukfrånvaron och tidigt stöd för rehabilitering eftersträvades också på Hobby Hall. På avdelningarna med de flesta sjukfrånvarorna utfördes hälsoundersökningar.

De vanligaste diagnoserna för sjukfrånvaron bland personalen i Finland var fortfarande infektioner i andningsvägarna samt sjukdomar i rörelseorganen.

Lindex i Sverige har som personalförmån även en hälsovårdsförsäkring som kompletterar grundskyddet. I Ryssland och Lettland kompletteras också den lokala hälsovården delvis med frivilliga försäkringar. I Estland, Litauen och Tjeckien har personalen tillgång till statlig hälsovård.

Personaltidningarna och intranätet förnyades

Koncernens personaltidningar genomgick en stor reform år 2008. Personaltidningen MeVi som utkommer i Finland fick vid sin sida den ryska tidningen МЫ, den estniska tidningen Meie och den lettiska tidningen Mēs. Alla tidningarnas namn har samma betydelse – "vi" – och de redigeras i respektive land i samma format och med samma utseende. Omkring hälften av materialet är gemensamt i alla tidningarna och hälften eget material i utgivningslandet. Personaltidningarna utkommer fyra gånger om året. Affärsenheterna och varuhusen har förutom koncernens publikationer egna interna informationstidningar av vilka många utges både i tryckt och i elektronisk form.

Intranätets betydelse som ett medel för koncernens interna kommunikation har fortsatt att växa. Det finskspråkiga intranätet används i stor utsträckning av både koncernen och de olika affärsenheterna. Koncernsidorna på engelska kompletteras av de ryskspråkiga sidorna som varuhusgruppen öppnade år 2007, och år 2008 öppnades sidor också på estniska och lettiska.

Stockmanns intranätsidor fick ett nytt och modernt utseende i slutet av år 2008. Samtidigt förbättrades intranätets struktur och användaregenskaper märkbart utgående från en användbarhetsundersökning.

Lindex har egna intranätsidor och en egen personaltidning som även publicerar material om Stockmannkoncernen. Stockmannkoncernens personaltidning utdelas till Lindex anställda i Finland, Estland, Lettland och Ryssland.

*Intranätets betydelse
som ett medel för
koncernens interna
kommunikation har
fortsatt att växa.*

Styrelsens verksamhetsberättelse

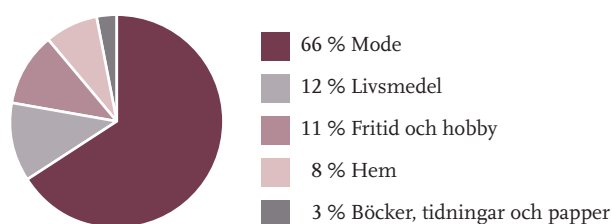
Under räkenskapsperioden ökade Stockmannkoncernens försäljning med 36 procent och uppgick till 2 265,8 miljoner euro (1 668,3 miljoner euro). Koncernens rörelsevinst minskade under räkenskapsperioden och var 121,9 miljoner euro (125,2 miljoner euro). Nettofinansieringskostnaderna ökade enligt planerna till följd av förvärvet av Lindex. I och med att svenska kronan försvagades bokfördes på valutalånets icke-realiserade kursvinst en latent skatteskuld om 27,2 miljoner euro som dock inte inverkar på kassaflödet. Av dessa orsaker förblev räkenskapsperiodens vinst mindre än året innan och uppgick till 39,1 miljoner euro. Resultatet per aktie var 0,67 euro (1,59 euro). Resultatet per aktie skulle vara 1,13 euro utan ökningen i den latent skatteskulden till följd av den svagare svenska kronan. Styrelsen föreslår att i dividend utdelas 0,62 euro per aktie. Styrelsen föreslår dessutom att styrelsen befullmäktigas att senast 31.12.2009 enligt prövning, förutom den tidigare nämnda dividenden som fastställs av bolagsstämman, besluta om utbetalning av dividend om bolagets ekonomiska situation så tillåter, dock högst 0,38 euro per aktie.

Försäljning och resultat

Stockmannkoncernens försäljning ökade med 36 procent år 2008 och uppgick till 2 265,8 miljoner euro (1 668,3 miljoner euro). Den starka tillväxten uppkom till följd av att Lindex slogs samman med koncernen i december 2007. Seppäläs försäljning ökade, varuhusgruppens försäljning låg på samma nivå som året innan och Hobby Halls försäljning minskade.

Försäljningen i Finland ökade med 5 procent och uppgick till 1 224,8 miljoner euro. Koncernens försäljning i utlandet uppgick till 1 041,0 miljoner euro, en ökning med 110 procent. Försäljningsökningen i utlandet exklusive Lindex var 2 procent. Orsaken till att försäljningsökningen i utlandet minskade var att varuhuset i köpcentret Smolenski Passage i Moskva stängdes i maj till följd av ett olagligt förfarande från hyresvärdarna samt att svenska kronan, norska kronan och ryska rubeln försvagades i förhållande till euron. Utlandsförsäljningens andel av koncernens försäljning ökade från 30 procent till 46 procent.

FÖRSÄLJNING PER VARUOMRÅDE

OMSÄTTNING

	2008 mn euro	2007 mn euro	Förändring mn euro	Förändring %
Varuhusgruppen Finland	727,1	729,5	-2,4	-0,3
Varuhusgruppen utlandet	298,8	295,5	3,2	1,1
Varuhusgruppen totalt	1 025,9	1 025,0	0,9	0,1
Lindex Finland	63,2	6,0		
Lindex utlandet	477,1	48,7		
Lindex totalt*	540,2	54,7		
Hobby Hall Finland	130,8	139,3	-8,5	-6,1
Hobby Hall utlandet	28,8	32,4	-3,6	-11,1
Hobby Hall totalt	159,6	171,7	-12,1	-7,1
Seppälä Finland	99,5	101,1	-1,6	-1,6
Seppälä utlandet	52,4	43,9	8,5	19,3
Seppälä totalt	151,9	145,1	6,8	4,7
Ofördelat	1,1	1,7	-0,6	
Finland totalt	1 021,8	977,6	44,0	4,5
Utlandet totalt	856,9	420,6	436,5	103,8
Koncernen	1 878,7	1 398,2	480,5	34,4

* Lindex fr.o.m 6.12.2007

De övriga rörelseintäkterna uppgick till 4,2 miljoner euro (9,7 miljoner euro året innan) och härrörde från försäljningen av en obebyggd tomt och vissa aktier.

Bruttomarginalen för koncernens affärsverksamhet ökade med 300,1 miljoner euro och uppgick till 907,0 miljoner euro. Den relativa bruttomarginalen var 48,3 procent (43,4 procent). Den främsta orsaken till att koncernens relativa bruttomarginal förbättrades var att Lindex siffror slogs samman med koncernens siffror. Den relativa bruttomarginalen för Lindex var den högsta någonsin. Den relativa bruttomarginalen för Hobby Hall ökade medan Seppäläs relativa bruttomarginal låg på samma nivå som året innan och den relativa bruttomarginalen för varuhusgruppen minskade något. Rörelsekostnaderna ökade med 273,2 miljoner euro och avskrivningarna med 24,5 miljoner euro.

Till räkenskapsperioden hänför sig kostnader på 6,0 miljoner euro för stängningen av Smolenskajavaruhuset. Resultat inverkan av stängningen var totalt 14 miljoner euro då även de allmänna kostnaderna som hänförts till de övriga enheterna efter stängningen samt den uteblivna täckningen beaktas.

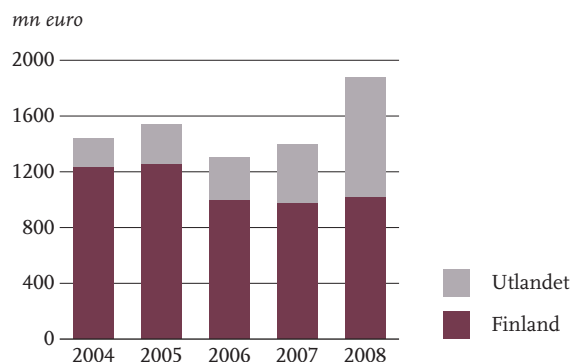
Koncernens rörelsevinst minskade under räkenskapsperioden med 3,3 miljoner euro och uppgick till 121,9 miljoner euro.

Nettofinansieringskostnaderna ökade med 44,4 miljoner euro och uppgick till 50,1 miljoner euro (5,7 miljoner euro). Nettofinansieringskostnaderna ökade i första hand till följd av kostnaderna för främmande kapital i anknytning till förvärvet av Lindex.

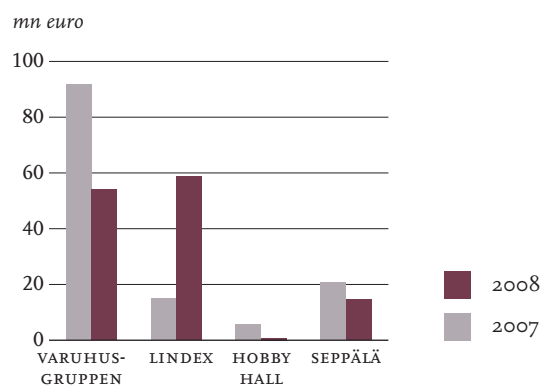
Räkenskapsperiodens vinst före skatt uppgick till 71,7 miljoner euro, dvs. 47,7 miljoner euro mindre än året innan. De direkta skatterna uppgick till 32,7 miljoner euro, dvs. 1,6 miljoner euro mer än året innan. I och med att svenska kronan försvagades, bokfördes för den icke-realiserade kursvinsten på valutalånet som tagits för förvärvet av Lindex en latent skattekuld om 27,2 miljoner euro. Räkenskapsperiodens vinst uppgick till 39,1 miljoner euro (88,4 miljoner euro).

Räkenskapsperiodens resultat per aktie var 0,67 euro (1,59 euro) och utspätt med inverkan av optioner 0,67 euro (1,58 euro). Beräknat exkl. ökningen av den latent skattekulden på 27,2 miljoner euro till följd av den försvagade svenska kronan var räkenskapsperiodens resultat per aktie 1,13 euro. Det egna kapitalet per aktie var 11,24 euro (10,66 euro).

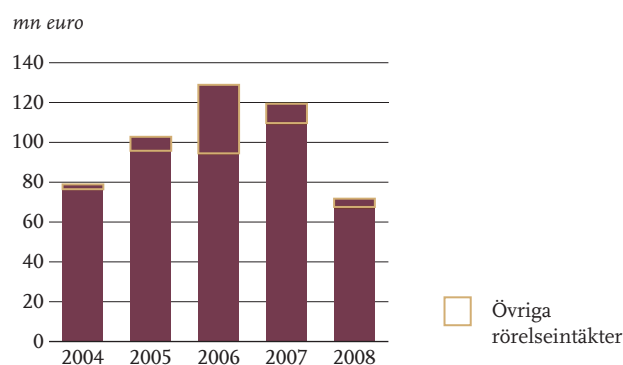
OMSÄTTNING 2004-2008

RÖRELSEVINST 2007-2008

VINST FÖRE SKATTER 2004-2008

RÖRELSEVINST OCH AVKASTNING PÅ SYSSELSATT KAPITAL

	2008 mn euro	2007 mn euro	Förändring mn euro	2008 ROCE %	2007 ROCE %
Varuhusgruppen	54,0	91,8	-37,9	9,6	18,1
Lindex*	58,7	15,0		6,6	
Hobby Hall	0,8	5,7	-4,9	1,0	6,5
Seppälä	14,6	20,7	-6,1	33,7	67,3
Elimineringar	0,0	-0,7	0,6		
Ofördelat	-6,1	-7,5	1,4		
Koncernen	121,9	125,2	-3,3	8,3	12,1

*Lindex fr.o.m 6.12.2007

Försäljning och resultatutveckling per affärssegment

Varuhusgruppen

Varuhusgruppens försäljning förblev på samma nivå som året innan och uppgick till 1 218,9 miljoner euro. Försäljningen i Finland var på samma nivå som året innan. Utlandsverksamhetens försäljning ökade till följd av en god jämförbar försäljningsökning i varuhusen i Ryssland och Baltikum samt av de nya Bestsellerbutikerna, men å andra sidan minskade stängningen av Smolenskajavaruhuset i Moskva försäljningen. Försäljningen för utlandsverksamheten ökade med en procent och dess andel av gruppens försäljning var 29 procent (28 procent).

Den relativa bruttomarginalen för räkenskapsperioden minskade, vilket berodde på en aktiv priskampanj som riktades till stamkunderna i slutet av året i syfte att upprätthålla försäljningsvolymen. Varuhusgruppens rörelsevinst minskade och uppgick till 54,0 miljoner euro (91,8 miljoner euro). I rörelsevinsten för året innan ingår intäkter av engångskaraktär på 9,7 miljoner euro. På räkenskapsåret bokfördes sammanlagt 6,0 miljoner euro i kostnader för stängningen av Smolenskajavaruhuset. Resultatinverkan av stängningen var totalt 14 miljoner euro då även de allmänna kostnaderna som hänförs till de övriga enheterna efter stängningen samt den uteblivna täckningen beaktas.

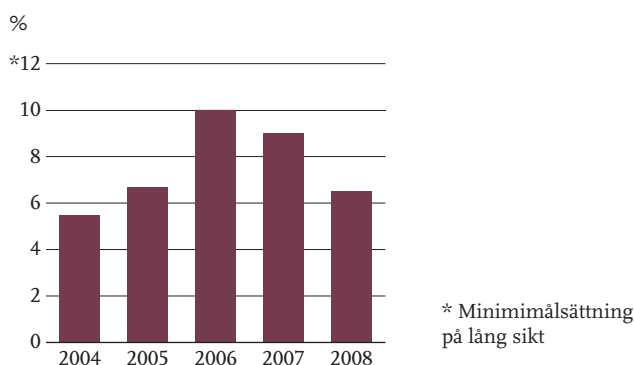
Index

Under räkenskapsperioden uppgick Lindex försäljning till 672,5 miljoner euro. Jämfört med pro forma-beräkningen för år 2007, som gjorts upp för motsvarande period, minskade försäljningen med 5 procent, vilket berodde på valutakursändringarna. Kalkylerat i lokala valutor var försäljningen på samma nivå som året innan, men Lindex ökade sin andel på bolagets huvudsakliga marknadsområde, Sverige. Lindex rörelsevinst uppgick till 58,7 miljoner euro. Rörelsevinsten belastades av de till Lindex förvärvet tillhörande och enligt IFRS-redovisningen gjorda avskrivningarna och en kostnadsbokföring av engångskaraktär av omsättningstillgångarna, vilka uppgick till totalt 6,5 miljoner euro. Lindex operativa resultat räknat i lokala valutor var det bästa någonsin. Svenska kronan och norska kronan försvagades i jämförelse med euron vilket minskar räkenskapsperiodens rörelsevinst kalkylmässigt med 2,7 miljoner euro. Lindex pro forma-rörelsevinst för år 2007 uppgick till 70,9 miljoner euro. I koncernens resultat för år 2007 uppgick rörelsevinsten för Lindex, som förvärvats i december, till 15,0 miljoner euro.

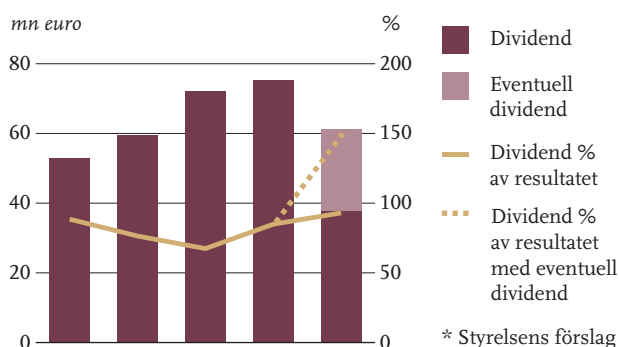
Hobby Hall

Försäljningen för Hobby Hall minskade med 7 procent under räkenskapsperioden och uppgick till 191,0 miljoner euro (206,5 miljoner euro). Merparten av Hobby Halls försäljning består av elektronikprodukter, vilkas totalmarknad har minskat samtidigt som de har uppvisat en allmän sjunkande prisutveckling. Försäljningen minskade både i Finland och i utlandet, men den relativa bruttomarginalen för Hobby Hall ökade.

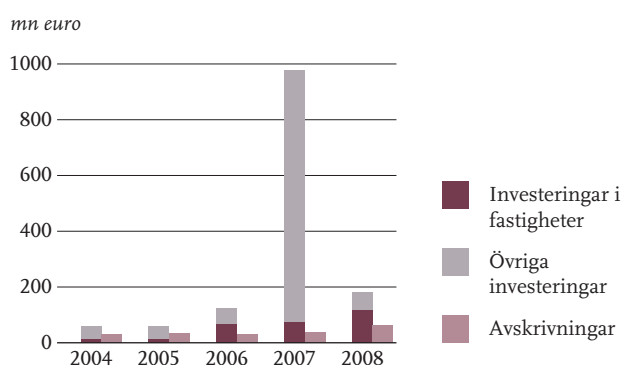
RÖRELSEVINST % AV OMSÄTTNINGEN 2004-2008

DIVIDEND FÖR RÄKENSKAPSPERIODERNA 2004-2008

INVESTERINGAR OCH AVSKRIVNINGAR 2004-2008

Hobby Halls rörelsevinst minskade med 4,9 miljoner euro och uppgick till 0,8 miljoner euro (5,7 miljoner euro). Den försvagade rörelsevinsten under räkenskapsperioden berodde på den minskade försäljningen och på att verksamheten i Ryssland var förlustbringande. Beslut fattades om att upphöra med verksamheten i Ryssland från och med början av år 2009.

Seppälä

Seppäläs försäljning ökade under räkenskapsperioden med 4 procent jämfört med motsvarande period året innan och uppgick till 182,6 miljoner euro. Försäljningen minskade i Finland med 2 procent, men ökade kraftigt i Ryssland där ökningen berodde på de nya butikerna och en god jämförbar försäljningsutveckling. Försäljningen i utlandet ökade med 19 procent och dess andel av Seppäläs försäljning steg till 34 procent (30 procent). Den relativa bruttomarginalen låg på samma nivå som året innan. På grund av en intensiv nytabletering ökade de fasta kostnaderna och avskrivningarna snabbare än bruttomarginalens tillväxt. Därför minskade Seppäläs rörelsevinst med 6,1 miljoner euro och uppgick till 14,6 miljoner euro (20,7 miljoner euro).

Finansiering och bundet kapital

De likvida medlen uppgick i slutet av året till 35,2 miljoner euro, jämfört med 33,2 miljoner euro året innan.

Det räntebärande främmande kapitalet uppgick vid årets slut till 775,7 miljoner euro (905,6 Me), varav 755,7 miljoner euro (855,4 miljoner euro) var långfristigt. I juni genomförde Stockmann en aktieemission på 137,4 miljoner euro till institutionella investerare. Med de medel som aktieemissionen gav avkortade Stockmann det långfristiga lån som tagits i anslutning till förvärvet av AB Lindex (publ). Under översiktsperioden uppgick investeringarna till 182,3 miljoner euro. Nettodriftskapitalet uppgick i slutet av året till 150,9 miljoner euro, jämfört med 193,9 miljoner euro i slutet av år 2007. Nettodriftskapitalet minskade i första hand på grund av minskade varulager och att kapital frigjordes från varuhusgruppens försäljningsfordringar. I dividend utbetalades 75,2 miljoner euro.

Vid årets slut var soliditeten 39,0 procent (32,6 procent). Nettoskuld-sättningsgraden var 107,4 procent (146,9 procent) vid utgången av året.

Avkastningen på sysselsatt kapital för de senaste 12 månaderna var 8,3 procent (12,1 procent). Koncernens sysselsatta kapital minskade med 37,8 miljoner euro och uppgick vid räkenskapsperiodens slut till 1 466,8 miljoner euro (1 504,7 miljoner euro).

Den lånefinansiering som Stockmann förhandlat i samband med förvärvet av Lindex behövde återfinansieras före 30.9.2009. Stockmann avtalade 19.12.2008 om ett lånefinansieringspaket på 1 000 miljoner euro med Varma, Nordiska Investeringsbanken NIB samt bankkonsortiet Nordea, Pohjola, Handelsbanken och Danske Bank. Finansieringspaketet består av delar, vilkas maturiteter är 7, 5 och 3 år. Avsikten med lösningen är att säkerställa genomförandet av Stockmanns viktigaste investeringar under de närmaste åren, bland annat utvidgnings- och saneringsprojektet i Helsingforsvaruhuset samt varuhus- och köpcenterprojektet Nevsky Centre i S:t Petersburg samt finansieringen av koncernens löpande verksamhet. Till följd av den lägre räntenivån som orsakats av den internationella finanskrisen samt tack vare den nya finansieringslösningen uppskattas Stockmanns finansieringskostnader år 2009 bli klart lägre än år 2008.

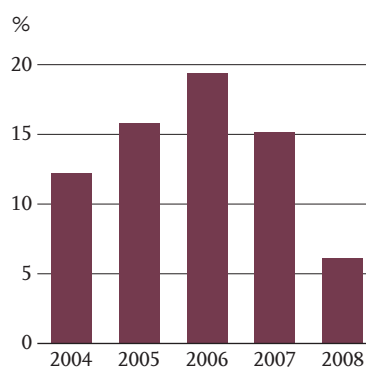
Dividender

Enligt beslut av den ordinarie bolagsstämman utdelades 1,35 euro per aktie som dividend för år 2007, dvs. sammanlagt 75,2 miljoner euro. Styrelsen föreslår för den ordinarie bolagsstämman att som dividend för år 2008 utbetalas 0,62 euro per aktie. Den föreslagna dividenden utgör 93 procent av resultatet per aktie. Styrelsen föreslår dessutom, att styrelsen befullmäktigas att senast 31.12.2009 enligt prövning, förutom den tidigare nämnda dividenden som fastställs av bolagsstämman, besluta om utbetalning av dividend om bolagets ekonomiska situation så tillåter, dock högst 0,38 euro per aktie.

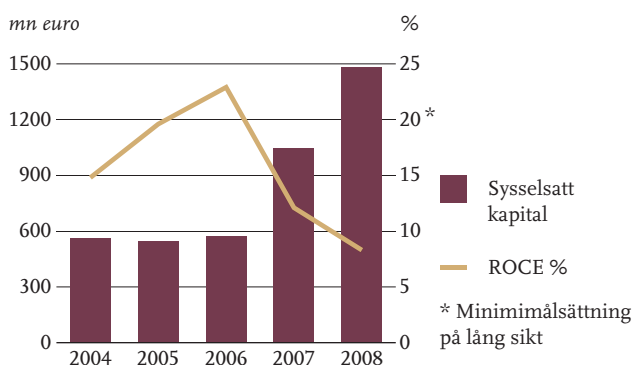
Förvärvet av Lindex

Den finländska filialen till Stockmanns dotterbolag Stockmann Sverige AB förvärvade 97,8 procent av aktierna i den svenska modekedjan AB Lindex (publ) i december 2007 och återstoden av aktierna under år 2008. Anskaffningsutgiften för Lindex hela aktiestock är 851,7 miljoner euro. Lindex balansposter har värderats till verkligt värde vid anskaffningstidpunkten, som enligt slutliga kalkyler för varumärken, kund- och leverantörsavtal samt varulager var sammanlagt 89,1 miljoner euro större än anskaffningstidpunktens bokföringsvärde 91,0 miljoner euro.

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL 2004-2008

SYSSELSATT KAPITAL OCH ROCE % 2004-2008

Kammarrätten i Göteborg hävdade i maj de positiva beslut som Lindex erhållit från länsrätten gällande avdragsgillheten i Sveriges beskattning under åren 2004/2005 och 2005/2006 för förluster på cirka 70 miljoner euro från Lindexkoncernens bolag i Tyskland. Lindex har överklagat kammarrättens beslut till regeringsrätten. Enligt kammarrättens beslut var Lindex tvunget att återbetala 23,8 miljoner euro skatter och räntor till skattemyndigheten. Skatten inklusive räntorna som har återbetalats ökade koncernens goodwill med 23,8 miljoner euro, vilket inte inverkar på koncernens resultat.

746,2 miljoner euro av anskaffningskostnaden har hänförs till goodwill. Av goodwill har 656,2 miljoner euro hänförs till affärssegmentet Lindex, 65 miljoner euro till affärssegmentet Seppälä och 25 miljoner euro till affärssegmentet varuhus. Goodwill är i svenska kronor och på grund av den försvagade valutan uppgick dess värde till 646,5 miljoner euro vid räkenskapsperiodens slut.

Vid nedskrivningstestet upptäcktes inga tecken på nedskrivning för något av affärssegmenten. Anskaffningskostnaden för affärsverksamheten presenteras i enlighet med standarden IFRS 3 i bokslutsinformationens tabelldel.

Nya långsiktiga ekonomiska mål

Koncernens strategi och långsiktiga mål uppdaterades efter förvärvet av Lindex. Stockmannkoncernens styrelse fastställde vid sitt strategimöte 18.6.2008 de strategiska riktlinjerna och de ekonomiska målen för koncernen för de följande fem åren.

Koncernens reviderade mål är att på alla sina marknader uppnå en snabbare årlig tillväxt än den genomsnittliga tillväxten på marknaderna. Dessutom strävar koncernen efter att uppnå en rörelsevinstmarginal på 12 procent och en avkastning på 20 procent på sysselsatt kapital vid utgången av strategiperioden år 2013. I början av perioden kommer avkastningen på sysselsatt kapital att minska till följd av koncernens betydande investeringsprogram. Det strategiska målet är vidare att koncernens soliditet ökas till minst 40 procent.

Bolagets dividendutdelningspolicy behölls oförändrad trots den starka tillväxten och det intensiva investeringsprogrammet. Målet är att i dividend dela ut över hälften av den vinst som den ordinarie affärsverksamheten genererar, dock med beaktande av den finansiering som den växande verksamheten kräver.

Investeringar

Investeringarna under år 2008 uppgick till sammanlagt 182,3 miljoner euro (977,4 miljoner euro). Bruttoinvesteringarna under år 2009 uppskattas uppgå till sammanlagt omkring 150 miljoner euro.

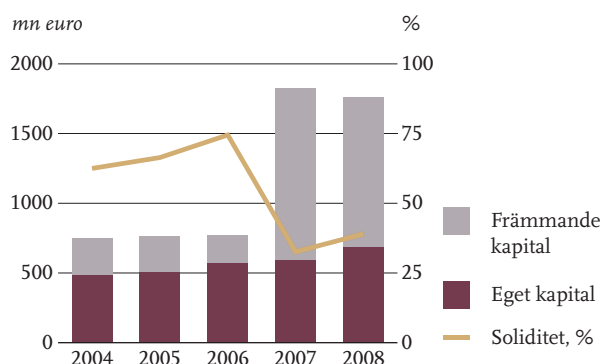
Varuhusgruppen

Stockmann öppnade den 13 februari 2009 ett nytt varuhus i hydra lokaliteter i köpcentret Metropolis i närheten av Moskvas centrum. Varuhusets totalyta är cirka 8 000 kvadratmeter, och Stockmanns investering i projektet uppgår till cirka 12 miljoner euro varav 11,4 miljoner euro var bundet

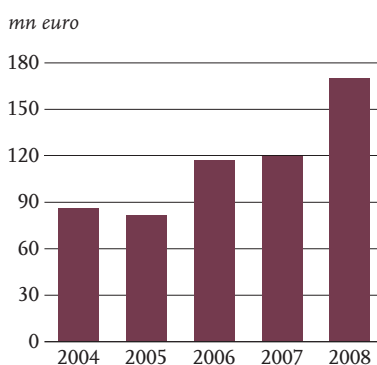
under år 2008. Efter att Smolenskajavaruhuset blev tvunget att stänga sina dörrar till följd av ett olagligt förfarande från hyresvärdarnas sida har Stockmann åter fyra varuhus öppna i Moskva.

I varuhuset i Helsingfors centrum pågår ett omfattande utvidgnings- och förändringsprojekt. De nya lokaliteterna tas i bruk stegvis. Varuhusets kommersiella lokaliteter byggs ut med ungefär 10 000 kvadratmeter genom ändring av lokaliteter till kommersiell användning och genom nybygge. Därutöver byggs helt nya utrymmen för varuhantering, service och kundparkering. Efter utvidgningen uppgår Helsingforsvaruhusets försäljningsyta till ca 50 000 kvadratmeter. Kostnadskalkylen för utvidgningen uppgår till omkring 250 miljoner euro. I anslutning till projektet har man dessutom utfört och kommer vidare att utföra omfattande reparations- och saneringsåtgärder i den gamla fastigheten. Den nya parkeringsanläggningen, utrymmena för varuhantering samt fler nya försäljningslokaliteter tas i bruk under år 2009.

SOLIDITET 2004-2008

KASSAFLÖDELSE FRÅN RÖRELSEN 2004-2008

Arbetena utförs stegvis och beräknas vara slutförda före utgången av år 2010. Under räkenskapsperioden band projektet 67,1 miljoner euro.

Stockmann förvärvade år 2006 en ca 10 000 kvadratmeter stor affärstomt invid huvudgatan Nevskij Prospekt i S:t Petersburg. Tomten är belägen vid metrostationen på Vosstanijaplatsen och i omedelbar närhet av Moskva-järnvägsstationen. På tomten låter Stockmann uppföra köpcentret Nevsky Centre med en bruttoyta på ca 100 000 kvadratmeter, varav cirka 50 000 kvadratmeter är butiks- och kontorslokaler. Enligt planerna skall köpcentret inrymma ett fullskaligt, ca 20 000 kvadratmeter stort Stockmannvaruhus, annan detaljhandel, kontorslokaler samt en parkeringsanläggning under jorden. Totalinvesteringen beräknas uppgå till omkring 185 miljoner euro. Det slutgiltiga byggnadstillståndet beviljades i början av mars, och de egentliga byggarbetena pågår. Byggnadens grundsten murades den 17 oktober 2008. Enligt den nuvarande tidtabellen kommer byggnaden att stå färdig under sommaren 2010 och den kommersiella verksamheten kommer enligt planerna att inledas före utgången av år 2010. Under räkenskapsperioden var 27,4 miljoner euro bundet i projektet.

Stockmann öppnade två nya Nikebutiker och en Bestselerbutik i Ryssland.

Stockmanns stamkundskort med kredit förnyades i Finland till ett internationellt MasterCard-kreditkort fr.o.m. april. I Lettland, där Stockmann inte tidigare haft ett stamkundskort med kredit, togs de nya korten i bruk i slutet av år 2008 och i Estland i början av år 2009. Kortreformen bygger på ett avtal mellan Stockmann och Nordea, enligt vilket finansieringen av stamkundskontona övergår till Nordea. I Ryssland lanserades i mars 2008 Stockmanns MasterCard-stamkundskort med kredit i samarbete med Citibank. Stockmann har sammanlagt cirka 1,7 miljoner stamkunder i Finland, Ryssland och Baltikum.

Varusgruppens investeringar uppgick till sammanlagt 146,0 miljoner euro.

Lindex

Lindex investeringar uppgick till sammanlagt 25,2 miljoner euro. De hänförde sig till öppnandet och moderniseringen av butiker samt till den nya distributionscentral i Göteborg, som togs i bruk vid årsskiftet 2007–2008 och som verkat med full effekt sedan våren.

I augusti öppnade Lindex sin första butik i Ryssland, i S:t Petersburg. Under år 2008 öppnade Lindex vidare fyra butiker i Norge, tre i Sverige och två butiker i Finland, Estland, Litauen och Tjeckien. Två butiker stängdes i Sverige och en butik i Finland.

Kedjan av Lindexbutiker utvidgades till Saudiarabien när franchisingpartnern Delta International Establishment öppnade sina första fem butiker där under hösten. Franchisingpartnern gör butiksinvesteringarna, anställer personalen och ansvarar för hela detaljförsäljningsverksamheten.

Hobby Hall

Hobby Halls huvudkontor flyttade i september till nya hyrda lokaler i Helsingfors. Det förnyade telefonsystemet och butikernas förnyade kassasystem förbättrar Hobby Halls kundservice. Hobby Halls investeringar uppgick till sammanlagt 3,1 miljoner euro.

Seppälä

Under år 2008 öppnade Seppälä sju butiker i Ryssland, fem i Finland samt tre i Estland och Litauen. Stockmannkoncernens verksamhet utvidgades i slutet av oktober till Ukraina då den första Seppäläbutiken i landet öppnades i Charkiv. Vidare förnyades 12 butiker i Finland enligt det nya butikskonceptet. En butik i Finland stängdes.

Seppäläs investeringar uppgick till sammanlagt 7,2 miljoner euro.

Övriga investeringar

Koncernens övriga investeringar uppgick till sammanlagt 0,8 miljoner euro.

PERSONAL I MEDELTA, OMRÄKNAT TILL HELTIDANSTÄLLDA

	2004	2005	2006	2007	2008
Varusgruppen	5 400	6 057	6 418	6 943	7 075
Lindex*				282	2 983
Hobby Hall	608	537	515	550	583
Seppälä	759	809	890	1 100	1 207
Företagsledning och administration	104	100	100	105	116
Fortlöpande verksamhet totalt	6 871	7 503	7 923	8 979	11 964
Avvecklad verksamhet	941	1 034	114		
Koncernen	7 812	8 537	8 037	8 979	11 964

* Lindex fr.o.m 6.12.2007

Nya projekt

Varuhusgruppen

Stockmann har föravtal om öppnande av ett varuhus i hyrda lokaliteter som för närvarande byggs i Jekaterinburg i Ryssland, i norra Moskva samt i Litauens huvudstad Vilnius. På grund av konjunkturnedgången omvärderas genomförandet av de här projekten och tidpunkten för dem.

Lindex

Lindex kommer enligt egen uppskattning att fortsätta expandera år 2009 och öppna omkring lika många nya butiker som år 2008. Antalet franchisingbutiker växer också med ungefär tio.

Hobby Hall

Hobby Halls förnyade näthandel kommer att tas i bruk år 2009. Affärsverksamheten i Ryssland lades ned från början av år 2009.

Seppälä

År 2009 öppnar Seppälä 8–12 nya butiker, av vilka hälften i Ryssland och hälften i de övriga länderna där Seppälä har verksamhet.

Aktier och aktiekapital

Marknadsvärdet för bolagets aktiestock uppgick vid utgången av år 2008 till 611,6 miljoner euro. Vid utgången av år 2007 var aktiestockens marknadsvärde 1 659,8 miljoner euro.

Under år 2008 var kursutvecklingen för Stockmann-aktierna svagare än för såväl indexet OMX Helsingfors Cap som indexet OMX Helsingfors. I slutet av år 2008 var kursen för A-aktien 10,10 euro, då den i slutet av år 2007 var 29,50 euro. Kursen för B-aktien var i slutet av år 2008 9,77 euro, då den i slutet av år 2007 var 29,66 euro.

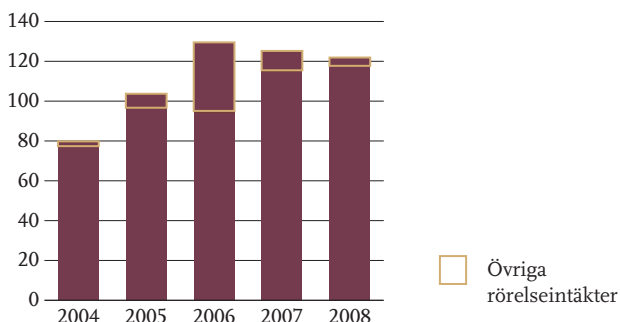
Med Stockmanns stamkundsoptioner tecknades i maj sammanlagt 364 Stockmann Oyj Abp:s B-aktier. Aktierna registrerades i handelsregistret 26.6.2008 och de blev föremål för offentlig handel på Helsingforsbörsen tillsammans med gamla aktier 27.6.2008. Som en följd av teckningarna höjdes aktiekapitalet med 728 euro.

Den ordinarie bolagsstämman 2008 befullmäktigade styrelsen att besluta om aktieemission och om utfärdande av särskilda rättigheter, som enligt 10 kap. 1 § i aktiebolagslagen berättigar till aktier, i en eller flera rater. Styrelsen befullmäktigades att besluta om antalet A- och B-aktier som skall emitteras. Med stöd av denna fullmakt kan antalet aktier som skall emitteras dock uppgå till högst totalt 15 000 000. Aktieemission och beviljande av särskilda rättigheter som berättigar till aktier kan genomföras antingen med iakttagande av aktieägarnas företrädesrätt till teckning eller med avvikelse från denna (riktad emission). På grundval av fullmakten har styrelsen rättighet att besluta om alla villkor för aktieemission och för beviljande av sådana särskilda rättigheter som avses i 10 kap. 1 § i aktiebolagslagen. Fullmakten är i kraft i högst tre år.

I enlighet med den av bolagsstämman beviljade fullmakten fattade styrelsen beslut om en riktad aktieemission som genomfördes 23.6.2008 och som omfattade 5 609 360 nya

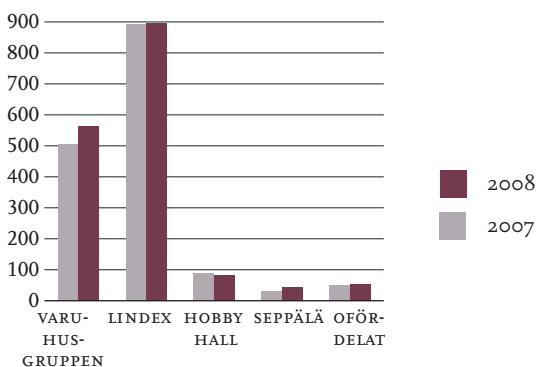
RÖRELSEVINST 2004-2008

mn euro

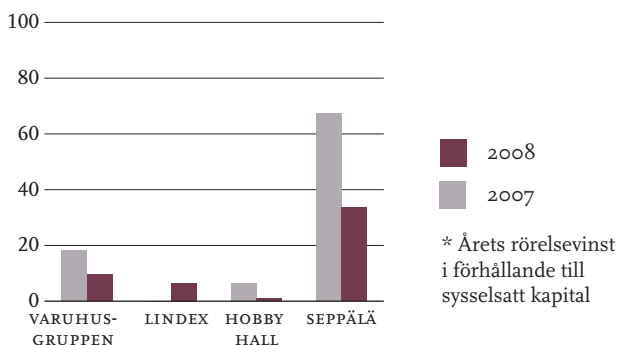
SYSSELSATT KAPITAL 2007-2008

mn euro

ROCE %* 2007-2008

%

* Årets rörelsevinster i förhållande till sysselsatt kapital

aktier. I emissionen tecknades 2 456 424 A-aktier i Stockmann Oyj Abp och 3 152 936 B-aktier i Stockmann Oyj Abp, alla till priset 24,50 per aktie. 438 618 tecknade A-aktier omvandlades till B-aktier. Till följd av teckningarna och ändringarna registrerades 2 017 806 A-aktier och 3 591 554 B-aktier i handelsregistret 27.6.2008, och de blev föremål för offentlig handel på Helsingforsbörsen tillsammans med de gamla aktierna 27.6.2008. Efter den riktade emissionen kan ännu 9 390 640 aktier tecknas på grundval av fullmakten.

Till följd av ovan nämnda registreringar steg Stockmanns aktiekapital till 123 406 672 euro. Stockmann hade 26 582 049 aktier i serie A och 35 121 287 aktier i serie B 31.12.2008.

I slutet av år 2008 ägde Stockmann 364 321 egna B-aktier. Aktierna utgjorde 0,6 procent av hela aktiestocken och representerade 0,1 procent av det totala antalet röster. Aktiernas anskaffningspris uppgick till sammanlagt 5,5 miljoner euro.

Den ordinarie bolagsstämman för år 2007 befullmäktigade styrelsen att besluta om överlåtelsen av bolagets egna B-aktier i en eller flera rater. Befullmäktigandet är i kraft i fem år. Bolagets styrelse har inga gällande fullmakter att förvärva egna aktier.

Styrelsens förslag till bolagsstämman

Styrelsen föreslår för den ordinarie bolagsstämman som sammanträder 17.3.2009 att röstantalsbegränsningen som ingår i bolagsordningens 3:e paragraf, enligt vilken ingen under bolagsstämman får rösta med mer än en femtedel av de röster som är företrädare på bolagsstämman, stryks. Styrelsen föreslår ytterligare att bolagsordningens 5:e paragraf ändras så, att åldersbegränsningen för val av styrelsemedlem stryks. För tillfället kan en person som fyllt 65 år inte inväljas i styrelsen.

Styrelsen föreslår vidare för bolagsstämman, att villkoren för stamkundsoptionerna från år 2008 ändras så, att teckningspriset för aktier tecknade på basis av optioner är bolagets B-akties medelkurs på Helsingforsbörsen under perioden 1.2.2009–28.2.2009 vägd med aktiens omsättning. Enligt de av bolagsstämman år 2008 godkända villkoren för stamkundsoptionerna var bestämningsperioden för teckningspriset 1.2.2008–29.2.2008. I övrigt skulle villkoren för optionsrätterna bibehållas oförändrade.

Antalet anställda

Antalet anställda i koncernen i medeltal uppgick under år 2008 till 15 669, vilket är 4 508 fler än under jämförelseperioden (11 161 personer år 2007 och 10 069 personer år 2006). Antalet anställda ökade i synnerhet till följd av förvärvet av Lindex i december 2007. Därtill ökade antalet anställda i de övriga affärsenheterna stadigt. Omräknat till heltidsanställda ökade medelantalet anställda med 2 985 personer och uppgick till 11 964 (8 979 personer år 2007 och 8 037 personer år 2006). Koncernens lönesumma ökade med 97,8 miljoner euro från jämförelseperioden och uppgick till 279,8 miljoner euro (181,9 miljoner euro år 2007 och 167,9 miljoner euro år 2006).

Antalet anställda utomlands var 8 072 vid utgången av år 2008. I slutet av år 2007 var antalet anställda utomlands 8 294. Andelen anställda i utlandet av det totala antalet anställda var 51 procent (50 procent).

Viktiga händelser efter räkenskapsperioden

Stockmann utvecklar distanshandeln

Stockmann offentliggjorde 9.1.2009 sitt strategiska mål att Hobby Hall integreras i varuhusgruppens affärsverksamhet från och med början av år 2010. Hobby Hall fortsätter sin verksamhet som en självständig affärsenhet fram till slutet av år 2009 och har som mål att förbättra lönsamheten och förbereda sig för integrationen under året. Som ett led i åtgärderna som syftar till att förbättra Hobby Halls lönsamhet avslutades distanshandeln i Ryssland från och med början av år 2009.

Till direktör för varuhusgruppens distanshandel utnämndes fr.o.m. 1.1.2010 Raija-Leena Söderholm, som senast arbetat som inköpsdirektör för varuhusgruppen. Söderholm antog posten som verkställande direktör för Hobby Hall redan fr.o.m. 1.2.2009 och inledde förberedelserna av integrationen. Hon deltar också i Stockmannkoncernens ledningsgrupps arbete fram till slutet av år 2009.

Risikfaktorer

Koncernen idkar affärsverksamhet förutom i Finland, Sverige, Norge, Ryssland och Baltikum nu också i Tjeckien och Ukraina, där affärsverksamheten är i inledningsskede. Risknivån i affärsverksamhetsmiljön på Stockmannkoncernens verksamhetsområden varierar. I Baltikum har nivån på affärsverksamhetsriskerna avsevärt minskat sedan länderna anslöt sig till Europeiska Unionen och riskerna, med undantag av riskfaktorerna som hänför sig till osäkra valutakurser och en fortsatt recession i ekonomierna, avviker inte till några väsentliga delar från affärsverksamhetsriskerna i Finland. Den starka svängningen av den ekonomiska tillväxten i en negativ riktning kan även inverka på detaljhandelns verksamhetsförutsättningar i Baltikum.

Affärsverksamhetsriskerna i Ryssland är större än i de nordiska länderna eller Baltikum och verksamhetsomgivningen är mera instabil bland annat på grund av affärskulturen och landets utvecklade infrastruktur. Den grå ekonomin spelar fortfarande en stor roll särskilt inom import av konsumtionsvaror och den bidrar till att förvränga konkurrensens funktionsduglighet. Verksamhetsmiljön och lagstiftningen som gäller affärsverksamheten har dock under de senaste åren utvecklats i en positiv riktning. Den ekonomiska tillväxten i landet som fortsatt länge avtog klart mot slutet av år 2008 till följd av mindre exportinkomster inom energisektorn och valutadevalveringen. Utvecklingen av energipriset inverkar på ett väsentligt sätt på den ekonomiska utvecklingen i Ryssland under de närmaste åren.

Den globala konjunkturedgången inverkar på konsumenternas köpbeteende och köpkraft på koncernens alla marknadsområden. Den minskade efterfrågan inverkar också på Stockmanns försäljning och lönsamhet. Stockmann reagerar på situationen genom att upprätthålla försäljningsnivån, driva kampanjer och försöka optimera inköpen så att de motsvarar efterfrågan och genom att effektivera verksamheten. Som en följd av finanskrisen måste Stockmann omvärdera investeringsprogrammet enligt koncernens långsiktiga strategi. Det är sannolikt att man blir tvungen att dels skjuta upp investeringar som ingår i programmet, dels avstå från dem helt

sedan tillväxtutsikterna väsentligt försämrats. Den pågående utvidgnings- och saneringsinvesteringen i Helsingforsvaruhuset samt varuhus- och köpcenterinvesteringen Nevsky Centre i S:t Petersburg förverkligas planenligt.

Modets andel av koncernens försäljning uppgår till ca hälften. Produkternas korta livscykel och trendberoende, den säsongartade försäljningen förknippad med årstiderna samt utsattheten för avvikande förändringar i vädret utgör en väsentlig del av modehandeln. Koncernen reagerar på de här faktorerna som ett led i den dagliga ledningen av affärsverksamheten. Med undantag av betydande undantagstillstånd uppskattas dessa faktorer inte väsentligt inverka på koncernens försäljning eller resultat.

Koncernens affärsverksamhet grundar sig på en flexibelt fungerande logistik och effektiva varuflöden. Dröjsmål eller störningar i varutrafiken eller datakommunikationen kan ge upphov till en kort negativ inverkan på affärsverksamheten. Man försöker kontrollera de operative riskerna i anknytning till dem genom att utveckla ändamålsenliga reservsystem och alternativa verksamhetssätt samt satsa på att datasystemen fungerar störningsfritt. Även försäkringar används för att täcka operativa risker. De operativa riskerna uppskattas inte på ett väsentligt sätt påverka Stockmanns affärsverksamhet.

Koncernens omsättning och resultat påverkas av valutakursförändringar mellan koncernens rapportvaluta euro, svenska kronor, norska kronor, ryska rubel, US dollar samt vissa andra valutor. Finansiella risker, inklusive risker relaterade till ändringar i räntenivån, hanteras i enlighet med en riskpolicy som styrelsen fastställt, och de uppskattas inte på ett väsentligt sätt inverka på koncernens affärsverksamhet.

AB Lindex (publ) är delaktig i en ofullbordad rättegång i regeringsrätten som handlar om huruvida de omkring 70 miljoner euro stora förlusterna för Lindexkoncernens bolag i Tyskland är avdragsgilla i beskattningen i Sverige. Lindex har betalat de skatter och räntor som är föremål för tvisten, sammanlagt 23,8 miljoner euro år 2008 och de har bokförts så att de ökar Lindex goodwill. Eventuella skatter och räntor som återbördas som resultat av rättegången bokförs via resultaträkningen.

Vidare har Lindex yrkat på en rättelse av beskattningen enligt prövning som gäller beskattningen i Tyskland åren 2004–2006. Värdet på rättelseyrkandet uppgår till cirka 32 miljoner euro. Skatteinverkan av detta krav har inte bokförts via resultaträkningen.

Stockmann har inlett en rättsprocess mot hyresvärdarna för Smolenskajavaruhuset i den internationella skiljedomstolen (ICAC) i Moskva. Stockmann kräver cirka 75 miljoner US dollar i skadestånd för den olagliga stängningen av varuhuset.

Stockmannkoncernen är inte delaktig i några andra betydande pågående rättegångar.

Utsikter för år 2009

Konjunkturedgången har snabbt och håftigt spridit sig till den globala ekonomin. Konsumtionsefterfrågan har försämrats på Stockmanns alla marknadsområden, och det är mycket svårt att förutspå hur efterfrågan kommer att utvecklas.

Det är sannolikt att ekonomierna på Stockmanns samtliga marknadsområden uppvisar en konjunkturedgång under året och att tillväxten är negativ. Utvecklingen i Ryssland är i hög grad beroende av energipriset.

Särskilt under det första och andra kvartalet 2009 kommer försäljningssiffrorna att vara mindre än året innan, eftersom detaljhandeln uppvisade en snabb försäljningsutveckling på alla marknader ännu i början av år 2008. Under årets slut förväntas försäljningen uppvisa en proportionell förbättring jämfört med året innan eftersom försäljningssiffrorna jämförs med siffrorna för år 2008 som redan hade försvagats. Rörelsevinsten för årets första kvartal kommer att vara negativ och svagare än året innan.

Stockmann har inlett åtgärder för att anpassa verksamheten till förhållandena med mindre efterfrågan. Finansieringskostnaderna kommer att vara klart mindre än under år 2008. Målet är ett positivt kassaflöde efter nettoinvesteringar och att bibehålla lönsamheten på en god nivå också under år 2009.

Rapportering

Principerna för upprättandet av bokslutet och beräkningsmetoderna är de samma som i bokslutet för år 2007.

Aktier och aktiekapital

Aktiekapitalet i Stockmann Oyj Abp fördelar sig i A- och B-aktier. En aktie i serie A medför tio röster medan en aktie i serie B ger en röst. Det nominella värdet för aktierna i de båda serierna är 2,00 euro och aktierna har rätt till samma utdelning. Handelskoden för A-aktien är STCAS och för B-aktien STCBV.

Bolagets aktier är införda i värdeandelssystemet och de är föremål för handel på Helsingforsbörsen. Bolaget hade 31.12.2008 totalt 42 888 registrerade aktieägare (39 137 aktieägare 31.12.2007), vilkas innehav representerar 99,9 procent av bolagets hela aktiestock.

Aktier

Allmän kursutveckling

Mätt med OMX Helsingforsindex sjönk aktiekurserna på Helsingforsbörsen under räkenskapsperioden med 53,4 procent och mätt med OMX Helsingfors Cap-index med 50,1 procent.

KURsutveckling FÖR STOCKMANNs AKTIER

	Avslutskurs 31.12.2008	Avslutskurs 31.12.2007	Förändr. %
	euro	euro	
Serie A	10,10	29,50	-65,8
Serie B	9,77	29,66	-67,1

OMSÄTTNINGEN FÖR STOCKMANNs AKTIER

	st	% av aktie- mängden	euro	Medelpris euro
Serie A	858 815	3,2	19 103 002	20,35
Serie B	29 327 062	83,5	591 872 444	20,90
Totalt	30 185 877		610 975 446	

De Stockmannaktier och aktieoptioner som omsattes på börsen utgjorde 0,2 procent av börsens omsättning. Marknadsvärdet för bolagets aktiestock uppgick 31.12.2008 till 611,6 miljoner euro. Marknadsvärdet 31.12.2007 uppgick till 1 659,8 miljoner euro.

AKTIEKAPITALET I STOCKMANN OYJ ABP 31.12.2008

Serie A	26 582 049	st à 2 euro =	53 164 098	euro
Serie B	35 121 287	st à 2 euro =	70 242 574	euro
Totalt	61 703 336		123 406 672	euro

Stamkundsoptioner 2006

Den ordinarie bolagsstämman godkände 21.3.2006 styrelsens förslag om att emittera optionsrätter till Stockmanns stamkunder. Enligt bolagsstämmans beslut, emitteras utan vederlag sammanlagt högst 2 500 000 optionsrätter till Stockmanns stamkunder, vars inköp 1.1.2006 – 31.12.2007, tillsammans med inköp gjorda med parallellkort på samma konto, sammanlagt uppgår till en summa på minst 6 000 euro. För inköp på minst 6 000 euro ges åt en stamkund 20 optionsrätter utan vederlag. Stamkunden får dessutom två tilläggsoptioner för varje 500 euro som överstiger 6 000 euro. Stamkundsinköp t.o.m. 31.12.2007 berättigar till teckning av 1 998 840 optioner. Varje option berättigar att teckna en Stockmanns B-aktie. Aktiens teckningspris är B-aktiens medelkurs

på Helsingforsbörsen under perioden 1.2 – 28.2.2006 vägd med aktiens omsättning, dvs. 33,35 euro. Teckningspriset för aktier som tecknas med optionsrätter sänks med efter bestämningssperioden utdelade Stockmann Oyj Abp:s dividender från avstämningsdagen till aktieteckningsdagen. Resterande teckningstider för aktier är 4.5.2009 – 31.5.2009 och 2.5.2010 – 31.5.2010. Teckningspriset är efter styrelsens förslag till dividend för år 2008 28,98 euro. Om styrelsens tilläggsfullmakt, förutom dividendutdelning, används till fullo, är teckningspriset 28,60 euro. På våren 2008 tecknades 1 373 846 Stockmann Oyj Abp:s stamkundsoptioner. Under teckningstiden år 2008 tecknades med stamkundsoptionerna sammanlagt 364 Stockmann Oyj Abp:s B-aktier med det nominella värdet 2 euro.

Optioner till nyckelpersoner 2006

Den ordinarie bolagsstämman godkände 21.3.2006 styrelsens beslut om att emittera optionsrätter till nyckelpersoner inom Stockmannkoncernen. Till nyckelpersoner inom ledningen eller chefer på mellannivå inom Stockmann och dess dotterbolag emitteras 1 500 000 optionsrätter. Av optionsrätterna tecknas 375 000 med signum 2006A, 375 000 med signum 2006B, 375 000 med signum 2006C och 375 000 med signum 2006D. Aktiernas teckningstid med optionsrätt 2006A är 1.3.2008 – 31.3.2010, med optionsrätt 2006B 1.3.2009 – 31.3.2011, med optionsrätt 2006C 1.3.2010 – 31.3.2012 och med optionsrätt 2006D 1.3.2011 – 31.3.2013. Aktiernas teckningstid med optionsrätterna 2006B och 2006D inleds dock inte om styrelsens, innan emitteringen av dessa optionsrätter, bundna kriterier beträffande koncernens fastställda ekonomiska mål inte har uppnåtts. Optionsrätterna 2006B och 2006D, för vars del styrelsens fastställda kriterier inte har uppfyllts, förfaller på ett sätt som styrelsen bestämmer. Med en optionsrätt kan tecknas en Stockmann Oyj Abp:s B-aktie. Aktiens teckningspris är med optionsrätter 2006A och 2006B bolagets B-akties medelkurs på Helsingforsbörsen 1.2 – 28.2.2006 vägd med bolagets aktieomsättning ökad med 10 procent, dvs. 36,69 euro. Aktiens teckningspris med optionsrätter 2006C och 2006D är bolagets B-akties medelkurs på Helsingforsbörsen 1.2 – 29.2.2008 vägd med bolagets aktieomsättning ökad med 10 procent, dvs. 31,02 euro. Teckningspriset på en aktie som tecknas med optionsrätter sänks efter bestämningssperioden på teckningspriset och före aktieteckningen med beslutade dividendens belopp vid avstämningsdagen för envar dividendutdelning. Teckningspriset är efter styrelsens förslag till utdelad dividend för år 2008 med optionsrätter A och B 32,32 euro och med optionsrätter C och D 29,05 euro. Om styrelsens tilläggsfullmakt, förutom dividendutdelning, används till fullo, är teckningspriset för optionsrätter A och B 31,94 euro och för optionsrätter C och D 28,67 euro.

Stamkundsoptioner 2008

Den ordinarie bolagsstämman godkände 18.3.2008 styrelsens förslag om att emittera optionsrätter till Stockmanns stamkunder. Enligt bolagsstämmans beslut emitteras vederlagsfritt sammanlagt högst 2 500 000 optionsrätter till Stockmanns stamkunder, vars inköp under perioden 1.1.2008 – 31.12.2009, tillsammans med inköp gjorda med parallellkort på samma

konto, sammanlagt uppgår till en summa på minst 6 000 euro. För inköp på minst 6 000 euro får stamkunden vederlagsfritt 20 optioner. Därtill får stamkunden två tilläggsoptioner för varje 500 euro som överstiger 6 000 euro. Varje optionsrätt berättigar till att teckna en Stockmanns B-aktie. Aktiens teckningspris är B-aktiens medelkurs på Helsingforsbörsen under perioden 1.2 – 29.2.2008 vägd med aktiens omsättning, dvs. 28,20 euro. Teckningspriset för aktier som tecknas med optionsrätter sänks med efter bestämningsperioden utdelade Stockmann Oyj Abp:s dividender från avstämningsdagen till aktieteckningsdagen. Aktiernas teckningstider är i maj åren 2011 och 2012. Teckningspriset är efter styrelsens förslag till dividend för år 2008 26,23 euro. Om styrelsens tilläggsfullmakt, förutom dividendutdelning, används till fullo, är teckningspriset 25,85 euro.

Styrelsen föreslår för den ordinarie bolagsstämman som sammanträder 17.3.2009, att villkoren för stamkundsoptionerna från år 2008 ändras så, att teckningspriset för aktier teck-

nade på basen av optioner är bolagets B-akties medelkurs på Helsingforsbörsen under perioden 1.2.2009 – 28.2.2009 vägd med aktiens omsättning. I övrigt skulle villkoren för optionsrätterna bibehållas oförändrade.

Egna aktier

Bolaget ägde 364 321 egna B-aktier 31.12.2008. De av bolaget ägda B-aktiernas andel av samtliga aktier är 0,6 procent och andelen av alla röster 0,1 procent. De aktier bolaget innehar berättigar inte till rösträtt vid bolagsstämman.

Dividendpolitik

Stockmanns styrelse har fastställt som utdelningsmål över hälften av vinsten som härrör från den vinst den ordinarie affärsverksamheten producerar. Vid utdelning av dividend beaktas dock finansieringen som den växande verksamheten kräver.

FÖRÄNDRINGAR I AKTIEKAPITALET FR.O.M 1.1.2004

Tecknade	Införda i handelsregistret	Teckningspris euro	Nya aktier, st.	Nytt aktiekapital, mn euro	Nya aktiekapitalet mn euro
2004 Tecknade med optioner	2004	13,21	20 300 B	0,0	105,3
2004 Tecknade med stamkundsoptioner	2004	10,81	600 269 B	1,2	106,5
2004 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) A	2004	14,95	91 950 B	0,2	106,7
2004 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) B	2004	15,95	78 200 B	0,2	106,8
2004 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) A	2005	14,95	4 900 B	0,0	106,8
2005 Tecknade med stamkundsoptioner	2005	8,81	343 902 B	0,7	107,5
2005 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) A	2005	13,95	199 300 B	0,4	107,9
2005 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) B	2005	14,95	145 880 B	0,3	108,2
2005 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) C	2005	15,95	345 650 B	0,7	108,9
2005 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) A	2006	13,95	5 200 B	0,0	108,9
2005 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) B	2006	14,95	10 050 B	0,0	108,9
2005 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) C	2006	15,95	8 100 B	0,0	109,0
2006 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) A	2006	12,85	216 593 B	0,4	109,4
2006 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) B	2006	13,85	265 688 B	0,5	109,9
2006 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) C	2006	14,85	696 715 B	1,4	111,3
2006 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) A	2007	12,85	63 385 B	0,1	111,5
2006 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) B	2007	13,85	62 645 B	0,1	111,6
2006 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) C	2007	14,85	66 835 B	0,1	111,7
2007 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) C	2007	14,85	18 000 B	0,0	111,7
2007 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) A	2007	11,55	43 572 B	0,1	111,8
2007 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) B	2007	12,55	62 537 B	0,1	112,0
2007 Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2000) C	2007	13,55	114 600 B	0,2	112,2
2008 Riktade emissionen	2008	24,50	2 017 806 A	4,0	116,2
2008 Riktade emissionen	2008	24,50	3 591 554 B	7,2	123,4
2008 Tecknade med stamkundsoptioner	2008	29,60	364 B	0,0	123,4

Kommande teckningar med optioner*

		Tecknings- tid	Tecknings- pris euro	Nya aktier, tusen st.	Nytt aktie- kapital, mn euro	Nya aktie- kapitalet mn euro	Andel av aktierna %	Andel av rösterna %
2009–	Tecknade med stamkundsoptioner	4.5.09–31.5.09	33,35 /1					
2010		2.5.10–31.5.10	33,35 /1	2 500 B	5,0	128,4	3,7	0,8
				minus dividender fr.o.m. 21.3.2006				
2011–	Tecknade med stamkundsoptioner (från 2008)	2.5.11–31.5.11	28,20 /2					
2012		2.5.12–31.5.12	28,20 /2		5,0	133,4	3,7	0,8
				minus dividender fr.o.m. 18.3.2008				
2009–	Tecknade med optioner för nyckelpers. från 2006) A	1.3.09–31.3.10	36,69 A/3	375 B				
2011	Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2006) B	1.3.09–31.3.11	36,69 B/4	187 B				
2010–	Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2006) C	1.3.10–31.3.12	31,02 B/5	375 B				
2013	Tecknade med optioner för nyckelpers. (från 2006) D	1.3.11–31.3.13	31,02 B/6	375 B	2,6	136,0	1,9	0,4
				minus dividender fr.o.m. 21.3.2006				

Styrelsens förslag till bolagstämman

*Om samtliga optioner utnyttjas

- 1 Teckningspris efter utbetalning av dividenden som styrelsen föreslagit för år 2008 är: 28,98 euro
- 2 Teckningspris efter utbetalning av dividenden som styrelsen föreslagit för år 2008 är: 26,23 euro
- 3 Teckningspris efter utbetalning av dividenden som styrelsen föreslagit för år 2008 är: 32,32 euro
- 4 Teckningspris efter utbetalning av dividenden som styrelsen föreslagit för år 2008 är: 32,32 euro
- 5 Teckningspris efter utbetalning av dividenden som styrelsen föreslagit för år 2008 är: 29,05 euro
- 6 Teckningspris efter utbetalning av dividenden som styrelsen föreslagit för år 2008 är: 29,05 euro

Styrelsens fullmakt att utbetala dividend

- 1 Teckningspris efter utbetalning av dividenden som styrelsen föreslagit för år 2008 är: 28,60 euro
- 2 Teckningspris efter utbetalning av dividenden som styrelsen föreslagit för år 2008 är: 25,85 euro
- 3 Teckningspris efter utbetalning av dividenden som styrelsen föreslagit för år 2008 är: 31,94 euro
- 4 Teckningspris efter utbetalning av dividenden som styrelsen föreslagit för år 2008 är: 31,94 euro
- 5 Teckningspris efter utbetalning av dividenden som styrelsen föreslagit för år 2008 är: 28,67 euro
- 6 Teckningspris efter utbetalning av dividenden som styrelsen föreslagit för år 2008 är: 28,67 euro

ÄGARGRUPPER

	Aktieägare		Andel av aktierna	Andel av rösterna
	st	%	%	%
Privatpersoner	41 262	96,2	21,4	18,4
Företag	875	2,0	13,1	15,5
Finansierings- och försäkringsbolag	60	0,1	5,6	1,8
Stiftelser och övriga	512	1,2	52,5	62,1
Utländska ägare (inkl. förvaltarregistrerade)	178	0,4	6,9	2,1
Oregistrerade aktier			0,1	0,0
Ägda av bolaget	1		0,6	0,1
Totalt	42 888	100,0	100,0	100,0

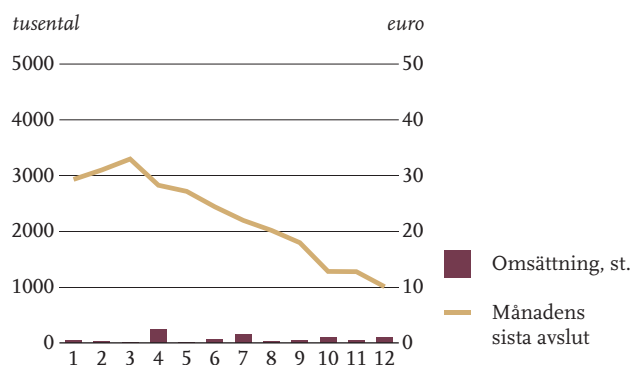
AKTIEMÄNGDER

	Aktieägare		Andel av aktierna
	st	%	%
1–100	27 873	65,0	1,5
101–1 000	12 226	28,5	7,5
1 001–10 000	2 525	5,9	10,6
10 001–100 000	213	0,5	9,6
100 001–1 000 000	37	0,1	20,2
1 000 001–	14		50,6
Totalt	42 888	100,0	100,0

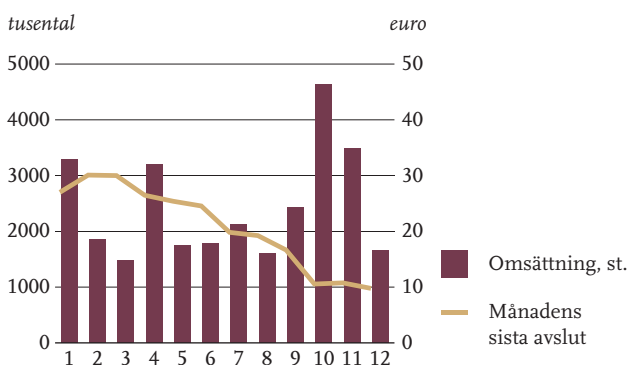
DE STÖRSTA AKTIEÄGARNA 31.12.2008

		Andel av aktierna	Andel av rösterna
		%	%
1	Föreningen Konstsamfundet -gruppen	10,3	15,4
2	Svenska litteratursällskapet i Finland r.f.	8,6	17,2
3	Niemistögruppen	6,4	10,3
4	Etolabolagen	4,7	6,6
5	Stiftelsen för Åbo Akademi	4,5	6,8
6	Ömsesidiga arbetspensionsförsäkringsbolaget Varma	3,1	1,8
7	Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen	2,7	1,1
8	Kommunernas Pensionsförsäkring	2,6	0,5
9	Samfundet Folkhälsan i svenska Finland	2,4	2,9
10	Jenny och Antti Wihuris Fond	2,1	2,3
11	Inez och Julius Polins fond	1,7	0,9
12	Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Tapiola	1,6	0,3
13	Sigrid Jusélius Stiftelse	1,5	3,0
14	Wilhelm och Else Stockmanns Stiftelse	1,2	2,4
15	Statens Pensionsfond	1,1	0,2
16	Helene och Walter Grönqvists Stiftelse	0,9	1,5
17	Stiftelsen Bensows Barnhem Granhyddan	0,9	1,1
18	Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne	0,7	0,9
19	Stockmann Oyj Abp	0,6	0,1
20	Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi	0,6	0,1
	Totalt	58,2	75,4

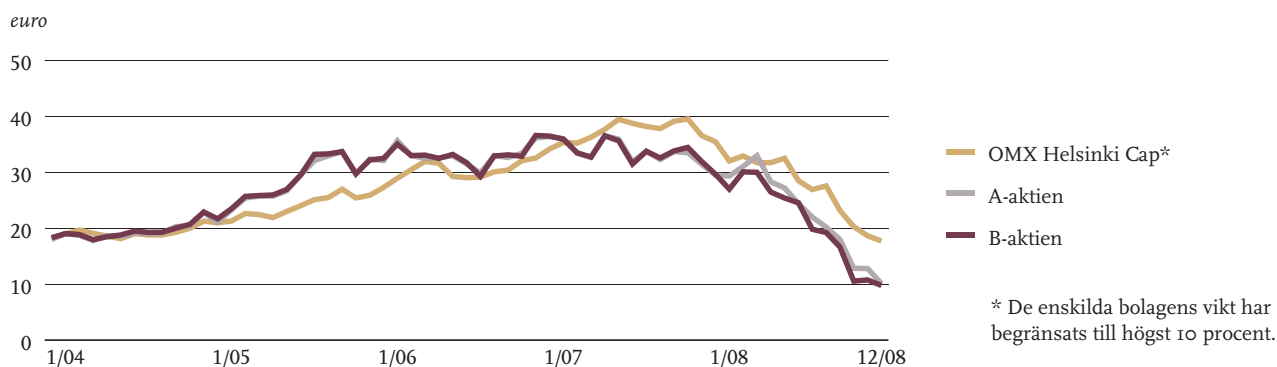
A-AKTIERNAS OMSÄTTNING OCH KURSUTVECKLING 2008

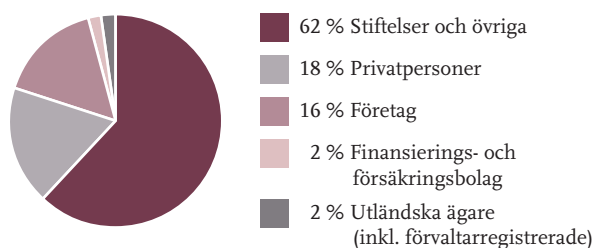
B-AKTIERNAS OMSÄTTNING OCH KURSUTVECKLING 2008

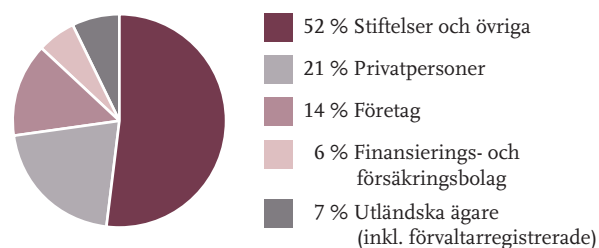
KURSUTVECKLINGEN FÖR A- OCH B-AKTIERNA (EMISSIONSJUSTERAD) JÄMFÖRT MED OMX HELSINGFORS CAP-INDEX 2004-2008

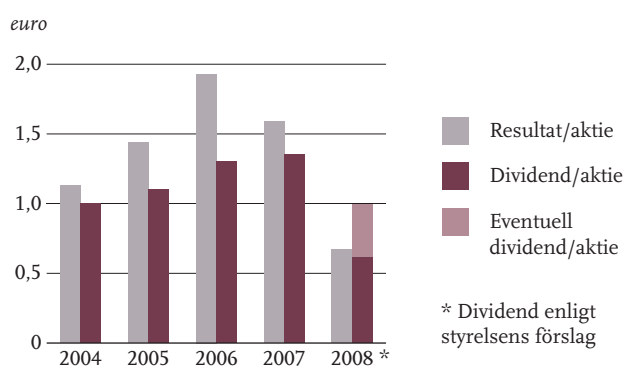
FÖRDELNING AV AKTIER ENLIGT RÖSTER

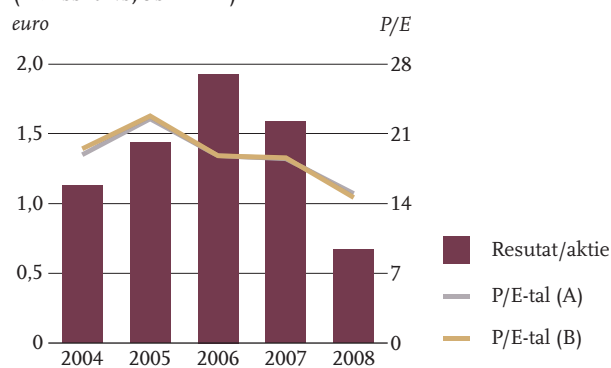
FÖRDELNING AV AKTIER ENLIGT AKTIEMÄNGD

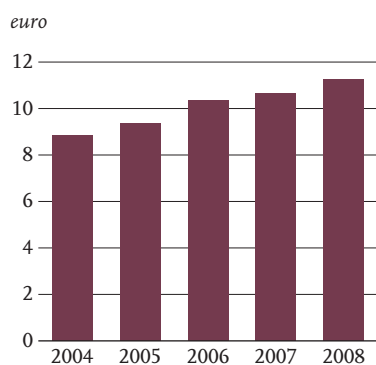
RESULTAT/AKTIE OCH DIVIDEND/AKTIE 2004-2008

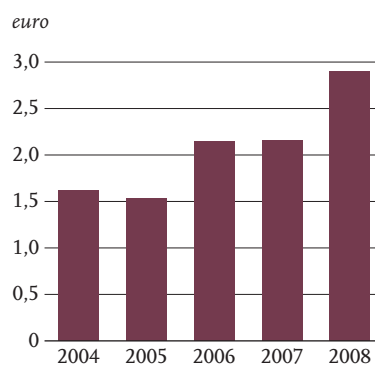
RESULTAT/AKTIE OCH P/E-TAL 2004-2008 (EMISSIONSJUSTERAD)

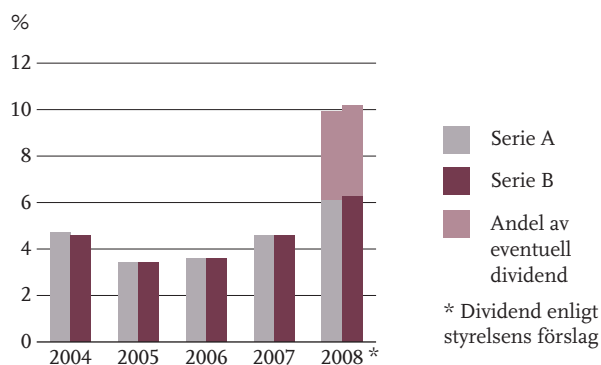
EGET KAPITAL/AKTIE 2004-2008

KASSAFLÖDE/AKTIE 2004-2008

EFFEKTIV DIVIDENDAVKASTNING 2004-2008

Nyckeltal

		2004	2005	2006	2007	2008
Försäljning	milj. euro	1 735,0	1 851,3	1 552,6	1 668,3	2 265,8
Förändring från föregående år	%	2,1	6,7	-16,1	7,4	35,8
Omsättning	milj. euro	1 445,0	1 542,6	1 300,7	1 398,2	1 878,7
Förändring från föregående år	%	2,3	6,7	-15,7	7,5	34,4
Rörelsevinst	milj. euro	79,8	103,7	129,5	125,2	121,9
Förändring från föregående år	%	21,4	29,9	24,9	-3,4	-2,6
Andel av omsättningen	%	5,5	6,7	10,0	9,0	6,5
Vinst före skatter	milj. euro	78,9	102,8	128,9	119,4	71,7
Förändring från föregående år	%	6,7	30,2	25,4	-7,4	-39,9
Andel av omsättningen	%	5,5	6,7	9,9	8,5	3,8
Aktiekapital	milj. euro	106,8	109,0	111,7	112,2	123,4
Serie A	milj. euro	49,1	49,1	49,1	49,1	53,2
Serie B	milj. euro	57,7	59,8	62,6	63,1	70,2
Dividender	milj. euro	53,0	59,5	72,1	75,2	
Styrelsens förslag till bolagsstämman *	milj. euro					38,0
Styrelsens fullmakt att utbetala dividend **	milj. euro					23,3
Avkastning på eget kapital	%	12,2	15,8	19,4	15,2	6,1
Avkastning på sysselsatt kapital	%	14,8	19,6	22,9	12,1	8,3
Sysselsatt kapital	milj. euro	562,5	544,2	573,8	1 047,2	1 482,1
Kapitalomsättningshastighet		2,6	2,8	2,3	1,3	1,3
Lagrets omsättningshastighet		4,9	4,7	5,0	4,3	4,4
Soliditet	%	62,5	66,4	74,5	32,6	39,0
Nettoskudsättningsgrad	%	5,7	5,7	-6,3	146,9	107,4
Investeringar i anläggningstillgångar	milj. euro	59,0	57,0	125,5	977,4	182,3
Andel av omsättningen	%	4,1	3,7	9,6	69,9	9,7
Räntebärande fordringar	milj. euro	116,6	111,8	98,9	98,8	52,2
Räntebärande främmande kapital	milj. euro	68,0	47,2	23,4	905,6	775,7
Räntebärande nettoskuld	milj. euro	-89,9	-83,3	-134,7	773,6	688,2
Balansomslutning	milj. euro	749,0	761,5	767,6	1 823,7	1 765,0
Personalkostnader	milj. euro	202,2	218,0	204,7	224,1	350,5
Andel av omsättningen	%	14,0	14,1	15,7	16,0	18,7
Personal i medeltal	pers	7 626	10 558	10 069	11 161	15 669
Omsättning/person	tusen euro	150,7	146,1	129,2	125,3	119,9
Rörelsevinst/person	tusen euro	8,3	9,8	12,9	11,2	7,8
Personalkostnader/person	tusen euro	21,1	20,6	20,3	20,1	22,4

*) Styrelsens förslag till bolagsstämman. Dividendförslaget är 0,62 euro/aktie.

**) Styrelsens förslag till bolagsstämman om att bevilja en fullmakt åt styrelsen att enligt eget omdöme utbetala en dividend om högst 0,38 euro per aktie senare under år 2009, ifall Stockmanns ekonomiska situation stöder utbetalning av en dividend.

Uppgifter per aktie

		2004	2005	2006	2007	2008
Resultat/aktie, emissionsjusterad	euro	1,13	1,44	1,93	1,59	0,67
Resultat/aktie, emissionsjusterad, utspädd	euro	1,11	1,42	1,90	1,58	0,67
Eget kapital/aktie, emissionsjusterad	euro	8,83	9,34	10,34	10,66	11,24
Dividend/aktie, emissionsjusterad	euro	1,00	1,10	1,30	1,35	
Styrelsens förslag till bolagsstämman *	euro					0,62
Styrelsens fullmakt att utbetala dividend **	euro					0,38
Dividend/resultat	%	88,5	76,4	67,4	84,9	
Styrelsens förslag till bolagsstämman *	%					93,0
Styrelsens fullmakt att utbetala dividend **	%					57,0
Kassaflöde/aktie	euro	1,62	1,53	2,16	2,16	2,90
Effektiv dividendavkastning						
Styrelsens förslag till bolagsstämman *	%					
Serie A		4,7	3,4	3,6	4,6	6,1
Serie B		4,6	3,4	3,6	4,6	6,3
Styrelsens fullmakt att utbetala dividend **	%					
Serie A						3,8
Serie B						3,9
Aktiernas P/E-tal						
Serie A		18,7	22,3	18,9	18,6	15,1 ***
Serie B		19,2	22,6	18,9	18,7	14,7 ***
Emissionsjusterad kurs 31.12	euro					
Serie A		21,10	32,11	36,40	29,50	10,10
Serie B		21,70	32,53	36,48	29,66	9,77
Räkenskapsperiodens högsta kurs, emissionsjusterad	euro					
Serie A		23,74	37,00	38,10	37,49	34,75
Serie B		23,82	35,82	38,44	37,84	32,00
Räkenskapsperiodens lägsta kurs, emissionsjusterad	euro					
Serie A		17,56	20,65	28,70	29,05	10,10
Serie B		17,02	21,51	28,11	29,47	9,33
Räkenskapsperiodens medelkurs, emissionsjusterad	euro					
Serie A		19,23	29,13	33,85	33,90	20,35
Serie B		20,82	28,67	33,15	33,77	20,90
Aktieomsättning	1000 st					
Serie A		1 054	825	819	695	859
Serie B		10 979	14 665	19 440	20 682	29 327
Aktieomsättning	%					
Serie A		4,3	3,4	3,3	2,8	3,2
Serie B		38,0	49,1	62,5	65,6	83,5
Aktiestockens marknadsvärde 31.12	milj. euro	1 140,8	1 761,3	2 028,6	1 659,8	611,6
Emissionsjusterat antal aktier 31.12	1000 st	53 420	54 460	55 662	56 094	61 703
Serie A		24 564	24 564	24 564	24 564	26 582
Serie B		28 856	29 895	31 098	31 529	35 121
Emissionsjusterat antal aktier, vägt medeltal	1000 st	52 544	53 350	54 310	55 606	58 609
Serie A		24 598	24 564	24 564	24 564	26 582
Serie B		27 946	28 786	29 746	31 042	32 027
Emissionsjusterat antal aktier, utspätt vägt medeltal	1000 st	53 509	54 129	55 178	55 815	58 609
De av bolaget ägda egna aktier	1000 st	407	397	383	370	364
Serie A						
Serie B		407	397	383	370	364
Antal aktieägare 31.12	st	33 026	42 169	40 198	39 137	42 888

*) Styrelsens förslag till bolagsstämman. Dividendförslaget är 0,62 euro/aktie.

**) Styrelsens förslag till bolagsstämman om att bevilja en fullmakt åt styrelsen att enligt eget omdöme utbetala en dividend om högst 0,38 euro per aktie senare under år 2009, ifall Stockmanns ekonomiska situation stöder utbetalning av en dividend.

***) Optionernas utspädningsseffekt har beaktats i siffrorna för 2008.

Beräkningsgrunderna för nyckeltalen

Vinst före skatter	=	rörelsevinst + finansiella intäkter - finansiella kostnader
Avkastning på eget kapital, %	= 100 x	$\frac{\text{räkenskapsperiodens vinst}}{\text{eget kapital} + \text{minoritetsintresse (genomsnittligt under året)}}$
Avkastning på sysselsatt kapital, %	= 100 x	$\frac{\text{vinst före skatter} + \text{ränte- och övriga finansiella kostnader}}{\text{sysselsatt kapital}}$
Sysselsatt kapital	=	balansomslutning - latent skatteskuld samt övriga räntefria skulder (genomsnittligt under året)
Kapitalomsättningshastighet	=	$\frac{\text{omsättning}}{\text{balansomslutning} - \text{latent skatteskuld samt övriga räntefria skulder (genomsnittligt under året)}}$
Lagrets omsättningshastighet		$\frac{365}{\text{lagrets omloppstid}}$
Soliditet, %	= 100 x	$\frac{\text{eget kapital} + \text{minoritetsintresse}}{\text{balansomslutning} - \text{erhållna förskott}}$
Nettoskudsättningsgrad, %	= 100 x	$\frac{\text{räntebärande främmande kapital} - \text{likvida medel}}{\text{eget kapital sammanlagt}}$
Räntebärande nettoskuld	=	räntebärande främmande kapital - likvida medel och räntebärande fordringar
Resultat/aktie, emissionsjusterad	=	$\frac{\text{vinst före skatter} - \text{minoritetsandel} - \text{inkomstskatter}}{\text{emissionsjusterat antal aktier i genomsnitt 1)}$
Eget kapital/aktie, emissionsjusterad	=	$\frac{\text{eget kapital} - \text{fond för egna aktier}}{\text{emissionsjusterat antal aktier på bokslutsdagen 1)}$
Dividend/aktie, emissionsjusterad	=	dividend/aktie justerad med inverkan av aktieemissionerna
Dividend/resultat, %	= 100 x	$\frac{\text{dividend/aktie}}{\text{resultat/aktie}}$
Kassaflöde/aktie	=	$\frac{\text{nettokassaflöde från rörelsen}}{\text{emissionsjusterat antal aktier i genomsnitt 1)}$
Effektiv dividendavkastning, %	= 100 x	$\frac{\text{emissionsjusterad dividend/aktie}}{\text{emissionsjusterad börskurs 31.12}}$
Aktiernas P/E -tal	=	$\frac{\text{emissionsjusterad börskurs 31.12}}{\text{resultat/aktie}}$
Emissionsjusterad kurs 31.12	=	kursen för bolagets aktier på bokslutsdagen korrigerad med effekten av aktieemissionerna
Räkenskapsperiodens högsta kurs, emissionsjusterad	=	räkenskapsperiodens högsta kurs för bolagets aktier korrigerad med effekten av aktieemissionerna
Räkenskapsperiodens lägsta kurs, emissionsjusterad	=	räkenskapsperiodens lägsta kurs för bolagets aktier korrigerad med effekten av aktieemissionerna
Räkenskapsperiodens medelkurs, emissionsjusterad	=	aktiernas euromässiga omsättning dividerat med de omsatta aktiernas medelantal under räkenskapsperioden
Aktieomsättning	=	aktiernas omsättning korrigerad med effekten av aktieemissionerna
Aktiestockens marknadsvärde 31.12	=	antal aktier multiplicerat med börskursen för respektive aktieslag på bokslutsdagen

1) Utan de av bolaget ägda egna aktier

Koncernens resultaträkning

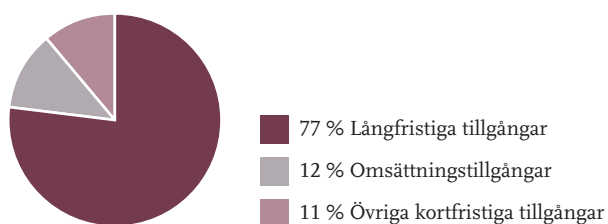
milj. euro	Hänvisning	1.1.-31.12.2008		1.1.-31.12.2007	
			% av oms.		% av oms.
OMSÄTTNING	2	1 878,7	100,0	1 398,2	100,0
Övriga rörelseintäkter	4	4,2	0,2	9,7	0,5
Användning av material och förnödenheter		969,6		798,8	
Förändring av lager, ökning (-), minskning (+)		2,1		-7,6	
Användning av material och förnödenheter sammanlagt	5	971,7	51,7	791,2	56,6
Kostnader för löner och anställningsförmåner	6	350,5	18,7	224,1	16,0
Avskrivningar och nedskrivningar	7	61,4	3,3	36,9	2,6
Övriga rörelsekostnader	8	377,4	20,1	230,6	16,5
		1 761,0	93,7	1 282,7	91,7
RÖRELSEVINST		121,9	6,5	125,2	9,0
Finansiella intäkter	9	1,6	0,1	1,3	0,1
Finansiella kostnader	9	-51,7	-2,8	-7,0	-0,5
VINST FÖRE SKATTER		71,7	3,8	119,4	8,5
Inkomstskatter	10	32,7	1,7	31,1	2,2
RÄKENSKAPSPERIODENS VINST		39,1	2,1	88,4	6,3
HÄNFÖRLIGT TILL					
Moderbolagets aktieägare		39,1		88,4	
Till minoritetsdelägare		0,0		0,0	
		39,1		88,4	
Resultat per aktie		2008		2007	
Före utspädning		0,67		1,59	
Efter utspädning		0,67		1,58	
Antalet aktier i genomsnitt/1000 st.		2008		2007	
Före utspädning		58 609		55 606	
Efter utspädning		58 609		55 815	

Koncernbalansräkning

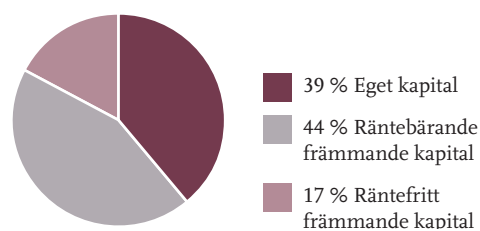
	Hänvisning	31.12.2008 milj. euro	31.12.2007 milj. euro
TILLGÅNGAR			
LÅNGFRISTIGA TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar	12		
Goodwill		646,5	720,0
Varumärken		84,4	96,4
Immateriella rättigheter		24,5	21,6
Övriga immateriella tillgångar		3,2	6,5
Immateriella tillgångar sammanlagt		758,5	844,5
Materiella anläggningstillgångar	13		
Mark- och vattenområden		37,0	38,8
Byggnader och anläggningar		158,2	136,1
Maskiner och inventarier		96,2	97,5
Ändrings- och ombyggnadskostnader för hyrda lokaler		49,4	59,8
Förskott och pågående nyanläggningar		246,9	144,5
Materiella anläggningstillgångar sammanlagt		587,5	476,8
Placeringar som kan säljas	15	6,6	6,5
Långfristiga fordringar	23	1,6	1,7
Latenta skattefordringar	22	4,5	5,3
LÅNGFRISTIGA TILLGÅNGAR SAMMANLAGT		1 358,8	1 334,8
KORTFRISTIGA TILLGÅNGAR			
Omsättningstillgångar	16	220,3	244,4
Kortfristiga fordringar	17,23		
Fordringar, räntebärande		52,2	98,8
Fordringar, räntefria		83,2	110,4
Inkomstskattefordringar		15,2	2,1
Kortfristiga fordringar sammanlagt		150,6	211,3
Likvida medel	18,23	35,2	33,2
KORTFRISTIGA TILLGÅNGAR SAMMANLAGT		406,2	488,9
TILLGÅNGAR SAMMANLAGT		1 765,0	1 823,7

	Hänvisning	31.12.2008 milj. euro	31.12.2007 milj. euro
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
EGET KAPITAL	19		
Aktiekapital		123,4	112,2
Överkursfond		186,1	186,0
Övriga fonder		169,6	44,6
Omräkningsdifferenser		-6,8	0,0
Balanserade vinstmedel		216,9	250,9
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare		689,1	593,8
Minoritetsintresse			0,0
EGET KAPITAL SAMMANLAGT		689,1	593,8
LÅNGFRISTIGA SKULDER			
Latenta skatteskulder	22	78,1	57,3
Långfristiga skulder, räntebärande	20,23	755,7	855,4
Pensionsförpliktelser	24	1,4	3,2
Avsättningar		0,6	2,1
LÅNGFRISTIGA SKULDER SAMMANLAGT		835,7	918,0
KORTFRISTIGA SKULDER			
Kortfristiga skulder, räntebärande	21		
Kortfristiga skulder, räntefria	24	20,0	50,1
Leverantörsskulder och övriga kortfristiga skulder	24	219,0	253,4
Inkomstskatteskulder		1,1	8,3
Kortfristiga skulder, räntefria sammanlagt		220,1	261,7
KORTFRISTIGA SKULDER SAMMANLAGT		240,1	311,8
SKULDER SAMMANLAGT		1 075,8	1 229,8
EGET KAPITAL OCH SKULDER SAMMANLAGT		1 765,0	1 823,7

TILLGÅNGAR 2008

FINANSIERING 2008

Kalkyl över förändringar i eget kapital

Moderbolagets aktieägares andel av eget kapital

Milj. euro	Fonden för					Omräk- nings- differenser	Ackumule- rade vinstmedel	Totalt intresse	Eget tets- kapital totalt
	Aktie- kapital*	Överkurs- fond	Övriga fonder	Fond för verkligt värde**	inbetalt fritt eget kapital				
Eget kapital 31.12.2006	111,7	183,4	44,1			0,0	232,3	571,6	0,0
Teckningar med optionsbevis	0,5	2,6						3,1	3,1
Aktiearvoden							0,4	0,4	0,4
Överföring till övriga fonder			0,0					0,0	0,0
Optionernas kostnadskorrigerig							1,9	1,9	1,9
Säkring av kassaflöde				0,5				0,5	0,5
Dividend							-72,1	-72,1	-72,1
Omräkningsdifferenser						0,0	0,0	0,0	0,0
Räkenskapsperiodens resultat							88,4	88,4	0,0
Eget kapital 31.12.2007	112,2	186,0	44,1	0,5		0,0	250,9	593,8	0,0
Teckningar med optionsbevis	0,0	0,0						0,0	0,0
Nyemission	11,2				126,2			137,4	137,4
Aktiearvoden							0,1	0,1	0,1
Säkring av kassaflöde				1,0				1,0	1,0
Optionernas kostnadskorrigerig							1,9	1,9	1,9
Emissionskostnader					-2,1			-2,1	-2,1
Dividend							-75,2	-75,2	-75,2
Omräkningsdifferenser				-0,1		-6,8		-6,9	-6,9
Räkenskapsperiodens resultat							39,1	39,1	39,1
Eget kapital 31.12.2008	123,4	186,1	44,1	1,4	124,1	-6,7	216,8	689,1	0,0

* innehåller aktieemission

**minskad med skatteskuld

Koncernens kassaflödesanalys

	Hänvisning	1.1.-31.12.2008 milj. euro	1.1.-31.12.2007 milj. euro
KASSAFLÖDE FRÅN RÖRELSEN			
Räkenskapsperiodens resultat		39,1	88,4
Justeringar			
Avskrivningar		61,4	36,9
Försäljningsvinster och -förluster från försäljning av bestående aktiva		-3,5	
Räntekostnader och övriga finansiella kostnader		51,7	7,0
Ränteintäkter		-1,6	-1,3
Skatter		32,7	31,1
Övriga justeringar	19,28	-1,4	1,2
Förändring av rörelsekapital			
Förändring av försäljningsfordringar och övriga fordringar		75,6	-11,0
Förändring av omsättningstillgångar		24,0	-12,5
Förändring av leverantörsskulder och övriga skulder		-12,7	8,8
Betalda räntor		-47,7	-6,5
Erhållna räntor		0,8	1,3
Betalda skatter		-48,3	-23,5
NETTOKASSAFLÖDE FRÅN RÖRELSEN		170,1	119,9
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar		-181,1	-113,2
Överlåtelseintäkter från materiella tillgångar		6,1	
Investeringar i dotterbolag minskad med likvida medel vid anskaffningstidpunkten	3	-18,9	-852,5
Erhållna dividender		0,1	0,1
NETTOKASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGAR		-193,7	-965,6
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERING			
Betalningar erhållna från emission		135,2	5,8
Upptagning av lån		20,0	85,5
Återbetalning av lån		-190,6	-50,0
Upptagning av långfristiga lån		152,2	835,6
Utbetalda dividender		-75,2	-72,1
NETTOKASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERING		41,7	804,8
Förändring av likvida medel		18,1	-40,9
Likvida medel vid räkenskapsperiodens ingång		18,6	59,2
Omräkningsdifferenser av likvida medel		-2,2	0,4
Likvida medel		35,2	33,2
Checkräkning med kredit		-0,7	-14,6
Likvida medel vid räkenskapsperiodens utgång		34,5	18,6

Noter till koncernens bokslut

1. Principer för uppgörande av koncernbokslut

Bolagets basuppgifter

Koncernens moderbolag är det finländska publika aktiebolaget Stockmann Oyj Abp, vars hemort är Helsingfors. Koncernens huvudbransch är detaljhandel. Moderbolagets aktier är listade på Helsingforsbörsen.

Allmänt

Stockmanns koncernbokslut har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS) och vid uppgörandet har 31.12.2008 ikraftvarande IAS- och IFRS-standarder samt IFRIC- och SIC-tolkningar tillämpats. Med internationella redovisningsstandarder avses i den finska bokföringslagen samt i bestämmelser som ges med stöd av bokföringslagen standarder som antagits för tillämpning i gemenskapen i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning. Koncernens noter är även förenliga med kraven i finsk bokförings- och samfundslagstiftning som kompletterar IFRS-bestämmelserna. Stockmann övergick till att följa det internationella bokslutsförfarandet (IFRS) fr.o.m. 1.1.2005 och tillämpade övergångsstandarden IFRS 1 vid övergången.

Koncernen har tillämpat följande nya och förnyade standarder och tolkningar fr.o.m. 1.1.2008

- IFRIC 11 IFRS 2 – Transaktioner med egna aktier, även koncerninterna
- IFRIC 12 Koncessioner för samhällsservice
- IFRIC 14 IAS 19 – Begränsningen av det belopp som kan redovisas som förmånsbestämd tillgång, krav på minimifondering och deras samverkan
- Ändringarna i standarderna IAS 39 Finansiella instrument: redovisning och värdering samt IFRS 7 Finansiella instrument: upplysningar som skall presenteras i bokslutet – Reclassification of Financial Assets, gäller fr.o.m. 1.7.2008

Koncernen har börjat tillämpa ändringen i standarden IAS 23 fr.o.m. 1.1.2007 och koncernen aktiverar i anskaffningsutgiften väsentliga utgifter för främmande kapital som direkt härrör sig från anskaffning, byggande eller tillverkning av tillgång. Tolkningarna i IFRIC 11, IFRIC 12 och IFRIC 14 och ändringarna i IAS 39 och IFRS 7 har inte påverkat koncernbokslutet.

Bokslutsuppgifterna anges i miljoner euro och de baserar sig på ursprungliga anskaffningsutgifter, om inte annat nämns i principerna för uppgörande av bokslut nedan.

Principer för uppgörande av bokslut som förutsätter ledningens bedömning och viktiga osäkerhetsfaktorer som hänför sig till uppskattningar

Vid uppgörande av koncernbokslutet i enlighet med det internationella bokslutsförfarandet är det nödvändigt att göra uppskattningar och bedömningar om framtiden. Dessa påverkar de redovisade värdena av tillgångar och skulder i balansräkningen, redovisade eventualförpliktelser samt räkenskapsperiodens intäkter och kostnader. Vidare måste bedömningar göras vid tillämpning av redovisningsprinciper för upprättande av bokslutet och

man måste göra bedömningar t.ex. vad beträffar avskrivningstider, nedskrivningsprövning, latent skattefordringar och avsättningar. Det verkliga utfallet kan avvika från uppgjorda uppskattningar och bedömningar.

Vid sammanslagning av affärsverksamheter har koncernen anlitat en utomstående rådgivare för uppskattning av materiella och immateriella tillgångars verkliga värden. Vid uppskattning av materiella tillgångar har man gjort jämförelser med marknadspri-serna för motsvarande tillgångar och uppskattat värdenedgång utgående ifrån tillgångarnas ålder, slitage och övriga motsvarande faktorer. De immateriella tillgångarnas verkliga värden grundar sig på uppskattningar av framtida kassaflöden som hänför sig till tillgångarna. Ytterligare information om värdering av immateriella tillgångar som förvärvats i samband med sammanslagningen av affärsverksamheter presenteras i not 3.

Uppskattningarna som gjorts i anslutning till bokslutet baserar sig på ledningens bästa uppfattning vid tidpunkten för bokslutet. De viktigaste osäkerhetsfaktorerna som ger upphov till de största riskerna för att bokföringsvärdena för koncernens tillgångar och skulder förändras väsentligt under följande räkenskapsperiod, hänför sig till goodwill, se närmare utredning i not 12.

Konsolideringsprinciper

Koncernbokslutet inkluderar moderbolaget, Stockmann Oyj Abp samt alla dotterbolag i vilka moderbolaget antingen direkt eller indirekt innehar över 50 % av den röstmängd som aktierna medför eller i vilka moderbolaget på andra grunder har bestämmanderätt.

Förvärvade dotterbolag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att alla det förvärvade bolagets identifierbara tillgångar, övertagna skulder och eventualförpliktelser värderas till verkliga värden vid anskaffningstidpunkten. Den återstående, icke-allokerade andelen av skillnaden mellan anskaffningsvärdet för dotterföretagsaktierna och det verkliga värdet av förvärvade tillgångar, övertagna skulder och eventualförpliktelser utgör koncernmässig goodwill.

I enlighet med den lättnad som IFRS 1 -standard tillåter har inte IFRS 3 tillämpats på företagsförvärv som skett före övergången till IFRS. De har i stället fått kvarstå till värden som följer det finländska bokslutsförfarandet. Dotterbolag som förvärvats under räkenskapsperioden inkluderas i koncernbokslutet fr.o.m. förvärvstidpunkten och avyttrade till försäljningstidpunkten.

Koncerninterna affärstransaktioner, fordringar, skulder, ore-aliserade täckningsbidrag samt intern vinstfördelning elimineras i koncernbokslutet. Räkenskapsperiodens vinst fördelas till moderbolagets ägare och minoriteter. Minoritetsintresse redovisas som egen post i koncernens eget kapital.

Joint ventures, i vilkas verksamhet Stockmann enligt avtal eller bolagsordningen har gemensam bestämmanderätt tillsammans med den andra parten, konsolideras enligt klyvningsmetoden. Andelar i ömsesidiga fastighetsbolag, som koncernbolagen äger konsolideras som tillgångsposter under gemensam bestämmanderätt. I koncernredovisningen konsolideras Stockmanns ägarandel av företags tillgångar, skulder, intäkter och kostnader fr.o.m. den dag då den gemensamma bestämmanderätten har uppstått fram till den tidpunkt då den bestämmanderätt upphör. Joint

ventures som förvärvats under året inkluderas från och med förvärvstidpunkten. Stockmannkoncernen äger inga intressebolag.

Segmentrapportering

Stockmann Oyj Abp:s och dess dotterbolags affärsverksamhet är uppdelad i fyra affärssegment: Varuhusgruppen som bedriver varuhus- och specialaffärsverksamhet, Hobby Hall som idkar distanshandel och Seppälä som idkar modehandel och det år 2007 förvärvade Lindex som idkar modehandel. Funktioner som betjänar hela koncernen ingår i segmentet ofördelat. De sekundära, geografiska segmenten är Finland, Sverige och Norge, Baltikum och Tjeckien samt Ryssland.

Poster i utländsk valuta

Koncernbokslutet presenteras i euro som är funktionell valuta och rapporteringsvaluta för koncernens moderbolag.

Affärstransaktioner i utländsk valuta redovisas i respektive bolags funktionella valuta till transaktionsdagens kurs. Fordringar och skulder omräknas vid tidpunkten för bokslutet till balansdagens kurs. Kursdifferenser som uppstått vid omräkningen redovisas i resultaträkningen.

De utländska dotterbolagens resultaträkningar har omräknats till euro enligt räkenskapsperiodens medelkurs och balansräkningarna enligt kursen på balansdagen. Kursdifferensen som beror på omräkning av posterna i resultaträkningen enligt medelkursen och omräkning av balansposterna enligt kursen på balansdagen, har upptagits som en egen post i eget kapital. Omräkningsdifferenser som uppstått av eliminering av anskaffningsutgiften för utländska dotterbolag samt av omvandling av poster i eget kapital som influtit efter anskaffningen och ändringar av det verkliga värdet på finansiella instrument som är avsedda att säkra nettoinvesteringen upptas under eget kapital.

De ryska dotterbolagens bokslut har omräknats till euro i enlighet med standarden IAS 21. Euro betraktas som funktionell valuta för de ryska dotterbolagen eftersom moderbolaget gör merparten av varuansaffningarna utanför Ryssland och vid bestämmande av försäljningspriserna iaktas en bidragsmålsättning i euro. Vidare är en stor del av de ryska dotterbolagens utgifter bundna till euro eller amerikanska dollar. I enlighet med standarden IAS 21 omräknas de monetära posterna i de ryska dotterbolagens bokslut till euro i koncernbokslutet enligt balansdagens kurs och de icke-monetära posterna, såsom långfristiga tillgångar, omsättningstillgångar och eget kapital omräknas enligt kursen på den dag då transaktionen förverkligades.

Goodwill som uppstår av förvärvet av utländska enheter och justeringar till verkliga värden av bokföringsvärdena för ifrågasättande utländska enheters tillgångar och skulder som görs i avslutning till förvärvet, har betraktats som de utländska enheternas tillgångar och skulder och omräknats till euro enligt kurserna på balansdagen.

Enligt den lättnad som standarden IFRS 1 tillåter, har kumulativa omräkningsdifferenser som ackumulerats före dagen för övergång till IFRS upptagits i balanserade vinstmedel. Från och med övergångsdagen har omräkningsdifferensen i dotterbolagens och joint ventures eget kapital som beror på kursförändringar, vid uppgörande av koncernbokslutet upptagits som en egen post i omräkningsdifferenserna i koncernens eget kapital. Då ett utländskt dotterbolag eller joint venture avyttras, upptas den ackumulerade omräkningsdifferensen i resultaträkningen som en del av försäljningsvinsten eller -förlusten.

Principer för intäktsföring och omsättning

Intäkter för försäljning av varor upptas när de med ägandet av varor förenliga väsentliga riskerna och förmånerna har överförts på köparen. Huvuddelen av koncernens intäkter består av detaljförsäljning av varor antingen kontant eller med kreditkort. Intäkterna bokförs vid varans försäljningstidpunkt.

För distansförsäljningens del reserverar man sig för framtida returneringar genom att vid tidpunkten för bokslutet göra en empiriskt definierad returneringsperiodisering som justering till försäljningen. Räntan som hänför sig till Hobby Halls engångskrediter ingår i försäljningspriset och redovisas under omsättningen. För oanvända Lindex Club poäng och Stockmann Master Card poäng i Ryssland som samlats hos kunderna bokförs en reservering, vars belopp bestäms på basis av erfarenhet och försäljningsstatistik, reserveringen upptas på samma räkenskapsperiod som försäljningen till vilken den hänför sig.

Intäkterna för en tjänst upptas när tjänsten har utförts.

Vid beräkning av omsättningen har från försäljningen avdragits indirekta skatter och beviljade rabatter.

Övriga rörelseintäkter

Under övriga rörelseintäkter redovisas bl.a. realisationsvinster för anläggningstillgångar och intäkter för överlåtelse av affärsverksamhet.

Övriga rörelsekostnader

Övriga rörelsekostnader inkluderar realisationsförluster för egen- och andras ande än de kostnader som hänför sig till ordinarie försäljning av prestationer. Ränteintäkter på räntebärande försäljningsfordringar samt intäkter av samarbete med kreditkortbolag redovisas som avdrag från övriga rörelsekostnader.

Anställningsförmåner

Pensionsförpliktelser

Pensionsarrangemang klassificeras som förmånsbestämda och avgiftsbestämda. Lagstadgade och frivilliga pensionssystem är avgiftsbestämda i Finland och i de flesta övriga av Stockmannkoncernens verksamhetsländer.

För de avgiftsbestämda pensionsarrangemangen betalas pensionsavgifterna till ett pensionsförsäkringsbolag. De avgiftsbestämda arrangemangen betalningar redovisas som en kostnad i resultaträkningen för den räkenskapsperiod till vilken de hänför sig. De förmånsbestämda pensionsarrangemangen grundar sig på aktuariella beräkningar som i sin tur grundar sig på antaganden beträffande diskontoräntan, förväntad avkastning på de till pensionsarrangemangen hänförliga tillgångarna, framtida löneförhöjningar, inflation och personalens åldersstruktur. Uppskattningar som görs på basis av de här antagandena inverkar på den sammanlagda pensionsförpliktelsen och det totala beloppet tillgångar som hänför sig till pensionsarrangemanget. Aktuariella vinster och förluster upptas i resultaträkningen under kommande räkenskapsperioder under personernas genomsnittliga återstående anställningstid om de överskrider tio procent av det existerande pensionsförpliktelsebeloppet eller tio procent av det verkliga värdet på de till pensionsarrangemanget hänförliga tillgångarna till den del som de överskrider större av de ovan nämnda värden. Från nuvärdet på pensionsförpliktelsen som redovisas i balansräkningen avdras de till pensionsarrangemangen hörande tillgångarna värderade till det verkliga värdet på balansdagen, andelen

icke-redovisade aktuariella vinster och förluster samt utgifter som baserar sig på en retroaktiv arbetsprestation.

Aktierelaterade ersättningar och förmåner

Aktieoptioner som beviljats till koncernens nyckelpersoner och stamkunder värderas till det verkliga värdet vid tidpunkten för beviljande och upptas i jämna rater såsom kostnader i resultaträkningen under den period som rättigheten uppstod. En kostnad som motsvarar de beviljade optionernas verkliga värde upptas under personalkostnader, för optionerna till nyckelpersoner och för stamkundsoptionernas del under övriga rörelsekostnader med lika stora motposter i eget kapital. De beviljade optionernas verkliga värde fastställs med hjälp av Black-Scholes-modellen som beaktar marknadsvillkor som påverkar prissättningen av optionen vid tidpunkten för beviljande. Dessutom uppskattas vid tidpunkten för beviljande antalet optioner som slutgiltigt förverkligas och deras beräknad giltighetstid. Det såsom kostnad upptagna beloppet korrigeras senare att motsvara antalet slutgiltigt beviljade aktieoptioner.

När optionsrätter utnyttjas, bokförs betalningar för aktieteckningar som baserar sig på optioner beviljade före nya aktiebolagslagens ikraftträdande i aktiekapitalet och överkursfonden korrigerade med eventuella transaktionskostnader. Tillgångar från aktieteckningar i optionsplaner som beslutats efter den nya aktiebolagslagens ikraftträdande bokförs, korrigerade med eventuella transaktionskostnader, i enlighet med planens villkor i fonden för investerat fritt eget kapital.

Kostnaderna för koncernledningens aktiebonussystem upptas i resultaträkningen under personalkostnader för den räkenskapsperiod vars resultat berättigar till aktiebonus. Ytterligare information om systemet presenteras i not 28.

Inkomstskatter

Skatteutgifter i resultaträkningen består av skatter som baserar sig på beskattningsbara inkomster under perioden och av latenta skatter. Skatter som baserar sig på beskattningsbara inkomster under perioden beräknas enligt gällande skattesats i respektive land. Skatten justeras med eventuella skatter som hänför sig till tidigare perioder. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktioner redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

De latenta skatterna beräknas på samtliga temporära skillnader mellan bokföringsvärdet och det skattemässiga värdet. De största temporära skillnaderna uppstår mellan bokföringsvärdet och det skattemässiga värdet på materiella anläggningstillgångar, oanvända skattemässiga förluster, värdering av tillgångar och skulder till verkligt värde vid sammanslagning av affärsverksamheter och värdering av derivatavtal till verkligt värde. Latent skatt bokförs inte för temporär skillnad som uppkommit vid nedskrivning av goodwill i fall denna är icke-avdragsbar i beskattningen.

De latenta skatterna har beräknats utgående ifrån skattesatserna som fastställts före balansdagen.

De latenta skatteskulderna har redovisats till fullt belopp. De latenta skattefordringarna avseende avdragsgilla temporära skillnader redovisas endast till det belopp det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas mot framtida beskattningsbar inkomst.

Avsättningar

En avsättning bokförs, när koncernen som följd av en inträffad händelse har en juridisk eller faktisk förpliktelse, för vilken det är sannolikt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen och storleken på förpliktelsen kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt.

Goodwill och övriga immateriella tillgångar

Goodwill som uppstår vid förvärv av ett företag består av skillnaden mellan anskaffningsutgiften och de förvärvade, till det verkliga värdet värderade, tillgångarna, skulderna och eventalförpliktelserna. Avskrivningar görs inte på goodwill och varumärket Lindex. Varumärket anses ha en obegränsad nyttjandetid på grund av dess välkändhet. Varumärket Lindex har existerat i över 50 år och koncernen kommer också i fortsättningen att använda det såväl på de nuvarande marknaderna som i lanseringen av Lindex produktsortiment och affärsmodell på nya marknader. Övriga immateriella tillgångar utgörs av leverantör- och kundrelationer som anskaffats till verkligt värde i samband med sammanslagning av affärsverksamheter samt upphovsrätter och programlicenser som värderas till den ursprungliga anskaffningsutgiften. Övriga immateriella tillgångar avskrivs linjärt under den uppskattade ekonomiska nyttjandeperioden.

Avskrivningstider för immateriella tillgångar (år):

• Leverantörrelationer	2
• Kundrelationer	5
• Programvaror	5–7
• Immateriella rättigheter	5

Till immateriella tillgångar anslutna utgifter som förverkligas senare, aktiveras endast i det fall att de ökar de framtida ekonomiska fördelarna av den specifika tillgången. I övriga fall kostnadsförs utgifterna i resultaträkningen när de uppstår.

Materiella anläggningstillgångar

Markområden, byggnader samt maskiner och inventarier utgör merparten av de materiella anläggningstillgångarna. Uppskrivningar som ingått i markområden och byggnader, har ingått i bokföringsvärdet enligt de tidigare bokslutsnormerna och de har betraktats som en del av anskaffningsutgiften enligt IFRS. Materiella anläggningstillgångar inkluderar också ändrings- och ombyggnadsutgifter för hyrda lokaler som består av bl.a. fullbordande av inredningen i affärslokaler.

Materiella anläggningstillgångar har värderats i balansräkningen till den ursprungliga anskaffningsutgiften minskad med ackumulerade avskrivningar samt eventuella nedskrivningar. Anskaffningsutgiften för själv tillverkade tillgångar inkluderar material och det direkta arbetet. Materiella anläggningstillgångar som består av delar med olika nyttjandeperioder behandlas som separata komponenter av materiella anläggningstillgångar. Utgifter som uppkommer senare aktiveras, om de ökar de framtida ekonomiska fördelarna. Övriga utgifter, exempelvis normala service- och reparationsåtgärder kostnadsförs i resultaträkningen när de uppstår.

Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar sker linjärt över tillgångens nyttjandeperiod, markområden avskrivs inte.

Avskrivningstider för materiella anläggningstillgångar (år):

• Byggnader och anläggningar	20–50
• Ändrings- och ombyggnadsutgifter för hyreslokaler	5–20

- Maskiner och inventarier 4–10
- Datorutrustning och lätta butiksinventarier 3–5

Utgifter för främmande kapital

Utgifter för främmande kapital bokförs i regel som kostnad för den räkenskapsperiod under vilken de har uppstått. Lånekostnader som beror på ett betydande och långvarigt investeringsprojekt som gäller en materiell anläggningstillgång inkluderas emellertid i nyttighetens anskaffningsutgift.

Nedskrivningar

Bokföringsvärdena för tillgångsposter prövas regelbundet för att upptäcka eventuella indikationer på nedskrivningsbehov. Om dylika indikationer observeras, fastställs de kassaflöden som kan ackumuleras från tillgångsposten. Goodwill och varumärke har allokaterats till enheter som genererar kassaflöden och de testas årligen för eventuellt nedskrivningsbehov. En nedskrivning redovisas om balansvärdet för tillgångsposten eller enheten som genererar kassaflöden överskrider det belopp som förväntas inflyta. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

Nedskrivningen för en enhet som genererar kassaflöden allokteras i första hand till goodwill som allokaterats till enheten som genererar kassaflöde och därefter till att proportionellt minska enhetens övriga tillgångsposter.

Det genererade kassaflödet för immateriella och materiella tillgångar fastställs så, att det utgörs antingen av det verkliga värdet minskat med försäljningskostnader eller av ett högre nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden till sitt nuvärde på basis av diskonteringsräntorna som beskriver ifrågavarande, kassagenererande enhets genomsnittliga kapitalkostnader före skatt.

Nedskrivning som hänför sig till materiella anläggningstillgångar samt övriga immateriella tillgångar, med undantag av goodwill, återförs, om det skett en förändring i uppskattningen som används vid bestämmande av kassaflöden som förväntas inflyta från tillgångsposten. Nedskrivningen återförs till den utsträckning tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som tillgången skulle ha haft om någon nedskrivning inte hade gjorts, med beaktande av avskrivningar som då skulle ha gjorts.

Hyesavtal

I enlighet med standarden IAS 17 Leasingavtal, har sådana hyresavtal, där koncernen övertar en väsentlig andel av de risker och förmåner som typiskt hänför sig till ägande, klassificerats som avtal om finansiell leasing. Egendom som hyrts genom avtal om finansiell leasing, minskat med ackumulerade avskrivningar, upptas under materiella anläggningstillgångar och förpliktelser som härrör från avtalet upptas på i sin tur under räntebärande skulder. Hyror som härrör från avtal om finansiell leasing fördelas i räntekostnader samt amortering av skuld.

Tillgångar anskaffade med avtal om finansiell leasing i enlighet med standarden IAS 17 har upptagits i balansräkningen och de värderas till ett belopp som är lika stort som tillgångens verkliga värde vid tidpunkten då avtalet ingicks, eller till ett lägre nuvärde på minimihyror. Från tillgångar som skaffats genom avtal om finansiell leasing görs planerliga avskrivningar och bokförs eventuella nedskrivningar. Avskrivningar görs i enlighet med avskrivningstiderna för koncernens anläggningstillgångar eller under en kortare hyresperiod.

Stockmannkoncernen är inte hyresvärd eller hyresgäst i sådana hyresavtal som skulle klassificeras som avtal om finansiell leasing.

Hyesavtal, i vilka hyresvärden påtar sig riskerna och förmåner förknippade med ägandet, behandlas som övriga hyresavtal. Hyror som mottagits eller betalats på basis av övriga hyresavtal upptas under intäkter eller kostnader i resultaträkningen.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångarna har värderats till anskaffningsutgiften eller ett lägre nettoförsäljningsvärde. Nettoförsäljningsvärde är ett uppskattat försäljningspris som fås i den löpande verksamheten vid sedvanlig affärsverksamhet, med avdrag för uppskattade kostnader för färdigställande och för att åstadkomma en försäljning.

Värdet på omsättningstillgångarna har bestämts med grund i first in first out-metoden (FIFO), metoden som baserar sig på detaljförsäljningspriset enligt standarden IAS 2 eller förfarandet med vägt medelanskaffningspris, och det inkluderar samtliga direkta kostnader för anskaffningen. Metoden som baserar sig på detaljförsäljningspriset enligt standarden IAS 2 tillämpas på värdering av omsättningstillgångarna i varuhusgruppen i Finland och i de övriga enheterna tillämpas förfarandet med vägt medelanskaffningspris.

Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och avvecklade verksamheter

Anläggningstillgångar som innehas för försäljning och anläggningstillgångar som hör till verksamheter som avvecklas värderas till bokföringsvärdet eller ett lägre verkligt värde enligt standarden IFRS 5 med avdrag för uppskattade kostnader för avyttringen. När en anläggningstillgång har klassificerats som en långfristig anläggningstillgång som innehas för försäljning eller som tillhörig en avyttringsgrupp, görs inga avskrivningar från den. En långfristig anläggningstillgång som innehas för försäljning eller tillhör en avyttringsgrupp upptas i balansräkningen separat från de övriga anläggningstillgångarna. Även skulder som hänför sig till en avyttringsgrupp upptas i balansräkningen som en egen post.

Vid tidpunkten för bokslutet har koncernen inga i standarden IFRS 5 avsedda verksamheter som skall avvecklas eller långfristiga anläggningstillgångar som innehas för försäljning.

Finansiella instrument

Finansiella instrument klassificeras enligt IAS 39 i följande kategorier: lånefordringar och övriga fordringar, finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen, finansiella tillgångar som kan säljas och övriga skulder.

Lånefordringar och övriga fordringar utgör tillgångar som inte är derivat och vilkas betalningar är fasta eller fastställbara och som inte är noterade på de en aktiv marknad. Dessa värderas till upplupet anskaffningsvärde. De ingår i balansräkningen antingen under kort- eller långfristiga tillgångar: i de sist nämnda om förfallodagen sträcker sig längre än 12 månader. Försäljningsfordringar upptas i balansräkningen ursprungligen till verkligt värde. Beloppet osäkra fordringar uppskattas på basis av historiska återvinningar. Osäkra fordringar nedskrivs enligt differensen mellan det ursprungliga värdet på respektive fordring och det diskonterade belopp som förväntas återvinna nedskrivningar redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Under kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen klassificeras alla investeringar med

undantag av aktier som klassificeras under finansiella tillgångar som kan säljas. Tillgångar i denna grupp värderas till verkligt värde enligt marknadspriserna på balansdagen, diskonterade kassaflöden eller andra lämpliga värderingsmodeller. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

Finansiella tillgångar som kan säljas utgör tillgångar som inte är derivat och som uttryckligen har klassificerats under denna kategori, eller som inte har klassificerats under någon annan kategori. De ingår i långfristiga tillgångar, utom i det fall att de skall behållas kortare tid än 12 månader från balansdagen, i vilket fall de inkluderas i kortfristiga tillgångar. Denna kategori inkluderar koncernens aktieplaceringar och värderas till verkligt värde. Det verkliga värdet på offentligt noterade aktier är marknadspriset på balansdagen. Förändringar i verkligt värde redovisas i fond för verkligt värde under eget kapital. Förändringar i verkligt värde överförs från eget kapital till resultaträkningen när investeringen realiserar eller när dess värde har minskat så att en nedskrivningsförlust redovisas för den. Onoterade aktier redovisas till anskaffningspriset, om deras verkliga värden inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. Om det förekommer väsentlig eller utdragen nedgång i aktieplaceringens verkliga värde redovisas en nedskrivning.

Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen, som utgör den dag då bolaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången. En finansiell tillgång avlägsnas från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller bolaget förlorar bestämmanderätten över tillgången.

Räntebärande skulder klassificeras under övriga skulder och de redovisas initialt till verkligt värde på enligt det erhållna beloppet. Transaktionskostnaderna har inkluderats i de räntebärande skuldernas ursprungliga bokföringsvärde. Efter anskaffningstidpunkten värderas lånen till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden. Långfristiga skulder har en förväntad maturitet längre än 12 månader medan kortfristiga har en maturitet kortare än 12 månader.

Derivatkontrakt klassificeras under finansiella tillgångar eller skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen och förändringar i derivatenkontraktens verkliga värde redovisas i resultaträkningen, med undantag av derivat för vilka kassaflödessäkring tillämpas och som uppfyller de i IAS 39 fastställda reglerna för säkringsredovisning.

Verkligt värde på ränteswapkontrakt fastställs på basis av nuvärdet av framtida kassaflöden med hjälp av marknadspriser på balansdagen. Förändringar i ränteswapkontraktens verkliga värde redovisas i resultaträkningen under finansiella poster. Vid tidpunkten för bokslutet hade koncernen inga utestående ränteswapavtal.

Verkligt värde på valutaterminer och valutaswapavtal beräknas enligt marknadspriser vid bokslutstidpunkten. Valutaoptioners verkliga värde beräknas med hjälp av Black & Scholes modellen. Valutaderivatens värdeförändringar redovisas i resultaträkningen under finansiella poster med undantag av dem på vilka tillämpas i IAS 39 fastställd kassaflödessäkring.

Säkringsredovisning tillämpas på vissa valutaderivat som används för att säkra förväntade försäljningar och inköp i valuta och som uppfyller kraven på säkringsredovisning enligt standarden IAS 39. Det säkrade kassaflödet måste vara mycket sannolikt och det skall i sista hand ha resultatpåverkan. Förändringar i det verkliga värdet på derivatinstrument som gjorts i syfte att säkra kassaflöden redovisas i fond för verkligt värde under eget kapital och en eventuell ineffektiv del redovisas i resultaträkningen

Förändringar i verkligt värde i eget kapital redovisas i resultaträkningen under korrigeringsposterna för försäljning eller inköp under samma period, som de förväntade transaktioner som är föremål för säkringsredovisning redovisas i resultaträkningen. I de fall det säkrade kassaflödet inte längre förväntas bli realiserat, överförs den tillhörande förändringen av verkligt värde, som redovisats från säkringsinstrumentet direkt under eget kapital, till resultaträkningen.

Säkringsredovisning tillämpas på vissa lån i valuta som säkrar nettoinvesteringar i valuta som gjorts i utländska enheter. Förändringar i säkringsinstrumentets verkliga värde upptas under omräkningsdifferens i eget kapital. Vinster eller förluster för säkring av nettoinvesteringar som upptagits under omräkningsdifferenser överförs till resultaträkningen då nettoinvesteringen avyttras i sin helhet eller delvis.

Säkringsförhållandet mellan den säkrade posten och säkringsinstrumentet dokumenteras vid inledning av säkringen. Dokumentation inkluderar uppgifter om säkringsinstrumentet och posten som säkras, karaktären av risken som säkras, målsättningen med riskhanteringen samt effektivitetskalkyler. Säkringsförhållandet bör vara effektivt och effektiviteten granskas såväl i förväg som i efterskott. Effektiviteten testas vid varje bokslutstidpunkt.

Likvida medel

Likvida medel består av kontanta medel, kortfristiga bankdepositioner samt övriga kortfristiga placeringar med hög likviditet och vars maturitet från anskaffningstidpunkten är högst tre månader. För likvida medel med en kort maturitet anses det redovisade värdet reflektera verkligt värde. Ett checkkonto med kredit, som vid anmodan bör betalas och som är en del av koncernens kassastyrning och har framförts som en del av kassaflödesanalys.

Egna aktier

När Stockmann Oyj Abp eller något av dess dotterbolag förvärvar bolagets egna aktier, görs ett avdrag i eget kapital som motsvarar det erlagda vederlaget inklusive transaktionsutgifterna med avdrag för skatt. Om de förvärvade aktierna säljs eller överläts som vederlag, upptas den erhållna prestationen minskad med skatt under eget kapital.

Utdelning

Styrelsens förslag om dividendutdelning har inte redovisats i bokslutet. Dividendutdelningen upptas på basis av bolagsstämans beslut.

Tillämpning av förnyade eller ändrade IFRS-standarder

Koncernen börjar tillämpa respektive standard och tolkning fr.o.m. dagen då de träder i kraft eller från början av följande räkenskapsperiod, om ikraftträdelsedagen är någon annan än räkenskapsperiodens första dag.

IFRS 8 Operating Segments, som gäller under räkenskapsperioder som träder i kraft 1.1.2009 eller senare, ersätter standarden IAS 14 Segmentrapportering. Enligt koncernens bedömning kommer den nya standarden inte väsentligt att förändra den nuvarande segmentrapporteringen eftersom koncernens primära rapporteringsform inbegriper idag de affärsverksamhetssegment som fastställts enligt den interna rapporteringen. Presentationssättet för geografisk segmentinformation förändras. Enligt koncernens bedömning kommer tillämpningen av IFRS 8 att i första hand inverka på det sätt på vilket segmentinformationen presenteras i noterna till boksluten framöver.

Ändringen i standarden IAS 1 Presentation av bokslut, gäller under räkenskapsperioder som träder i kraft 1.1.2009 eller senare. Enligt koncernens bedömning kommer ändringen att i första hand inverka på presentationen av resultaträkningen och kalkylen över förändringar i eget kapital.

IFRS 3 Sammanslagning av affärsverksamheter, gäller under räkenskapsperioder som träder i kraft 1.7.2009 eller senare. Ändringarna i standarden inverkar på goodwillbeloppet som redovisas på framtida anskaffningar av affärsverksamheter samt på affärsverksamheternas försäljningsresultat och de poster som redovisas i resultaträkningen i samband med förvärvet. Enligt standardens övergångsbestämmelser justeras inte sådana sammanslagningar av affärsverksamheter vilkas förvärvstidpunkt infaller före den obligatoriska tillämpningen av standarden. Den förnyade standarden har ännu inte godkänts för tillämpning inom EU.

IAS 27 Koncernbokslut och separat bokslut, gäller under räkenskapsperioder som träder i kraft 1.7.2009 eller senare. Den ändrade standarden förutsätter att inverknings som uppstår på grund av ägarförändringar i dotterbolag, redovisas direkt under koncernens eget kapital i de fall då moderbolaget behåller sin bestämmanderätt, eller om moderbolaget förlorar bestämmanderätten, värderas den kvarstående investeringen till verkligt värde via resultaträkningen. Motsvarande bokföringsmässiga behandling tillämpas i fortsättningen också på investeringar i intresseföretag (IAS 28) och investeringar i samriskföretag (IAS 31). Den förnyade standarden har ännu inte godkänts för tillämpning inom EU.

Ändringar i standarden IFRS 2 Aktiebaserade ersättningar – Vesting Conditions and Cancellations, gäller under räkenskapsperioder som träder i kraft 1.1.2009 eller senare. Ändringen i standarden förutsätter att alla villkor som inte leder till slutgiltig rättighet beaktas vid fastställandet av det verkliga värdet på instrument utfärdade i form av eget kapital. Vidare preciseras i ändringen av standarden instruktionerna gällande behandling av annulleringar.

Ändringarna i standarderna IFRS 1 Första gången International Financial Reporting Standards tillämpas och IAS 27 Koncernbokslut och separat bokslut – Cost of an Investment in a Subsidiary, Jointly Controlled Entity or Associate, gäller under räkenskapsperioder som träder i kraft 1.1.2009 eller senare. Ändringarna i standarderna gäller dem som första gången övergår till IFRS, och därmed inverkar de inte på koncernens kommande bokslut.

Ändringarna i Improvements to IFRS gäller under räkenskapsperioder som träder i kraft 1.1.2009 eller senare. Små och mindre brådskande ändringar som görs i standarderna via förfarandet Annual Improvements, samlas ihop till en helhet och utförs en gång om året. Ändringarna som ingår i projektet gäller sammanlagt 34 standarder. Inverkan av ändringarna varierar från standard till standard, men enligt koncernens bedömning kommer de framtida ändringarna inte att ha en betydande inverkan på koncernbokslutet. Ändringarna i standarderna har ännu inte godkänts för tillämpning inom EU.

IAS 39 Finansiella instrument: ändringen i standarden redovisning och värdering, gäller under räkenskapsperioder som träder i kraft 1.7.2009 eller senare. Ändringen preciserar instruktionerna i IAS 39 gällande säkring av ensidig risk i skyddsobjekt samt säkring av inflationsrisken i fråga om en post som ingår i finansieringstillgångarna eller -skulderna. Enligt koncernens bedömning kommer ändringarna i standarden inte att ha en betydande inverkan på framtida koncernbokslut.

IFRIC-tolkningarna IFRIC 13 Customer Loyalty Programmes, IFRIC 15 Agreements for the Construction of Real Estate, IFRIC 16 Hedges of a Net Investment in a Foreign Operation. Tillämpningen av tolkningarna i IFRIC 13 bedöms ha en inverkan på redovisning och värdering av kundgottgörelser, tillämpningen av de övriga tolkningarna bedöms inte ha en väsentlig inverkan på framtida koncernbokslut.

2. Segmentuppgifter

Stockmannkoncernens primära affärssegment är varuhusgruppen, Lindex, Hobby Hall och Seppälä.

Varuhusgruppen

Varuhusgruppen idkar varuhushandel i Finland, Ryssland, Estland och Lettland. Varuhusgruppen har i Finland och Ryssland också specialbutiker, av vilka i en del bedrivs franchising -affärsverksamhet under varuhusgruppen. Gruppens verksamhet är koncentrerad till de viktigaste städerna i respektive verksamhetsland. Till varuhusgruppen hörde 31.12.2008 sju varuhus, sju Akademiska Bokhandel -butiker, fyra Zara-butiker och 15 Stockmann Beauty -butiker i Finland; tre varuhus, 18 Bestseller-butiker, sex Nike-butiker och två andra specialbutiker i Ryssland samt ett varuhus i Estland respektive Lettland.

Lindex

Lindex är en modekedja som är verksam i Sverige, Norge, Finland, Estland, Lettland, Litauen, Tjeckien och Ryssland. Företaget hade 31.12.2008 i Sverige 195, Norge 93, Finland 53, Estland fem, Lettland sju, Litauen fyra, Tjeckien tre butiker och en butik i Ryssland. Därtill drivs fem Lindex butiker som franchising i Saudiarabien. Försäljningen till franchisingpartner är inkluderad i Lindex försäljning i Sverige.

Hobby Hall

Hobby Hall idkar distanshandel med konsumtionsvaror i Finland, Estland, Lettland, Litauen och Ryssland. Företaget har i Finland två butiker och i Estland en butik som stöder distanshandelsverksamheten.

Seppälä

Seppälä är modekedja som är verksam i Finland, Ryssland, Estland, Lettland, Litauen och Ukraina. Dess verksamhet grundar sig på egen produktplanering och förmånliga priser. Företaget hade 31.12. 2008 i Finland 132 Estland 18, Lettland nio, Litauen nio, Ryssland 34 butiker och en butik i Ukraina.

De väsentligaste valutakurserna		Bokslutsdagens kurs		Årets medelkurs	
Land	Valuta	31.12.2008	31.12.2007	2008	2007
Sverige	SEK	10,8700	9,4415	9,6184	9,2501
Norge	NOK	9,7500	7,9580	8,2263	8,0165
Ryssland	RUB	41,2830	35,9860	36,4266	35,0183
Estland	EEK	15,6466	15,6466	15,6466	15,6466
Lettland	LVL	0,7083	0,6964	0,7026	0,7001
Litauen	LTL	3,4528	3,4528	3,4528	3,4528

AFFÄRSSEGMENTEN 1.1-31.12.2008

mn euro	Varuhus- gruppen	Lindex	Hobby Hall	Seppälä	Oför- delat ¹⁾	Elimi- neringar	Fortlöpande verk- samhet	Kon- cernen
Resultaträkningsuppgifter 1.1-31.12								
Försäljning	1 218,9	672,5	191,0	182,6	0,8		2 265,8	2 265,8
Omsättning	1 025,9	540,2	159,6	151,9	1,1		1 878,7	1 878,7
Rörelsevinst	54,0	58,7	0,8	14,6	-6,1	0,0	121,9	121,9
Avskrivningar	32,7	20,2	2,4	4,7	1,3		61,4	61,4
Balansräkningsuppgifter 31.12								
Investeringar, brutto	146,0	25,2	3,1	7,2	0,8		182,3	182,3
Tillgångar 2)	704,0	806,0	90,4	116,5	48,1		1 765,0	1 765,0
Räntefria skulder 3)	121,9	99,4	16,6	10,7	51,6		300,2	300,2
Räntebärande skulder					775,7		775,7	775,7
Antal anställda i medeltal	8 747	4 561	701	1 542	119		15 669	15 669

AFFÄRSSEGMENTEN 1.1-31.12.2007

mn euro	Varuhus- gruppen	Lindex	Hobby Hall	Seppälä	Oför- delat ¹⁾	Elimi- neringar	Fortlöpande verk- samhet	Kon- cernen
Resultaträkningsuppgifter 1.1-31.12								
Försäljning	1 218,1	68,1	206,5	174,7	0,8		1 668,3	1 668,3
Omsättning	1 025,0	54,7	171,7	145,1	1,7		1 398,2	1 398,2
Rörelsevinst	91,8	15,0	5,7	20,7	-7,5	-0,7	125,2	125,2
Avskrivningar	28,9	1,3	2,4	3,5	0,7		36,9	36,9
Balansräkningsuppgifter 31.12								
Investeringar, brutto	111,5	853,1	3,5	9,3			977,4	977,4
Tillgångar 2)	652,4	992,9	102,7	44,7	30,9		1 823,7	1 823,7
Räntefria skulder 3)	125,9	100,8	14,5	11,5	71,7		324,3	324,3
Räntebärande skulder					905,6		905,6	905,6
Antal anställda i medeltal	8 606	387	649	1 414	105		11 161	11 161

1. Inkluderar de kostnader för koncernförvaltningen som inte kan hänföras till affärssegment.

2. Segmentets tillgångar inkluderar goodwill, immateriella rättigheter, materiella tillgångar, omsättningstillgångar, försäljningsfordringar och övriga fordringar.

3. Segmentets skulder inkluderar leverantörsskulder och övriga räntefria skulder.

GEOGRAFISKA SEGMENT 1.1-31.12.2008

mn euro	Sverige och Finland ¹⁾		Norge ³⁾	Baltikum Tjeckien ¹⁾	Ryssland ²⁾	Fortlöpande verk- samhet	Kon- cernen
Försäljning	1 224,8	575,2		211,7	254,1	2 265,8	2 265,8
Omsättning	1 021,8	460,2		179,8	217,0	1 878,7	1 878,7
Rörelsevinst	71,1	57,3		10,7	-17,3	121,9	121,9
Investeringar	104,6	19,4		8,9	49,5	182,3	182,3
Tillgångar	689,5	752,7		108,2	214,6	1 765,0	1 765,0
Antal anställda i medeltal	7 435	3 885		1 628	2 720	15 669	15 669

1) Varuhusgruppen, Lindex, Hobby Hall och Seppälä

2) Varuhusgruppen, Lindex, Hobby Hall och Seppälä

3) Lindex

GEOGRAFISKA SEGMENT 1.1-31.12.2007

mn euro	Sverige och Finland ¹⁾		Norge ³⁾	Baltikum Tjeckien ¹⁾	Ryssland ²⁾	Fortlöpande verk- samhet	Kon- cernen
Försäljning	1 171,5	59,5		194,1	243,2	1 668,3	1 668,3
Omsättning	977,6	47,5		165,0	208,0	1 398,2	1 398,2
Rörelsevinst	96,3	14,4		21,1	-6,6	125,2	125,2
Investeringar	80,2	847,0		5,1	45,0	977,4	977,4
Tillgångar	585,2	975,7		75,8	187,0	1 823,7	1 823,7
Antal anställda i medeltal	6 861	330,0		1 420	2 550	11 161	11 161

1) Varuhusgruppen, Hobby Hall och Seppälä

2) Varuhusgruppen och Seppälä

3) Lindex

3. FÖRVÄRVADE AFFÄRSVERKSAMHETER

Förvärvade bolag

Förvärv år 2007

Precisering av preliminär anskaffningsutgiftskalkyl

Stockmanns dotterbolag Stockmann Sverige AB förvärvade genom ett offentligt uppköpserbjudande 5.12.2007 en andel på 97,8 % av AB Lindex aktier och under år 2008 de resterande aktierna. I koncernbokslutet har en ägarandel på 100 % av AB Lindex-koncernen konsoliderats i enlighet med IFRS 3. Anskaffningspriset var 851,7 miljoner euro omfattande 4,7 milj. euro i arvoden till sakkunniga samt 0,4 milj. euro i ränta. I anskaffningsutgiftskalkylen ingår dessutom 23,8 milj. euro skatter och räntor som hänför sig till förlusterna för Lindex bolag i Tyskland som kammarrätten i Göteborg ålade Lindex att betala år 2008. Lindex är en av de största nordeuropeiska modekedjorna, och en goodwill på 746,2 milj. euro bygger på Lindex goda kassaflöde och lönsamhet samt på en stark marknadsställning på de utvalda kärnmarknadsområdena, i synnerhet i Sverige, Norge och Finland. Stockmann syftar till att främja Lindex utvidgning till marknaden i Ryssland och till en utvald marknad i andra östeuropeiska länder. I samband med utvidgningen till de nya marknadsområdena kan man enligt Stockmanns ledning uppnå synergier i anslutning till administrativa funktioner och skalfördelarna inom inköps- och logistikfunktionerna.

Följande tillgångar och skulder bokfördes för anskaffningsobjektet:

Milj. euro	Hänvisning	2007	Verkliga	Bok-
		Redovisade värden före förvärvet	värden bokförda vid förvärvet	föringsvärden efter förvärvet
Immateriella tillgångar				
Varumärken	12	18,4	78,2	96,6
Hyresrätter		0,0		0,0
Kundrelationer	12		2,4	2,4
Leverantörsrelationer	12		4,3	4,3
ADB-program		10,3		10,3
Goodwill	12	7,6	-7,6	0,0
Materiella anläggningstillgångar		41,1		41,1
Övriga finansiella tillgångar		2,6		2,6
Latent skattefordran		3,0		3,0
Omsättningstillgångar	16	72,6	4,2	76,8
Försäljnings- och andra fordringar		14,6		14,6
Likvida medel		9,0		9,0
Tillgångar sammanlagt		179,2	81,5	260,8
Latent skatteskuld	22	1,7	25,0	26,7
Pensionsåtaganden (förmånsbestämda)		3,4		3,4
Avsättningar		2,5		2,5
Checkräkning med kreditlimit		29,0		29,0
Övriga skulder		69,9	23,8	93,7
Skulder sammanlagt		106,5	48,8	155,3
Nettotillgångar		72,7	32,7	105,4
Anskaffningsutgift				851,7
Goodwill	12		746,2	746,2

Immateriella tillgångar, som anskaffades vid ovannämnda sammanslagning av affärsverksamheterna, har upptagits separat från goodwill till verkligt värde, om det har varit möjligt att tillförlitligt fastställa det verkliga värdet. Vid den genomförda sammanslagningen av affärsverksamheterna skaffade sig koncernen Lindex varumärke samt kund- och leverantörsavtal. Det verkliga värdet av Lindex varumärke bygger på en beräknad, diskonterad royalty, som man undviker när man äger ifrågavarande varumärke. Det verkliga värdet har fastställts genom att man på marknadsgrunder beräknat en royaltyp procent som en extern instans skulle vara beredd att betala för ett licensavtal om varumärket. Kundrelationerna är stamkundsavtal i Lindex stamkundssystem Lindex Club. Det verkliga värdet, som anknyter till kundrelationerna, har fastställts utgående från längden på de aktiva kundrelationerna och de diskonterade nettokassaflödena som flyter in från de befintliga kundrelationerna. Det verkliga värdet för leverantörsrelationer bygger på giltighetstiden för leverantörsavtalen och på de mest betydande leverantörernas andel av de diskonterade nettokassaflödena. Det verkliga värdet för omsättningstillgångar har fastställts genom att man har beräknat försäljningspriset som kan ackumuleras från omsättningstillgångarna och av vilket man har avdragit utgifterna till följd av överlåtelsen samt de beräknade kostnaderna för försäljningssatsningar som bygger på vinsten för försäljningen av motsvarande varor. Av de allokeringar av verkligt värde som uppstod till följd av sammanslagningen av affärsverksamheterna har en latent skatteskuld redovisats.

4. ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER

Milj. euro	2008	2007
Stamkundsprogrammets Transfer Agreement		9,7
Realisationsvinster för bestående aktiva	4,2	
Totalt	4,2	9,7

5. AFFÄRSVERKSAMHETENS FÖRSÄLJNINGSBIDRAG

Milj. euro	2008	2007
Omsättning	1 878,7	1 398,2
Användning av material och förnödenheter	969,6	798,8
Förändring av lager	2,1	-7,6
Försäljningsbidrag	907,0	607,0
Försäljningsbidrag, procent av omsättningen	48,3	43,4

6. KOSTNADER FÖR LÖNER OCH ANSTÄLLNINGSFÖRMÅNER

Milj. euro	2008	2007
Löner	279,8	182,0
Pensionskostnader		
Avgiftsbestämda arrangemang	33,8	26,2
Förmånsbestämda arrangemang	-1,7	0,1
Övriga lönebikostnader	37,2	14,8
Kostnader för optionsförmåner	1,5	1,1
Totalt	350,5	224,1

I de flesta utländska dotterbolagen ingår pensionskostnaderna för avgiftsbestämda pensionsarrangemang i övriga lönebikostnader.

Uppgifterna om ledningens anställningsförmåner presenteras i noterna till bokslutet nr 28. Transaktioner med den närmaste kretsen.

7. AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR

Milj. euro	2008	2007
Immateriella rättigheter	9,3	3,5
Byggnader och anläggningar	7,1	6,0
Maskiner och inventarier	31,4	17,1
Ändrings- och ombyggnadskostnader för hyrda lokaler	13,6	10,3
Avskrivningar totalt	61,4	36,9
Nedskrivningar totalt		0,0
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	61,4	36,9

8. ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER

Milj. euro	2008	2007
Kostnader för affärsställen	192,9	113,9
Marknadsföringskostnader	68,3	44,5
Varuhanteringskostnader	24,3	15,4
Kreditförluster	1,9	1,9
Frivilliga lönebikostnader	9,0	5,2
Ränteintäkter på försäljningsfordringar	-5,0	-6,3
Financiella intäkter från stamkundskort	-7,6	
Övriga kostnader	93,6	56,0
Totalt	377,4	230,6

Revisionernas arvonden	2008	2007
Milj. euro		
Revision	0,6	0,6
Intygt och utlåtanden	0,1	
Skatterådgivning	0,1	0,1
Övriga tjänster	0,1	0,6
Totalt	0,8	1,3

9. FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Milj. euro	2008	2007
Finansiella intäkter		
Dividendintäkter från placeringar som kan säljas	0,1	0,1
Ränteintäkter från bankdepositioner och övriga placeringar	1,4	1,2
Värdeförändring på finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen	0,0	
Totalt	1,6	1,3

Finansiella kostnader

Räntekostnader av finansiella skulder som värderas till periodiserad anskaffningsutgift	-45,4	-6,2
Värdeförändring för finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultaträkningen	-0,3	0,0
Valutakursdifferenser	-6,1	-0,8
Totalt	-51,7	-7,0

Finansiella intäkter och kostnader totalt	-50,1	-5,7
--	--------------	-------------

10. INKOMSTSKATTER

Milj. euro	2008	2007
Inkomstskatter för räkenskapsperioden, fortlöpande verksamhet	7,6	26,6
Inkomstskatter för föregående räkenskapsperioder	0,5	0,1
Förändring av latent skatteskulder/-fordringar	24,5	4,3
Totalt	32,7	31,1

Avstämning av resultaträkningens skattekostnad och skatterna beräknade enligt koncernens skattesats i hemlandet 26 % (26 % år 2007).

Vinst före skatt	71,7	119,4
Inkomstskatter enligt gällande skattesats	18,7	31,1
Inkomstskatter för föregående räkenskapsperioder	0,5	0,1
Skattefria inkomster	-1,4	
Effekt av avvikande skattesatser för utländska dotterbolag	-2,6	-3,2
Ej avdragsgilla kostnader	13,4	3,1
Icke bokförda skattefordran av beskattningsbara förluster	4,2	
Skatter i resultaträkningen	32,7	31,1

11. RESULTAT PER AKTIE

Resultatet per aktie beräknas genom att dividera räkenskapsperiodens vinst hänförlig till moderbolagets aktieägare med de utestående aktiernas vägda medeltal under räkenskapsperioden. Utestående aktier inkluderar inte egna aktier som innehas av koncernen. Resultat per aktie efter utspädning beräknas genom att dividera räkenskapsperiodens vinst hänförlig till aktieägarna i moderbolaget med det vägda medeltalet för det utspädda antalet utestående aktier under räkenskapsperioden. Aktieoptionerna har en utspädande verkan då aktieoptionernas teckningspris är lägre än gängse värde. Aktiens gängse värde baserar sig på aktiernas pris i medeltal under perioden.

	1.1- 31.12.2008	1.1- 31.12.2007
Fortlöpande verksamhet	31,1	88,4
Räkenskapsperiodens vinst, milj. euro	39,1	88,4
Emissionsjusterat antal utestående aktier vägt medeltal / 1000 st	58 609	55 606
Resultatet per aktie, euro	0,67	1,59
 Räkenskapsperiodens vinst, milj. euro	 39,1	 88,4
Emissionsjusterat antal utestående aktier, vägt medeltal / 1000 st	58 609	55 606
Effekt av aktieoptioner		209
Emissionsjusterat antal aktier, efter utspädning, vägt medeltal / 1000 st	58 609	55 815
Resultat per aktie justerat med utspädningseffekten	0,67	1,58

12. IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Goodwill Milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	720,0	
Omräkningsdifferens +/-	-94,6	
Företagsförvärv 1.1-31.12		721,7
Ökningar 1.1-31.12	23,8	
Omräkningsdifferens +/-	-2,8	-1,7
Anskaffningsutgift 31.12	646,5	720,0
Bokföringsvärde 1.1	720,0	
Bokföringsvärde 31.12	646,5	720,0

Varumärken Milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	96,4	
Omräkningsdifferens +/-	-12,6	
Företagsförvärv 1.1-31.12		96,6
Omräkningsdifferens +/-		-0,2
Ökningar 1.1-31.12	0,3	
Överföringar mellan posterna 1.1-31.12	0,4	
Anskaffningsutgift 31.12	84,5	96,4
Omräkningsdifferens +/-	0,0	
Avskrivningar på minskningar	0,0	
Räkenskapsperiodens avskrivning	0,1	
Akkumulerade avskrivningar 31.12.	0,1	
Bokföringsvärde 1.1	96,4	
Bokföringsvärde 31.12	84,4	96,4

Nedskrivningsprövning

För nedskrivningsprövningen av goodwillen har allokerats till segmenten Lindex 656,2 milj.euro, Seppälä 65 milj. euro och Varuhusgruppen, 25 milj. euro. Segmenten Lindex, Seppälä och Varuhusgruppen bildar egna helheter som genererar kassaflöde. Varumärket har allokerats i sin helhet till Lindex-segmentet. Lindex-varumärket anses ha en obegränsad ekonomisk verkningstid på grund av att varumärket är känt. Lindex-varumärket har existerat i över 50 år, och koncernen kommer även i fortsättningen att använda det både på den nuvarande marknaden och vid introduktionen av Lindex sortiment och affärsverksamhetsmodell på nya marknader. Vid nedskrivningsprövningen bygger prognoserna för Lindex kassaflöde på de av ledningen godkända prognoserna som omfattar en period på fem år. Kassaflödena efter den av ledningen godkända prognosperioden har extrapolerats genom att man har använt en jämn tillväxtfaktor på 2 %.

Centrala variabler som använts vid beräkning av nyttjandevärdet: 1. Beräknat försäljningsbidraget för tidigare år och dess utveckling. 2. Beräknad volymökning som bygger på ett uppskattat utveckling i försäljning av nuvarande och nya Lindex-affärer.

3. Diskonteringsränta som har fastställts med hjälp av en genomsnittlig vägd kapitalkostnad som beskriver totalkostnaden för eget kapital och främmande kapital. Diskonteringsräntas komponenter är marknadsspecifik riskfri ränta, marknadriskpremie, näringsgrenspecifik beta, kostnad av skulder och soliditet. Diskonteringsräntan för Lindex-segmentet var 7,2 %. Diskonteringsräntan för Seppälä- och Varuhussegmenten var 7,0 %.

Känslighetsanalyser har gjorts för segmenten Lindex, Seppälä och Varuhusgruppen genom att använda downside-scenariot. I scenariot minskades försäljningsökningen proportionellt med 1-25 % från ledningens uppskattning eller räntesatsen höjdes med 1-50 %. Utgående från känslighetsanalyserna kommer de ovannämnda ändringarna i den beräknade försäljningstillväxten eller höjningen av diskonteringsräntan inte att leda till en situation där enheternas återvinningsvärde skulle underskrida bokföringsvärdet. Utgående från nedskrivningsprövningarna finns det inte behov att bokföra nedskrivningar.

Immateriella rättigheter

Milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	36,4	20,2
Omräkningsdifferens +/-	-1,4	0,0
Företagsförvärv 1.1-31.12		10,3
Omräkningsdifferens +/-		0,0
Ökningar 1.1-31.12	10,3	2,9
Minskningar 1.1-31.12	-1,0	-2,4
Överföringar mellan posterna 1.1-31.12	0,2	5,4
Anskaffningsutgift 31.12	44,4	36,4
Ackumulerade avskrivningar 1.1	14,8	13,9
Omräkningsdifferens +/-	-0,4	0,0
Avskrivningar på minskningar	-1,0	-2,5
Räkenskapsperiodens avskrivning	6,6	3,3
Ackumulerade avskrivningar 31.12	20,0	14,8
Bokföringsvärde 1.1	21,6	6,3
Bokföringsvärde 31.12	24,5	21,6

Övriga immateriella tillgångar

Milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	6,7	
Omräkningsdifferens +/-	-1,0	
Företagsförvärv 1.1-31.12		6,7
Omräkningsdifferens +/-		0,0
Anskaffningsutgift 31.12	5,7	6,7
Ackumulerade avskrivningar 1.1	0,2	
Omräkningsdifferens +/-	-0,3	
Räkenskapsperiodens avskrivning	2,6	0,2
Ackumulerade avskrivningar 31.12	2,5	0,2
Bokföringsvärde 1.1	6,5	
Bokföringsvärde 31.12	3,2	6,5

13. MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Mark- och vattenområden

Milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	38,8	39,9
Minskningar 1.1-31.12	-1,9	-0,1
Överföringar mellan posterna 1.1-31.12		-1,0
Anskaffningsutgift 31.12	37,0	38,8
Bokföringsvärde 1.1	38,8	39,9
Bokföringsvärde 31.12	37,0	38,8

Byggnader och anläggningar

Milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	199,9	191,1
Omräkningsdifferens +/-	-0,3	0,0
Ökningar 1.1-31.12	29,1	10,0
Minskningar 1.1-31.12	-4,5	-1,2
Överföringar mellan posterna 1.1-31.12	1,0	
Anskaffningsutgift 31.12	225,3	199,9
Ackumulerade avskrivningar 1.1	63,8	59,0
Omräkningsdifferens +/-	0,0	0,0
Avskrivningar på minskningar	-3,7	-1,2
Räkenskapsperiodens avskrivning	7,1	6,0
Ackumulerade avskrivningar 31.12	67,1	63,8
Bokföringsvärde 1.1	136,1	132,1
Bokföringsvärde 31.12	158,2	136,1

Maskiner och inventarier

Milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	189,5	139,1
Omräkningsdifferens +/-	-5,8	0,0
Företagsförvärv 1.1-31.12		41,1
Omräkningsdifferens +/-		0,1
Ökningar 1.1-31.12	34,1	21,6
Minskningar 1.1-31.12	-14,0	-12,4
Överföringar mellan posterna 1.1-31.12	-0,1	
Anskaffningsutgift 31.12	203,8	189,5
Ackumulerade avskrivningar 1.1	92,1	87,3
Omräkningsdifferens +/-	-1,9	0,0
Avskrivningar på minskningar	-13,9	-12,4
Räkenskapsperiodens avskrivning	31,4	17,1
Ackumulerade avskrivningar 31.12	107,6	92,1
Bokföringsvärde 1.1	97,5	51,8
Bokföringsvärde 31.12	96,2	97,5

Maskiner och inventarier totalt	96,2	97,5
--	-------------	-------------

Ändrings- och ombyggnadsutgifter för hyrda lokaler

Milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	101,4	82,3
Omräkningsdifferens +/-	0,0	
Ökningar 1.1-31.12	3,3	21,6
Minskningar 1.1-31.12	-6,9	-2,4
Överföringar mellan posterna 1.1-31.12	0,0	
Anskaffningsutgift 31.12	97,8	101,4
Ackumulerade avskrivningar 1.1	41,6	33,0
Avskrivningar på minskningar	-6,8	-1,6
Räkenskapsperiodens avskrivning	13,6	10,3
Ackumulerade avskrivningar 31.12	48,5	41,6
Bokföringsvärde 1.1	59,8	49,3
Bokföringsvärde 31.12	49,4	59,8

Förskott och pågående nyanläggningar

Milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	144,5	79,1
Omräkningsdifferens +/-	0,0	0,0
Ökningar 1.1-31.12	104,5	69,8
Överföringar mellan posterna 1.1-31.12	-1,5	-4,4
Minskningar 1.1-31.12	-0,7	
Anskaffningsutgift 31.12	246,9	144,5
Bokföringsvärde 1.1	144,5	79,1
Bokföringsvärde 31.12	246,9	144,5

Materiella anläggningstillgångar

totalt	587,5	476,8
--------	-------	-------

Räntekostnaderna i anslutning till KASVU-projektet för varuhuset i Helsingfors och projektet Nevsky Centre i S:t Petersburg har aktiverats med 5,5 milj. euro under räkenskapsperioden. De aktiverade räntorna ingår i siffrorna på raden "Ökningar 1.1-31.12" under Förskott och pågående nyanläggningar och på raden "Ökningar 1.1-31.12" under Byggnader och anläggningar:

Milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	1,7	
Ökningar 1.1-31.12, Byggnader och anläggningar	1,0	
Ökningar 1.1-31.12, Förskott och pågående nyanläggningar	4,5	1,7
Anskaffningsutgift 31.12	7,2	1,7
Bokföringsvärde 31.12	7,2	1,7

14. JOINT VENTURES

	2008 Andel av aktierna %	2007 Andel av aktierna %
SIA Stockmann Centrs, Riga (fastighetsbolag)	63,0	63,0
Arabian Liiketalo Oy, Helsingfors		12,0
Kiinteistö Oy Tapiolan Säästötammi		
Fastighets Ab, Esbo	37,8	37,8
Kiinteistö Oy Raitinkartano, Esbo	15,6	15,6

Den andelen av joint ventures tillgångar och skulder, intäkter och kostnader, som motsvarar koncernens ägarandel har inkluderats i koncernbokslutet.

Joint ventures tillgångar och skulder

Milj. euro	2 008	2 007
Långfristiga tillgångar	24,1	25,8
Kortfristiga tillgångar	2,3	2,4
Långfristiga skulder	16,2	2,0
Kortfristiga skulder	0,5	15,5

Joint ventures intäkter och kostnader

Milj. euro	2008	2007
Intäkter	4,3	3,7
Kostnader	3,7	3,2

15. PLACERINGAR I FINANSIELLA TILLGÅNGAR SOM KAN SÄLJAS

Milj. euro	2008	2007
Bokföringsvärde 1.1.	6,5	6,5
Ökningar 1.1-31.12.	0,1	0,0
Minskningar 1.1-31.12.	0,0	0,0
Bokföringsvärde 1.1.	6,6	6,5

Placeringar i finansiella tillgångar som kan säljas består av onoterade aktier. Aktierna redovisas till anskaffningsvärdet eftersom deras verkliga värden inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. På balansdagen har koncernen inte planer på att avstå från placeringar som kan säljas.

16. OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR

Milj. euro	2008	2007
Material och förnödenheter	220,1	244,3
Förskott för omsättningstillgångar	0,2	0,1
Totalt	220,3	244,4

Värdet på omsättningstillgångarna har minskats för inkuranta tillgångar med 1,1 miljoner euro (2007 1,3 miljoner euro).

17. KORTFRISTIGA FORDRINGAR

Milj. euro	Bokförings- värde 2008	Verkligt värde 2008	Bokförings- värde 2007	Verkligt värde 2007
Räntebärande försäljningsfordringar	52,2	52,2	98,8	98,8
Räntefria försäljningsfordringar	23,7	23,7	66,2	66,2
Övriga fordringar	31,4	31,4	22,7	22,7
Resultatregleringar	28,2	28,2	21,6	21,6
Inkomstskattefordringar	15,2	15,2	2,1	2,1
Kortfristiga fordringar totalt	150,6	150,6	211,3	211,3

Bokföringsvärdet för försäljningsfordringar motsvarar deras verkliga värde. Det maximala beloppet av den kreditrisk som hänför sig till försäljningsfordringar och övriga kortfristiga fordringar är deras bokföringsvärde.

De räntebärande försäljningsfordringarna inkluderar engångskrediter vid postorderförsäljning 50,0 milj. euro år 2008 och 58,6 milj. euro år 2007. Avbetalningstillägg på dessa fordringar ingår i försäljningspriset och redovisas i omsättningen i stället för i ränteintäkter. Övriga räntebärande försäljningsfordringar är Stockmannkontofordringar vilkas ränteintäkter upptas under avdrag från övriga rörelsekostnader.

De väsentliga posterna bland aktiva resultatregleringar hänför sig till periodiserade årsrabatter, lönebikostnader och räntor.

18. LIKVIDA MEDEL

Milj. euro	2008	2007
Kontanter och bankkonton	24,9	31,0
Finansiella värdepapper	10,3	2,2
Totalt	35,2	33,2

Likvida medel i kassaflöde

Milj. euro	2008	2007
Kontanter och bankkonton	35,2	33,2
Kortfristiga checkkontolimiter	-0,7	-14,6
Totalt	34,5	18,6

19. EGET KAPITAL

Aktiekapital och överkursfond	Infört i handels- registret	Antal aktier	Aktiekapital	Överkurs- fond	Fonden för sysselsatt fritt eget kapital	Totalt
Milj. euro						
1.1.2007		55 854 903	111,7	183,4		
Teckningar med nyckelpersonsoptioner 2000	28.2					0,3
Teckningar med nyckelpersonsoptioner 2000	10.4	18 000	0,0	0,2		2,8
Teckningar med nyckelpersonsoptioner 2000	14.5	220 709	0,4	2,4		298,2
31.12.2007		56 093 612	112,2	186,0		301,3
Teckningar med stamkundsoptioner 2006	26.6	364	0,0	0,0		137,4
Riktad emission	26.6	5 609 360	11,2		126,2	-2,1
Emissionsutgifter					-2,1	433,5
31.12.2008		61 703 336	123,4	186,1	124,1	870,2

	2008	2007
Bolagets innehav av egna B-aktier	364 321	369 560
Anskaffningsvärde, milj. euro 31.12	5,5	5,6

Bolaget förvärvade år 2000 sammanlagt 413 000 egna aktier med stöd av befullmäktigande som bolagsstämman 11.4.2000 beviljade. Före 31.12.2008 har totalt 48 679 aktier använts till aktiearvoden för styrelsen och ledningen. Styrelsen hade 31.12.2008 ingen gällande fullmakt att förvärva bolagets egna aktier. Bolagsstämman befullmäktigade 20.3.2007 styrelsen att besluta om överlåtelse av högst 373 134 egna B-aktier i en eller flera omgångar. Befullmäktigandet gäller i fem år.

Totalt antal aktier 31.12.2008, registrerade	61 703 336
Aktierna är fördelade i:	
A-aktier	26 582 049
B-aktier	35 121 287

Maximi- och minimiaktiekapitalet

Minimiaktiekapitalet enligt Stockmann Oyj Abp:s bolagsordning är 75,0 milj. euro och maximiaktiekapitalet 300,0 milj. euro. Aktiernas nominella värde är 2,00 euro per aktie. Samtliga emitterade aktier är till fullo betalda.

Skillnader i antalet röster mellan A- och B-aktier

Varje A-aktie berättigar till att vid bolagsstämman rösta med tio (10) röster och varje B-aktie med en (1) röst.

Omvandling av aktier

En A-aktie kan på anmodan av aktieägare omvandlas till en B-aktie ifall omvandlingen kan ske inom ramarna för minimi- och maximiantalet aktier per aktieslag. En skriftlig anmodan om omvandling av bolagets aktier skall riktas till bolagets styrelse på det sätt som fastställs i bolagsordningen.

Inlösningsskyldighet

En aktieägare vars andel av bolagets samtliga aktier eller av det röstetal som aktierna medför - ensam eller tillsammans med andra aktieägare - uppgår till eller överstiger 33 1/3 procent eller 50 procent är skyldig att i enlighet med bolagsordningen lösa in övriga aktieägare.

Övriga fonder

Milj. euro	2008	2007
Reservfond	0,2	0,2
Fonden för investerat fritt eget kapital	124,1	
Fond för verkligt värde		0,5
Övriga fonder	45,3	43,9
Totalt	169,6	44,6

Reservfonden innehåller en på lokala bestämmelser baserad andel som överförts från fritt eget kapital. De övriga fonderna innehåller en av fritt eget kapital genom bolagsstämmans beslut skapad fond som utgör eget kapital som kan utdelas som dividend. Fonden för verkligt värde innehåller ändringar i det verkliga värdet av derivatinstrument, som används för att skydda kassaflödet, minskat med latent skatt.

Omräkningsdifferens

Omräkningsdifferenserna innehåller differenser som uppstått vid konsolideringen av de utländska dotterbolagens bokslut.

Dividender

Efter bokslutsdagen har styrelsen den 13.2.2009 föreslagit att 0,62 euro/aktie utdelas som dividend. Därtill har styrelsen föreslagit till bolagsstämman om att bevilja en fullmakt åt styrelsen att enligt eget omdöme utbetala en dividend om högst 0,38 euro per aktie senare under år 2009, ifall Stockmanns ekonomiska situation stöder utbetalning av en dividend.

Aktierelaterade ersättningar

Standarden IFRS 2 Aktiebaserade ersättningar har tillämpats på nyckelpersonernas optionsprogram 2006 och stamkundernas optionsprogram 2006 och 2008.

Stamkundsoptioner 2006

Den ordinarie bolagsstämman godkände 21.3.2006 styrelsens förslag om att emittera optionsrätter till Stockmanns stamkunder. Enligt bolagsstämmans beslut, emitteras utan vederlag sammanlagt högst 2 500 000 optionsrätter till Stockmanns stamkunder, vars inköp 1.1.2006 – 31.12.2007, tillsammans med inköp gjorda med parallellkort på samma konto, sammanlagt uppgår till en summa på minst 6 000 euro. För inköp på minst 6 000 euro ges åt en stamkund 20 optionsrätter utan vederlag. Stamkunden får dessutom två tilläggsoptioner för varje 500 euro som överstiger 6 000 euro. Stamkundsinköp t.o.m. 31.12.2007 berättigar till teckning av 1 998 840 optioner. Varje option berättigar att teckna en Stockmanns B-aktie. Aktiens teckningspris är B-aktiens medelkurs på Helsingforsbörsen under perioden 1.2 – 28.2.2006 vägd med aktiens omsättning, dvs. 33,35 euro. Teckningspriset för aktier som tecknas med optionsrätter sänks med efter bestämningsperioden utdelade Stockmann Oyj Abp:s dividender från avstämningsdagen till aktieteckningsdagen. Resterande teckningstider för aktier är 4.5.2009–31.5.2009 och 2.5.2010–31.5.2010. Teckningspriset är efter styrelsens förslag till dividend för år 2008 28,98 euro. Om styrelsens fullmakt, förutom dividendutdelning, används till fulla, är teckningspriset 28,60 euro. På våren 2008 tecknades 1 373 846 Stockmann Oyj Abp:s stamkundsoptioner. Under teckningstiden år 2008 tecknades med stamkundsoptionerna sammanlagt 364 Stockmann Oyj Abp:s B-aktier med det nominella värdet 2 euro.

Optioner till nyckelpersoner 2006

Den ordinarie bolagsstämman godkände 21.3.2006 styrelsens beslut om att emittera optionsrätter till nyckelpersoner inom Stockmannkoncernen. Till nyckelpersoner inom ledningen eller chefer på mellannivå inom Stockmann och dess dotterbolag emitteras 1 500 000 optionsrätter. Av optionsrätterna tecknas 375 000 med signum 2006A, 375 000 med signum 2006B, 375 000 med signum 2006C och 375 000 med signum 2006D. Aktiernas teckningstid med optionsrätt 2006A är 1.3.2008 – 31.3.2010, med optionsrätt 2006B 1.3.2009 – 31.3.2011, med optionsrätt 2006C 1.3.2010 – 31.3.2012 och med optionsrätt 2006D 1.3.2011 – 31.3.2013. Aktiernas teckningstid med optionsrätterna 2006B och 2006D inleds dock inte om styrelsens, innan emitteringen av dessa optionsrätter, bundna kriterier beträffande koncernens fastställda ekonomiska mål inte har uppnåtts. Optionsrätterna 2006B och 2006D, för vars del styrelsens fastställda kriterier inte har uppfyllts, förfaller på ett sätt som styrelsen bestämmer. Med en optionsrätt kan tecknas en Stockmann Oyj Abp:s B-aktie. Aktiens teckningspris är med optionsrätter 2006A och 2006B bolagets B-akties medelkurs på Helsingforsbörsen 1.2 – 28.2.2006 vägd med bolagets aktieomsättning ökad med 10 procent, dvs. 36,69 euro. Aktiens teckningspris med optionsrätter 2006C och 2006D är bolagets B-akties medelkurs på Helsingforsbörsen 1.2 – 29.2.2008 vägd med bolagets aktieomsättning ökad med 10 procent, dvs. 31,02 euro. Teckningspriset på en aktie som tecknas med optionsrätter sänks efter bestämningsperioden på teckningspriset och före aktieteckningen med beslutade dividenders belopp vid avstämningsdagen för envar dividendutdelning. Teckningspriset är efter styrelsens förslag till utdelad dividend för år 2008 med optionsrätter A och B 32,32 euro och med optionsrätter C och D 29,05 euro. Om styrelsens fullmakt, förutom dividendutdelning, används till fulla, är teckningspriset för optionsrätter A och B 31,94 euro och för optionsrätter C och D 28,67 euro.

Stamkundsoptioner 2008

Den ordinarie bolagsstämman godkände 18.3.2008 styrelsens förslag om att emittera optionsrätter till Stockmanns stamkunder. Enligt bolagsstämmans beslut emitteras vederlagsfritt sammanlagt högst 2 500 000 optionsrätter till Stockmanns stamkunder, vars inköp under perioden 1.1.2008–31.12.2009, tillsammans med inköp gjorda med parallellkort på samma konto, sammanlagt uppgår till en summa på minst 6 000 euro. För inköp på minst 6 000 euro får stamkunden vederlagsfritt 20 optioner. Därtill får stamkunden två tilläggsoptioner för varje 500 euro som överstiger 6 000 euro. Varje optionsrätt berättigar till att teckna en Stockmanns B-aktie. Aktiens teckningspris är B-aktiens medelkurs på Helsingforsbörsen under perioden 1.2–29.2.2008 vägd med aktiens omsättning, dvs. 28,20 euro. Teckningspriset för aktier som tecknas med optionsrätter sänks med efter bestämningsperioden utdelade Stockmann Oyj Abp:s dividender från avstämningsdagen till aktieteckningsdagen. Aktiernas teckningstider är i maj åren 2011 och 2012. Teckningspriset är efter styrelsens förslag till dividend för år 2008 26,23 euro. Om styrelsens fullmakt, förutom dividendutdelning, används till fulla, är teckningspriset 25,85 euro.

Styrelsen föreslår för den ordinarie bolagsstämman som sammanträder 17.3.2009, att villkoren för stamkundsoptionerna från år 2008 ändras så, att teckningspriset för aktier tecknade på basen av optioner är bolagets B-akties medelkurs på Helsingforsbörsen under perioden 1.2.2009–28.2.2009 vägd med aktiens omsättning. I övrigt skulle villkoren för optionsrätterna bibehållas oförändrade.

Ledningens aktiebonussystem presenteras i not 28.

Förändringar i optioner under perioden	2008 Antal optioner	Tecknings- pris vägt medeltal euro/aktie	Medelkurs vägd med tecknings- periodens omsättning euro/aktie	2007 Antal optioner	Tecknings- pris vägt medeltal euro/aktie	Medelkurs vägd med tecknings- periodens omsättning euro/aktie
Optioner till nyckelpersoner 2000						
Utestående optioner vid räkenskapsperiodens början				238 909		
Antal aktier som tecknats med optioner under räkenskapsperioden				238 709	13,02	33,18
Antal optioner som förfallit under räkenskapsperioden				200		
Utestående optioner vid räkenskapsperiodens slut				0		
Optioner till nyckelpersoner 2006 Serie A						
Utestående optioner vid räkenskapsperiodens början	375 000			347 000		
Antal utfärdade optioner under räkenskapsperioden				28 000		
Utestående optioner vid räkenskapsperiodens slut	375 000			375 000		
Optioner till nyckelpersoner 2006 Serie B						
Utestående optioner vid räkenskapsperiodens början	375 000			347 000		
Antal utfärdade optioner under räkenskapsperioden				28 000		
Utestående optioner vid räkenskapsperiodens slut	375 000			375 000		
Optioner till nyckelpersoner 2006 Serie C						
Utestående optioner vid räkenskapsperiodens början						
Antal utfärdade optioner under räkenskapsperioden	360 000					
Utestående optioner vid räkenskapsperiodens slut	360 000					
Optioner till nyckelpersoner 2006 Serie D						
Utestående optioner vid räkenskapsperiodens början						
Antal utfärdade optioner under räkenskapsperioden	360 000					
Utestående optioner vid räkenskapsperiodens slut	360 000					
Stamkundsoptioner 2006						
Utestående optioner vid räkenskapsperiodens början						
Antal aktier som tecknats med optioner under räkenskapsperioden	364	29,60	24,75			
Antal utfärdade optioner under räkenskapsperioden	1 373 846					
Utestående optioner vid räkenskapsperiodens slut	1 373 482					
Optioner, totalt						
Utestående optioner vid räkenskapsperiodens början	750 000			932 909		
Antal aktier som tecknats med optioner under räkenskapsperioden	364			238 709		
Antal utfärdade optioner under räkenskapsperioden	2 093 846			56 000		
Antal optioner som förfallit under räkenskapsperioden				200		
Utestående optioner vid räkenskapsperiodens slut	2 843 482			750 000		

De centrala villkoren för optionsprogrammet för nyckelpersoner år 2006 och stamkundsoptionerna år 2006 och år 2008 presenteras i följande tabellen:

	2006A	2006B	2006C	2006D	Stamkunds- optioner 2006	Stamkunds- optioner 2008
Teckningstiden	1.3.08-31.3.10	1.3.09-31.3.11	1.3.10-31.3.12	1.3.11-31.3.13	2.5.08-31.5.08	2.5.11-31.5.11
					4.5.09-31.5.09	2.5.12-31.5.12
					2.5.10-31.5.10	
Maximiantal optioner	375 000	375 000	375 000	375 000	2 500 000	2 500 000
Antal utfärdade optioner 31.12.2008	375 000	375 000	360 000	360 000	1 373 846 2)	
Teckningspris, euro 1)	32,94	32,94	29,67	29,67	29,60	26,85
Period då rättigheten uppstått	13.6.06-	13.6.06-	21.4.08-	21.4.08-	1.1.06-	1.1.08-
	28.2.08	28.2.09	28.2.10	28.2.11	31.12.07	31.12.09
Villkor för avtal		ROCE- och EBIT- mål för år 2006-2008		ROCE- och EBIT- mål för år 2008-2010		

1) Minskat med dividender.

2) Stamkundsoptioner 2008 har inte ännu utfärdats.

Utfärdade optioners verkliga värde på dagen för utfärdande har fastställts enligt Black-Scholes-modellen. Vid värderingen har de centrala villkoren i optionsprogrammet tagits i beaktande. Det verkliga värdet redovisas i kostnader under perioden då rätten har uppstått. Under räkenskapsperioden 1.1 - 31.12.2008 uppgick optionernas inverkan på resultatet till 1,8 milj. euro. Beräknade kostnader som ännu ej resultatförts uppgår till 2,1 milj. euro.

I tabellen nedan visas centrala uppskattningar enligt Black-Scholes-modellen.

	2006A I	2006B I	2006A II	2006B II	Stamkunds- optioner 2006	2006C	2006D	Stamkunds- optioner 2008
			under räkenskaps- perioden 2007	under räkenskaps- perioden 2007				
Utfärdade	13.6.2006	13.6.2006			1.4.2008	21.4.2008	21.4.2008	1)
Risfri ränta, %	3,3 %	3,4 %	4,1 %	4,1 %	3,1 %	3,9 %	4,0 %	3,7 %
Volatilitet, %	23,4 %	22,7 %	24,0 %	23,7 %	23,0 %	27,9 %	27,1 %	28,3 %
Förväntad giltighetstid för optionerna i genomsnitt (år)	2,2	3,2	1,1	2,1	1,8	2,4	3,4	1,8
Aktiepris vid tidpunkten för utfärdande, euro	29,39	29,39	31,61	31,61	32,75	24,40	24,40	28,30
Optionens verkliga värde fastställt på dagen för utfärdande, euro	2,74	3,79	2,70	4,40	4,54	3,17	4,19	5,11

Volatiliteten har uppskattats på basis av aktiens historiska volatilitet under en period som motsvarar optionens giltighetstid.

1) Stamkundsoptioner 2008 har inte ännu utfärdats.

20. LÅNGFRISTIGA SKULDER, RÄNTEBÄRANDE

Långfristiga skulder

	Bokförings- värde 2008	Verkligt värde 2008	Bokförings- värde 2007	Verkligt värde 2007
Milj. euro				
Lån från finansinstitut	755,7	755,7	855,4	855,8
Totalt	755,7		855,4	

Bokföringsvärdet för långfristiga skulder har beräknats enligt effektivräntemetoden och det verkliga värdet har fastställts enligt metoden för diskonterat kassaflöde genom diskontering till marknadsräntan på balansdagen.

21. KORTFRISTIGA SKULDER

	Bokförings- värde	Verkligt värde	Bokförings- värde	Verkligt värde
Milj. euro	2008	2008	2007	2007
Lån från finansinstitut			13,1	13,1
Checkräkning med kreditlimit	0,7	0,7	14,6	14,6
Övriga räntebärande skulder	19,3	19,3	22,4	22,4
Leverantörsskulder	95,2	95,2	96,1	96,1
Övriga kortfristiga skulder	43,3	43,3	66,3	66,3
Resultatregleringar	80,5	80,5	91,0	91,0
Inkomstskatteskulder	1,1	1,1	8,3	8,3
Totalt	240,1	240,1	311,8	311,8
varav räntebärande	20,0		50,10	

Verkligt värde för kortfristiga skulder motsvarar deras bokföringsvärde.

De väsentligaste posterna bland resultatregleringar är periodiserade personalkostnader och postorderförsäljningens returer.

22. LATENTA SKATTEFORDRINGAR OCH -SKULDER

Förändringar av latenta skatter under 2008:

Milj. euro	1.1.2008	Bokfört i resultat- räkningen	Bokfört i eget kapital	Kurs- diffe- renser	Förvärvade verk- samheter	31.12.2008
Latenta skattefordringar						
Fastställda förluster	2,2					2,2
Värdering av derivatkontrakt till verkligt värde	0,0	0,0				0,0
Temporära skillnader avseende anläggningstillgångar	1,5	-0,1		-0,2		1,1
Övriga temporära differenser	1,6	-0,1		-0,2		1,2
Totalt	5,3	-0,3		-0,5		4,5
Latenta skatteskulder						
Akkumulerade avskrivningsdifferenser	21,7	4,6		-0,8		25,5
Återanskaffningsreservering	5,2	-5,2				
Temporära skillnader avseende anläggningstillgångar	5,3	0,4		0,0		5,7
Värdering av immateriella och materiella tillgångar till verkligt värde vid förvärv av affärsverksamheter	23,7	-2,1		-2,9		18,7
Värdering av omställningstillgångar till verkligt värde vid förvärv av affärsverksamheter	1,1	-1,1		0,0		
Övriga temporära differenser	0,3	27,6	0,4	-0,1		28,2
Totalt	57,3	24,2	0,4	-3,8		78,1

Förlusterna, från vilka latenta skattefordringar inte har redovisats, är 8,7 milj. euro (2007 4,4 milj. euro). Vinster i dotterbolaget i Estland, för vilka enligt IAS 12-standardens punkt 52 A latenta skatteskulder inte har redovisats, är 24,5 milj. euro (2007 33,0 milj. euro).

Förändring i den svenska skattesatsen från 28% till 26,3% minskar 1,6 milj. euro av den latenta skatteskuldens förändring.

Förändringar av latent skatter under 2007:

Milj. euro	1.1.2007	Bokfört i resultat- räkningen	Bokfört i eget kapital	Kurs- diffe- renser	Förvärvade verk- samheter	31.12.2007
Latenta skattefordringar						
Fastställda förluster	2,4	-0,3				2,2
Värdering av derivatkontrakt till verkligt värde		0,0				0,0
Temporära skillnader avseende anläggningstillgångar		0,0		0,0	1,5	1,6
Övriga temporära differenser	0,0	0,0		0,0	1,5	1,6
Totalt	2,5	-0,2		0,0	3,0	5,3
Latenta skatteskulder						
Akkumulerade avskrivningsdifferenser	15,5	4,4		0,0	1,7	21,7
Återanskaffningsreservering	5,2					5,2
Temporära skillnader avseende anläggningstillgångar	5,5	-0,1				5,3
Värdering av immateriella och materiella tillgångar till verkligt värde vid förvärv av affärsverksamheter		0,0		-0,1	23,8	23,7
Värdering av omställningstillgångar till verkligt värde vid förvärv av affärsverksamheter		-0,1		0,0	1,2	1,1
Övriga temporära differenser		0,0	0,3	0,0	0,0	0,3
Totalt	26,2	4,1	0,3	-0,1	26,7	57,3

23. BOKFÖRINGSVÄRDEN OCH VERKLIGA VÄRDEN FÖR FINANSIELLA TILLGÅNGAR OCH SKULDER KLASSIFICERADE ENLIGT IAS 39

Milj. euro	Bokförings- värde 2008	Verkligt värde 2008	Bokförings- värde 2007	Verkligt värde 2007
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Likvida medel	35,2	35,2	33,2	33,2
Derivatkontrakt	8,3	8,3	1,0	1,0
Lån och övriga fordringar				
Långfristiga fordringar	1,6	1,6	1,7	1,7
Kortfristiga fordringar, räntebärande	52,2	52,2	98,8	98,8
Kortfristiga fordringar, räntefria	74,9	74,9	109,4	109,4
Finansiella tillgångar som kan säljas	6,6	6,6	6,5	6,5
Finansiella tillgångar totalt	178,9	178,9	250,6	250,6
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Derivatkontrakt	0,9	0,9	0,5	0,5
Finansiella skulder värderade till periodiserad anskaffningsutgift				
Långfristiga skulder, räntebärande	755,7	755,7	855,4	855,8
Kortfristiga skulder, räntebärande	20,0	20,0	50,1	50,1
Leverantörsskulder och övriga kortfristig	218,1	218,1	252,9	252,9
Finansiella skulder totalt	994,7	994,7	1 159,0	1 159,3

I balansräkningen ingår derivatkontrakten i följande grupper: kortfristiga fordringar, räntefria samt kortfristiga skulder, räntefria.

24. PENSIONSÄTAGANDEN

Förmånsbestämda pensionsarrangemang

AB Lindex norska dotterbolag Lindex AS har förmånsbestämda pensionsarrangemang. Förmånsbestämda pensionsarrangemang omfattar i huvudsak ålderspensioner och efterlevandepensioner vilka förpliktar arbetsgivaren att betala en livslång pension. Pensionen är antingen en viss procentandel av lönen eller ett fastställt belopp. Rättigheten till ålderspension bygger på anställningens längd. Arbetstagaren skall omfattas av arrangemanget under en viss tid för att få rättighet till en full ålderspension. Varje år ökar arbetstagarens pensionsrätt, vilket anges som pensioner förtjänade under perioden och som ökat pensionsåtagande. Pensionsarrangemanget finansieras med arbetsgivarens betalningar. Koncernen beräknar inte att den kommer att betala till förmånsbestämda pensionsplaner år 2009.

Milj. euro	2008	2007
Den förmånsbestämda pensionsskulden i balansräkningen fastställs enligt följande:		
Nuvärde på icke-fonderade förpliktelser	0,3	1,5
Nuvärde på fonderade förpliktelser		2,4
Tillgångarnas verkliga värde		-1,4
Under-/Övertäckning	0,3	2,5
Icke redovisade aktuariella vinster (+) och förluster (-)	0,9	0,3
Socialskyddsavgiftsskuld	0,2	0,4
Nettoskuld	1,4	3,2

Den förmånsbestämda pensionskostnaden i resultaträkningen fastställs enligt följande:

Utgifter baserade på räkenskapsperiodens arbetsprestation	0,2	0,2
Ränteutgifter	0,1	0,1
Beräknad avkastning på tillgångar som ingår i planen		-0,1
Aktuariella vinster (-) och förluster (+)		0,0
Utgifter som baserar sig på en retroaktiv arbetsprestation		0,0
Förluster/vinster för nedskärning av planen	-2,0	
Socialskyddsavgift	0,0	0,0
Totalt	-1,7	0,1

Förverkligad avkastning på tillgångar som ingår i arrangemanget -0,1

Milj. euro	2008	2007
Förändringarna i förpliktelsens nuvärde är följande		
Förpliktelse vid räkenskapsperiodens början	3,9	3,8
Utgifter på grund av arbetsprestation	0,1	0,2
Ränteutgifter	0,1	0,1
Aktuariella förluster (+) och vinster (-)	-1,0	-0,1
Vinster (-) och förluster (+) för nedskärning av planen	-1,9	
Kursdifferenser	-0,8	
Utbetalda förmåner	-0,1	0,0
Förpliktelse vid räkenskapsperiodens slut	0,3	3,9

Förändringarna i verkliga värden för tillgångarna som ingår i arrangemangen är följande:

Verkliga värden för tillgångarna som ingår i arrangemangen vid räkenskapsperiodens början	1,4	1,4
Beräknad avkastning på tillgångarna		0,1
Aktuariella vinster (+) och förluster (-)		-0,2
Avgifter som arbetsgivaren har betalat till planen		0,2
Vinster (-) och förluster (+) för nedskärning av planen	-1,1	
Kursdifferenser	-0,3	
Utbetalda förmåner		0,0
Verkliga värden för tillgångarna som ingår i arrangemangen vid räkenskapsperiodens slut		1,4

Fördelningen av tillgångarna som ingår i arrangemangen enligt förmögenhetsgrupper

Instrument i form av eget kapital	29,5 %
Värdepapper	44,4 %
Fastigheter	15,2 %
Kassa och bankfordringar	7,9 %
Övriga	2,9 %
Totalt	100 %

Tillämpade aktuariella antaganden (%)	31.12.2008	31.12.2007
Diskonteringsränta	4,3 %	5,0 %
Beräknad avkastning på tillgångar som ingår i planen	6,3 %	6,0 %
Beräknad framtida löneförhöjning	4,5 %	4,0 %
Personalomsättning	0,5-8,0 %	2,0 %
Inflation	4,3 %	4,0 %
Räkenskapsperiodens belopp, milj. euro		
Nuvärdet på icke-fonderade förpliktelser	0,4	1,5
Nuvärdet på fonderade förpliktelser		2,4
Förpliktelsens nuvärde		-1,4
Övertäckning (+)/Undertäckning (-)	0,4	2,5
På erfarenhet grundade justeringar i tillgångarna som ingår i arrangemang	-0,8	-0,2
På erfarenhet grundade justeringar i skulderna som ingår i arrangemang		0,1

Under räkenskapsperioden har två av tre av de Norska förmånsbaserade pensionsarrangemang avslutats.

25. ÖVRIGA HYRESAVTAL

Koncernen som hyrestagare

Minimihyror som betalas på basis av bindande hyreskontrakt för affärslokaler

Milj. euro	2008	2007
Inom ett år	143,2	124,6
Senare än ett år men inom fem år	353,8	330,6
Senare än fem år	125,1	118,7
Totalt	622,1	573,8

Avgifter för leasingavtal

Inom ett år	1,1	1,4
Senare än ett år men inom fem år	0,9	1,3
Totalt	2,0	2,8

26. ANSVARSFÖRBINDELSER

Milj. euro	2008	2007
Säkerheter ställda för egna förpliktelser		
Givna inteckningar	1,7	1,7
Pantsatta värdepapper	1,0	0,1
Totalt	2,7	1,8

Ansvar totalt

Inteckningar	1,7	1,7
Panter	1,0	0,1
Totalt	2,7	1,8

AB Lindex har en pågående rättegångsprocess som gäller avdragsgillhet av Lindexkoncernens tyska bolags förluster på cirka 70 miljoner euro i den svenska beskattningen. Kammarrätten i Göteborg hävde i maj 2008 de positiva beslut som Lindex erhållit från länsrätten. Lindex har överklagat kammarrättens beslut till regeringsrätten.

Fastighetsinvesteringar

Bolagen, som tillhör koncernen är skyldiga att justera avdrag som gäller fastighetsinvesteringar som färdigställts åren 2005–2008, om den momspliktiga användningen av fastigheten minskar under justeringsperioden. Det sista justeringsåret är 2017. Ansvarsbeloppet är högst 48,2 milj. euro

27. DERIVATKONTRAKT

Nominella värden för derivatkontrakt

Milj. euro	2008	2007
Derivatkontrakt som fastställts för säkring av kassaflödet eller säkring av netto placering i utländskt dotterbolag		
Valutaterminer	36,2	41,4
Valutaoptioner		
- köpta	0,6	4,1
- utfärdade	0,6	4,1
Elterminer	2,4	1,5
Totalt	39,7	51,1

Derivatkontrakt utan säkringsredovisning		
Valutaswapkontrakt	9,8	10,2
Valutaterminer	157,3	8,0
Elterminer	0,1	
Totalt	167,2	18,2

Verkliga värden för derivatkontrakt	2008		
Milj. euro	Positiva	Negativa	Netto
Derivatkontrakt som fastställts för säkring av kassaflödet eller säkring av netto placering i utländskt dotterbolag			
Valutaterminer	2,4	-0,1	2,3
Valutaoptioner			
- köpta	0,2		0,2
- utfärdade			
Elterminer		-0,5	-0,5
Totalt	2,6	-0,7	1,9

Derivatkontrakt utan säkringsredovisning			
Valutaswapkontrakt	0,4	0,0	0,4
Valutaterminer	5,3	-0,2	5,2
Elterminer		0,0	0,0
Totalt	5,7	-0,2	5,5

Verkliga värden för derivatkontrakt	2007		
Milj. euro	Positiva	Negativa	Netto
Derivatkontrakt som fastställts för säkring av kassaflödet eller säkring av netto placering i utländskt dotterbolag			
Valutaterminer	0,4	-0,2	0,2
Valutaoptioner			
- köpta	0,1		0,1
- utfärdade		-0,1	-0,1
Elterminer	0,5	0,0	0,5
Totalt	1,0	-0,3	0,7

Derivatkontrakt utan säkringsredovisning			
Valutaswapkontrakt	0,0	-0,1	0,0
Valutaterminer		-0,2	-0,2
Totalt	0,0	-0,3	-0,2

Alla på balansdagen 31.12.2008 öppna derivat, med undantag av elderivaten, förfaller inom ett år.

Valutaswapavtal och valutaterminer har värderats till verkligt värde enligt balansdagens marknadspris. Valutaoptionernas verkliga värden har beräknats enligt balansdagens marknadsnoteringar och optionsvärderingsmodellen Black&Scholes. Förändringar i valutaderivatens verkliga värden har redovisats antingen i eget kapital eller i resultaträkningen beroende på, om säkringsredovisning har tillämpats på dem. Elderivatens verkliga värden baserar sig på balansdagens marknadspriser. Valutaderivatavtalen gav inte upphov till ineffektivitet i anknytning till säkringsredovisning som redovisas via resultaträkningen år 2008. 0,03 miljoner euro av elterminernas verkliga värden har redovisats i eget kapital på grund av ineffektivitet i anknytning till säkringsredovisning.

28. TRANSAKTIONER MED DEN NÄRMASTE KRETSEN

Till koncernens närmaste krets hör styrelsemedlemmarna och medlemmarna i ledningsgruppen samt moderbolaget, dotterbolagen och joint ventures. Koncernens moder- och dotterbolagsförhållanden är beskrivna i noter till moderbolagets bokslut under aktier och andelar.

Följande affärstransaktioner förverkligades med personer tillhörande den närmaste kretsen

Ledningens anställningsförmåner Milj. euro	2008	2007
Löner och övriga kortfristiga anställningsförmåner		
Verkställande direktören	0,6	0,8
Vice verkställande direktören	0,3	0,5
Koncernens övriga ledningsgrupp	1,8	1,7
Löner och arvoden till styrelsemedlemmar	0,4	0,3
Totalt	3,1	3,3

Löner och arvoden* tusen euro	2008	2007
Till styrelsemedlemmar		
Bergh Kaj-Gustaf	42,5	38,5
Etola Erkki	54,5	50,5
Koivu Lasse		2,5
Liljeblom Eva	44,0	40,5
Niemistö Kari	43,5	40,0
Taxell Christoffer	82,0	75,0
Teir-Lehtinen Carola	43,0	40,0
Wiklund Henry	44,0	40,5
Totalt	353,5	327,5

*utbetalats i aktier 5 239 st. år 2008, 3 574 st. år 2007.

Optioner till nyckelpersoner 2006

Koncernledningen hade 31.12.2008 236 2000 st beviljade optioner, varav 62 000 st kunde förverkligas.

Optioner till stamkunder 2006

Koncernledningen hade 31.12.2008 1 446 st 2006 årets stamkunds-optioner, varav alla kunde förverkligas.

Ledningens aktiebonussystem

Styrelsen godkände 24.4.2003 ett långsiktigt system med aktiearvoden som kompletterande tillägg till det årliga motivationstillägget för medlemmarna av ledningsgruppen. Systemet sträckte sig i två års perioder fram till slutet av år 2006. Systemet med aktiearvoden var bundet till förverkligandet av koncernens strategi på lång sikt och som mätare tillämpades såväl koncernens vinst före skatt exklusive verksamhetens övriga intäkter som utvecklingen av avkastningen på koncernens sysselsatta kapital. Förverkligandet av aktiearvodet utvärderades i två års perioder. På basis av de sammanlagda målsättningarnas förverkligande under åren 2005-2006 utbetalades år 2007 för medlemmarna i ledningsgruppen totalt 9 769 Stockmanns B-aktier samt 533 094,33 euro i pengar.

Pensionsåtaganden för bolagets ledning

Pensionsåldern för verkställande direktörerna i bolagen inom koncernens ledning har avtalats till 60-63 år. Medlemmar av koncernens ledningsgrupp har rätt att gå i pension vid fyllda 60-63 år. Förberedelser för åtagandena görs genom årliga betalningar.

Övriga transaktioner inom den närmaste kretsen

Milj. euro	2008	2007
Erlagda hyror till bolag under styrelsemedlemmarnas inflytande	0,8	0,8

Hyrorna som erläggs är marknadshyror och inte heller i övrigt hänför sig några exceptionella villkor till hyresavtalen.

29. HANTERING AV FINANSIELLA RISKER

Koncernens finansiering och hantering av finansiella risker har koncentrerats till Stockmann Oyj Abp:s finansieringsverksamhet i enlighet med policyn som godkänts av styrelsen. Målet med hantering av finansiella risker är att under alla förhållanden säkerställa koncernen skäligt prissatt finansiering och minska marknadsriskernas effekter på koncernens resultat och balansräkning. För finansieringsledningen har utarbetats detaljerade handlingsinstruktioner som innehåller principerna för hantering av finansiella risker samt hantering av likviditeten och säkerheter. Affärsenheterna har ett separat direktiv om säkring av valutapositionen samt säkerhetspolicyn.

Koncernens huvudsakliga finansiella risker utgörs av valutarisk, ränterisk, likviditets- och finansieringsrisk samt motpartsrisk. Efter att Stockmann i december 2007 köpte det svenska bolaget AB Lindex förändrades Stockmanns kapitalstruktur och samtidigt ökade ränte- och valutapositionerna betydligt. Koncernens finansieringsledning ansvarar som underställd Stockmann Oyj Abp:s verkställande direktör för hantering och säkring av finansiella positioner. Koncernens finansieringsledning agerar också som intern bank för Stockmannkoncernen.

Rapportering om de finansiella riskerna i koncernens balansräkning och om de finansiella risker som hänför sig till kommersiella kassaflöden samt om säkring i anknytning till dessa lämnas till styrelsen kvartalsvis och till koncernledningen månatligen.

VALUTARISK

Koncernens valutarisk består av försäljning och inköp samt balansposter i utländsk valuta, likaså av nettoplaceringar i de utländska enheterna gjorda i valuta. De viktigaste försäljningsvalutorna är euro, svenska kronor, ryska rubel, norska kronor, estniska kronor och lettiska lats. De viktigaste inköpsvalutorna är euro, amerikanska dollar, svenska kronor, Hongkong dollar, norska kronor och brittiska pund. År 2008 utgjorde försäljningen i valuta 46 procent av koncernens totala försäljning och inköpen i valuta utgjorde 18 procent av koncernens inköp.

Transaktionsrisk

Stockmanns transaktionsrisk består av valutaflöden i anslutning till försäljning och inköp som koncernens affärsenheter gör samt av lån och fordringar i utländsk valuta.

Affärsenheterna ansvarar för prognoserna för kommande nettokassaflöden i valuta och för hanteringen av valutarisker som hänför sig till dessa. Hanteringen av valutarisken som hänför sig till kassaflödena från affärsverksamheten bygger på uppskattade kassaflöden under sex månader. Säkringstiden är vanligen högst 6 månader och säkringsgraden för de enskilda valutorna kan variera mellan 0 och 100 %. Kontrakterade kassaflöden kan säkras på längre perioder.

De utländska dotterbolagen finansieras främst i lokal valuta, vilket innebär att en betydande transaktionsrisk inte uppstår för de utländska dotterbolagen. Finansieringsledningen ansvarar för hanteringen av valutarisken som hänför sig till fordringar och skulder i utländsk valuta i Stockmanns balansräkning. Säkringsgraden kan variera mellan 0 och 100 %.

Translationsrisk

En translationsrisk uppstår för Stockmannkoncernen när boksluten för de utländska dotterbolagen omräknas till euro i koncernbokslutet. Inverkan av valutakursförändringarna i nettoplaceringar i utländsk valuta avspeglas som omräkningsdifferenser i eget kapital i koncernen. Stockmann skyddar sig selektivt mot translationsrisken för eget kapital antingen genom lån eller genom derivat i utländsk valuta. Säkringsbeslut fattas av Stockmann Oyj Abp:s verkställande direktör utifrån finansieringsledningens förslag, där inverkan av en eventuell säkringsåtgärd på koncernens resultaträkning, balansräkning och kassaflöden samt säkringskostnaderna har beaktats.

Koncernens valutapositioner

2008, milj. euro	SEK	LVL	EEK	RUB	LTL	NOK
Fordringar	701,5	9,2	3,0	25,2	6,3	10,7
Lån från finansinstitut	-655,1	-0,3			0,0	-0,4
Leverantörsskulder och övriga kortfristig	-2,5	-4,0	-15,4	-7,2	-0,2	-1,1
Valutaposition i balansräkningen	43,9	5,0	-12,4	18,0	6,1	9,2
Valutaderivat som säkrar balansposter	-76,6	-4,2				-5,1
Valutalån som säkrar nettoplacing	42,3					
Nettoposition i balansräkningen	9,6	0,7	-12,4	18,0	6,1	4,1
2007, milj. euro	SEK	LVL	EEK	RUB	LTL	NOK
Fordringar	785,7	20,4	1,9	23,8	3,9	6,0
Lån från finansinstitut	-826,3					-2,5
Leverantörsskulder och övriga kortfristig	-4,3	0,0	-20,0	-9,9		-0,5
Valutaposition i balansräkningen	-44,9	20,4	-18,0	13,9	3,9	3,0
Valutaderivat som säkrar balansposter	5,4	-7,6				
Valutalån som säkrar nettoplacing	48,7					
Nettoposition i balansräkningen	9,2	12,8	-18,0	13,9	3,9	3,0

Valutaderivat som säkrar kassaflöden

milj. euro	2008	2007
USD	33,1	36,9
NOK	-11,2	-18,5
HKD	6,1	8,4
Totalt	27,9	26,9

Den kalkylmässiga effekten av en uppgång med 5 procentenheter i valutakursen för euron mot alla andra valutor skulle på balansdagen 31.12.2008 på Stockmanns resultat efter skatt vara -0,7 milj. euro (2007: -0,7 milj. euro) och på eget kapital efter skatt -2,4 milj. euro (2007: -2,8 milj. euro). Den kalkylmässiga effekten av en nedgång med 5 procentenheter i valutakursen för euron mot alla andra valutor skulle på balansdagen 31.12.2008 på Stockmanns resultat efter skatt vara +0,8 milj. euro (2007: +0,8 milj. euro) och på eget kapital efter skatt +2,7 milj. euro (2007: +3,1 milj. euro). I effekten på eget kapital har beaktats nettoplacingar i utländska dotterbolag.

RÄNTERISK

Fluktuationer i räntenivån inverkar på koncernens räntekostnader och ränteintäkter. Efter förvärvet av Lindex har koncernens ränterisk ökat betydligt i och med den ökade räntebärande skulden. Målet för hanteringen av koncernens ränterisk är att minska den osäkerhet som fluktuationerna i räntenivån kan påverka Stockmanns resultat. Ränterisken hanteras genom att koncernens upplåning och placeringar sprids dels i olika maturiteter, dels i instrument med rörlig och fast ränta. Längden på låne- och placeringsportföljens räntefixeringsperiod är i genomsnitt högst fem år. I hanteringen av ränterisken kan räntederivat användas. På balansdagen 31.12.2008 var merparten av lånen med rörlig ränta och räntederivat fanns inte.

I följande tabellen finns ett sammandrag av tidpunkterna för ränteförändringar av koncernens räntebärande skulder på balansdagen 31.12.2008:

Tidpunkt för ränteförändring	efter mer än			Totalt
	inom 1 år	inom 1-5 år	5 år	
Med rörlig ränta				
lån från finansinstitut	691,0			691,0
övriga räntebärande skulder	16,3			16,3
Med fast ränta				
lån från finansinstitut	65,3			65,3
övriga räntebärande skulder	3,0			3,0
Totalt	775,7			775,7

I följande tabellen finns ett sammandrag av tidpunkterna för ränteförändringar av koncernens räntebärande skulder på balansdagen 31.12.2007:

Tidpunkt för ränteförändring	efter mer än			Totalt
	inom 1 år	inom 1-5 år	5 år	
Med rörlig ränta				
lån från finansinstitut	877,5			877,5
Med fast ränta				
lån från finansinstitut	5,4		0,2	5,7
övriga räntebärande skulder	22,4			22,4
Totalt	905,3		0,2	905,6

Den kalkylmässiga effekten av en uppgång med en procentenhet av marknadsräntorna skulle på balansdagen 31.12.2008 på Stockmanns resultat efter skatt vara -4,1 mn euro (2007: -5,0 mn euro). På motsvarande sätt skulle effekten av en nedgång med en procentenhet av marknadsräntorna på balansdagen 31.12.2008 på Stockmanns resultat efter skatt vara +4,1 mn euro (2007: +5,0 mn euro). På balansdagen fanns inga poster som redovisas direkt i det egna kapitalet.

PRISRISK FÖR ELEKTRICITET

Lindex utnyttjar elderivat i syfte att minska den prisrisk som är förknippad med framtida elanskaffningar. Enligt Lindex finansieringspolicy är säkringsgraden för framtida elanskaffningar högst 100 % under de 3 följande åren. På balansdagen 31.12.2008 har en förändring med 10 procentenheter i marknadspriset på el ingen avsevärd effekt på Stockmanns resultat och eget kapital efter skatt.

FINANSIERINGS- OCH LIKVIDITETSRISK

Finansieringsrisken definieras som risken för svagare betalningsförmåga på grund av otillräckliga likvida medel eller svårigheter att få finansiering. I syfte att minimera finansieringsrisken, skall koncernens finansieringsbehov under de följande åren täckas med långfristiga bindande kreditlimitavtal. Dessutom skall Stockmann ha en tillräckligt stor likviditetsreserv. Likviditetsreserven skall minst uppgå till ett belopp som motsvarar kassautbetalningar för en genomsnittlig månads affärsverksamhet. Till likviditetsreserven räknas kassamedel och outnyttjade bekräftade och obekräftade kreditfaciliteter.

I december 2008 arrangerade Stockmannkoncernen sin långfristiga finansiering för de följande åren. Stockmann avtalade om ett lånefinansieringspaket på 1000 miljoner euro med det finländska pensionsförsäkringsbolaget Varma, NIB samt ett bankkonsortium. Finansieringspaketet är uppdelat i separata element med maturiteter på 3, 5 och 7 år. Stockmann har vidare bilaterala bekräftade, långfristiga kreditlimitavtal på sammanlagt 112,9 milj. euro som förfaller 2010, 2011 och 2013. Ytterligare har koncernen kortfristiga, bekräftade kreditlimiter på 58,5 milj. euro samt ett finländskt företagscertifikatprogram på 362,5 miljoner euro.

Kontanter och bankkonton samt oanvända bindande kreditlimitavtal

Milj. euro	2008	2007
Kontanter och bankkonton	35,2	33,2
Kreditlimit, förfaller 2009		273,7
Kreditlimit, förfaller 2010	10,0	100,0
Kreditlimit, förfaller 2011	198,2	20,0
Kreditlimit, förfaller 2012	62,2	
Kreditlimit, förfaller 2013	62,9	
Kreditlimit, förfaller 2014	8,9	
Kreditlimit, förfaller 2015	8,9	
Kreditlimit, förfaller 2016	4,4	
Checkkrediter	58,7	80,1
Totalt	449,5	507,0

Kassaflödena, inklusive finansiella kostnader, som bygger på kontrakt om finansiella skulder, var följande 31.12.2008:

Milj. euro	2009	2010	2011	2012	2013+	Totalt
Lån från finansinstitut	64,4	23,7	727,7	3,2	16,9	835,9
Övriga räntebärande skulder	19,5					19,5
Leverantörsskulder och övriga skulder	218,1					218,1
Valutaderivat	0,5	0,3	0,0			0,9
Totalt	302,5	24,0	727,7	3,2	16,9	1 074,4

Kassaflödena, inklusive finansiella kostnader, som bygger på kontrakt om finansiella skulder, var följande 31.12.2007:

Milj. euro	2008	2009	2010	2011	2012+	Totalt
Lån från finansinstitut	71,9	862,3	1,4	30,7	0,3	966,6
Övriga räntebärande skulder	22,4					22,4
Leverantörsskulder och övriga skulder	252,9					252,9
Valutaderivat	0,5					0,5
Totalt	347,7	862,3	1,4	30,7	0,3	1 242,4

KREDIT- OCH MOTPARTSRISK

Försäljningsfordringar samt fordringar som bygger på placeringar och derivatkontrakt utgör en kreditrisk för koncernen. Motpartsrisken som hänförs till placeringar och derivatkontrakt hanteras med hjälp av motpartslimiten som har godkänts av styrelsen. Derivatkontrakt ingås endast med motparter som enligt bedömning uppvisar en god soliditet och kreditvärdighet. Kassamedel placeras i finansiella instrument som uppskattas vara likvida och utsatta för låg risk. Koncernen har ingen signifikant kreditrisk som anknyter till kommersiella försäljningsfordringar, eftersom fordringarna är till beloppen små och utspridda på ett stort antal privatkunder vars kreditvärdighet har kontrollerats.

ÅLDERSANALYS FÖR FÖRSÄLJNINGSFORDRINGAR

Milj. euro	2008	2007
Icke förfallna försäljningsfordringar	62,1	140,9
1 – 30 dagar förfallna försäljningsfordringar	8,8	16,8
31 – 120 dagar förfallna försäljningsfordringar	1,3	3,9
Mer än 120 dagar förfallna försäljningsfordringar	3,7	3,5
Totalt	75,9	165,0

Försäljningsfordringarna har minskat under 2008, beroende på att Stockmann har ingått ett avtal med Nordea avseende stamkundskortet. Enligt detta avtal övergår finansieringen av stamkundskontona till Nordea. Försäljningsfordringarnas balansvärde motsvarar den högsta möjliga kreditrisken som är förknippad med dem. För försäljningsfordringar har år 2008 redovisats en nedskrivning på 1,9 miljoner euro (2007: 1,9 miljoner euro) som hänförs till försäljningsfordringar som förfallit för över 120 dagar sedan. Utgående från erfarenhet uppskattar Stockmann att en nedskrivning inte behöver göras för icke förfallna försäljningsfordringar.

HANTERING AV KAPITALSTRUKTUREN

I hanteringen av kapitalstrukturen är koncernens mål en effektiv kapitalstruktur som säkerställer verksamhetsförutsättningarna för koncernen på kapitalmarknaden i alla situationer oberoende av branschens volatilitet. Även om koncernen saknar en officiell kreditvärdering från ett kreditvärderingsinstitut, är koncernens mål att upprätthålla en likadan kapitalstruktur som de övriga bolag som bedriver detaljhandel och som har en kreditvärdering. Koncernen följer upp utvecklingen av sin kapitalstruktur genom det egna kapitalets andel av totalkapitalet (equity ratio). Förvärvet av Lindex, som finansierades i sin helhet med lånemedel, innebär en betydande förändring i koncernens kapitalstruktur. En del av lånekapitalet som användes för köpet återbetalades med intäkterna från en aktieemission i juni 2008. Styrelsen har fullmakt att ytterligare öka Stockmanns aktiekapital med 9 390 640 aktier. Fullmakten är i kraft till 17.3.2011. Det strategiska målet är att öka soliditeten till minst 40 procent. Det egna kapitalets andel av totalkapitalet 31.12.2008 uppgick till 39 procent (32,6 procent 31.12.2007).

30. HÄNDELSE EFTER RÄKENSKAPSPERIODENS UTGÅNG

Bolagets ledning känner inte till sådana väsentliga händelser efter räkenskapsperiodens utgång som skulle ha inverkat på uppgörande av bokslutet.

Moderbolagets resultaträkning, FAS

	Hänvisning	1.1.-31.12.2008 milj. euro	% av oms.	1.1.-31.12.2007 milj. euro	% av oms.
OMSÄTTNING		711,3	100,0	713,5	100,0
Övriga rörelseintäkter	2	35,9	5,0	22,6	3,2
Material och tjänster					
Material, förnödenheter och varor:					
Inköp under räkenskapsperioden		411,3		415,9	
Förändring av lager, ökning (-), minskning (+)		2,5		-2,5	
Material och tjänster totalt		413,9	58,2	413,4	57,9
Personalkostnader	3	143,1	20,1	137,1	19,2
Avskrivningar och nedskrivningar	4	11,6	1,6	11,6	1,6
Övriga rörelsekostnader	5	107,2	15,1	99,3	13,9
		675,8	95,0	661,4	92,7
RÖRELSEVINST		71,4	10,0	74,7	10,5
Finansiella intäkter och kostnader	6	20,9	2,9	6,9	1,0
VINST FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER		92,3	13,0	81,6	11,4
Extraordinära poster	7				
Extraordinära intäkter		14,9		18,2	
Extraordinära kostnader		-36,8		-2,5	
Extraordinära poster totalt		-21,9	-3,1	15,7	2,2
VINST FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER		70,3	9,9	97,3	13,6
Bokslutsdispositioner	8	0,4	0,1	0,5	0,1
Inkomstskatt					
För räkenskapsperioden		5,1		25,4	
Från tidigare räkenskapsperioder		0,3		0,0	
Inkomstskatt totalt		5,4	0,8	25,4	3,6
RÄKENSKAPSPERIODENS VINST		65,3	9,2	72,4	10,1

Moderbolagets balansräkning, FAS

AKTIVA	Hänvisning	31.12.2008 milj. euro	31.12.2007 milj. euro
BESTÅENDE AKTIVA			
Immateriella tillgångar	9		
Immateriella rättigheter		4,8	2,8
Förskottsbetalningar och pågående projekt		0,5	1,7
Immateriella tillgångar totalt		5,3	4,5
Materiella tillgångar	10		
Jord- och vattenområden		10,9	12,4
Byggnader och konstruktioner		148,4	124,9
Maskiner och inventarier		4,0	6,8
Ändrings- och ombyggnadsutgifter för hyrda lokaler		8,8	10,3
Övriga materiella tillgångar		0,1	0,1
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar		118,0	80,5
Materiella tillgångar totalt		290,1	234,8
Placeringar	11		
Andelar i företag inom koncernen		90,5	87,6
Övriga aktier och andelar		17,5	17,5
Placeringar totalt		108,1	105,2
BESTÅENDE AKTIVA TOTALT		403,5	344,5
RÖRLIGA AKTIVA			
Omsättningstillgångar		72,8	75,4
Långfristiga fordringar			
Lånefordringar av företag inom koncernen		932,1	880,0
Långfristiga fordringar totalt		932,1	880,0
Kortfristiga fordringar	12		
Kundfordringar		16,0	93,5
Fordringar av företag inom koncernen		145,8	204,3
Övriga fordringar		6,4	2,3
Resultatregleringar		20,7	1,2
Kortfristiga fordringar totalt		189,0	301,4
Fordringar totalt		1 121,1	1 181,3
Finansiella tillgångar	13	8,3	4,7
RÖRLIGA AKTIVA TOTALT		1 202,2	1 261,4
AKTIVA TOTALT		1 605,6	1 605,9
PASSIVA			
EGET KAPITAL	14-15		
Aktiekapital		123,4	112,2
Överkursfond		186,3	186,3
Fonden för inbetalt fritt eget kapital		126,2	
Övriga fonder		43,7	43,7
Vinst från tidigare räkenskapsperioder		91,8	94,5
Räkenskapsperiodens vinst		65,3	72,4
EGET KAPITAL TOTALT		636,8	509,2
ACKUMULERADE BOKSLUTSDISPOSITIONER	16	67,5	67,9
FRÄMMANDE KAPITAL			
Långfristigt främmande kapital			
Lån från penninginrättningar		745,1	856,3
Långfristigt främmande kapital totalt		745,1	856,3
Kortfristigt främmande kapital	17-18		
Leverantörsskulder		49,7	50,7
Skulder till företag inom koncernen		30,8	42,2
Övriga skulder		46,3	48,9
Resultatregleringar		29,3	30,8
Kortfristigt främmande kapital totalt		156,2	172,6
FRÄMMANDE KAPITAL TOTALT		901,3	1 028,8
PASSIVA TOTALT		1 605,6	1 605,9

Moderbolagets kassaflödesanalys

	2008 milj. euro	2007 milj. euro
KASSAFLÖDE FRÅN RÖRELSEN		
Räkenskapsperiodens resultat	65,3	72,4
Justeringar		
Avskrivningar	11,6	11,6
Övriga rörelseintäkter	-18,6	-15,7
Övriga justeringar	22,2	0,4
Finansiella intäkter och kostnader	-20,9	-6,9
Bokslutsdispositioner	-0,4	-0,5
Skatter	5,4	25,4
Förändring av rörelsekapital		
Förändring av försäljningsfordringar och övriga fordringar	109,7	22,9
Förändring av omsättningstillgångar	2,5	-2,5
Förändring av leverantörsskulder och övriga skulder	-3,3	-48,0
Betalda räntor och övriga finansiella kostnader	-46,1	-4,9
Erhållna räntor	56,3	10,5
Betalda skatter	-20,1	-23,6
NETTOKASSAFLÖDE FRÅN RÖRELSEN	163,6	41,1
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGAR		
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-69,9	-32,0
Investeringar i dotterbolag		-48,9
Överlåtelseinkomster för materiella tillgångar	5,3	
Investeringar i övriga placeringar	0,0	0,0
Överlåtelseinkomster av övriga placeringar	15,0	
Beviljade lån	-16,8	-830,6
Erhållna dividender	0,1	28,5
NETTOKASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGAR	-66,2	-883,0
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERING		
Beviljade lån, ökning (-), minskning (+)	-106,3	
Betalningar erhållna från emission	134,6	5,8
Kortfristiga lån, upptagning (+), utbetalning (-)	-9,3	-24,6
Amortering av långfristiga lån	-135,1	
Upptagna långfristiga lån	117,6	870,4
Utbetalda dividender	-75,2	-72,1
Extraordinära intäkter	-20,2	20,8
NETTOKASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERING	-93,8	800,3
Förändring av likvida medel	3,6	-41,6
Likvida medel vid räkenskapsperiodens ingång	4,7	46,2
Likvida medel vid räkenskapsperiodens utgång	8,3	4,7

Noter till moderbolagets bokslut

1. Redovisningsprinciper

Stockmann Oyj Abp:s bokslut har uppgjorts enligt den finska bokföringslagstiftningen.

Transaktioner i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta har redovisats till den valutakurs som rådde på transaktionsdagen.

Fordringar och skulder i utländska valutor vid bokslutstidpunkten har beräknats enligt bokslutsdagens kurs. Kursvinster och kursförluster på finansiella poster redovisas till nettobelopp bland övriga finansiella intäkter eller kostnader.

Omsättning

Vid beräkning av omsättningen har från försäljningsintäkterna avdragits indirekta skatter, beviljade rabatter och valutakursdifferenser.

Övriga rörelseintäkter

Som övriga rörelseintäkter redovisas försäljningsvinster på sådana bestående aktiva som hänför sig till affärsverksamheten, erhållna ersättningar vid försäljning av affärsverksamhet, ersättningar för tjänster till utländska dotterbolag samt intäkter av samarbete med kreditkortbolag.

Extraordinära intäkter och kostnader

Som extraordinära intäkter och kostnader redovisas erhållna och beviljade koncernbidrag.

Inkomstskatter

Så som direkta skatter redovisas i resultaträkningen de skatter som hänför sig till årets resultat samt från tidigare räkenskapsperioder påförda eller återbödrade skatter. Latenta skatter upptas inte i moderbolagets resultat- och balansräkning.

Materiella och immateriella tillgångar samt avskrivningar

Materiella och immateriella tillgångar har upptagits till ursprungliga anskaffningsvärden, vilka har minskats med planenliga avskrivningar. I balansvärdena ingår dessutom uppskrivningar av värdet på jordområden och byggnader. Uppskrivningarna har gjorts mellan åren 1950 och 1984 och de baserar sig på av utomstående värderingsmän utförda värderingar vid ifrågavarande tidpunkt. På uppskrivningarna görs inga avskrivningar.

De planenliga avskrivningarna baserar sig på ursprungliga anskaffningsutgifter samt på beräknad ekonomisk livslängd enligt följande:

- Immateriella rättigheter 5 år
- Affärsvärde 5 år
- Ändrings- och ombyggnadskostnader för hyrda lokaler 5–10 år
- Byggnader 20–50 år
- Maskiner och inventarier 4–10 år
- Bilar och datautrustning 3–5 år.

Omsättningstillgångar

Vid värdering av omsättningstillgångarna har man följt det lägsta värdets princip dvs. lagret har upptagits i balansräkningen till det lägre belopp av anskaffningsvärdet eller återanskaffningsvärdet eller det sannolika försäljningsvärdet. Värdet på omsättningstillgångarna har bestämts med hjälp av first in first out -metoden (FIFO), förfarandet med vägt medelanskaffningspris eller med metod som baserar sig på försäljningspriset (retail method), och det inkluderar samtliga direkta kostnader för anskaffningen.

Finansiella instrument

Värdepapper bland bestående aktiva har upptagits till sin anskaffningsutgift eller i det fall att deras gängse värde nedgått på ett bestående sätt till detta lägre belopp.

Andra finansiella värdepapper har upptagits till sin anskaffningsutgift eller till marknadspriset om detta är lägre.

Ränta- och valutakursdifferenserna i samband med derivatavtal som ingåtts som skydd mot valutarisker har periodiserats enligt prestationsprincipen som finansiella intäkter och kostnader.

NOTER TILL MODERBOLAGETS BOKSLUT**2. ÖVRIGA RÖRELSEINTÄKTER**

milj. euro	2008	2007
Överlåtelsevinster inom koncernen	14,9	
Övriga överlåtelsevinster	3,7	
Intäkter av samarbete med kreditkortbolag	2,4	9,7
Övriga rörelseintäkter	0,1	0,3
Hysesintäkter från dotterbolag	3,8	3,7
Ersättningar för koncerninterna tjänster	10,9	8,9
Totalt	35,9	22,6

3. PERSONALKOSTNADER

milj. euro	2008	2007
Löner och arvoden till verkställande direktören och hans suppleant	0,9	1,3
Löner och arvoden till styrelsemedlemmar	0,4	0,3
Övriga löner	112,4	107,5
Lön för sjuktid	4,1	3,7
Pensionskostnader	18,2	17,4
Övriga lönebikostnader	7,1	6,9
Totalt	143,1	137,1

Antalet anställda i medeltal 5 238 5 157

Pensionsåtaganden för bolagets ledning

Pensionsåldern för moderbolagets verkställande direktör är enligt överenskommelse 60 år.

Reserveringar för dessa förbindelser görs i form av årliga utbetalningar.

4. AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR

milj. euro	2008	2007
Immateriella rättigheter	1,1	1,3
Ändrings- och ombyggnadskostnader för hyrda lokaliteter	1,8	1,8
Byggnader och konstruktioner	5,5	4,5
Maskiner och inventarier	3,2	4,0
Totalt	11,6	11,6

5. ÖVRIGA RÖRELSEKOSTNADER

milj. euro	2008	2007
Kostnader för affärslägen	60,7	57,5
Marknadsföringskostnader	13,5	11,8
Varuhanteringskostnader	4,8	4,5
Kreditförluster	0,3	0,5
Frivilliga lönebikostnader	2,5	2,2
Övriga kostnader	25,3	22,8
Totalt	107,2	99,3

Revisorers avgift

milj. euro	2008	2007
Revision	0,2	0,2
Betyger och sakkunningar	0,1	
Skatte anvisning	0,1	0,0
Övriga betjäningar	0,0	0,5
Totalt	0,3	0,8

6. FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

milj. euro	2008	2007
Anticiperad dividend av företag inom koncernen	36,3	
Dividendintäkter	0,1	0,1
Ränteintäkter för kundfordringar	4,5	7,9
Ränteintäkter av företag inom koncernen	51,3	11,6
Övriga ränteintäkter	0,2	0,3
Räntekostnader och övriga finansiella kostnader till företag inom koncernen	-1,9	-1,3
Räntekostnader och övriga finansiella kostnader till utomstående	-50,5	-7,0
Valutakursförluster och valutakursvinster (netto)	-19,3	-4,6
Totalt	20,9	6,9

7. EXTRAORDINÄRA POSTER

milj. euro	2008	2007
Erhållna koncernbidrag	14,9	18,2
Beviljade koncernbidrag	-36,8	-2,5
Totalt	-21,9	15,7

8. BOKSLUTSDISPOSITIONER

milj. euro	2008	2007
Differensen mellan avskrivningar enligt plan och bokförda avskrivningar	-0,1	0,1
Immateriella rättigheter		
Ändrings- och ombyggnadskostnader för hyrda lokaliteter	0,1	0,1
Byggnader och konstruktioner	-21,1	-1,4
Maskiner och inventarier	1,3	1,7
Förändring av återanskaffningsreservering	20,1	
Totalt	0,4	0,5

Bestående aktiva**9. IMMATERIELLA TILLGÅNGAR**

milj. euro	2008	2007
Immateriella rättigheter		
Anskaffningsutgift 1.1	7,2	9,0
Ökningar 1.1-31.12	3,1	0,6
Minskningar 1.1-31.12	-1,0	-2,4
Anskaffningsutgift 31.12	9,3	7,2
Ackumulerade avskrivningar 1.1	4,4	5,4
Avskrivningar på minskningar	-1,0	-2,4
Avskrivningar under räkenskapsperioden	1,1	1,3
Ackumulerade avskrivningar 31.12	4,5	4,4
Bokföringsvärde 31.12	4,8	2,8

Förskottsbetalningar och pågående projekt

milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	1,7	1,1
Ökningar 1.1-31.12		0,7
Minskningar 1.1-31.12	-1,2	
Bokföringsvärde 31.12	0,5	1,7

Immateriella tillgångar totalt 5,3 4,5

10. MATERIELLA TILLGÅNGAR

milj. euro	2008	2007
Jord- och vattenområden		
Anskaffningsutgift 1.1	6,5	7,5
Minskningar 1.1-31.12	-1,5	-1,0
Anskaffningsutgift 31.12	5,0	6,5
Uppskrivningar 1.1 och 31.12	5,9	5,9
Bokföringsvärde 31.12	10,9	12,4

Byggnader och konstruktioner

milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	144,4	135,6
Ökningar 1.1-31.12	29,1	10,0
Minskningar 1.1-31.12	-3,6	-1,2
Anskaffningsutgift 31.12	169,9	144,4
Ackumulerade avskrivningar 1.1	46,1	42,8
Avskrivningar på minskningar	-3,6	-1,2
Avskrivningar under räkenskapsperioden	5,5	4,5
Ackumulerade avskrivningar 31.12	48,0	46,1
Uppskrivningar 1.1 och 31.12	26,5	26,5
Bokföringsvärde 31.12	148,4	124,9

Maskiner och inventarier

milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	34,0	43,6
Ökningar 1.1-31.12	0,4	0,7
Minskningar 1.1-31.12	-8,2	-10,3
Anskaffningsutgift 31.12	26,2	34,0
Ackumulerade avskrivningar 1.1	27,3	33,5
Avskrivningar på minskningar	-8,2	-10,3
Avskrivningar under räkenskapsperioden	3,2	4,0
Ackumulerade avskrivningar 31.12	22,2	27,3
Bokföringsvärde 31.12	4,0	6,8

Ändrings- och ombyggnadsutgifter för hyrda lokaliteter

milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	21,0	20,8
Ökningar 1.1-31.12	0,3	1,1
Minskningar 1.1-31.12	-3,4	-0,8
Anskaffningsutgift 31.12	17,9	21,0
Ackumulerade avskrivningar 1.1	10,7	9,8
Avskrivningar på minskningar	-3,4	-0,8
Avskrivningar under räkenskapsperioden	1,8	1,8
Ackumulerade avskrivningar 31.12	9,1	10,7
Bokföringsvärde 31.12	8,8	10,3

Övriga materiella tillgångar

milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	0,1	0,1
Ökningar 1.1-31.12	0,0	
Minskningar 1.1-31.12		0,0
Anskaffningsutgift 31.12	0,1	0,1
Bokföringsvärde 31.12	0,1	0,1

Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar

milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	80,5	52,9
Ökningar 1.1-31.12	37,5	57,4
Överföringar till övriga balansposter		-29,9
Anskaffningsutgift 31.12	118,0	80,5
Bokföringsvärde 31.12	118,0	80,5

Materiella tillgångar totalt

	290,1	234,8
--	-------	-------

Uppskrivningar som ingår i balansvärdena

milj. euro	2008	2007
Tomter och jordområden	5,9	5,9
Byggnader	26,5	26,5
Totalt	32,4	32,4

Uppskrivningarna av fastigheterna har gjorts mellan åren 1950 och 1984 och de baserar sig på av utomstående värderingsmän utförda värderingar av fastigheterna vid ifrågavarande tidpunkt.

11. PLACERINGAR

milj. euro	2008	2007
Andelar i företag inom koncernen		
Anskaffningsutgift 1.1	87,6	38,7
Ökningar 1.1-31.12	3,0	48,9
Minskningar 1.1-31.12	-0,1	
Bokföringsvärde 31.12	90,5	87,6

Övriga aktier och andelar

milj. euro	2008	2007
Anskaffningsutgift 1.1	17,5	17,5
Ökningar 1.1-31.12	0,0	0,0
Bokföringsvärde 31.12	17,5	17,5

Placeringar totalt

	108,1	105,2
--	-------	-------

Fordringar

12. KORTFRISTIGA FORDRINGAR

milj. euro	2008	2007
Räntebärande kundfordringar	2,3	40,1
Räntefria kundfordringar	13,7	53,4
Kundfordringar totalt	16,0	93,5

Fordringar från andra företag inom koncernen	145,8	204,3
Övriga fordringar	6,4	2,3
Resultatregleringar	20,7	1,2
Kortfristiga fordringar totalt	189,0	301,4

Fordringar av företag inom koncernen		
milj. euro	2008	2007
Kundfordringar inom koncernen	2,2	5,6
Räntafordringar inom koncernen	0,3	3,1
Dividendfordringar inom koncernen	36,3	
Lånefordringar inom koncernen	76,3	122,9
Kontofordringar inom koncernen	16,0	54,4
Koncernbidragfordringar	14,9	18,2
Totalt	145,8	204,3

De väsentliga posterna bland aktiva resultatregleringar

milj. euro	2008	2007
Periodiserade årsrabatter	0,3	0,4
Periodiserade finansiella intäkter	5,3	0,0
Periodiserade lönebikostnader	0,7	0,6
Inkomstskattefordringar	12,8	
Övriga resultatregleringar	1,6	0,1
Totalt	20,7	1,2

13. FINANSIELLA TILLGÅNGAR

milj. euro	2008	2007
Finansiella värdepapper	5,1	0,1
Kontanter och bankkonton	3,2	4,6
Totalt	8,3	4,7

Skillnaden mellan bokföringsvärdet och marknadsvärdet för finansiella värdepapper

Finansiella värdepapper inkluderar huvudsakligen masskuldebrev vilka är föremål för offentlig handel.

milj. euro	2008	2007
Marknadsvärde 31.12	5,1	0,1
Bokföringsvärde 31.12	5,1	0,1
Differens		

14. FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

milj. euro	2008	2007
Aktiekapital		
A-aktier 1.1 och 31.12	49,1	49,1
Aktieemission	4,0	
A-aktier 31.12	53,2	49,1
B-aktier 1.1	63,1	62,2
Aktieemission	7,2	
Teckning med stöd av optionsbevis	0,0	0,9
B-aktier 31.12	70,2	63,1
Aktiekapital totalt	123,4	112,2
Överkursfond 1.1	186,3	183,7
Teckning med stöd av optionsbevis	0,0	2,6
Överkursfond 31.12	186,3	186,3

Fonden för inbetalt fritt eget kapital 1.1

Aktieemission	126,2	
Fonden för inbetalt fritt eget kapital 31.12	126,2	

Övriga fonder 1.1 och 31.12

	43,7	43,7
Vinst från tidigare räkenskapsperioder 1.1	166,9	166,2
Dividendutdelning	-75,2	-72,1
Aktiearvoden	0,1	0,4
Totalt	91,8	94,5
Räkenskapsperiodens vinst	65,3	72,4
Eget kapital totalt	636,8	509,2

Utdelningsbara medel 31.12

milj. euro	2008	2007
Övriga fonder	169,9	43,7
Vinst från tidigare räkenskapsperioder	91,8	94,5
Räkenskapsperiodens vinst	65,3	72,4
Totalt	327,1	210,7

15. MODERBOLAGETS AKTIER

Nominellt värde 2,00 euro	kpl	kpl
A-aktier (å 10 röster)	26 582 049	24 564 243
B-aktier (å 1 röst)	34 756 966	31 159 809
Egna B-aktier	364 321	369 560
Totalt	61 703 336	56 093 612

16. ACKUMULERADE BOKSLUTSDISPOSITIONER

milj. euro	2008	2007
Avskrivningsdifferens	67,5	47,8
Frivilliga reserveringar		20,1
Totalt	67,5	67,9

17. FRÄMMANDE KAPITAL

milj. euro	2008	2007
Kortfristiga räntebärande skulder	20,4	22,4
Kortfristiga räntefria skulder	135,8	150,2
Totalt	156,2	172,6

Skulder till företag inom koncernen

milj. euro	2008	2007
Kortfristiga räntebärande skulder inom koncernen	27,9	37,1
Kortfristiga räntefria leverantörsskulder inom koncernen	0,3	0,8
Kortfristiga räntefria övriga skulder inom koncernen	1,2	1,0
Kortfristiga räntefria ränteskulder inom koncernen	0,1	
Koncernbidrag skulder	0,9	
Kortfristiga resultatregleringsskulder inom koncernen	0,6	3,2
Totalt	30,8	42,2

18. DE VASENTLIGA POSTERNA I PASSIVA RESULTATREGLERINGAR

milj. euro	2008	2007
Periodiserade personalkostnader	22,2	24,0
Periodiserade räntekostnader	1,3	3,5
Transaktions kostnader	4,8	
Skatteskulder	0,2	2,1
Dividendskulder	0,3	0,3
Övriga resultatregleringar	0,5	1,0
Totalt	29,3	30,8

19. STÄLLDA SÄKERHETER

milj. euro	2008	2007
Säkerheter ställda för egna förpliktelser		
Beviljade inteckningar	1,7	1,7
Totalt	1,7	1,7

Säkerheter som ställts för företag inom samma koncern

Borgensförbindelser		
För hyreslokaliteter	40,2	33,5
För övriga förbindelser	26,3	21,0
Totalt	66,5	54,6

Säkerheter totalt

Inteckningar	1,7	1,7
Borgensförbindelser	66,5	54,6
Totalt	68,1	56,3

20. ÖVRIGA ANSVAR

Leasingansvar		
Betalningar som förfaller under räkenskapsperioden 2009/2008	5,9	6,4
Betalningar som förfaller senare	14,5	16,9
Totalt	20,4	23,3

Fastighetsinvesteringar

Bolaget är skyldigt att justera avdrag som gäller fastighetsinvesteringar som färdigställts åren 2005–2008, om den momspåslagna användningen av fastigheten minskar under justeringsperioden. Det sista justeringsåret är 2017. Ansvarsbeloppet är högst 39,3 milj. euro

21. PENSIONSANSVAR

Moderbolagens pensionsansvar är försäkrade i utomstående pensionsförsäkringsbolag. Pensionsansvaren är täckta i sin helhet.

Aktier och andelar

Koncernföretag

	Antal	Andel av aktierna %	Andel av rösterna %	Va- luta	Bokförings- värde tusen euro	Eget kapital tusen euro
Moderbolagets innehav						
Oy Hobby Hall Ab, Helsingfors	120 000	100	100	EUR	18 802	14 868
Seppälä Oy, Helsingfors	30 000	100	100	EUR	5 046	13 009
Stockmann AS, Tallinn	16 200	100	100	EEK	1 022	25 513
SIA Stockmann, Riga	1 615 500	100	100	LVL	4 831	7 253
SIA Stockmann Centrs, Riga	31 500	63	63	LVL	116	1 394
Oy Stockmann Russia Holding Ab, Helsingfors	4 000	100	100	EUR	796	1 071
Z-Fashion Finland Oy, Helsingfors	50	100	100	EUR	8	359
Oy Suomen Pääomarahhoitus- Finlands Kapitalfinans Ab, Helsingfors	1 000	100	100	EUR	1 682	2 252
UAB Stockmann, Vilnius	52 000	100	100	LTL	1 510	-1 903
Stockmann Sverige AB, Stockholm	100 000	100	100	SEK	48 843	12 735
Kiinteistö Oy Mannerheimintien Pysäköintilaitos, Helsingfors	300	100	100	EUR	3 030	1 175
Kiinteistö Oy Friisinkeskus II, Esbo	1 948	97	97	EUR	612	729
Kiinteistö Oy Muuntajankatu 4, Helsingfors	50	100	100	EUR	3 272	2 190
Kiinteistö Oy Stävö, Helsingfors	50	100	100	EUR	9	9
Oy Hullut Päivät-Galna Dagar Ab, Helsingfors	40	100	100	EUR	11	11
Espoon Autotalo Oy, Esbo	400	100	100	EUR	463	35
TF-Autokeskus Oy, Vanda	600	100	100	EUR	455	294
Moderbolagets innehav av koncernföretag totalt					90 508	80 994

	Antal	Andel av aktierna %	Andel av rösterna %	Va- luta	Bokförings- värde tusen euro	Eget kapital tusen euro
Dotterbolagens innehav						
ZAO Kalinka-Stockmann, Moskva	583 450	100	100	RUB	3 561	4 200
ZAO Stockmann, Moskva	2 000	100	100	RUB	587	-20 701
Oy Stockmann Russia Finance Ab, Helsingfors	40 000	100	100	EUR	784	2 112
Bullworker Myynti Oy, Helsingfors	100	100	100	EUR	8	484
Hobby Hall AB, Stockholm	1 000	100	100	SEK	22	8
ZAO Kalinka-Stockmann STP, S:t Petersburg	100	100	100	RUB	32	3 869
Stockmann Stp Centre Ltd, S:t Petersburg	5	100	100	RUB	13 037	7 996
TOV Stockmann, Kiev	1	100	100	EUR	106	-254
AB Lindex, Göteborg	68 750 000	100	100	SEK	738 055	69 572
AB Lindex innehav av dotterbolagen						
Lindex Sverige AB, Göteborg	36 000	100	100	SEK		
Lindex AS, Oslo	200 000	100	100	NOK		
Lindex Oy, Helsingfors	13 000	100	100	EUR		
Lindex Oü, Tallinn		100	100	EEK		
Lindex SIA, Riga		100	100	LVL		
Lindex UAB, Vilnius		100	100	LTL		
Lindex s.r.o, Prag	200	100	100	CZK		
AB Espevik, Alingsås	1 000	100	100	SEK		
Espevik i Sverige AB, Göteborg	400 000	100	100	SEK		
Lindex H.K. Ltd, Hong Kong	9 900	99	99	HKD		
Shanghai Lindex Consulting Company Ltd, Shanghai		100	100	CNY		
Lindex Financial Services AB, Göteborg	13 230	100	100	SEK		
Lindex India Private Ltd, New Delhi	10 000	100	100	INR		
It will be fit AB, Göteborg	1 000	100	100	SEK		
Dotterbolagens innehav av koncernföretag totalt					756 194	67 287
Koncernföretag totalt					846 702	148 281

	Antal	Andel av aktierna %	Va- luta	Bokförings- värde tusen euro
Joint ventures				
Kiinteistö Oy Raitinkartano, Esbo	1 029	15,6	EUR	5 015
Kiinteistö Oy Tapiolan Säästötammi Fastighets Ab, Esbo	3 125	37,8	EUR	5 657
Joint ventures totalt				10 672

Aktier i joint ventures redovisas i koncernen så, att i koncernens balansräkning upptas i stället för aktierna den andel av tillgångarna och skulderna i joint ventures som motsvarar koncernens ägarandel.

Övriga företag

	Antal	Andel av aktierna %	Va- luta	Bokförings- värde tusen euro
Moderbolagets innehav				
Kiinteistö Oy Raitinkartano, Esbo	1 029	15,6	EUR	5 533
Kiinteistö Oy Tapiolan Säästötammi Fastighets Ab, Esbo	3 125	37,8	EUR	6 242
Oy Kamppiparkki Ab, Helsingfors	50	6,1	EUR	1 556
Tuko Logistics Oy, Kervo	600	10,0	EUR	3 763
Övriga				453
Moderbolagets innehav i övriga företag totalt				17 546

Förslag till disposition av moderbolagets vinst

Enligt moderbolagets balansräkning uppgick de utdelningsbara medlen 31.12.2008 till 327,1 miljoner euro.

Enligt moderbolagets balansräkning 31.12.2008 står följande belopp till bolagsstämman förfogande:

- odisponerade vinstmedel från tidigare år inklusive dispositionsfond och fonden för investerat fritt eget kapital	261 763 256,80
- räkenskapsperiodens vinst	<u>65 301 197,01</u>
	327 064 453,81

Styrelsen föreslår att nämnda belopp disponeras enligt följande:

- till de uteliggande 61 339 015 aktierna utbetalas 0,62 euro/aktie i dividend för år 2008	38 030 189,30
- i dispositionsfond, fonden för investerat fritt eget kapital och på vinstmedelskontot kvarlämnas	<u>289 034 264,51</u>
	327 064 453,81

Inga väsentliga förändringar har skett i bolagets ekonomiska ställning efter räkenskapsperiodens utgång.

Bolagets likviditet är god och enligt styrelsens bedömning påverkar den föreslagna dividendutdelningen inte bolagets betalningsförmåga.

Styrelsen föreslår för bolagsstämman att bevilja styrelsen en fullmakt att enligt prövning utbetala en dividend på högst 0,38 euro per aktie senare under år 2009, om Stockmanns ekonomiska situation så tillåter.

23 308 825,70

Helsingfors den 13 februari 2009

Styrelsens och verkställande direktörens underskrifter av verksamhetsberättelsen och bokslutet

STYRELSEN

Christoffer Taxell

Kaj-Gustaf Bergh

Erkki Etola

Eva Liljeblom

Kari Niemistö

Carola Teir-Lehtinen

Henry Wiklund

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖREN

Hannu Penttilä

Revisionsberättelse

Till Stockmann Oyj Abp:s bolagsstämma

Vi har granskat Stockmann Oyj Abp:s bokföring, bokslut, verksamhetsberättelse och förvaltning för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2008. Bokslutet omfattar koncernens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, kalkyl över förändringar i eget kapital och noter till bokslutet samt moderbolagets balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till bokslutet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och verksamhetsberättelsen och för att koncernbokslutet ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och för att bokslutet och verksamhetsberättelsen ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden och bestämmelser gällande upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse. Styrelsen svarar för att tillsynen över bokföringen och medelsförvaltningen är ordnad på behörigt sätt och verkställande direktören för att bokföringen är lagenlig och medelsförvaltningen ordnad på ett betryggande sätt.

Revisorns skyldigheter

Revisorn skall utföra revisionen enligt god revisionssed i Finland och utgående från detta ge ett utlåtande om bokslutet, koncernbokslutet och verksamhetsberättelsen. God revisionssed förutsätter att yrkesetiska principer iakttas och att revisionen planeras och utförs så att man uppnår en rimlig säkerhet om att bokslutet och verksamhetsberättelsen inte innehåller väsentliga felaktigheter och att medlemmarna i styrelsen och verkställande direktören har handlat i enlighet med aktiebolagslagen.

Med revisionsåtgärderna vill man försäkra sig om att de belopp och den övriga information som ingår i bokslutet och verksamhetsberättelsen är riktiga. Valet av åtgärder grundar sig på revisorns omdöme och bedömning av risken för att bokslutet innehåller en väsentlig felaktighet på grund av oegentligheter eller fel. Vid planeringen av nödvändiga granskningsåtgärder beaktas även den interna kontrollen som inverkar på upprättandet och presentationen av bokslutet. Därutöver bedöms bokslutets och verksamhetsberättelsens allmänna form, principerna för upprättandet av bokslutet samt de uppskattningar som ledningen gjort vid upprättandet av bokslutet.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Finland. Enligt vår mening har vi utfört tillräckligt med för ändamålet tillämpliga granskningsåtgärder för vårt utlåtande.

Utlåtande om koncernbokslutet

Enligt vår mening ger koncernbokslutet riktiga och tillräckliga uppgifter om koncernens ekonomiska ställning samt om resultatet av dess verksamhet och kassaflöden i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU.

Utlåtande om bokslutet och verksamhetsberättelsen

Enligt vår mening ger bokslutet och verksamhetsberättelsen riktiga och tillräckliga uppgifter om koncernens och moderbolagets ekonomiska ställning samt om resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden och bestämmelser gällande upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse. Uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet är konfliktfria.

Helsingfors den 16 februari 2009

JARI HÄRMÄLÄ
CGR

HENRIK HOLMBOM
CGR

Kontaktinformation

www.stockmann.com • fornamn.efternamn@stockmann.com

FÖRETAGSLEDNING

Alexandersgatan 52 B
PB 220, 00101 HELSINGFORS
Tfn (09) 1211
Fax (09) 121 3101

KONCERNADMINISTRATION

Väverivägen 1 C
PB 147, 00381 HELSINGFORS
Tfn (09) 121 51
Fax (09) 121 3342

VARUHUSGRUPPEN

Kontor

Väverivägen 1 C
PB 147, 00381 HELSINGFORS
Tfn (09) 121 51
Fax (09) 121 5812 (verksamheten i Finland)
Fax (09) 121 5250 (utlandsverksamheten)

Stockmann Beauty

Väverivägen 1 C
PB 147, 00381 HELSINGFORS
Tfn (09) 121 51
Fax (09) 121 5812

Zara

Z-Fashion Finland Oy
Väverivägen 1 C
PB 147, 00381 HELSINGFORS
Tfn (09) 121 4414
Fax (09) 121 3342

Ryssland

Varuhus, Bestseller och Nike

ZAO Stockmann

Microdistrict No 8, Khimki
141400 MOSCOW REGION, Russia
Tfn +7 495 790 3261
Fax +7 495 739 8642

ZAO Stockmann

Nevsky Prospect 112
191025 ST PETERSBURG, Russia
Tfn +7 812 676 0790
Fax +7 812 676 0796

Varuhus

Finland

Helsingforsvaruhuset

Alexandersgatan 52
PB 220, 00101 HELSINGFORS
Tfn (09) 1211
Fax (09) 121 3632

Hagalundvaruhuset

Västanvindsvägen 5
02100 ESBO
Tfn (09) 121 21
Fax (09) 121 2269

Jumbovaruhuset

Valutagatan 2
01510 VANDA
Tfn (09) 121 251
Fax (09) 121 2555

Tammerforsvaruhuset

Hämeenkatu 4
PB 291, 33101 TAMMERFORS
Tfn (09) 121 6200
Fax (09) 121 3573

Uleåborgsvaruhuset

Kirkkokatu 14
PB 230, 90101 ULEÅBORG
Tfn (09) 121 9400
Fax (09) 121 9433

Åbovaruhuset

Universitetsgatan 22
PB 626, 20101 ÅBO
Tfn (09) 121 9999
Fax (09) 121 9921

Varuhuset i Östra centrum

Östergatan 1-5 C 124
00930 HELSINGFORS
Tfn (09) 121 461
Fax (09) 121 4655

Akademiska Bokhandeln

Centralgatan 1
PB 128, 00101 HELSINGFORS
Tfn (09) 121 41
Fax (09) 121 4245
www.akateeminen.com

Ryssland

Varuhuset södra Mega

Mega Teplyj Stan Shopping Centre
Leninsky District, Kaluzhskoe main road, 21
142704 MOSCOW REGION, Russia
Tfn +7 495 980 8282
Fax +7 495 980 8283

Varuhuset norra Mega

Mega Khimki Shopping Centre
Microdistrict No 8, Khimki
141400 MOSCOW REGION, Russia
Tfn +7 495 739 8636
Fax +7 495 739 8640

Varuhuset östra Mega

Mega Belaya Dacha Shopping Centre
Ljuberetsky district, Kotelniki
1-st Pokrovsky proezd, 5
140053 MOSCOW REGION, Russia
Tfn +7 495 660 8844
Fax +7 495 660 8845

Metropolisvaruhuset

Metropolis Shopping Centre
Leningradskoe Shosse, 16A, building 4
125171 MOSCOW, Russia
Tfn +7 495 663 8823

Estland

Tallinnvaruhuset

Liivalaia 53
10145 TALLINN, Estonia
Tfn +372 6 339 500
Fax +372 6 339 556

Lettland

Rigavaruhuset

13. Janvāra ielā 8
RIGA LV-1050, Latvia
Tfn +371 707 1200
Fax +371 707 3227

LINDEX

Nils Ericsonsplatsen 3, Box 233
401 23 GÖTEBORG, Sverige
Tfn +46 31 739 5000
Fax +46 31 151 495
www.lindex.com
fornamn.efternamn@lindex.se

Försäljningskontor

*Finland, Estland, Lettland och
Litauen*

Lindex Oy
Östergatan 1 B
00930 HELSINGFORS
Tfn 0201 422 400
Fax 0201 422 500

SIA Lindex
Ieriku 3
RIGA, LV-1084 Latvia
Tfn +371 67 43 6728
Fax +371 67 43 6729

Sverige

Lindex Sverige AB
Östra Larmgatan 16
411 07 GÖTEBORG, Sverige
Tfn +46 31 739 5000
Fax +46 31 701 4306

Norge

Lindex AS
Jernbanetorget 2
Postbox 348, Sentrum
0101 OSLO, Norge
Tfn +47 22 478 400
Fax +47 22 478 401

Tjeckien

Lindex s.r.o.
Truhlářská 1121/24
110 00 PRAGUE 1, Czech Republic
Tfn +46 31 739 5010
Fax +46 31 151 495

Ryssland

ZAO Stockmann / Lindex
Nevsky Prospect 112
191025 ST PETERSBURG, Russia
Tfn +7 812 676 0798
Fax +7 812 676 0796

Produktionskontor

Lindex Shanghai Representative Office
12 /F Dong-Zhan Building
669 Beijing Xi Lu
SHANGHAI 200041, China
Tfn +86-21 6218 9922
Fax +86-21 6272 0604

Lindex Guangzhou office
Room 713-713A, Fu Li Trade Center
23-27 Zhong Shan Ba Road
GUANGZHOU, China
Tfn +86-20 8135 6457
Fax +86-20 8135 6546

Lindex Hong Kong Representative Office
Unit 2716-18, 27/F, Tower 1,
Millennium City 1
388 Kwun Tong Road
Kwun Tong, KOWLOON, Hong Kong
Tfn +852 2377 0370
Fax +852 2377 0411

Lindex India Liaison Office
2nd Fl 19, Okhla Industrial Estate,
Phase-III,
NEW DELHI 110020, India
Tfn +91 11 4166 4134
Fax +91 11 4166 4136

Lindex Turkey Liaison Office
Kore Sehıterli Caddesi No: 50 Kat: 3
34400 Zincirlikuyu, ISTANBUL, Turkey
Tfn +90 212 347 8580
Fax +90 212 347 8578

Lindex Bangladesh Liaison Office
10th Floor, Silver Tower, 52,
Gulshan Avenue, Gulshan – 1
DHAKA - 1212, Bangladesh
Tfn +880 2 988 5517
Fax +880 2 881 3742

Lindex Pakistan Office
Room 709, 7th Floor, Anum Empire,
K.M.C.H. Society, Block 7/8
Shahra-e-Faisal, KARACHI, Pakistan
Tfn +92 21 439 1002
Fax +92 21 439 1104

HOBBY HALL

Blecksagarvägen 23
PB 70, 00621 HELSINGFORS
Tfn (09) 121 7400
Fax (09) 121 7773
www.hobbyhall.fi
fornamn.efternamn@stockmann.com

Estland

Stockmann AS / Hobby Hall
Maakri 25
10145 TALLINN, Estonia
Tfn +372 633 9600
Fax +372 633 9603
www.hobbyhall.ee

Lettland och Litauen

SIA Stockmann / Hobby Hall
Katlakalna 11 c
RIGA LV-1073, Latvia
Tfn +371 707 3200
Fax +371 707 3215
www.hobbyhall.lv
www.hobbyhall.lt

SEPPÄLÄ

Dickursbyvägen 146
PB 234, 01531 VANDA
Tfn (09) 121 7200
Fax (09) 825 1100
www.seppala.fi
fornamn.efternamn@stockmann.com

Ryssland

ZAO Stockmann / Seppälä
Microdistrict No 8, Khimki
141400 MOSCOW REGION, Russia
Tfn +7 495 790 3261
Fax +7 495 739 8642

ZAO Stockmann / Seppälä
Nevsky Prospect 112
191025 ST PETERSBURG, Russia
Tfn +7 812 676 0798
Fax +7 812 676 0796

Estland, Lettland och Litauen

AS Stockmann / Seppälä
Maakri 25
10145 TALLINN, Estonia
Tfn +372 6 339 632
Fax +372 6 339 603

Ukraina

TOV Stockmann / Seppälä
Antonovicha St. 172
KIEV, 03680, Ukraine
Tfn +380 44 220 4024
Fax +380 44 220 4025

Alexandersgatan 52 B
PB 220
00101 Helsinki
Tel. (09) 1211
www.stockmann.com

441 014
Trycksak